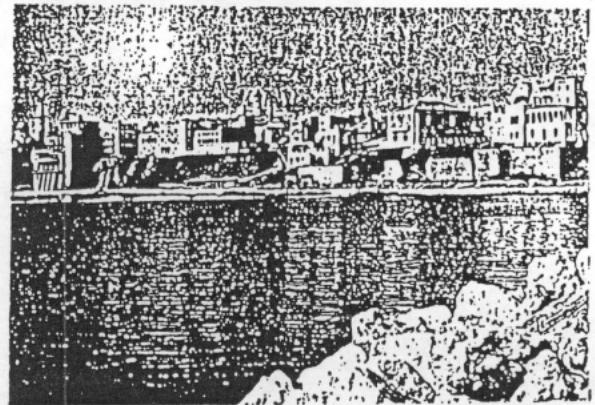

PATJ CONSTANTA

MINISTERUL LUCRARILOR PUBLICE SI AMENAJARII TERITORIULUI
Buletin Proiect nr. 15/1994
Bucuresti, Anul I - Sept. 1994
ROMANIA
Int. 91-92-93-94-95-96-97-98-99-100
031 75 49 1 122

URBANPROJECT

MINISTERUL LUCRARILOR PUBLICE SI AMENAJARII TERITORIULUI

nr. proiect:
153/II

faxat:
2

data:
07-1994

exemplar:

Titlu: Studiu privind planul de amenajare a teritoriului national
Studiu de amenajare a teritoriului judetean
Plan de amenajare teritorial a jude-tului Constanta si a litoralului romanesc
PATU CONSTANTA - MASURI SI REGLEMENTARI PRIVIND DEZVOLTAREA JUDETULUI

Beneficiar: DIRECTIA GENERALA AMENAJAREA M.L.P.A.T. TERITORIULUI SI URBANISM

CONCILIUL JUDETEAN CONSTANTA

Hotarirea nr. 61

privind aprobarea " Planul de amenajarea teritoriului al judetului Constanta si al litoralului romanesc ; Masuri si reglementari privind dezvoltarea judetului in profil teritorial "

Consiliul Judetean Constanta , intrunit in sedinta din 25.X.1996 ,

Avind in vedere :

- Expunerea de motive a Presedintelui Consiliului Judetean Constanta prin care se propune aprobarea " Planul de amenajarea teritoriului al judetului Constanta si al litoralului romanesc ; Masuri si reglementari privind dezvoltarea judetului in profil teritorial " , raportul Directiei Urbanism , Amenajarea Teritoriului , Tehnic , Investitii si avizul Comisiei de organizare si dezvoltare , realizarea lucrarilor publice , protectia mediului inconjurator , conservarea monumentelor istorice si de arhitectura ;

In temeiul dispozitiilor Ordinului M.L.P.A.T. nr.91/1991 privind aprobarea continutului documentatiilor prevazute de Legea 50/1991 , potrivit prevederilor art.2 si anexei din Legea 50/1991 privind autorizarea executarii constructiilor, precum si art. 63 , lit. g si art.66 din Legea 69/1991 privind administratia publica locala , republicata ,

Hotaraste :

Art.1 Se aproba " Planul de amenajarea teritoriului al judetului Constanta si al litoralului romanesc ; Masuri si reglementari privind dezvoltarea judetului in profil teritorial " in conformitate cu Ordinul M.L.P.A.T. nr.91/1991 privind aprobarea continutului documentatiilor prevazute de Legea 50/1991 si potrivit prevederilor art.2 si anexei din Legea 50/1991 privind autorizarea executarii constructiilor.

Art.2. Directia de Coordonare Organizare a Consiliului Judetean Constanta va transmite prezenta hotarie D.U.A.T.T.I. in vederea aducerii la indeplinire.

Presedinte ,
Stelian Dutu

Constanta , 25 octombrie 1996

Contrasemneaza
SECRETARUL JUDETULUI ,
Ilie Matei

MINISTERUL LUCRARILOR PUBLICE SI AMENAJARII TERITORIULUI
Str. Nicolae Titulescu Nr. 53-55,
Bucuresti sector 2, cod 70136,
ROMANIA
Tel. 211 78 42 ; 211 78 43.
211 49 66 ; FAX

URBANPROJECT

INSTITUTUL DE CERCETARE, PROIECTARE IN URBANISM SI AMENAJAREA TERITORIULUI

SECTIA : AMENAJAREA TERITORIULUI

PR. Nr. 153/II

FAZA : 2

TITLUL : Studii privind planul de amenajare a
teritoriului national
Studiu de amenajare a teritoriului judetean.
Plan de amenajare teritoriala a judetului
Constanta si a litoralului romanesc.

P.A.T.J. CONSTANTA - MASURI SI REGLEMENTARI
PRIVIND DEZVOLTAREA JUDETULUI IN PROFIL
TERITORIAL

BENEFICIAR : M.L.P.A.T. - Directia Generala a Amenajarii
Teritoriului

PROIECTANT : URBANPROJECT

DIRECTOR : arh. Traian Popescu
SEF SECTIE : arh. Serban Nade
SEF PROIECT : arh. Gabriel Pascanu

- iulie 1994 -

COLECTIVUL DE ELABORARE

ing. Andreea ALEXANDRESCU (cap. 12)
ing. Ecaterina BUNEA (cap. 11)
ing. Mihai DUMITRIU (pct.7.1.)
soc. Narciza NICA (cap. 8)
arh. Simona PASCARIU (cap. 9 si pct.7.3, 13.4.)
arh. Gabriel PASCARIU (cap.1-6, 14, 15 si pct.13.3.)
ing. Maria Magdalena POPESCU (cap.10)
arh. Alexandrina RETEGAN (pct. 13.1., 13.2.)
ec. Perla SIMION (pct. 7.2.)

grafica: teh. Doina BARCA
des. Adriana CALDERAN
des. Mioara PASLARU
teh. Anton RADULESCU

dactilo: Gabriela ENACHE
coordonare: arh. Gabriel PASCARIU

Pentru elaborarea acestei lucrari au avut loc consultatiile
nivel judetean cu :

arh. Florica BARCA - Arhitect sef adjunct al judetului
ing. Anca SAREU - sef departament amenajarea teritoriului
arh. Marian RADU - director PROIECT S.A. Constanta

Au fost utilizate lucrari elaborate in 1992 - 1993 de' PROIECT
S.A. Constanta, I.C.I.M. - Bucuresti, I.C.T. - Bucuresti si
Institutul de Geografie al Academiei Romane.

C U P R I N S

1. INTRODUCERE

2. OBIECTIVELE P.A.T.J. - CONSTANTA

3. PROBLEME MAJORE LA NIVEL JUDETEAN

4. CARACTERISTICI ALE JUDETULUI CONSTANTA

5. ORGANIZAREA ADMINISTRATIVA A TERITORIULUI JUDETULUI

6. UNITATI TERRITORIALE SPECIFICE

7. PERSPECTIVE ALE DEZVOLTARII ECONOMICE

7.1. Orientari privind dezvoltarea agriculturii

7.2 Orientari in dezvoltarea industriei si serviciilor

7.3. Turismul

Tabelul nr.1. Obiective turistice in judetul Constanta

8. POPULATIA SI FORTA DE MUNCA

8.1. Caracteristici structurale ale populatiei

8.2. Miscarea naturala a populatiei

8.3. Miscarea migratori a populatiei

8.4. Resursele de munca, populatia activa si salariati

8.5. Populatia activa si ocuparea acestora pe ramuri

8.6. Perspectivele evolutiei populatiei

9. PROTECTIA SI REABILITAREA MEDIULUI

9.1. Valori ale cadrului natural

9.2. Poluarea mediului

9.3. Reteaua de zone naturale protejate

Tabel nr.2. Zone protejate naturale in judetul Constanta

Tabel nr.3. Propuneri de zone naturale protejate

10. CAILE DE COMUNICATII

10.1. Reteaua de cai rutiere

10.2. Reteaua de cai feroviare

10.3. Reteaua de cai navigabile

10.4. Reteaua de cai aeriene

11. GOSPODARIREA COMPLEXA A APELOR SI ECHIPAREA HIDROEDILITARA A LOCALITATILOR

11.1. Resursele de apa si calitatea apelor de suprafata

11.2. Disfunctionalitati si masuri pentru imbunatatirea lucrarilor de gospodarie a apelor

11.3. Alimentarea cu apa a localitatilor

11.4. Canalizarea

11.5. Unele concluzii

12. ECHIPAREA ENERGETICA, TELECOMUNICATII

12.1. Resurse energetice

12.2. Surse de producere a energiei utilizate

12.3. Telecomunicatii - telefonie

Tabel nr.4. Lucrari de telefonie prevazute

12.4. Politici energetice

12.5. Concluzii

13. RETEAUA DE LOCALITATI

13.1. Locuirea

13.2. Dotari social-culturale

13.3. Axe majore si centre polarizatoare

13.4. Zone construite protejate

14. ACTIUNI NECESARE, RISCURI SI OPORTUNITATI

15. ELEMENTE DE CONTINUARE A STUDIULUI SI UNELE CONCLUZII

15.1. Lista localitatilor pentru care sunt necesare planuri si regulamente urbanistice cu prioritate

15.2. Lista studiilor de specialitate necesare fundamentarii principalelor domenii ale dezvoltarii

Lista cartogramelor

1. INTRODUCERE

Prezenta lucrare reprezinta faza a 2-a din cadrul etapei a II-a (1994) a studiului privind "Planul de amenajare teritoriala a județului Constanța și a litoralului românesc". Aceasta faza are în vedere măsuri și reglementări referitoare la dezvoltarea județului Constanța în profil teritorial. În cadrul studiului de ansamblu al zonei litorale, început în 1993 sunt cuprinse un număr de 8 faze, până în prezent fiind finalizate 6, grupate astfel:

- 4 faze referitoare la zona litorală (delimitare, principii și reguli de amenajare, directii de dezvoltare, propuneri de organizare și amenajare)
- 2 faze referitoare la județul Constanța (situatia existentă cu probleme și propuneri preliminare urmata de măsuri și reglementări)
- 1 fază referitoare la delimitarea zonelor protejate de pe teritoriul administrativ al Orasului Mangalia (studiu de caz)
- 1 fază referitoare la prezentarea elementelor de fundamentare pentru proiectul legii litoralului românesc.

În cursul anului 1994 mai sunt în curs de elaborare și finalizare: propuneri de organizare, amenajare și dezvoltare a zonei litorale și elemente de fundamentare pentru legislația litoralului românesc.

În ceea ce privește PATJ - Constanța, în economia de ansamblu a studiului acesta constituie un element cadru, care alături de PATJ - Tulcea (proiect "URBANPROJECT" nr.152/I și 152/II), oferă o imagine globală a regiunii Dobrogea și asigură corelați nevoie în plan spatial și funcțional dintre zona litorală și teritoriul mai larg interjudetean și național.

Poate de altă parte elaborarea PATJ - Constanța se dorește să reprezinte un prim instrument pentru autoritatea locală, după mai bine de 20 de ani, de orientare a strategiei de dezvoltare a întregului județ, și care să stea la baza lucrarilor de finalizare a PATJ-ului pe plan local. Acest instrument este imperios necesar, în condițiile în care, după 1970 singurele planuri de amenajare a

teritoriului au avut în vedere fie zona litoralului balneo-turistic, fie cea a canalului Dunare - Marea Neagră. Situația existentă reflectă în mod elocvent această politică a ultimelor decenii prin decalajul creat între zona mediana (Cernavoda-Constanța) și sud-estică (Constanța-Mangalia) și restul județului.

Acest decalaj se manifestă prin nivelul ridicat de urbanizare, echipare, dotare și dezvoltare economică a cca. 20 % din teritoriul județului, ce concentrează aproape 80 % din populația sa (a se vedea subzonarea în U.T.S-uri), restul teritoriului fiind slab dezvoltat, slab populat și cu un accentuat caracter rural.

Principalul obiectiv al unui plan de amenajare a teritoriului județean este de a crea **sansă egale de dezvoltare** întregului teritoriu pe termen mediu și premizele unei dezvoltări durabile pe termen lung. În cazul județului Constanța ambele aceste obiective cer politici și programe riguroase aplicate consecvent de către autoritățile locale în cadrul unei strategii unitare.

Planul de amenajare, porneste de la analiza situației existente, identifică problemele și tendințele ce se manifestă și propune o imagine de perspectivă a dezvoltării rețelei de localități și a echipării majore a teritoriului. Planul propune de asemenea măsuri și reglementările necesare împlinirii acestei imagini și identifică mijloacele administrative și financiare disponibile.

Asadar elaborarea unui PATJ parcurge următoarele etape:

- analiza situației existente
- identificarea problemelor și disfuncționalităților
- propunerea unor imagini de perspectivă și a modului în care ea poate fi realizată.

Realizarea imaginii de perspectivă presupune stabilirea:

- unei strategii unitare,
- a unor politici și măsuri specifice,
- a unor programe de acțiuni
- a mijloacelor financiare necesare
- a cadrului reglementar adecvat.

De asemenea realizarea imaginii dorite trebuie să se bazeze pe un cadru instituțional corespunzător și pe determinarea aleșilor și a membrilor administrațiilor locale. Nu în ultimul rând realizarea imaginii depinde de:

- implicarea colectivitatilor locale și
- crearea cadrului participativ adecvat.

În acest sens, o condiție sine-qua-non pentru promovarea strategiei de dezvoltare, a politicii și programele de acțiune este mediatisarea acestora de către autoritățile locale în rândul populației județului.

In cazul prezentei lucrări este vorba de un studiu preliminar al elaborării planului de amenajare ce urmărește aceleși obiective mai sus-amintite, dar la un nivel cvasi-general.

Pentru a putea fi finalizat și adoptat ca un document de amenajare a teritoriului pe termen mediu (conform Legii nr.50/1991) planul necesita întocmirea unor studii de fundamentare care să confirme sau nu ipotezele planului preliminar și care să conduca la politici și programe de acțiune temeinic justificate.

Trebuie subliniat că prezentul PATJ, nu a beneficiat de nici un studiu de fundamentare (de specialitate), acestea lipsind cu desavârsire la nivel județean, în ultimii 20 de ani.

Au putut fi utilizate studii de specialitate privitoare doar la anumite zone ale județului precum zona canalului Dunare - Marea Neagră și a viitoarei autostrăzi, zona litoralului balneo-turistic (Constanța - Mangalia) sau zona aferentă litoralului românesc (conform delimitării propuse în pr. 153/I - faza 1/1993 - URBANPROJECT). Aceste studii au abordat probleme precum:

- circulația rutieră, feroviara și navala
- turismul
- poluarea mediului și sursele de poluare
- caracteristici ale cadrului natural și zone protejate
- dezvoltarea rețelei de localități și a funcțiunilor economice
- amenajarea de zone libere portuare.

În aceste condiții un obiectiv major al prezentei lucrări îl reprezinta, pornind de la problemele și disfuncțiile identificate pe baza datelor statistice și a informațiilor oferite de Consiliul Județean Constanța și de studiul elaborat în 1993 de Proiect S.A. Constanța (PATJ - Constanța situația existentă, probleme și propuneri preliminare), întocmirea unei liste cu principalele studii de fundamentare necesare aprofundării problemelor și tendințelor de dezvoltare a județului în profil teritorial.

De asemenea, în spiritul principiilor de dezvoltare echilibrata a teritoriului si a protectiei si reabilitarii mediului, P.A.T.J. - Constanta (studiu preliminar) îsi propune urmatoarele obiective generale (mentionate si în tema-program a lucrarii):

- integrarea programelor de dezvoltare judeteana cu cele de dezvoltare regionala (interjudeteana) si nationala
- corelarea dezvoltarii județului în ansamblu cu cea a zonei aferente litoralului romanesc
- definirea unei structuri a retelei de localitati, de larga perspectiva
- întocmirea unei programe obiective a evolutiei populatiei în urmatorii 25 de ani
- revelarea principalelor fenomene si zone critice ce necesita actiuni prioritare si reglementari
- propuneri de orientare a dezvoltarii economice, a comertului si serviciilor
- corelarea programelor sectoriale si locale în curs de desfasurare (extinderea si modernizarea cailor de comunicații, a echiparii energetice si telecomunicatiilor, a echiparii hidro-edilitare, delimitarea zonelor protejate naturale si construite, dezvoltarea turismului si a bazei de cazare si agrement etc)
- stabilirea unor arii si zone prioritare pentru instaurarea unui regim riguros de protectie si reabilitare a mediului natural si construit.

În concluzie se poate aprecia ca obiectivele sus-amintite se subordoneaza unui obiectiv global, acela de a se realiza o mai buna coordonare a tendintelor de expansiune a zonelor construite în lipsa (cvasi-totala) a regulamentelor urbanistice si a mijloacelor eficiente de protectie a factorilor de mediu si a valorilor patrimoniului construit.

Trebuie subliniat încă o data, ca aceste obiective nu satisfac decât o faza temporara, preliminara instituirii unui cadru institutional si reglementar riguros si adevarat nevoilor de coordonare si gestiune a programelor sectoriale si zonale de dezvoltare ale județului Constanta, un județ care prin potentialul de resurse naturale si umane, si prin pozitia sa geografica constituie un județ de mare importanta în dezvoltarea economico-sociala a Romaniei.

3. PROBLEME MAJORE LA NIVEL JUDETEAN

Dupa cum s-a mai afirmat (vezi cap.1) județul Constanța se caracterizează prin mari discrepanțe teritoriale și prin mari decalaje în dezvoltare, între mediul urban și rural. Aceasta face ca populația, activitățile industriale și serviciile să se concentreze în proporție de 70 - 80 % în cele 11 localități urbane ale județului și, mai ales, pe o rază de 25 - 30 km în jurul municipiului Constanța. Aceasta zona concentraza singura între 60-70 % din populația, locurile de muncă și producția industrială a județului. Investițiile importante canalizate, în ultimele 3 decenii către municipiu și zona învecinată (Ovidiu, Navodari, Agigea), au determinat apariția unui efect de "pâlnie gravitatională" absorbanță ce a actionat și încă acionează, atât în cuprinsul județului cât și dincolo de limitele acestuia (în special spre nord - estul tariei), atragând mereu noi investiții în infrastructura, forta de munca cu medie înaltă calificare și localizarea de activități economice și dotări socio-culturale și de agrement.

În prezent acest efect "de pâlnie" tinde să se extindă către vest în lungul canalului și către sud în lungul litoralului determinând o lenta, dar constantă depopulare a peste 2/3 din teritoriul județului.

Riscurile generate de aceasta dezvoltare concentrată și accelerată, se referă la creșterea presiunii antropice asupra unei zone fragile a mediului (canalul Dunare - Marea Neagră și litoralul) și se manifestă prin poluarea și degradarea fizică a factorilor de mediu. O serie de efecte - precum pierderea calitatilor terapeutice ale lacurilor litorale - au, deja, un caracter ireversibil, tendința acestora fiind de a se extinde în continuare atât în număr cât și în suprafață. Degradarea mediului - acută în spațiul cuprins între brâtele canalului Dunare - Marea Neagră, inclusiv apele litorale de la capul Midia până la Eforie - atrage după sine și alte efecte negative precum: creșterea indicelui de morbiditate, a mortalității infantile, reducerea activităților turistice și distrugerea unor valori ale patrimoniului natural (ex: dunele de la Agigea) sau construit (situri arheologice submarine, rezervații de arhitectură sau urbanistice etc.).

Concentrarea activităților și populației în triunghiul amintit (Navodari - Mangalia - Eforie) determină și alte fenomene negative precum accentuarea caracterului de zone periferice ale extremităților nord-vestice și sud-estice ale județului^{*)} (subzonele 7 și 8, vezi U.T.S-urile). Acest efect se manifestă prin accesibilitatea dificila a locuitorilor spre capitală de județ și reciproc prin exercitarea dificila a funcțiilor administrației județene, ceea ce crează și un anumit fenomen de izolare și marginalizare a acestor teritorii.

De asemenea, în cea mai mare parte a sa (subzonele 3, 5, 6, 7, 8, 9 și 10) - cca. 80 % din suprafață, teritoriul județului Constanța are un caracter predominant rural, caracterizat printr-o echipare și dotare redusa, printr-o slabă dezvoltare a sectorului tertiar și prin posibilități reduse de ocupare a disponibilului de forță de munca.

În fine, ca o consecință a nivelului scăzut și a slabiei calității infrastructurii teritoriului, a echipării și dotării localităților, în cea mai mare parte a județului valorificarea potențialului turistic, cultural, etnografic se află mult sub posibilitățile reale ale acestui teritoriu. Bogatia patrimoniului arheologic, a valorilor ambientale și naturale atât în zona riverana Dunarii cât și în zona de nord-est a județului (complexul lagunar și zona Nuntasi - Istră), adăugate la valorile deja intrate în circuit din zona sudică a litoralului (Constanța - Mangalia) pot face din județul Constanța una din mariile regiuni turistice ale României.

Alături de problemele concentrării, poluării, periferizării și dezvoltării zonelor rurale, județul Constanța se confruntă cu numeroase probleme de ordin administrativ și de capacitate de

* Notă : efectul, desigur mai putin acut și extins se resimte și în nord-estul și sud-estul județului (zonele Istră - Mihai Viteazu și Limanu - Albesti - Negru-Voda).

gestiune a teritoriului si localitatilor. Problemele de ordin administrativ sunt generate de aplicarea Legii nr.18 a fondului funciar si de numeroasele schimburi de terenuri intercomunale cu modificarea granitelor aferente (inclusiv granita interjudeteana cu judetul Tulcea) ca si de revendicarile unor localitati sau grupuri de localitati de a dobândi statutul de comuna prin subîmpartirea teritoriilor existente. De asemenea, apar fenomene de extindere controlata sau necontrolata a intravilanului localitatilor în afara proprietăilor limite administrative.

Un caz aparte al zonei litorale îl constituie si o serie de localitati - statiuni cu statut ambiguu sau nedefinit (Mamaia, Costinesti, Mangalia Nord).

O problema deosebita o reprezinta si lipsa personalului cu pregatire medie si superioara specifica administratiei locale care sa asigure gestiunea corespunzatoare a localitatilor si care sa faciliteze contactul colectivitatilor locale cu factorii de decizie implicați.

În concluzie, recapitulând, problemele majore ale dezvoltarii teritoriale a județului Constanța sunt:

- concentrarea populatiei si activitatilor într-o arie restrânsa si excentrica a județului
- accentuarea fenomenului de periferizare la extremitatile județului
- poluarea si degradarea factorilor de mediu în zona canalului Dunare - Marea Neagră si a litoralului între Capul Midia si Vama Veche
- nivelul scazut de dezvoltare a infrastructurii teritoriului, echiparii si dotarii zonelor rurale, majoritate în cadrul județului
- degradarea patrimoniului natural si construit din lipsa unor masuri si reglementari administrative si a valorificarii lor adecvate

- numeroasele conflicte de ordin administrativ - teritorial intra si inter - judetean
- lipsa personalului calificat în problemele de gestiune a dezvoltarii localitatii.

Una din concluzii sit. existente este:

Problemele enumerate sunt amplificate în mod continuu de numerosi factori precum: precaritatea evidentei cadastrale, presiunea populatiei si a investitorilor de extindere a intravilanului localitatilor, înfiintarea zonelor libere portuare, lipsa unui cadru legal adevarat pentru activitatea de urbanism si amenajarea teritoriului, lipsa cadrului reglementar si a delimitarii efective a majoritatii zonelor protejate, resursele financiare reduse ale administratiilor locale si, nu în ultimul rând situatia critica generala a economiei românesti.

*R.A.T.J-ul de job vrea cu propunerile
Solutii de eliminare a disfunctiilor toti lov
mentionate mai sus, nominalizand totodata
si actele normative necesare materializarii
programelor de dezvoltare in teritoriu*

Resurse naturale:

- cuprinde resurse balneare si zone turistice de interes national (inclusie in cele 5 mari zone protejate de interes national)
- face parte din judetele cu important potential agricol (80 % din suprafata totala) si in care suprafata arabila reprezinta cca.85 % din totalul suprafetei agricole
- beneficiaza de importante lucrari de imbunatatiiri funciare (irigatii, desecari, combaterea eroziunii solului) pe cca.75 % din suprafata teritoriului agricol
- cuprinde numeroase resurse minerale utile, in special materiale de constructie, argile si izvoare mezotermale.

Marime , numar

localitati :

- din punct de vedere al suprafetei, se afla intre primele 10 judete ale tarii, respectiv pe locul 8
- al treilea judet dupa numarul total de orase (11) si dupa numarul total de orase noi aparute in perioada 1966 - 1992 (4)*
- densitatea superioara [pe] tara a numarului de orase/1.000 kmp: 1,6
- sate mari specifice zonelor de campie avand in medie 1.000 locuitori
- densitatea inferioara mediei pe tara a numarului de sate/100 kmp: 2,8
- cuprinde 206 localitati din care 11 orase si 195 sate dintre care 52 sunt resedinte de comuna, iar 12 apartin oraselor.

* Nota : La egalitate cu judetul Maramures (4) si dupa Arad si Gorj cu cate 6 orase noi.

Populatie :

- cu cei aproape 750.000 locuitori, judetul Constanta se situeaza pe locul 4 intre judetele tarii dupa Prahova, Iasi si Timis
- proportie ridicata a populatiei urbane (73,5 %), fiind al 3-lea judet al tarii din acest punct de vedere
- in valoarea absoluta, cu cei peste 550.000 de locuitori in urban, judetul Constanta se situeaza pe primul loc intre judetele tarii
- municipiul Constanta este al 2-lea oras al tarii (dupa Bucuresti) cu aproape 350.000 locuitori
- medie scazuta a varstei populatiei 31,5 ani, fiind printre judetele cu populatie tanara
- populatia in varsta de munca reprezinta 64 % din total, fiind printre cele mai ridicate din tara
- spor natural pozitiv : 1,3 %.

Economie :

- agricultura diversificata cu o importanta productie vegetala si animala; se disting importante zone cu productie viti-pomicola
- industrie prelucratoare dezvoltata in care se disting urmatoarele ramuri: chimie si petrochimie, materiale de constructii, prelucrarea metalelor si constructia de masini, alimentara si textila
- un important sector energetic reprezentat prin 3 mari CET (Palas, Navodari si Ovidiu), hidrocentralele existente si propuse de-a lungul canalului (Agigea, Ovidiu, Cernavoda) precum si CEN - Cernavoda in constructie
- un important sector tertiar datorat in mare partea activitatilor portuare, de transport si a turismului, ceea ce face ca cca.42 % din populatia activa sa fie cuprinsa in acest sector (valoare superioara mediei pe tara si multor judete)

- o importanta baza de cazare turistica - peste 133.000 de locuri in hoteluri si alte forme de cazare (vile, camping etc) - respectiv 45 % din total tara - si dotari diversificate pentru agrement
- În 1992 judetul Constanta s-a situat pe primul loc (dupa Bucuresti) din punct de vedere al valorii serviciilor comerciale catre populatie cu o medie de 37 mii lei/locuitor (preturi curente) fata de 23 mii lei/locuitor, media pe tara *.

Echipare si

- infrastructura:
- caile rutiere si feroviare sunt relativ bine reprezentate, înscriindu-se în valorile medii pe tara, cu observatia ca necesita importante lucrari de modernizare
  - cuprinde cele mai importante porturi maritime (3) ale tarii si o retea bine dezvoltata de porturi fluviale (6)
  - pe teritoriul judetului functioneaza al 2-lea aeroport international al tarii
  - toate orasele si 1/4 din numarul satelor au alimentare cu apa în sistem centralizat
  - reteaua de canalizare este bine dezvoltata în 8 orase si parcial dezvoltata în alte 15 localitati
  - alimentarea cu gaze este redusa (doar in 2 localitati)
  - serviciile telefonice sunt mediu dezvoltate, numarul abonatilor (121/1.000 locuitori) fiind usor superior mediei pe tara (110/1.000 locuitori).

---

* Nota.: Desigur o explicatie a acestei valori ridicate este si turismul ce a adus un spor de 1.000.000 persoane în sezonul 1992.

- Patrimoniu:**
- judetul Constanta detine unele dintre cele mai importante valori ale mediului natural si construit ce trebuie cuprinse în zone protejate cu statut si administratie bine definite.
  - peste 12.750 ha (cca. 2 % din suprafata totala) au statut de zone protejate cuprinse în liste Academiei Romane
  - arii largi cuprinzand resurse minerale utile, peisaje, monumente si situri arheologice sunt propuse a dobândi de asemenea statutul de zone protejate
  - peste 260 de monumente si situri arheologice
  - peste 130 de monumente si ansambluri de arhitectura
  - peste 50 de monumente de arta plastica si cu valoare memoriala
  - zone istorice urbane in Constanta, Mangalia, Medgidia, Cernavoda.

- Mediu:**
- factorii de mediu, apa, aerul, solul sunt afectati de poluare în zona de mare aglomeratie urbana din jurul municipiului Constanta si a oraselor Navodari, Medgidia si Mangalia
  - apa marii este afectata de fenomene grave de poluare în lungul tarmului pana la izobatele de - 5 si - 10 m adancime
  - malurile Dunarii (la sud de Cernavoda) si cele din jurul lacurilor litorale sunt afectate de fenomene de eroziune si/sau saratuare
  - o problema deosebita sunt suprafetele împadurite extrem de reduse (cca. 3 % din total) ceea ce agraveaza aspectele negative ale climei (precipitatii reduse vara, vânturi puternice iarna).

5. ORGANIZAREA ADMINISTRATIVA A TERITORIULUI JUDETEAN

Judetul Constanta se remarcă printr-o anumita stabilitate a limitelor sale administrative*, de-a lungul timpului, datorită limitelor naturale la vest și est și a frontierei naționale cu Bulgaria la sud. Nu același lucru se poate afirma despre limitele administrative ale comunelor și orașelor județului care au suferit numeroase modificări, mai ales în ultimii 30 de ani (a se vedea în acest sens ca exemplu studiul de caz Mangalia proiect nr. 70/1993 - Proiect S.A. Constanta), și care au loc și în prezent. Aceste modificări se datorează unor cauze multiple:

- realizarea unor mari lucrări de infrastructură și echipare a teritoriului (canale navigabile, amenajări portuare etc.)
- schimbarea structurii de proprietate a pamântului
- extinderea intravilanului localitatilor dincolo de limitele administrative existente.
- înființarea de noi localități (ex. Navodari)
- dorința de autonomie a unor așezări sau de revenire la limitele anterioare anului 1968 (când s-a produs o importanță comasare a teritoriilor administrative ale comunelor).

În anul 1990 un număr de localități au solicitat să devină comune sau să-si modifice limitele administrative. În urma acestor solicitări ar fi apărut 15 comune noi, iar 16 comune urmău să-si modifice teritoriul și componenta (mai puțin două: Baneasa și Oltina cu probleme doar de limită administrativă).

* Notă : În perioada interbelică județul Constanta s-a situat în limitele actuale, mai puțin sudul, extins cu județele Durostor și Călărașea, iar între 1950 - 1968, împreună cu județul Tulcea a format regiunea Dobrogea împărțită în 7 raioane și un teritoriu orașenesc.

Analiza viabilității noilor comune a arătat posibilitatea înființării acestora, mai puțin Carvanul desprins din comuna Lipnița. Este interesant de observat că aria solicitărilor cuprinde comunele situate de-a lungul axei sud-vest - nord-est respectiv Ostrov - Rasova - Mircea Voda - Târgușor - Mihai Viteazu (a se vedea planșa A). Motivația acestor divizări este legată de refacerea vechilor proprietăți agricole (conf. Legii 18) și de dorința de autonomie. Lipsa constituuirii bugetelor locale și distribuția bugetului în sistem cvazi-centralizat au redus în ultimii ani aceste solicitări, dar problema reorganizării administrativ-teritoriale ramâne deschisă necesitând o serie de studii și analize care să fundamenteze în mod pertinent o viitoare lege în domeniul

în acest sens se propune a fi elaborate următoarele lucrări:

- a) Studiu privind modificările cadastrale în județul Constanta ce determină schimbarea unor limite teritorial-administrative
- b) studiu privind posibila apariție de noi unități teritorial-administrative (comune sau orașe) precum și trecerea unor localități în categoria orașelor
- c) studiu zonei de influență imediata (zona periurbana) a municipiului Constanta și posibilități de optimizare a structurii teritorial-administrative
- d) studiu privind posibilitățile de optimizare a relației administrative comuna-județ în zonele marginale ale județului (nord-vest, sud-est)
- e) studiu privind posibilitățile de optimizare a statutului administrativ al stațiunilor balneo-turistice și integrarea lor funcțională cu localitatea învecinată (unde e cazul, vezi: Mamaia, Mangalia-Nord, Costinești)
- f) revizuirea nomenclatorului de localități și a tipologiei acestora în perspectiva unei viitoare legi de organizare administrativă a teritoriului național
- g) precizarea competențelor administrației locale și judecătorești în zona de nord-est a județului cuprinsă în R.B.D.D.

In vederea finalizarii acestor studii se impune de asemenea o corelare cu prevederile (în curs de finalizare în 1994) Secțiunii a 4-a (Reteaua de localități) din PATN, referitorare la tipurile și categoriile de localități urbane și rurale, la care se vor adăuga criterii privind definirea noțiunilor de trup, localitate componentă, sat apartinator, aglomeratie urbana etc.

Recapitulând, problemele majore ale organizării teritorial-administrative în județ sunt legate de:

- dificultatea administrației zonelor marginale
- rectificarea limitelor administrative sub presiunea extinderii intravilanelor (în special în zona litorala)
- statutul ambiguu al unor stațiuni balneo - turistice
- formarea spontană de mici asezări în teritoriu, în jurul locuințelor de serviciu din IAS-uri sau foste CAP-uri, care nu sunt înregistrate ca atare

---

* Nota : În ceea ce privește numarul actual al solicitărilor de schimbare a statutului administrativ, acesta poate fi mai mare sau mai mic decât în 1990. În lucrarea Proiect S.A. Constanța din 1993 sunt indicate și alte solicitări de divizare precum: Istria - Nuntasi, Mereni - Baraganu, Unirea (23 August) - Mosneni, Ion Corvin - Viile. De asemenea sunt semnalate intențiile de comasare a satelor Saligny și Facilia (comuna Mircea Voda) și de ridicare a stațiunii Costinești la rang de oraș împreună cu satele adiacente (Schitu și Costinești).

6. UNITATI TERRITORIALE SPECIFICE

Dupa cum s-a mai aratat judetul Constanta se caracterizeaza prin dezvoltari diferențiate ale teritoriului sau în ciuda relativei unitati a reliefului si cadrului natural. Dezechilibrul ce poate fi observat între est si vest, între axul median si zona centrala, între extremitati si centru poate fi explicat în mai mult moduri:

- rolul cultural si istoric diferit al unor localitati
- atractivitatea balneo-turistica mai mare a unor zone
- modificarile administrative intrajudetene (plase, raionane, comune) din ultimii 70 - 80 ani
- dezvoltarea cailor de comunicatii pe anumite directii preponderente
- amplasarea podurilor de traversare a Dunarii
- vecinatatea unor resurse naturale (mai ales cariere de materiale de constructie).

Dincolo de aceste explicatii însa, elementul cel mai favorabil al dezvoltarii a fost dirijarea marilor investitii cu predilectie în anumite zone si pe anumite directii. Marile lucrari de amenajare a teritoriului si urbanismului, investitiile în industrie si dezvoltari portuare, investitiile purtatoare de dezvoltare s-au concentrat în ultimii 25 - 30 de ani în mai putin de 1/5 din suprafata judetului si în cca. 20 localitati din cele peste 200 ale judetului.

Axul median (canalul) si zona sudica a litoralului (Midia - Vama Veche) au absorbit cvasi-totalitatea investitiilor realizate în timp ce în cea mai mare parte a sa judetul a pastrat un caracter preponderent rural, slab dezvoltat. Este drept ca si spatiul rural a beneficiat de importante investitii pentru amenajarea agricola (irigatii, desecari etc) dar acestea nu au generat importante efecte asupra dezvoltarii asezarilor rurale si a nivelului de trai.

Pentru a evita în continuare tendinta de absorbtie a populatiei si activitatilor în zonele amintite si vidarea treptata a spatiului rural (chiar daca apparent acest fenomen e mai putin acut decât în

alte judete el exista si constituie un important factor de risc potential) este necesara o strategie însotita de politici adecvate care sa sprijine dezvoltarea zonelor ramase în urma din judet si echilibrarea treptata a retelei de localitati si a echiparii teritoriului. Aceasta este cu atât mai necesar, cu cât impactul aglomeratiilor umane asupra mediului este grav si se agraveaza constant. O dezvoltare echilibrata nu ar face decât sa reduca tendintele centrifuge si implicit efectele nocive asupra mediului.

Pe aceasta linie se propune adoptarea unor U.T.S-uri (unitati teritoriale - specifice) care sa faca obiectul unor politici diferențiate în vederea atingerii scopului propus (al obiectivului strategic de echilibrare si orientare a dezvoltarii judetului). În functie de particularitatile cadrului natural, de functiunile si activitatile economice dominante, de nivelul de urbanizare sau de caracteristicile demografice si de ocupare a fortelei de munca au putut fi delimitate 10 Unitati teritoriale specifice, 3 riverane Dunarii, 3 Marii Negre si 4 centrale.

Cele 10 U.T.S-uri sunt:

U.T.S. 1 - cuprinde o zona de influenta imediata a municipiului Constanta (zona metropolitana) formata din 3 orase (Constanta, Navodari, Ovidiu) si 4 comune (Agigea, Cumpana, Lumina, Valu lui Traian).
 - suprafata: 45.280 ha
 - populatia: 420.573 locuitori
 - grad de urbanizare: 94 %
 - functiuni principale: activitati portuare si transport, industrie, turism, servicii, productie energie
 - probleme: poluare, disfunctii legate de trafic si echipare tehnico-edilitara.

U.T.S. 2 - cuprinde zona canalului Dunare - Marea Neagra între Mircea-Voda si Poarta-Alba, respectiv 2 orase (Basarabi, Medgidia) si 4 comune (Castelu, Mihai Kogalniceanu, Mircea-Voda, si Poarta Alba).

- suprafata: 59,137 ha
- populatia: 84.517 locuitori
- grad de urbanizare: 68 %
- functiuni principale: transport si circulatia marfurilor, industrie, servicii
- probleme: poluare, trafic, segregarea teritoriului datorita canalului, echipare si dotare necorespunzatoare.

U.T.S. 3 - cuprinde zona de nord-est a judetului, formata din comunele adiacente complexului lagunar Razim - Sinoie (Corbu, Istria, Mihai Vireazu, Sacale)

- suprafata: 66.774 ha
- populatia: 11.768 locuitori
- grad de urbanizare: 0 %
- functiuni principale: agricultura, piscicultura, exploatare minerale utile
- probleme: nivel scazut de dezvoltare a localitatilor si vecinatatea cu R.B.D.D., populatia in scadere

U.T.S. 4 - cuprinde in totalitate zona de sud de Constanta formata din principalele localitati turistice ale litoralului respectiv 3 orase (Eforie, Mangalia, Techirghiol) si 3 comune (Limanu, Tuzla, Unirea).

- suprafata: 35.064 ha
- populatia: 76.301 locuitori
- grad de urbanizare: 79 %
- functiuni principale: turism, servicii, activitati portuare
- probleme: eroziunea tarmului marin, poluarea lacurilor, disfunctii legate de trafic si locuire.

U.T.S. 5 - asa-numita zona suport a litoralului formata din 6 comune (Albesti, Amzacea, Comana, Mereni, Pecineaga, Topraisar) si 1 oraș (Negru-Voda) cuprinsa intre zona turistica si c.f. Medgidia - Negru-Voda

- suprafata: 83.457 ha

- populatie: 25.065 locuitori
- grad de urbanizare: 22 %
- functiuni principale: agricultura, zootehnica, circulatie
- probleme: nivel redus de echipare tehnico-edilitara, dotare socio-culturala si industrializare

Primele 5 U.T.S.-uri reprezinta (mai putin Mircea-Voda) totodata zona aferenta litoralului romanesc si au ca problema comună majoră: protectia si reconstructia ecologica.

U.T.S. 6 - este o zona mediana de-a lungul Dunarii diametral opusa

U.T.S. 1, formata din 4 comune (Aliman, Rasova, Seimeni, Topalu) si 1 oraș (Cernavoda)

- suprafata: 43.649 ha
- populatia: 33.331 locuitori
- grad de urbanizare: 66 %
- functiuni dominante: circulatia marfurilor si transport, productie de energie
- probleme: echipare si dotare deficitara, riscurile generate de CNE Cernavoda.

U.T.S. 7, 8 - cuprind teritoriile din extremitatile de nord-vest (7) si sud-vest (8), formate din 4 comune si 1 oraș (Harsova), respectiv 6 comune

- suprafata: 44.967 ha (7) respectiv 82.850 ha (8)
- populatia: 21.724 locuitori (7) respectiv 22.308 locuitori (8)
- grad de urbanizare: 21 % (7), respectiv 0 % (8)
- functiuni dominante: agricultura (viticultura, pomicultura)
- probleme: izolarea fata de zona centrala a judetului, echiparea si dotarea scaduta a localitatilor, depopulare si imbatranire a populatiei.

- U.T.S. 9, 10 - cuprinde zonele strict rurale din treimea mijlocie nordica, respectiv sudica a judetului, formate din 8, respectiv 9 comune fiecare
- suprafata: 119.758 ha (9), respectiv 126.193 ha (10)
  - populatie: 24.437 locuitori (9), respectiv 28.745 locuitori (10)
  - grad de urbanizare: 0 %
  - functiuni dominante: agricultura (productia cerealiera si legumicola)
  - probleme: dezvoltarea redusa a asezarilor si teritoriului la toti indicatorii.

Din punct de vedere al centrelor de polarizare se poate observa ca:

- În cadrul U.T.S. 1, 2 si 6 exista câte o localitate puternic dezvoltata (în raport cu restul teritoriului) amplasata într-o pozitie centrală respectiv: Constanta (1), Medgidia (2), Cernavoda (6).
- În cadrul U.T.S. 4 se poate vorbi de o dubla polaritate în nord (Eforie, Techirghiol) si în sud (Mangalia) cu o predominanta a celei din urma.
- În U.T.S. 5, 7, 8, 9, 10 lipsesc asezarile cu rol puternic de polarizare, prefigurându-se doar unele ce pot dobândi acest rol, precum: Negru-Voda, Topraisar în U.T.S. 5, Hărsova în U.T.S. 7, Baneaga, Ostrov în U.T.S. 8, Cogalac, Nicolae Balcescu în U.T.S. 9, Cobadin, Adamclisi în U.T.S. 10.

Analiza unor indicatori de densitate si utilizare a terenurilor confirma caracteristicile și, chiar vocatia subzonelor prezentate.

Iata cum se prezinta situatia la acesti indicatori:

	locuitori kmp	ha agricol locuitor	ha padure locuitor	% terenuri construcție si drumuri	% terenuri neproducti- ve
U.T.S. 1	927	0,1	0,001	23,0	3,5
U.T.S. 2	143	0,6	0,02	11,3	2,0
U.T.S. 3	18	3,0	0,2	2,6	5,7
U.T.S. 4	218	0,4	0,02	10,0	2,0
U.T.S. 5	30	3,0	0,1	3,8	0,9
U.T.S. 6	76	0,9	0,2	6,0	2,1
U.T.S. 7	48	1,7	0,2	3,8	2,1
U.T.S. 8	27	2,7	0,5	4,5	0,9
U.T.S. 9	20	4,5	0,1	3,6	1,1
U.T.S. 10	23	3,9	0,2	3,7	1,1
Total					
judet	106	0,8	0,1	6,0	1,9

Se poate remarcă densitati mari si procentul ridicat de zone construite în subzonele 1, 2 și 4 net superioare mediei pe judet și din celelalte subzone. Valorile mari ale indicatorului ha agricol/locuitor sunt edificatorare pentru caracterul predominant al acestor zone.

Trebuie relavatati totodata indicatorii cu valori critice privind suprafata împadurita/locuitor si ponderea terenurilor neproductive. Subzonele 1 și 2, cele mai aglomerate de altfel, prezinta valori alarmante ale acestor indicatori, rezultând ca imperios necesara o politica de reconstructie ecologica pe termen lung (împaduriri, recuperari terenuri degradate, refacerea fondului genetic, etc.).

Functiile actuale, indicatorii economici, demografici, de echipare si locuire, caracteristicile mediului natural, valentele cultural-istorice conferă vocatii diferite fiecarei din cele 10 U.R.S-uri. Aceasta face ca politicile adoptate de autoritatatile judestene si locale sa poata fi directionate catre:

- sprijinirea vocatiei fiecarei subzone
- rezolvarea problemelor majore ale acestora.

În acest sens se pot face urmatoarele propuneri:

U.T.S. 1 - functiuni economice complexe, industrializare si urbanizare puternica cu specific de activitati portuare si servicii de interes judetean si regional

- necesita reglementari riguroase privind utilizarea terenurilor si protectia mediului natural si construit
- politicile adoptate trebuie îndreptate spre crearea cadrului reglementar si institutional adevarat administrarii unei mari aglomeratii urbane
- este necesara modernizarea infrastructurii si echiparii tehnico-edilitare
- politica locuirii trebuie orientata catre constructia de locuinte individuale în zona cu mediu curat, acces si echipare corespunzatoare
- politica terenurilor trebuie orientata si catre reabilitarea zonelor vechi industriale sau de depozite din centrul municipiului si din zonele periurbane
- turismul trebuie orientat spre forme permanente nesezoniere prin restructurarea bazei de cazare si realizarea serviciilor aferente.

U.T.S. 2 - dezvoltarea functiilor industriale, de depozitare si servire în corelare cu potentialul oferit de infrastructura si echiparea terenului

- stimularea industriei prelucratoare a resurselor locale, în special a materialelor de constructie (se poate dezvolta o industrie moderna a materialelor de constructie)

- se va acorda o atentie deosebita rezolvării problemelor de circulatie si transport în zona de influenta imediată a orasului Medgidia, adevarata "placa turnata" a judetului unde se întâlnesc principalele axe rutiere, feroviare si navigabile ale judetului
- sunt necesare reglementari precise privind utilizarea terenurilor si masurile de protectie a mediului
- zonele rezidentiale vor fi dezvoltate cu precadere în satele din jurul orasului Medgidia în conditiile asigurarii unei echipari moderne corespunzatoare
- se va dezvolta turismul, cu precadere în urmatoarele forme: turismul de afaceri, turismul cultural si turismul ~~turist~~.

U.T.S. 3 - functiuni agro-piscicole si rezidentiale

- usoara dezvoltare a turismului, în special cultural si itinerant evitându-se atingerea unor praguri ce pot periclitata mediul
- masuri riguroase de protectie a mediului natural si construit si asigurarea în acest scop a unei echipari hidro-edilitare si energetice moderne, nepoluante
- politica locuirii va urmari pastrarea caracterului traditional si încurajarea populatiei de a se stabiliza

U.T.S. 4 - functie predominant turistica si de servire, corespunzator potentialului natural si construit existente

- se va evita amplasarea de noi capacitatati de productie industriala, precum si dezvoltarea unei productii agricole intensive
- vor fi sprijinite dezvoltarea capacitatilor de transport, depozitare si servire a populatiei

- se vor stabili reguli precise de utilizare a terenurilor atât în intravilan cat și în extravilan
- vor fi delimitate zone naturale și construite protejate și vor fi stabilite regulamentele aferente și modul de administrare a acestora
- se va urmări modernizarea infrastructurii și echipariei tehnico-edilitare a localitatilor în scopul reducerii poluariei și îmbunatatirii condițiilor de locuire
- locuirea va respecta modul traditional, evitându-se dezvoltarea pe înaltime a localitatilor (defavorabil atât sub aspect climatic cât și estetic)
- se va urmări extinderea suprafetelor împadurite.

U.T.S. 5 - functii agro-industriale și de servire, cu precadere, a litoralului turistic (U.T.S.4)

- va fi încurajata capacitatea de prelucrare prin industrializare a productiei agricole, destinată a satisface consumul pentru subzona turistica
- se va urmări modernizarea retelelor rutiere și feroviare precum și completarea echipariei tehnico-edilitare în principalele localitati (Negru-Voda, Cobadin, Tropaisar)
- se va urmări o extindere prudentă a zonelor construite și utilizarea mai buna a rezervelor de teren din intravilanele existente
- politica locuirii va urmari dezvoltarea unui regim mediu de înaltime și îmbunatatirea confortului general al locuirii prin asigurarea echipariei și dotarii necesare.

U.T.S. 6 - functii industriale, depozitare și servire localizate în cea mai mare parte în singurul oras al subzonei:
Cernavoda

- dezvoltarea turismului de agrement, itinerant și cultural în zonele rurale riverane Dunarii
- modernizarea cailor de comunicatii și a echipariei tehnico-edilitare a localitatilor (sunt necesare lucrari de captare a apei din Dunare)
- în cazul dezvoltării de noi capacitatii de productie, cazare, transport etc să vor asigura masuri de protecție a mediului
- va fi stimulata dezvoltarea de zone rezidentiale la nord și sud de oraș Constanta, în zonele rurale

U.T.S. 7 - functii agro-industriale și de servire și transport

- se va incuraja dezvoltarea singurului oras al subzonei: Hârsova, prin amplasarea principalelor noi unitati economice, dotari social-culturale și servicii pentru turismul de tranzit
- va fi optimizata circulatia în zona podului peste Dunare și în jurul orașului.

U.T.S. 8 - functii agro-industriale, de servire și transport

- dezvoltarea turismului de agrement, itinerant și cultural
- va fi stimulata o dezvoltare bipolară a localitatilor Baneasa, ca principal centru polarizator al subzonei și Ostrov, ca important punct turistic și de distributie a traficului (dezvoltat și ca P.C.T.F.)
- locuirea se va menține în limitele constructiilor traditionale, noile zone rezidentiale urmând a utiliza rezerve de teren existente în intravilanul localitătilor

U.T.S. 9 si 10 - functii agricole si usoara dezvoltare a serviciilor de interes local si intercomunal

- va fi stimulata industrializarea produselor agro-zootehnice si a serviciilor pentru agricultura cu precadere in localitatile cu rol sporit in teritoriu (ex.: Cobadin in sud, Cogalac si Nicolae Balcescu in nord)
- va fi modernizata reteaua de cai de comunicatii si se va urmari, in cadrul unui program pe termen lung, echiparea tehnico-edilitara a localitatilor
- tendintele de extindere a intravilanului vor fi abordate cu prudenta urmarindu-se utilizarea cu precadere a terenurilor libere existente

Aceste propuneri trebuie considerate ca o baza preliminara in vederea stabilirii politicilor diferențiate (pe subzone) ale autoritatii judetene si a intocmirii unor programe de masuri detaliate pentru fiecare subzona.

7. PERSPECTIVE ALE DEZVOLTARII ECONOMICE

Analiza economica facuta în județul Constanța caracterizează zona de studiu ca detinând un potential valoros atât în sfera agricolului, a prelucrării industriale, cât și a turismului, transporturilor și comerțului.

Cuprins la est și vest de ape (litoralul Marii Negre, respectiv fluviul Dunarea) străbatut fiind de un canal de navigație, detinând resurse importante, mai ales agricole, dar și ale subsolului, județul Constanța apare ca având un potential economic deosebit.

Dispunerea în teritoriu a acestuia a conturat mai multe zone cu grad diferit de dezvoltare economică, ceea ce determină politici diferențiate în ceea ce privește valorificarea și dezvoltarea economică viitoare a județului.

S-au conturat astfel următoarele areale:

- litoralul Marii Negre, care cunoaște o dezvoltare permanentă, susținută și diversificată, atât ca activități agricole cât și industriale, de turism și comerț;
- zona canalului Dunare - Marea Neagră, care concentrează o serie de localități în care dezvoltarea industriei prelucratoare este preponderentă; de asemenea activitatea de transport este bine dezvoltată;
- zona riverană Dunării, unde potentialul natural constituie din terenuri deosebit de fertile și apă este valorificat numai în domeniul producției agricole;
- jumătatea de nord, aproape în exclusivitate agricolă, unde se manifestă carente în valorificarea resurselor subsolului;
- jumătatea de sud, în care preponderente sunt activitățile legate de cultivarea terenului și creșterea animalelor, dar unde prelucrarea resurselor solului și subsolului cunoaște o dezvoltare incipientă.

Pentru medii se poate afirma că în comune activitatea agricolă este, cu unele mici excepții, dominantă, aportul la dezvoltarea economică

al celorlalte sectoare economice fiind redus. Orasele, dintre care municipiul Constanța (al doilea oraș din țară ca marime) are un aport determinant, cunoște o diversitate a ramurilor industriale dar și dezvoltarea transporturilor și a comerțului. Există însă și orașe în care activitatea economică predominantă este agricultura (de ex.: Negru Voda).

Analiza de faza urmărește să releve perspective generale ale dezvoltării economice în condițiile incertitudinilor care există în acest domeniu pe plan național.

Propunerile au în vedere sugestii de orientare/reorientare a activitatilor economice spre cele capabile să atragă resursele de muncă excedentare, să eficientizeze efortul investitional și de producție, să valorifice resursele naturale existente.

7.1. Orientari privind dezvoltarea agriculturii

Judetul Constanta detine un potential agricol deosebit determinat de:

- ponderea de 80 % a suprafetei agricole din total fond funciar
- ponderea de 85 % a suprafetei arabile din total suprafata agricola
- ponderea mare (78 %) a terenurilor de calitate buna si foarte buna din total suprafata agricola
- posibilitati extinse de mecanizare a lucrarilor agricole datorita ponderii mari (78 % din total arabil) a suprafetelor cu pante mici cuprinse intre 0 - 10 %
- pondere de peste 75 % a terenurilor echipate cu lucrari de imbunatatiri funciare din total suprafata agricola.

Potentialul agricol superior al județului, determinat atât de calitatea terenurilor aflate în exploatare cât și de infrastruc-tura existentă, necesită o anumita strategie și politici adecvate care să conduca la o valorificare superioară a acestui potential.

În acest sens se propun anumite directii orientative de dezvoltare în sensul stimulării în mod special a activitatilor cele mai favorabile diverselor zone specifice. Au fost stabilite patru zone specifice de profil dominant (în sensul activitatilor ce reprezintă specificul zonei respective) cu ajutorul unui set complex de criterii*: geografice, demografice, economice și de fond funciar.

Criteriile de fond funciar sunt:

- a) folosinta dominant arabila (> 85 %)
- b) folosinta viti-pomicola cu pondere mare (> 10 %)

* Nota : Criteriile primelor trei grupe sunt cele utilizate pentru studiul zonelor rurale defavorizate - pr. URBANPROIECT 101/S4/1993.

- c) terenuri neproductive cu pondere mare (> 1,9 %)
- d) terenuri permanent sub apa cu pondere mare (> 7 %)
- e) zone echipate cu lucrari de îmbunatatiri funciare
- f) zone cu folosinte agricole echilibrate

7.1.1. Cele 4 zone specifice delimitate sunt prezentate în cartograma C 5 împreună cu principalele centre de polarizare a activitatilor agricole și teritoriale ce necesită lucrări de recuperare a terenurilor neproductive

ZONA A - zona în care principală preocupare trebuie să fie dezvoltarea producției agricole vegetale cu o structură de culturi axate în special pe cereale, plante tehnice, culturi furajere și legume.

Într-un areal determinat de facilitatea accesului la zona turistică a litoralului se propune (pe baza unor studii de marketing) încurajarea dezvoltării sectorului legumicol pentru aprovisionare cu produse agricole propaspete.

Optiunea pentru acest mod de dezvoltare este motivată de:

- terenurile arabile dominant majoritare, acoperind peste 85 % din suprafata agricola a zonei;
- zona în totalitate acoperita cu lucrari de îmbunatatiri funciare (disfuncțiunile existente în exploatarea lor trebuie să facă obiectul unor măsuri de ordin administrativ și tehnico-organizatoric);
- solurile existente în aceasta zona sunt din categoria cernozi-muri și soluri balane;
- calitatea terenurilor se înscrie în categoriile I și II;
- în mareea lor majoritate terenurile sunt 100 % mecanizabile.

Propunerea poate deveni realizabilă prin utilizarea unor politici adecvate precum:

- politici financiar-bancare pentru stimuarea interesului producătorilor din zona pentru marea cultură;
- politici atente de organizarea teritoriului agricol în directia adaptării noii structuri de proprietate la sistemele de irigații existente, prin propuneri stimulative și convingătoare privind în principal realizarea unor exploatații agricole de mai mari dimensiuni (acest tip de exploatație este cel mai adaptat unui proces de exploatare în condiții de "irigat" și mecanizare 100 %)*

Mentinerea și intensificarea acestui profil va conduce la creaerea unui important rezervor de materii prime pentru dezvoltari zootehnice intensive și pentru industria agro-alimentara și usoară. Se are în vedere - de asemenea - posibilitatea ca prin unele dezvoltări în industria alimentara sau usoara, în localități din aceasta zona să se contureze areale imediate de aprovizionare în care vor trebui încurajate culturile corespunzătoare.

ZONA B - zona în care se recomandă încurajarea dezvoltărilor extensive și intensive a activităților viti-pomicole deja existente.

Propunerea se bazează pe următoarele criterii:

- ponderea mare a suprafețelor cu destinații viti-pomicole (mai mare de 10 % din suprafața agricolă a zonei);
- tradiție în aceasta activitate și forță de muncă specializată;
- infrastructura dezvoltată (în special irigații) pe aproape întreg arealul zonei;
- zona pedoclimatică favorabilă.

---

* Notă : Rezolvarea acestor probleme ar conduce și la reducerea cheltuielilor ce ar fi necesare pentru adaptarea marilor sisteme de irigații la o exploatație de mica dimensiune.

ZONA C - este o zonă în care se propune prospectarea în detaliu a posibilităților de dezvoltare a activităților legate de fondul mare acvatic al zonei (piscicultura, stuficultura și colaterale).

Propunerea rezidează în faptul că în aceste teritorii administrative terenurile aflate permanent sub ape au pondere mare în totalul suprafeței (între 7 % și 52 %).

ZONA D - zonă în care profilul agricol este diversificat, fără un profil de producție net dominant.

Ponderea mai mare sau mai mică a terenurilor cu folosință pajistă (în special pasuni, dar și importante suprafețe arabile, multe dintre ele echipate cu lucrări de îmbunătățiri funciare, conduc totuși către un profil de dezvoltare al zootehniei, atât în regim natural cât și intensiv.

Este zona în care profilul de producție este flexibil și influențat în primul rând de conjuncturile de pe piața agricolă.

Ponderea mai scăzută a suprafețelor arabile, dar de calitate bună și echipate în mare parte cu lucrări de irigații, impune două preocupări majore:

- protecția severă a suprafețelor arabile;
- studii atente de schimbări în structura folosintelor (în special între arabil și pasuni) în funcție de pante, calitatea solurilor, gradul de echipare sau interesul producătorilor.

7.1.2. Un aspect important în strategia de valorificare a potențialului agricol al județului îl constituie recuperarea terenurilor nepproductive. În prezent există cca. 13.000 ha (1,9 % din total județ) de terenuri nepproductive. Acestea sunt în mare parte localizate în 19 teritorii administrative (comune și orașe), unele atingând valori de 20 - 22 % teren neproducțiv din total suprafața administrativă.

În perspectiva conservarii și reabilitării mediului se impune -
în afara masurilor generale de protecție a solurilor - studierea
în detaliu a condițiilor în care terenurile neproductive existente
în teritoriu pot fi introduse într-unul sau altul din circuitele
economice și în special în cel al producției agricole.

Propunerea se încadrează în prevederile Legii nr. 18/1991, actiunea de reabilitare a terenurilor neproductive sau grav degradate reprezentând obligație legală. Ca urmare este necesară continuarea și intensificarea acțiunii de identificare a acestei categorii de terenuri și întocmirea de studii privind perimetrele ameliorative corespunzătoare.

7.1.3. Organizarea teritoriului din punct de vedere al exploatarii potentialului agricol se caracterizează în prezent prin:

- prestarea de servicii de mecanizare și diverse inputuri* în agricultura sunt asigurate de 22 de societăți comerciale (133 unități administrativ-teritoriale) repartizate uniform în cadrul județului;
- prelucrarea și industrializarea producției agricole se concentrează în Navodari, Ovidiu și mai ales în municipiul Constanța, situate excentric fata de principalele zone de producție;
- existența unor zone cu probleme critice de dezvoltare în spațiul rural (zone rurale defavorizate) în special în nord și nord-vestul județului și în sud.

* Nota : Notiunea de "input în agricultură" (conform "Raport: strategie pentru tranzitie în agricultură" întocmit de o echipă mixtă Româno-Internatională - 1993) cuprinde următoarele principale componente: credite, subvenții, alte servicii bancar-financiare, mecanizare și aprovisionare cu combustibil, chimizare, îngrasaminte, ameliorarea solurilor, protecția plantelor și aprovisionarea cu semințe, servicii veterinară și de prasila a animalelor, asistență tehnică, consulting, învățământ agricol și specializari etc.

Masurile rationale de organizare a teritoriului pot contribui alături de politicile specifice sectorului economic agricol, la exploatarea maximală a potentialului existent. Se propun în acest sens:

- a) optimizarea marimii exploatațiilor agricole funcție de caracteristicile funciare, de infrastructura și de direcțiile de dezvoltare propuse
- b) stabilirea necesarului (nominalizat cantitativ și calitativ) de input-uri pentru agricultura și implicit dimensiunarea și repartizarea teritorială a retelelor de servicii aferente procesului agricol în scopul creării unor accese usoare ale producătorilor la respectivele facilități.
În acest sens se propun pentru o prima etapa câteva localități ce prezintă interes pentru preluarea unor astfel de funcții pe masura ce ele apar în teritoriu:
HARSOVA, NEGRU VODA, BANEASA, COGEALAC și COBADIN (potențiale centre inter-comunale).
- c) optimizarea și calificarea forței de muncă necesare atât pentru procesul agricol propriu-zis cât și pentru serviciile agricole*.

În vederea realizării masurilor propuse sus menționate este necesară refacerea studiilor de organizare a teritoriului agricol în condițiile apariției noii structuri de proprietate asupra terenurilor, a privatizării preconizate, a tuturor serviciilor legate de input-urile în agricultură, precum și a reevaluării infrastructurii existente în teritoriu (îmbunătățiri funciare, construcții de producție, circulații tehnologice etc).

* Nota : O evaluare și respectiv prognoza corecta a forței de muncă în agricultură se poate realiza prin "Institutul de Economie Agrară" al ASAS

Studiile de organizare a teritoriului se vor baza pe urmatoarele principalele date de tema:

- zonificarea teritoriului agricol după cele patru directii de profil (A, B, C, D) în cazul în care acestea au fost însumite de autoritatea județeană;
- refacerea și introducerea în circuitele economice și în special ^{în cel agricol} a terenurilor neproductive și grav degradate, respectiv stabilirea perimetrelor ameliorative;
- corelarea propunerilor locale privind circulația input-urilor cu centele de polarizare a acestora precizate în paragraful anterior (punctul "b").

În cadrul studiilor se va urmări în principal ameliorarea următoarelor disfuncții:

- disfuncțiile din cadrul amenajărilor de îmbunatătiri funciare;
- disfuncțiile dintre noua structură de proprietate, interesele producătorilor și structura existentă a retelelor de servicii pentru agricultura, preluarea, transportul și depozitarea producției, prelucrari și industrializari ale acesteia;
- posibile modificări în structura de folosinte a terenurilor agricole (în special în zonele B și D) funcție de caracteristicile naturale și antropice ale fondului funciar, precum și de orientarea spre o anumita specializare (profil) a producției agricole;
- dimensionarea forței de muncă necesare și redistribuirea forței excedentare rezultată din procesul productiv către serviciile specifice spațiului rural.

7.1.4. Unele concluzii

a) Directiile de orientare propuse, trebuie înțelese ca un proces elastic și doar ca directii de încurajare a unui anumit profil de

producție considerat corespunzător potentialului specific din zona. Propunerile nu au avut în vedere restrângerea celorlalte proporcii și activități agricole. Profilul propus a avut în vedere o anumita politică de ordonare a diverselor funcțiuni ale teritoriului agricol, realizată prin măsuri stimulative adecvate scopului propus.

b) Introducerea în circuitul economic și în special în cel agricol a terenurilor neproductive, sau grav degradate trebuie înțeleasă ca o acțiune atenta și aprofundată analizată de către specialisti, deoarece nu toate categoriile de neproductive sau degradare a terenurilor pot capăta o funcție economică justificată și profitabilă (aceste lucrări sunt mari purtătoare de investiții și/sau cheltuieli).

c) Localitățile propuse pentru a primi funcțiuni teritoriale de polarizare și coordonare a diferitelor input-uri în agricultură, reprezintă și o posibilitate de ameliorare a unor disfuncții din zonele rurale considerate ca "defavorizate" în județ.

d) Dezvoltările industriale în ramura alimentară sau usoara ce vor putea apărea în spațiul rural în viitoarele centre intercomunale ca urmare a politicilor de dezvoltare a retelei de localități, vor crea anumite areale de aprovizionare cu materii prime sau de atragere a forței de muncă. În cadrul acestor areale vor trebui aplicate politici agricole de încurajare a culturilor respective.

e) Aplicarea în teritoriu a recomandărilor facute în lucrarea de fata presupune elaborarea în viitor a unor studii de specialitate având ca obiect zone mai largi sau mai răstrânse, respectiv:

- studii de organizare a teritoriului agricol pe teritoriile administrative sau zone intercomunale (pot fi elaborate de OCOT județean, IGPCOT - București, Institutul de Economie Agrară din cadrul ASAS București);
- studii de delimitare a unor perimetre ameliorative în zonele cu mari suprafețe degradate, subproductive agricol sau neproductive în vederea ameliorării lor.

7.2. Orientari in dezvoltarea industriilor si serviciilor*

Studiile vor fi initiate de catre administratiile locale conform prevederilor Legii Fondului Funciar/1991 si se pot elabora prin colaborare dintre OCOT judetean, Institutul de Pedologie si Agrochimie Bucuresti prin filialele judetene, ISPIF Bucuresti sau societatile de imbunatatiri funciare locale, Statiunile de cercetari din judet etc.

Investitiile realizate in 1991, structura lor pe activitati conform CAEN, distributia acestora in teritoriu, la nivel de comună, a reprezentat unul din indicatorii analizati. De asemenea, ponderea principalelor ramuri in volumul productiei industriale, împreuna cu numarul de salaritati din industria prelucratoare, constructii, transporturi si comerț au constituit indicatori de baza in analizele efectuate.

Problemele cu care se confrunta zona (asa cum reies si din cartograma "Distributia principalelor ramuri industriale") sunt legate de concentrarea dezvoltarii industriale, dar si de constructii, transport si alte servicii pe axa centrala Cernavoda - Constanta, cu ramificatii in spre nord si sud de municipiu, de-a lungul litoralului Marii Negre.

Exista zone intinse unde populatia ocupata in industrie este de sub 100 salariati pe comună/oras (valoare considerata ca fiind generatoare de activitati economice permanente, eficiente, capabile sa raspunda unor mecanisme de cerere si oferta conform economiei de piata). Aceste zone necesita o analiza aprofundata asupra calificarii resurselor de munca rezidente in comunitatele respective, de asemenea o politica de stimulare a initiativelor private spre incurajarea inaintarii de agenti economici care sa valorifice resursele solului si ale subsolului in mod eficient.

Monoproductia unor centre industriale trebuie evitata, incercandu-se stimularea de activitati adiacente prelucrarii existente (ex. servicii de distributie, consultanta, bursa, financiare, marketing etc.) in care ideile constructive si puterea de munca tinerii sa fie preponderent incurajate.

---

* Nota : Baza de date utilizate: "Fișa localitatii" (1991) - informare statistica anuala bazata pe raportarile unitatilor administrativ-teritoriale catre Directiile de statistica judetene, si date statistice pe judet, medii si localitati (1991 - 1992) de la Directia de statistica judeteana Constanta.

Zona riverana Dunarii necesita o atentie deosebita datorita potentialului piscicol existent si resursei de apa, dar mai ales a potentialului navigabil al Dunarii si al Canalului Dunare - Marea Neagra. Aici se pot desfasura activitati complementare celor de transport: depozitari - ambalari, reparatii nave, agrement-loisir, prelucrari primare ale produselor agricole si transportul acestora spre piete noi de desfacere etc.

Analiza distributiei si structurii investitiilor realizate in 1991 evidentaaza centrele cu potential de dezvoltare in sectoarele secundar si tertiar. (A se vedea cartograma "Distributia centrelor cu potential de dezvoltare in sectoarele secundar si tertiar").

Disfunctionalitatile si problemele marcate in cartograma conduc la ideea ca zonele cu resurse insuficient valorificate sau cu dezvoltari incipiente (acolo unde s-au realizat investitii) trebuie avute in vedere in mod prioritara in cadrul unor programe de sprijin si stimulare a investitiilor productive.

Incurajarea desfasurarii activitatilor privind exploatarea si prelucrarea resurselor naturale ale subsolului, trebuie dublata de sustinerea actiunilor ce inmagazineaza o prelucrare mai diversificata, chiar mai sofisticata, pentru satisfacerea cerintelor pieptii (bunuri de larg consum). Prelucrarea resurselor subsolului in locul de extractie si valorificarea muncii si inteligentei umane, maresteste valoarea de intrebuintare a produselor finite, creaza diversificare, reorientarea profesiei, tehnologii etc.

Dezvoltarea sectorului tertiar, mai ales prin activitatile de turism - orice forma ar lua acesta: de sejur, de tranzit, de weekend, de masa sau individual - chiar daca se desfasoara cu periodicitate sezoniera trebuie incurajat, mai ales prin sprijinirea sectorului privat in a promova investitii aducatoare de profit, in limitele protectiei mediului ambiant si a respectarii legilor in vigoare.

Serviciile catre populatie (comerciale, financiare, de agrement, sanatate, educatie) trebuie stimulate atat in zona litoralului,

cât si in cea riverana Dunarii, si de-a lungul principalelor axe de dezvoltare preconizate (vezi pl. H4)

Din analizele efectuate si pe baza indicatorilor amintiti a rezultat ca exista o axa est-vest cu prelungiri pe litoral in care concentrarea tuturor activitatilor creaza diverse disfunctionalitati in teritoriu si care ar trebui contracarata prin incurajarea unor alte centre care sa preia din presiunea exercitata asupra zonei (ex.: polii de echilibru si centrele intercomunale urbane). De asemenea, sustinerea unor sate, resedinta de comuna, in care atinge o dezvoltare corespunzatoare pentru a deveni centre polarizatoare ale zonelor inconjurate (ex. Ban_easa, Cobadin, Cogalac, Nicolae Balcescu), ar putea reprezenta o solutie pentru o reconfigurare spatiala a zonei din punct de vedere economic.

7.3. Turismul

Judetul Constanta cuprinde unele dintre cele mai importante zone turistice din Romania. Prin localizarea geografica, clima, relief, vestigii arheologice, rezervatii naturale, baza de cazare, agrement si tratament, posibilitati de efectuare a unor excursii si croaziere, teritoriul judetului ofera o gama larga de activitati turistice.

In lucrarea "Directii de dezvoltare, reglementari, politici, elemente de strategie pentru litoralul Romanesc" (153/II - mai 1994)* au fost prezentate caracteristicile turismului, accesul, formele de turism practicate, elemente de potential turistic si importanta turismului pentru zona litorala. Trebuie adaugat ca in afara acestei zone au mai fost identificate si alte areale de interes judetean si national pentru turism.

In plansa D1 sunt prezentate obiectiv_e turistice (descrise si in Tabel nr. 4), localitatatile turistice de importanta nationala si locala, traseele turistice existente si potentiiale si marile zone turistice din judetul Constanta. Aceste zone sunt legate in principal de cadrul natural specific si de interesul istoric si cultural al unor asezari si activitati umane. Aceste zone sunt:

I A. Zona turistica litorala se intinde intre Mamaia-Sat la nord si Vama-Veche la sud, aproape continuu (cu exceptia zonelor portuare Constanta si Mangalia si a unor intreruperi geografice naturale - coaste abrupte, faleze inalte, lipsa plajelor favorabile curei helio-marine).

Aceasta zona cuprinde:

- cele mai mari localitati (Constanta si Mangalia), teritoriul cel mai urbanizat din judet si aproape toate statiunile litorale romanesti;
- principalele capacitatati de cazare (un numar de 133.121 locuri fata de 133.476 locuri din intregul judet);

* Nota : In faza a 3-a privind amenajarea zonei litoralului romanesc, activitatea turistica va face obiectul unor reglementari si programe concrete

- principalele dotari de agrement si baze de tratament balnear (vezi pl. 18 si 19 din proiectul 153/II - mai 1994);
- cel mai mare numar de vestigii, monumente de arta, arhitectura, situri urbane, istorice si submarine;
- cea mai mare portiune de tarm litoral cu plaje de interes turistic din Dobrogea.

Atractivitatea turistica a acestei zone este de interes national, si are un potential de dezvoltare de interes international (atât prin factorii naturali de cura, cât si prin legaturile cu exteriorul: cai rutiere, maritime, fluviale, aeriene) in conditiile cresterii gradului de dotare si imbunatatire a infrastructurilor (cai de comunicatii si telecomunicatii) si a calitatii serviciilor

I B si I C Potentiale zone turistice litorale. Aceste zone se afla ~~acestea zone se află~~ in zona litorala nordica a judetului Constanta. In conditiile respectarii reglementarilor prevazute de legea R.B.D.D., pot fi amplasateⁱⁿ zona grindurilor Chituc si Lupilor, mici asezari de elita, izolate, cu cadrul natural deosebit si cu acces dificil (Cu helicopterul de la aeroportul M. Kogalniceanu sau cu vaporul de la Constanta sau Mangalia)* O problema care trebuie rezolvata este aceea a restrictionarii dezvoltarii industriale, reducerea si diminuarea poluariei in zona Buhaz - Vadu.

II. Zona turistica dunareana este cuprinsa intre localitatile Ostrov si Harsova, pe cursul Dunarii, in vestul judetului, si ofera in cadrul unui peisaj deosebit de interesant posibilitatea unor vacante itinerante cu vizitarea unor puncte de atracție: vestigii arheologice, seri folclorice, degustari de vinuri la crame etc.

* Nota : Propuneri Proiect S.A. Constanta - PATJ Constanta/1993

Se remarcă gradul scazut al capacitatii de cazare (119 locuri) și al serviciilor turistice aferente, o calitate redusa a cailor de comunicatie și o slaba dotare cu ambarcatiuni pe Dunare (vaporase, salupe, yacht-uri).

Zona turistica dunareana poate deveni în viitor o axa majora de turism în judet, cu centre de interes (Cernavoda, Ostrov, Topalu, Hârsova etc), care va echilibra actuala congestiune din statiunile litorale, creând o diversificare a ofertei turistice cu multiple valente (odihnă, cultura, cercetare stiintifica, croaziere, etc.).

III. Zona turistica din lungul Canalului Dunare - Marea Neagra.

Este paralela valurilor istorice de aparare pe traseul Cernavoda - Constanta, și cuprinde obiective turistice importante (monumente civile și religioase din diferite epoci istorice, situri, vestigii, podgoria Murfatlar, rezervații naturale).

Întrucât actualmente capacitatele de cazare sunt în număr foarte redus (161) se consideră necesara dezvoltarea acestora și a serviciilor turistice aferente. Deasemenea zona necesită măsuri de reducere și eliminare a poluării industriale și de transport.

Turismul practicat în viitor în zona poate avea caracteristiciile unui turism itinerant și de afaceri (în acest sens ar fi necesare îmbunatatirea serviciilor din infrastructura și realizarea unei rețele banacare cu conexiuni la nivel național și internațional).

Alte zone turistice

- În nord-estul județului: Târgușor, Mihai Viteazu, Istria, Sacele (monumente istorice și rezervații naturale de importanță națională, peisaje și formațiuni geologice deosebite, etc.).
- În sud-vestul județului: Adamclisi, Baneasa, Dumbrăveni (monumente și vestigii istorice de importanță națională, paduri și rezervații naturale cu specific dobrogean, etc.).

Aceste zone aflate în apropierea marilor zone turistice din județ pot fi cuprinse în traseele turistice, sau/si în cadrul unor programe de excursii de scurta durată, cât și al unor excursii în circuit, necesitând dotări minime de cazare.

Se recomandă pastrarea cadrului turistic - traditional (hanuri dobrogene, cu programe de folclor, magazine de artă cu specific local) evitându-se realizarea unor obiective de mare capacitate greu de întreținut și incompatibile cu cadrul natural. Aceste zone pot fi cuprinse în eventuale zone de peisaje protejate sau peisaje rurale protejate (a se vedea și pct. 9.1 și pl. F1).

Tabel nr. 1

Obiectivele turistice in judetul Constanta

1. Hârsova - Monumente istorice si monumente ale naturii
(canaralele din port)
2. Tichilesti - Hanul Morilor
3. Topalu - Monumente istorice si reciful neojurasic
4. Seimeni - Locul fosilifer Morile Banului
5. Cernavoda - Monumente istorice, si locul fosilifer Cernavoda
6. Rasova - Monumente istorice
7. Aliman - Monumente istorice si locul fosilifer Aliman
8. Oltina - Asezari romane, podgorii
9. Lipnita - Monumente istorice
10. Ostrov - Monumente istorice si ale naturii, podgorii
11. Ostrov - Padurea Esechioi
12. Baneasa - Padurea Canaraua Fetiei
13. Adamclisi - Monumente istorice
14. Dumbraveni - Padurea Dumbraveni
15. Cobadin - Monumente istorice
16. Basarabi - Monumente istorice si ale naturii, podgorii
17. Medgidia - Monumente istorice
18. Târgusor - Monumente istorice si ale naturii
19. Tariverde - Vestigii arheologice
20. Mihai Viteazu - Monumente istorice si ale naturii
21. Istria - Monumente istorice si ale naturii
22. Nuntasi - Turism balnear
23. Ovidiu - Popas turistic, han
24. Constanta - Complexe de monumente istorice, arta, situri arheologice submarine
25. Eforie (Nord si Sud) - Turism balnear
26. Techirghiol - Monumente istorice, turism balnear
27. Tuzla - Schitu - Monumente istorice
28. Mangalia Nord - Rezervatie naturala
29. Mangalia - Zona complexa cu monumente istorice, rezervatii naturale, situri arheologice submarine si turism balnear
30. Vama Veche - Acvatorul litoral marin. de la 2 Mai
31. Limanu - Monumente istorice si rezervatie naturala
32. Albesti - Padurea Hagieni
33. Negru Voda - Plantatia Cara-Omer

8. POPULATIA SI FORTA DE MUNCA

Numarul de locuitori înregistrat la recensământul din 7 ianuarie 1992 în județul Constanța îl situează printre cele mai mari județe ale țării - fiind al 4-lea județ între cele 40 ale țării:

- populația județului - 748.769 locuitori
(populația medie a unui județ - 564.400 locuitori)

8.1. Caracteristici structurale ale populației

Județul Constanța are printre cele mai ridicate grade de urbanizare din țară, fiind al treilea județ după ponderea populației urbane în total populație:

- proporția populației urbane a județului Constanța 73,5 %
(respectiv 550.360 locuitori).
(proporția medie a populației urbane în România - 54,3%)

Pe ansamblul județului, populația de sex feminin este aproape egală cu cea de sex masculin; există un nesemnificativ excedent feminin de 1.000 persoane, mult mai mic decât cel din multe alte județe:

- proporția populației feminine în județ 50,07 % (respectiv 374.898 persoane)
(proporția medie a populației feminine în țară: 50,8%).

În peste 2/3 din unitățile administrativ-teritoriale ale județului predomină populația de sex masculin (în 6 din cele 11 orașe și în 38 din cele 52 de comune).

Cea mai compactă zonă cu excedent masculin în toate comunele (revin 107-109 bărbați/100 femei) este cea riverană Canalului, în perimetrul dintre Silistra - Aliman, la vest, și Corbu - Agigea, la est.

Populația județului este Tânără, Constanța fiind printre cele mai tinere județe:

- vîrstă medie a populației județului: 31,5 ani (vîrstă medie a populației țării: 34,6 ani)

Repartiția populației pe grupe de vîrste relevă că:

- un sfert din populație îl constituie copiii sub 14 ani (24,6 %), adică 184,5 mii persoane ceea ce asigură potențialul necesar pentru înnoirea populației;
- populația în vîrstă de muncă este destul de numeroasă, reprezentând cca. 64 % din total, respectiv 478 mii persoane;
- populația vîrstnică (de 60 ani și peste) este proporțional foarte redusă (11,5 %), cifră ce reflectă faptul că populația județului Constanța nu cunoaște, în ansamblu, procesul de îmbătrânire demografică;

Tineretea populației este o caracteristică atât a celei din urban cat și a celei din rural; populația din rural este cu mult mai Tânără decât în alte județe; procesul de îmbătrânire - prezent în multe zone rurale ale țării - începe să se manifeste în numai 3 - 4 comune.

Proportia grupelor de vîrstă, pe medii, este urmatoarea :

Grupe de vîrstă	Municipii și orașe		Comune	
	Jud. Constanța	Romania	Jud. Const.	Romania
0 - 14 ani	24,4	24,3	25,3	20,9
15 - 59 ani	65,3	64,1	59,7	57,0
60 ani și peste	10,3	11,6	15,0	22,1

sursa: CNS "Recensământul populației și locuințelor"

Se poate spune că localitățile rurale dispun de resurse demografice potențiale pentru revitalizare din interior, atât pe termen scurt - datorită volumului de resurse de muncă, cât și pe termen lung - datorită contingentului relativ numeros de copii ce va asigura în viitor forță de muncă. Este necesară crearea cadrului economic și social pentru stabilizarea lor în localitate (în circa 1/3 din comune, proporția persoanelor în vîrstă de muncă este la fel de mare ca în unele asezări urbane - adică peste 60%).

Zonele cu populația cea mai Tânără, cu excedent de populație masculină, cu resurse de muncă numeroase și spor natural mare sunt în zona axului median est-vest (între Cernavodă și Constanța) și zona litoralului balneo-turistic.

Zonele cu inceput de imbâtrânire demografică se găsesc în părțile extremitate vestice (de nord și de sud) și în perimetru Dumbrăveni - Cerchezu - Chirnogeni.

8.2. Miscarea naturală a populației*

Natalitatea în județul Constanța este destul de redusă, fiind printre cele mai scăzute rate ale natalității din țară.
 - rata natalității în județ - 10,3 % (rata natalității în România: 11,4 %)

Comportamentul reproductiv din urban diferă de cel din rural:
 Rata brută a natalității (născuți vii/1.000 locuitori).

	Urban	Rural
- Județul Constanța	9,1	13,5
- România	10,2	12,9

Mortalitatea - este scăzută, nivelul mediu înregistrat în județ fiind cel mai mic din țară:

- rata mortalității în județ - 9,0 %.
 (rata mortalității în România - 11,6 %).

Miscarea naturală se caracterizează printr-un spor natural pozitiv, județul Constanța fiind printre puținele în care se asigură creșterea naturală a populației, în urban și mai ales în rural:
 - spor natural în județ: 1,3 %. ✓
 (spor natural în România: - 0,2 %). ✓

După 1990, 1/5 din comune încep să înregistreze valori negative ale soldului mișcării naturale, nu atât datorită reducerii numărului de nașteri cât mai ales creșterii semnificative a numărului de decese.

Mortalitatea infantilă este un fenomen îngrijorător, județul Constanța având cea mai mare rată a mortalității infantile (37,1%), de peste 1,5 ori mai mare decât media națională (23,3%) și de 2,5 ori mai mare decât județul Harghita (care are cel mai scăzut nivel).

Rata brută a mortalității infantile (decese sub 1 an/1.000 născuți vii)

	Urban	Rural
județul Constanța	32,4	45,8
România	20,8	25,7

În mediul rural, mortalitatea infantilă este o problemă chiar mai gravă dacă în urban, deoarece din 1.000 de noi născuți, 46 copii mor în primul an de viață:

Principala mare problemă demografică a județului Constanța este rata mare a mortalității infantile. Este necesară cercetarea cauzelor și condițiilor care produc numărul mare de decese la noi născuți și inițierea unor acțiuni urgente care să conducă la diminuarea acestui tip de mortalitate. Stoparea diminuării populației prin mortalitatea infantilă poate fi una din "resursele" interne, importante, de creștere a populației în viitor.

* Notă: toate datele se referă la anul 1992

8.3. Miscarea migratorie a populatiei

Judetul Constanta se caracterizeaza printr-o mare mobilitate a populatiei. Ea a constituit timp de multi ani un punct de atractie pentru multi emigranti din alte judete ale tarii, proportia persoanelor nascute in alte localitati decat cele actuale fiind superioara mediei pe tara:

	% populatiei nascuta in alta localitate*	% populatiei nascuta in alt judet**
Judetul Constanta	53,2	30,5
- municipii si orase	57,6	33,0
- comune	41,1	23,5
Romania	36,5	17,5

*) in populatie stabilă

**) in populatie cu domiciliu in judet

Mai mult de jumata din populatie judetului s-a nascut in alta localitate si circa o treime s-a nascut in alt judet.

La recensamantul din 1992, s-au inregistrat circa 18.000 persoane cu reședințe in judetul Constanta si domicilii in alte judete (2,4 %), dintre acestea, 15.200 erau in municipii si orase si 2.800 in comune.

Cea mai mare parte a populatiei din municipiu Constanta si din orase este recent stabilita:

- din intreaga populatie stabilita in mediul urban al jud. Constanta, peste - 77 % au venit dupa 1970 (fata de 56 % in medie pe tara).

In anul 1991, s-au stabilit in judetul Constanta 14.200 persoane (19,0 %) si au plecat 8.500 de persoane (11,4 %). Aceasta inseamna ca inca exista un spor al miscarii migratorii de circa 5.700 persoane pe an, adica 7,6 %.

8.4. Resursele de muncă, populatia activa si salariatii

Datorita tineretii populatiei, judetul are un volum important de resurse de munca disponibile*; in anul 1991, numarul acestora era de 462,6 mii persoane, ponderea lor in populatia totala fiind superioara mediei nationale:

- proportia resurselor de munca in judet- 61,7 % **)
(proportia resurselor de munca din Romania, 56,4 %)

Din totalul resurselor de muncă la recensamantul populatiei din 1992 s-au declarat active numai 333 mii de persoane, adica 72 % din resursele de munca, fiind de peste 80 % la nivelul tarii. Dintre acestea, 251 mii persoane active locuiesc in municipii si orase (75,4 %) si 82 mii persoane in comune (24,6 %).

Populatia judetului participa la activitatea economica intr-o proportie mai mică decat in alte judete, mai ales in mediul rural, datorita relativei tinereti a populatiei.

Rata bruta de activitate, pe medii:

	Total	Urban	Rural
Judetul Constanta	44,5	45,6	41,3
Romania	45,9	47,2	44,3

(Sursa: Recensamantului populatiei si locuintelor)

In unele zone rurale, mai ales in jurul oraselor, proportia persoanelor active in totalul populatiei este la fel de mare ca si cea din urban.

In zonele centrale de nord si de sud si in zona frontaliera, proportia persoanelor active este foarte redusa, depasind numai putin o treime din populatia localitatilor; este zona cu proportie ridicata a copiilor sub 14 ani care determina un numar mare de femei sa fie inactive economice.

Nota : *) barbati in varsta de 16 - 59 ani, femei in varsta de 16 - 54 ani si persoane active sub si peste aceasta varsta de muncă.

**) Sursa: CNS "Balanta resurselor de munca la 1.01.1992"

Participarea medie a femeilor la activitatea economică este redusă, fiind mult inferioară situației medii pe întreaga țară; în schimb, populația masculină participă într-o proporție mai mare decât media națională la activități economice.

Rata de activitate specifică, pe sexe:

	(activi/100 locuitori)		
	Ambe sexe	Masculin	Feminin
Judetul Constanta	44,5	54,3	33,7
Romania	45,9	51,6	40,4

(Sursa: CNS "Recensământul populației și locuințelor")

Ca urmare a acestei participări diferențiate, populația activă din județ - 333 mii persoane - este alcătuită din 203 mii bărbați (61 %) și 130 mii femei (39 %).

Date fiind unele caracteristici particulare ale participării populației la activitatea economică - rate generale foarte scăzute de participare a populației la activitățile economice în unele teritorii, rate mici de activitate ale femeilor în altele - ar fi utilă studierea factorilor demografici, sociali și economici care determină participarea redusă a populației la activitatea economică. Este necesar un răspuns la întrebarea: de ce existența unui număr mare de persoane în varsta de muncă nu se concretizează într-o rată de activitate mai ridicată?

Cresterea ratei de participare a populației poate constitui o cale de sporire a rezervelor de muncă ce ar putea asigura extinderea activităților neagricole în o serie de zone deficitare structurale.

8.5. Populația activă și ocuparea acesteia pe ramuri

Populația activă a județului este ocupată în principal în sectorul tertiar; la recensământul din 1992, în servicii erau active 136,5 mii persoane, adică 41 % din total populație activă.

În domeniul industrial și al construcțiilor activau 123,5 mii persoane, adică 37,1 % din populația activă.

În agricultura sunt activi numai a sasea parte din populație, respectiv 58,3 mii persoane.

Structura populației active pe sectoare economice

	(Total populație activă = 100,0)		
	Judetul Constanta		Romania
	Total	Urban	Rural
- sector primar	17,5	5,9	53,0
- sector secundar	37,1	42,7	19,8
- sector tertiar	41,8	47,6	20,9

(Sursa: CNS "Recensământul populației și locuințelor" București octombrie 1993)

Acest indicator exprimă profilul ocupațional al populației cu domiciliul în localitate.

Așezările urbane ale județului au profiluri ocupaționale diverse: servicii, industriale, agrare:

- orase cu profil tertiar: mun. Constanta, Eforie, Techirghiol (peste 50 % populație în servicii);
- orase cu profil industrial: Cernavoda, Medgidia, Năvodari (peste 52 % populație în industrie și construcții);
- orase cu profil industrial și de servicii (peste 35 % fiecare): Basarabi, Hârsova, Ovidiu, Mangalia;
- oraș cu profil agrar și tertiar (38 - 40 % fiecare): Negru Voda.

Agricultura oferă însă de lucru unei proporții de 14 - 25 % din populația a 4 din cele 10 orase (Cernavodă, Hârsova, Ovidiu, Techirghiol). Având în vedere că densitatea populației agricole

este mare (13 - 15 persoane/100 ha în Cernavoda și Ovidiu și 9 în Hârsova) se poate aprecia că o parte dintre acestia ar putea fi solicitați pentru dezvoltarea unor activități neagrile ce sunt încă necesare în aceste orașe.

În așezările rurale predomină activitățile de tip agrar, fără ca acestea să depășească, în medie, 53 % din populația activă.

În numai 1/3 din comune populația din sectorul primar depășește 70 % din populația activă. Majoritatea dintre acestea se găsesc în sud-vest (perimetru Lipnița - Aliman - Pestera - Cerkezu) și centrul-sud (Amzacea, Chirnogeni, Comana).

În comunele din zona de influență a orașelor riverane Canalului există un număr mare de persoane ce activează în sectorul secundar (peste 35 %): Mircea Vodă, Castelu, Lumina, Corbu;

În comunele din zona Constanța - Eforie, numai 1/4 din populație lucrează în agricultură, restul lucrând în secundar și terțiar (Agigea, Tuzla, Cumpăna, M. Kogălniceanu).

Densitatea populației agricole este relativ mică în județ comparativ cu media națională:

- număr mediu de activi în agricultură/100 ha agricole în județ = 9,5
- (număr mediu de activi în agricultură/100 ha agricole în România = 15,7)

Cele mai mici densități - sub 10 persoane/100 ha - sunt în zona centru-nord și nordul litoralului și în centrul-sud și zona frontalieră cu Bulgaria (în aceste zone predomina culturile mari, de cereale și de porumb, care necesită un grad ridicat de mecanizare și un volum restrâns de forță de muncă). În mai mult de jumătate din aceste comune, populația activă agricolă, desi este restrânsă numeric, reprezintă totusi peste 70 % din populația activă a așezărilor; aceste comune sunt cele care au proporții foarte reduse ale populației active (30 - 40 % din populație).

În întreaga zona riverană Dunării și Canalului (spre Agigea și spre Năvodari), precum și la sud de Eforie, pe suprafața agricolă revine un număr mai mare de 10 agricultori la 100 ha. Având în vedere că o medie de 10 agricultori poate constitui o densitate suficientă pentru realizarea oricărora activități agricole în condiții de mecanizare adecvată, se poate considera că zonele mai sus menționate - în care se depășește acest nivel - pot disponibiliza în viitor un număr de persoane din agricultură. În comunele în care ramurile neagrile sunt puțin dezvoltate, acest disponibil poate asigura o parte din resursa umană necesară diversificării activitatilor economice.

Activitatea economică din teritoriul localităților este ilustrată de numarul de salariați : el este dependent de numărul și capacitatea agentilor economici care folosesc forța de muncă salarială, indiferent de ramură: agricultura (în societăți comerciale), industrie, construcții, transport și alte servicii.

Forța de muncă salarială este folosită în județ, într-o proporție mai mare decât în medie pe țară*) (având în vedere că la o proporție de activi mai mică decât la nivel național proporția de salariați este mai mare).

Număr mediu de salariați/1000 locuitori	Județul Constanța		Romania
	Total	Urban	Rural
363	411	229	319

Orașele cu cel mai mare număr de salariați /1.000 locuitori sunt Eforie - 570 și Navodari - 515. Această cifră mare indică faptul că aceste orașe folosesc forță de muncă din alte localități, activitățile din teritoriul lor fiind supradimensionate în raport cu resursele de muncă proprii.

* Notă : Concluziile corespund cifrelor disponibile pentru anul 1991, puse la dispozitie de Direcția Muncii și Protecției Sociale, Oficul de forță de muncă - Constanța

In 6 din cele 10 orase ale județului, numărul mediu de salariati/1.000 locuitori este relativ mic, fiind relativ egal (Basarabia - 323) sau mult sub media de salariati de la nivelul întregii țări (Negru Voda - 305; Ovidiu - 300; Hârsova - 292; Cernavodă - 287; Techirghiol - 219). Având în vedere că în anul 1991 numărul de salariati reprezenta cca. 90 - 95 % din populația ocupată, se poate afirma că populația ocupată era relativ puțină.

Corelând această situație cu toți indicatorii ce au relevanță în raport cu populația ocupată: rata de activitate (care este mică), populația în vîrstă de muncă (care este numeroasă) și ratele somajului (care sunt cele mai înalte din județ) - rezultă o utilizare total nesatisfăcătoare a potențialului mare de forță de muncă de care dispun aceste localități urbane.

Aceste localități, disponând de rezerve importante de forță de muncă, oferă condiții pentru dezvoltarea unui volum important de activități economice - în limita a încă minimum 50 - 60 persoane/1.000 locuitori.

În așezările rurale, numărul de salariati este, în general, scăzut (sub 200 salariati/1.000 locuitori). În special comunele din jurul orașelor Hârsova, Cernavoda, Năvodari, Constanța, Mangalia au dezvoltat activități salariale reduse, revenind chiar și sub 100 salariati/1.000 locuitori. Subzona extrem sud-vestică constituie cea mai întinsă arie (cuprinzând 5 - 6 comune) în care există mai puțin de 150 salariati/1.000 locuitori.

Există câteva centre rurale unde funcționează societăți comerciale agricole importante, care oferă un număr mare de locuri de muncă salariati nu numai pentru localnici ci și pentru cei din imprejurimi: Ostrov - 412 salariati/1.000 locuitori, Adamclisi - 475; Vulturu - 566.

În majoritatea comunelor, salariati activează cu preponderență în agricultură (75 - 80%). În comunele riverane Canalului (Mircea Vodă, Castelu, Poarta Alba, Cumpăna, Valul lui Traian) și de pe

litoral (Agigea, Tuzla, Unirea), predomină salariati din domeniul industriei constructiilor și transporturilor.

Conform datelor Directiei județene a Muncii și Protecției sociale, 1992 județul Constanța înregistra peste 33.000 de someri, ceea ce reprezinta cca. 10 % din populația activă. Aceasta însemnă o rată a somajului mai mare decât cea medie pe țară.

Somajul foarte ridicat nu este o caracteristică numai a orașelor ci și a comunelor, ai căror locuitori, cu domiciliul în comună, au avut locuri de muncă în orase.

În Hârsova aproape 1/5 din populația activă este în somaj, acest fenomen extinzându-se și asupra comunelor vecine: Gârliciu și Ciobanu.

Deoarece principalele orașe industriale din perimetrul Canalului se confruntă cu un somaj foarte ridicat, și comunele din zona lor de influență, în care locuiesc o mare parte din foștii lucrători urbani, înregistrează rate ale somajului deosebit de ridicate. Aceeași situație se înregistrează în comunele de pe litoral.

Numărul mare de someri în regiunile rurale agricole (cum sunt subzona extrem sud-vestică și cea extrem nord-estică) reflectă că de dependente sunt aceste comune de zonele urbane industriale ale județului care au oferit mult timp loc de muncă pentru aceste persoane active din rural.

Prezența pe teritoriul comunelor a unor persoane active, multe cu calificare industrială ridicată; dar fară un loc de muncă, poate constitui o bază pentru lansarea unor activități neagricole, diverse, în cadrul acestor comune. În acest sens, ar fi utilă o studiere a structurilor de calificare a somerilor actuali și o corelare a acestora cu necesitățile viitoare de activităților economice din localități.

8.6. Perspectivele evolutiei populatiei

In perioada dintre ultimele două recensăminte, 1977 și 1992, populația județului Constanța a crescut cu un ritm mediu anual de 1,4 %, cu mult superior mediei naționale - care a fost de 0,4 %. Sporul de populație din această perioadă a fost de 140 mii persoane, reprezentând 23 % din populație, fătă de numai 5,8 % în medie pe țară.

Dinamica populației, pe medii (1992/1977) 1977 = 100,0

	Total	Urban	Rural
Județul Constanța	123,0	146,8	84,8
Romania	105,8	131,9	85,6

Populația urbană a crescut foarte puternic - cu 175,5 mii persoane, ceea ce reprezintă aproape jumătate din populația anului 1977 (46,8 %); creșterea s-a realizat în mare parte prin aport migratoriu, obiectivele economice (industriale, de construcții) din zonă oferind locuri de muncă cu mult peste capacitatea proprie a județului de a asigura forta de muncă; de asemenea, creșterea naturală a fost un element important al sporului de populație. Drept consecință, orașele disponuă de o populație Tânără și resurse de muncă foarte numeroase.

Populația rurală s-a diminuat cu 35,6 mii persoane (reprezentând o pierdere de 15,2 % din populația anului 1977); scăderea s-a dată într-o primă etapă, aproape în exclusivitate emigrării rurilor spre orașe; acest fapt a condus la reducerea contingentului populăției în vîrstă de muncă, constatătă în mai mult de jumătate din comune; cele mai semnificative consecințe ale emigrărilor se constată în comunele riverane Dunării și în cele situate în zone mai izolate și cu nivel scazut de dezvoltare, situate în partile extreme ale județului - nord-vest și sud-vest, nordul litoralului, sudul și sud-estul județului; în ultimii ani au apărut consecințe de grad secundar - scăderea indicelui de vitalitate și de reproducere a populației acestor comune, până la apariția unor solduri negative dintre nașteri și decese.

Pe ansamblu, însă, județul dispune de o vitalitate ridicată, ca urmare a predominantei populației tinere, cu capacitatea de reproducție însemnată, capabilă să asigure în continuare creșterea populației județului, nu numai în urban dar chiar și în rural.

Pentru perioada viitoare, este însă de așteptat ca cele două componente ale creșterii populației - cea naturală și cea migratorie să nu mai contribuie în aceeași proporție ca și până acum la sporul de populație.

Considerând că, în perioada următoare, restructurările economiei județului vor trebui să rezolve în principal acuta problemă a somajului propriilor lucrători, este de prevăzut că posibila extindere și diversificare a activităților economice să fie gândite în corelație cu fenomenul somajului și cu largirea pieței de muncii prin intrarea unor noi contingente, relativ numeroase, de tineri din județ. Ca urmare, fluxurile migratorii spre județul Constanța, în general, și spre activitățile din urban, în special, se vor reduce semnificativ, putându-se conta în dezvoltarea așezărilor doar pe un aport minim de populație provenită din migrația inter-sau intra-județeană.

Diminuarea miscării migratorii se va concretiza:

- în urban - în scăderea ritmului de creștere a populației, lipsind aportul însemnat al sporului migratoriu;
- în rural - în stoparea scăderii sau chiar usoara relansare a creșterii populației unor zone cu perspective economice și sociale.

În aceste condiții, principala resursă a creșterii populației din localitățile județului ar urma să fie creșterea naturală. Pe baza ipotezelor formulate mai sus se pot estima evoluții ale populației și resurselor de muncă diferențiate pentru cele 10 subzone (U.T.S.) ale județului, în funcție de caracteristicile demografice, economice și sociale ale fiecărei subzone și de perspectivele dezvoltării acestora.

Principalele elemente de fundamentare a tendintelor evolutiei viitoare a populatiei au fost: caracteristicile miscării naturale si migratorii in perioada ultimilor 5 ani, structura actuală pe vârste a populatiei, indicii de vitalitate si capacitatea reproductivă a populatiei. Toate acestea au furnizat informatii pe baza cărora s-au făcut unele corectări ale trendurilor ce rezultau din evoluția ultimilor 15 ani.

U.T.S. 1. Zona de influență imediată a municipiului Constanța
ipoteze:

- este o zonă aproape în exclusivitate urbană (94 % din întreaga populație a zonei); din acela, 83,3 % reprezintă municipiul Constanța; de aceea, evoluția zonei poartă amprenta municipiului Constanța;
- evoluția explozivă a orașului Năvodari și creșterea municipiului Constanța nu mai pot fi sustinute în viitor la același nivel;
- comunele Agigea și Cumpăna nu vor mai avea atuurile trecute prin care au atras populația din alte localități;
- comunele Lumina și Valu lui Traian pot găsi argumente pentru o dezvoltare proprie;
- zona are un potential reproductiv semnificativ.

estimări:

- evoluția populației (mii persoane):

	1992	2000	2010
Total populație	420,0	475,0	546,0
- Urban	395,0	450,0	520,0
- Rural	25,0	25,0	26,0

- caracteristicile evoluției populației

* încetinirea puternică a creșterii populației urbane și reluarea creșterii populației rurale.

	Ritm mediu de creștere (%)	
	1977-1992	1992-2010
Total populație	2,2	1,4
- urban	2,4	1,5
- rural	0	0,2

* spor semnificativ al populației urbane	Sporul populației 1992-2010	
	(mii pers.)	%
Total populație	126,0	31,6
- Urban	125,0	30,0
- Rural	1,0	4,0

* accentuarea caracterului urban al zonei	Populația pe medie (%)		
	1992	2000	2010
- urban	94,0	94,7	95,2
- rural	6,0	5,3	4,8

- evoluția resurselor de muncă

* proporția populației în vîrstă de muncă va rămâne în continuare ridicată, în special în viitorul apropiat. Spre sfârșitul perioadei este probabil ca ea să se reducă.

U.T.S. 2 - Zona axului median est-vest

ipoteze:

- în mediul urban există potențial reproductiv pentru a suține continuarea creșterii populației prin resurse proprii, determinând dezvoltarea unei arii urbane importante ce poate antrena și comuna Castelu
- comunele de pe malul stâng al Canalului, pentru a se revigora economic și social, vor trebui să găsească mijloace pentru a

stabiliza în teritoriul propriu populația în vîrstă de muncă, care a emigrat în proporție mare în perioada trecută.

estimări:

- evolutia populației (mii persoane)

	1992	2000	2010
Total populație	84,5	90,0	98,0
- Urban	57,3	63,0	69,5
- Rural	27,2	27,0	28,5

- caracterul evoluției populației

* menținerea creșterii populației urbane și relarea cresterii populației rurale în viitor

	Ritm mediu de creștere (%)	
	1977-1992	1992-2010
Total populație	0,7	0,9
- Urban	1,1	1,1
- Rural	-0,5	0,3

* spor moderat al populației urbane și foarte mic al populației rurale

	Sporul populației 1992-2010 (mii pers) %	
	Total populație	13,5
- Urban	12,2	21,0
- Rural	1,5	4,8

* creșterea gradului de urbanizare a zonei

	Populația pe medii (%)		
	1992	2000	2010
- Urban	67,6	70,0	71,0
- Rural	32,2	30,0	29,0

- evoluția resurselor de muncă

* datorită structurii pe vîrstă Tânără, populația în vîrstă de muncă se va menține la un nivel ridicat

U.T.S. 3 - Zona complexului lagunar

ipoteze:

- caracteristicile economice, urbanistice, sociale ale zonei - încă deficitare - nu vor putea furniza suficiente elemente pentru stabilizarea populației în vîrstă de muncă și de reproducere, deja imputinată ca urmare a emigrărilor din ultimii ani.
- tendința de îmbătrânire demografică a populației se poate accentua

estimări:

- evolutia populației (mii persoane)

	1992	2000	2010
Total populație	11,8	11,5	11,3
- Urban	-	-	-
- Rural	11,8	11,5	11,3

- caracteristicile evoluției populației

* diminuarea usoară a populației

	Ritm mediu de creștere (%)	
	1977-1992	1992-2010
Populație rurală	-0,2	-0,2

* populația zonei, în întregime rurală, este în scădere

	Sporul populației 1992-2010 (mii pers) %	
	- Rural	-0,5
		-4,2

* menținerea caracterului rural al zonei

- evolutia resurselor de munca

* desi populatia tânără (0 - 14 ani) este relativ numeroasă, datorită tendinței de emigrare, resursele de muncă pot rămâne la un nivel redus.

U.T.S. 4 - Zona litoralului balneo - turistic

ipoteze:

- Mangalia va înceta să fie singurul centru dinamic al zonei
- toate ascărările - urbane și rurale - au resurse demografice pentru dezvoltarea pe termen scurt; pe termen lung orașele mici și comunele este probabil că vor apela la un aport migratori;
- stimularea turismului în întreaga zonă poate crea condiții pentru creșterea populației și în zonele rurale din sud.

estimari

- evolutia populației (mii persoane)

	1992	2000	2010
Total populație	76,3	86,3	99,0
- Urban	60,0	70,0	82,5
- Rural	16,3	16,3	16,5

- caracteristicile evoluției populației

* diminuarea creșterii

populației urbane

Ritm mediu de creștere (%)

si reluarea creșterii

1977-1992 1992-2010

populației rurale

Total populație	1,7	1,4
- Urban	2,4	1,7
- Rural	-0,2	0,1

* creșterea importantă
a populației din
orașe

	Sporul populației 1992 - 2010	
	(mii pers)	%
Total populație	22,7	30,0
- Urban	22,5	37,5
- Rural	0,2	1,2

* accentuarea
caracterului
urban al
zonei

	Populația pe medii (%)		
	1992	2000	2010
- Urban	78,6	81,1	83,3
- Rural	21,4	20,9	16,7

- evolutia resurselor de munca

* resursele de muncă proprii este posibil să se diminueze ca urmare a proporției reduse de populație tânără; atractivitatea pe care o va exercita pentru populația din alte zone va face ca resursele de muncă să se mențină ridicate.

U.T.S. 5 - Zona suport a litoralului balneo - turistic

ipoteze:

- dezvoltarea turistică a zonei învecinate, a litoralului balneo-turistic, va stimula dezvoltarea în aceasta zonă a unor activități complementare, de susținere a turismului - în special agricultura; de asemenea, va oferi locuri de muncă populației acestei zone, forță de muncă ne mai fiind tentată să părăsească zona, ca până în prezent.

estimari:

- caracteristicile evoluției populației (mii persoane)

	1992	2000	2010
Total populație	25,1	26,2	28,0
- urban	5,5	5,8	6,5
- rural	19,6	20,4	21,5

- * stabilizarea forței de muncă și reluarea creșterii ușoare a populației

	<u>Ritm mediu de creștere (%)</u>	
	1977-1992	1992-2010
Total populație	-0,4	0,7
- Urban	0	1,0
- Rural	-0,4	0,6

- * creșterea mai accentuată a populației din orașul Negru Voda în corelatie cu afirmația rolului de centru intercomunal

	<u>Sporul populației 1992 - 2010</u>	
	mii pers.	%
Total populație	2,9	11,6
- Urban	1,0	18,0
- Rural	1,9	10,0

- * sporirea caracteristicilor urbane ale zonei

	<u>Populația pe medii (%)</u>		
	1992	2000	2010
- Urban	21,9	22,1	23,5
- Rural	78,1	77,9	76,5

- evolutia resurselor de munca

- * populația tânără (0 - 14 ani) numeroasă și creșterea naturală semnificativă asigură pentru viitorul mai îndepărtat resurse de muncă numeroase
- * pe termen scurt, resursele de muncă/se vor păstra în limitele restrânse din prezent, diminuate ca urmare a emigrărilor.

U.T.S. 6 - Zona mediană riverană Dunării

ipoteze

- Cernavodă are resurse demografice proprii dar și oportunități economice pentru atragerea unor persoane din afara perimetrului sau care să ii asigure o creștere demografică importantă.

- mediul rural are caracteristici diferite și poate evoluă diferențiat: în nordul zonei, populația resimte deja îmbătrâinirea demografică și este probabil că populația va continua să descrească, iar în sudul zonei, caracteristicile demografice vor putea susține o creștere ușoară a populației.

estimari:

- evolutia populației (mii persoane)

	1992	2000	2010
Total populație	33,3	37,2	41,2
- urban	22,1	26,0	30,0
- rural	11,2	11,2	11,2

- caracteristicile evoluției populației

- * dinamism demografic moderat, ca urmare a stagnării populației rurale

	<u>Ritmul mediu de creștere (%)</u>	
	1977 - 1992	1992 - 2010
Total populație	1,6	1,2
- urban	3,3	1,8
- rural	-0,6	0

- * sporul de populație se realizează numai în orașul Cernavodă

	<u>Sporul populației 1992-2010</u>	
	mii pers	%
Total populație	7,9	23,7
- urban	7,9	35,7
- rural	0	0

- * crește ponderea populației urbane, fără că acest proces să influenteze caracteristicile zonei

	<u>Populația pe medii (%)</u>		
	1992	2000	2010
- urban	66,4	70,0	72,8
- rural	33,6	30,0	27,2

- evolutia resurselor de munca

- * în Cernavodă este posibil să existe în viitor chiar un excedent de populație în vîrstă de muncă în raport cu posibilitățile de ocupare
- * în mediul rural, deși în prezent populația în vîrstă de muncă este diminuată, în perioada viitoare volumul forței de muncă va fi în creștere.

U.T.S. 7 - Zona extrem nord - vestică

ipoteze:

- orașul Hârsova nu va mai putea beneficia de un aport demografic din comunele înconjurătoare în care populația este marcată de îmbătrânirea demografică, iar decesele depășesc numeric nașterile; va trebui să fășă limiteze creșterea mai ales la resursele proprii.
- mediul rural - care până în prezent a avut evolutia demografică subordonată nevoilor dezvoltării orașului Hârsova - nu își va regăsi prea repede echilibrul propriu.

estimari:

- evolutia populației (mii persoane)

	1992	2000	2010
Total populație	21,7	22,5	23,5
- urban	10,4	11,5	12,5
- rural	11,3	11,0	11,0

- caracteristicile evoluției populației

* incetinarea creșterii

populației urbane și

stagnarea creșterii

populației rurale

	Rata medie de creștere (%)	
	1977 - 1992	1992 - 2010
Total populație	0,4	0,5
- urban	1,6	1,1
- rural	-0,6	-0,1

* sporul de populație

al zonei se va realiza numai în singurul oraș

	Sporul populației 1992-2010 -	
	mii pers.	%
Total populației	1,8	8,2
- urban	2,1	20,0
- rural	-0,3	-2,7

* populația urbana va deveni majoritară în zona

	Populația pe medii (%)		
	1992	2000	2010
- urban	48,0	51,1	53,2
- rural	52,0	48,9	46,8

- evolutia resurselor de munca

- * în ansamblul zonei resursele de muncă sunt pe cale de diminuare; orașul Hârsova va dispune însă în viitor de un volum ridicat de forță de muncă.

U.T.S. 8 - Zona extrem sud - vestică

ipoteze:

- prin afirmarea noilor centre de echilibru ale zonei - Ostrov și Bâneasa - ar putea fi stopată degradarea demografică a zonei care în prezent este marcată de îmbătrânire, somaj, scădere capacitate de reproducere.

estimari:

- evolutia populației (mii personae)

	1992	2000	2010
Total populație	22,3	22,5	22,7
- urban	-	-	-
- rural	22,3	22,5	22,7

- caracteristicile evolutiei populatiei

* stoparea reducerii
populatiei

<u>Ritm mediu de crestere (%)</u>		
	<u>1977-1992</u>	<u>1992-2010</u>
- rural	-0,7	0,1

* sporire neînsemnată
a populatiei

<u>Sporul populatiei 1992 - 2010</u>		
	<u>mii pers</u>	<u>%</u>
- rural	0,4	1,8

* menținerea caracterului
rural al zonei

- evolutia resurselor de munca

* prin usoara redresare a evolutiei demografice este probabilă o sporire a resurselor potențiale de munca, în special în partea de sud-est; zona Bâneasa - Dobromir va dispune de un potential mai mare de forță de muncă decât în rest.

U.T.S. 9 - Zona centru - nord

ipoteze:

- nivelul actual de dotare și echipare a localităților nu poate stimula în viitorul apropiat revigorarea demografică a zonei, al cărei segment productiv și reproductiv al populației este afectat de emigratie; populația tanără (0 - 14 ani) numeroasă poate asigura - dacă se vor crea condiții de viață corespunzătoare - în viitorul mai îndepărtat o creștere demografică a zonei.

estimari:

- evolutia populației (mii personae)

	<u>1992</u>	<u>2000</u>	<u>2010</u>
<u>Total populație</u>	24,4	23,9	24,5
- urban	-	-	-
- rural	24,4	23,9	24,5

- caracteristicile evolutiei populatiei

* continuarea reducerii
populatiei urmată, în
perspectivă, de reluarea
creșterii

<u>Ritm mediu de crestere (%)</u>		
	<u>1977 - 1992</u>	<u>1992 - 2010</u>
- rural	-0,2	0

* relativă nemodificare
a volumului populației

<u>Sporul populatiei 1992 - 2010</u>		
	<u>mii pers</u>	<u>%</u>
- rural	0,1	0,4

* menținerea caracterului
rural al zonei

- evolutia resurselor de munca

* partea de sud va dispune de un volum mai mare de resurse de munca decât cea de nord.

U.T.S. 10 - Zona centru - sud

ipoteze

- partea de nord a zonei - aflată în sferă de influență a zonei mediane, activă economic, va continua să aibă o evoluție diferită de cea din sud - mult mai fimbatrânită și cu tendință mai accentuată a populației de a părăsi zona; este probabilă o reluare a creșterii demografice mai ales în nord: Cobadin, Pesta, Ciocârlia.

estimari

- evolutia populatiei (mii persoane)

	1992	2000	2010
Total populatie	28,7	27,3	27,5
- urban	-	-	-
- rural	28,7	27,3	27,5

- caracteristicile evolutiei populatiei

* incetinirea scaderii populatiei si posibila reducere a cresterii in viitor	Ritm mediu de crestere (%)
	1977-1992 1992-2010
rural	-0,8 -0,3

* scaderea usoara, in perspectiva, a volumului populatiei	Sporul populatiei 1992-2010
	mii pers %
- rural	-1,2 -4,2

* mentinerea caracterului rural al zonei

- evolutia resurselor de muncă:

* reducerea populatiei nu va afecta proportia resurselor de muncă; acestea vor fi mai numeroase in nord decat in sud

Pentru aprecierea proportiei si volumului resurselor de muncă de care va dispune judetul si fiecare zonă și localitate în parte sunt necesare studii asupra evolutiei pe vîrstă a populatiei, a caracteristicilor ocupationale ale populatiei, a șomajului.

Conform estimărilor prezentate mai sus, în anul 2010 populatia judetului ar putea să ajungă la 922 mii persoane, sporind cu 173 mii persoane, respectiv cu 23 % față de anul 1992; aceasta ar

însemna că populația și-ar încetini usor creșterea față de perioada ultimilor 15 ani, urmând a spori cu numai 1,2 % pe an față de 1,4 % între 1977 și 1992.

Estimarea evolutiei populatiei judetului - 1992 - 2010

	1992	2000	2010
Total populatie			
- mii pers.	748,8	822,4	921,7
- dinamica	100,0	109,8	123,0
- ritm mediu de creștere (%)	1,1	1,2	
- municipii si orase			
- mii pers.	550,4	626,3	721,0
- dinamica	100,0	113,8	131,0
- ritm mediu de creștere (%)	1,6	1,4	
- comune			
- mii pers.	198,4	196,1	200,7
- dinamica	100,0	99,0	101,2
- ritm mediu de creștere (%)	-0,1	0,2	

Gradul de urbanizare al judetului ar urma să sporească, ponderea populației urbane crescând de la 73,5 % în 1992 la 78,2 % în anul 2010.

Conform ipotezelor de mai sus, populația în varstă de muncă, care asigură mare majoritate a resurselor de muncă, ar spori cu circa 110 mii persoane iar populația activă cu 60 - 80 mii persoane.

9. PROTECTIA SI REABILITAREA MEDIULUI

Reconstructia ecologica si protejarea factorilor de mediu, a resurselor naturale pe care acestea le ofera este o problema majora pentru judetul Constanta. Dezvoltarea județului s-a datorat si va depinde si-n viitor de valorificarea potentialului natural. In prezent acest potential este amenintat de modul irresponsabil in care este el "administrat" de administratia locala, de agentii economici, de comunitatile locale in general. Mai mult ca oriunde se poate vorbi aici de o "exploatare" a valorilor mediului prin faptul ca cea mai mare parte a investitiilor, a dezvoltarilor urbane intense din ultimele decenii, au fost realizare cu masuri minime sau fara nici o masura de protectie a mediului. Se pot da numeroase exemple, de la modul in care sunt utilizate ingrasamintele chimice in agricultura pana la insuficienta epurare a apelor uzate, amenajarea necorespunzatoare a gropilor de gunoi ale oraselor sau recentele degradari abizive (si constiente) ale celor mai importante componente ale peisajului litoral: plajele

Faptul ca una dintre primele statiuni turistice moderne ale litoralului romanesc, Mamaia, este amenintata sa sucombe, izolata intre Combinatul Petrochimic si portul Constanta si sub asaltul neostenit al asa-zisilor "privatizati" ce ru pregata sa toarne beton peste nisipul plajelor trebuie sa fie un semnal de alarmă suficient de grav pentru demararea unor actiuni concertate de protectie si reconstructie ecologica.

Problemele degradarii zonei litorale au fost analizate in studiile realizate in cursul anului 1993 si in prima parte a anului 1994.

In cele ce urmeaza sunt subliniate valorile patrimoniului natural si problemele de poluare la nivel judetean precum si propunerile de instituire a unui regim riguros de protectie.

9.1. Valori ale cadrului natural

Judetul Constanta cuprinde numeroase elemente valoroase de cadrul natural: litoralul, lacurile litorale, peisaje naturale de mare interes, rezervatii de viata salbatica, pesti, paduri cu rol de agrement sau protectie, zona de interes stiintific deosebit etc. De asemenea, pe teritoriul județului sunt numeroase resurse minerale utile a caror utilizare trebuie rationalizata in sensul unei valorificari optime a acestora.

Intocmirea harta a raspandirii acestor valori in cuprinsul județului se poate constata o anumita concentrare a acestora de-a lungul litoralului in est si de-a lungul Dunarii in vest la care se adauga zonele de un pitoresc aparte din sud-vest (Baneasa-Dobroin - ion Coroiu) si din centrul jumatatii nordice a județului (Targusor). In interiorul acestor zone sau in vecinatatea lor pot fi identificate concentrari deosebite ce pot constitui obiectul unor preocupari ai al unor reglementari deosebit de riguroase.

Pentru stabilirea strategiei de reabilitare si protectie a mediului se propune urmatorul demers:

- stabilirea unor mari areale de protectie in care se vor institui reglementari privind evaluarea obligatorie a impactului asupra mediului a oricarei initiative de dezvoltare ce depaseste o anumita cota de risc*
- identificarea principalelor zone de conflict, respectiv a zonelor in care poluarea sau degradarea mediului atinge niveluri critice
- stabilirea unor regulamente riguroase in zonele naturale protejate nominalizate in liste Academiei si extinderea acestor liste prin delimitarea si reglementarea unor noi zone naturale protejate.

---

* Nota : nivelul de risc se va stabili prin studii ulterioare

Reprezentarile grafice din plansele (cartogramele) F 1 si F 2 indica principalele areale de protectie în care pe baza unor decizii ale autoritatilor judetene se poate stabili un regim preventiv de protectie a mediului si pot fi aplicate politici de reconstructie ecologica. Aceste areale sunt:

A - zona naturala continua aferenta litoralului bogata în resurse minerale, biologice, balneare, peisaje etc.

C si G - zone de maxima concentrare a unor elemente naturale de mare valoare aflate în extremitatile de nord si sud ale zonei litorale

C - cuprinde zona adiacenta complexului lagunar partial reglementata prin legea R.B.D.D.

G - cuprinde teritorii adiacente orasului Mangalia ce grupa peste 20 de elemente naturale de mare valoare (vezi pl. F 4)

B - zona naturala continua riverana Dunarii bogata în resurse minerale, biologice si peisaje afectate mai putin de poluare cât de riscurile unei gestiuni precare

D si E - cuprind teritorii bogate în elemente naturale (lacuri, paduri, defilee), cu un relief accidentat si pitoresc, viata rurala pretabile unui statut de peisaje rurale protejate (categ V-a Comisiei U.E.)

D - cuprinde zona de sud-vest a judetului Între Baneasa - Adamclisi si Ion Corvin - Dobromir

E - cuprinde o zona Înconjuratorare satului Târgusor, adiacenta Gurilor Dobrogei.

F - zona adiacenta celei litorale Între Basarabi si Medgidia bogata în paduri, podgorii si peisaje pretabile statutului de zona cu utilizari multiple (categ. VIII U.I.C.N.).

Atât de-a lungul litoralului cât si al zonei riverane Dunarii se grupeaza teritoriile cu importante resurse minerale (vezi pl. F 2) exploataate parcial sau neexploataate care se preteaza încadrarii în categoria de zone cu resurse protejate (categ VI U.I.C.N.). Aceasta în scopul evitarii unor utilizari nerationale sau cu eficienta redusa si în spiritul principiilor dezvoltarii durabile privind gestiunea prudenta a resurselor.

Seri lînd existenta unor importante puncte de discontinuitate si perturbare a mediului (axul median Cernavoda - Constanta si orasele Navodari, Mangalia) se poate afirma ca eforturile prioritare de reabilitare si protectie a mediului trebuie orientate în primul rînd în aceste puncte (a se vedea si pct. 9.2. - "Poluarea")

9.2. Poluarea mediului

Un mediu curat reprezinta actualmente un factor deosebit de important in toate deciziile de localizare, infiintare si functionare a oricaror activitati precum si cadrul in care se desfasoara viata colectivitatilor din asezarile urbane.

In judetul Constanta, pe anumite portiuni, calitatea factorilor de mediu a fost grav afectata si este necesara o noua evaluare a elementelor determinante (surselor de poluare a aerului, apei, solului), a efectelor acestora (zone poluante, cursuri, oglinzi de apa afectate) precum si stoparea degradarii atat in zonele construite cat si in cele naturale.

Din analizele efectuate la nivelul judetului, de catre I.C.I.M (Institutul de Cercetare si Ingineriei Mediului), Proiect S.A. Constanta, I.C.P.A. (Institutul de Cercetare Pedologie si Agrochimie) si I.R.C.M. (Institutul Roman de Cercetari Marine) prezentate in studiile URBANPROIECT din 1993 - pentru Constanta, rezulta urmatoarele concluzii:

- aria de concentrare a surselor de poluare din judetul Constanta se intinde pe directia nord-sud in tre Midia - Navodari si Techirghiol, si pe directiile est-vest, in tre Medgidia si Marea Neagra. Aceasta arie include cele mai importante surse de poluare (prezentate detaliat in studiul pentru Zona litoralului romanesc - 1993), care constituie in acelasi timp si principalele obiective economice din judet. Poluantii emisi in aceasta arie afecteaza calitatea tuturor factorilor de mediu (aer, apa, sol si vegetatie) in diverse grade.
- reteaua hidrografica a judetului este afectata integral de poluare, in diferite grade.
- de-a lungul tarmului in tre Capul Midia si Vama Veche, zona nisipoasa de mica adancime corespunde ca structura zonelor poluate
- o data cu punerea in functiune a Centralei Nuclearo-Electrice de la Cernavoda se va crea o zona de risc potential (in cazul unei avarii, unui accident, etc.) a carei raza de actiune imediata este de 2 km in tre-o zona de influenta cu raza de 30 km.

- in anumite zone se constata existenta unor terenuri degradate (prin eroziune, saraturare): pe malul Dobrogean al Dunarii in tre Ostrov si Cernavoda, zona Istria - Cogalac, Negru Voda si in unele portiuni ale tarmului in zona litorala. De multe ori aceste degradari ale solului sunt legate de apropierea fermelor zootehnice sau avicole, dar pot fi provocate si de sistemul defectuos al irrigatiilor agricole sau de cauze naturale;
- poluarea apelor litorale se face simtita puternic pana la izobata de - 5 m, si intr-un grad mai redus pana la izobata de - 10 m de-a lungul tarmului in zona Mangalia si in tre Navodari si Eforie. Urmarile acestei poluari, sunt in unele zone ireversibile si au condus la modificarea numarului si tipurilor de specii de moluste, pesti, alge si a substratului nisipos marin;
- degradarea unor zone naturale de o mare valoare (lacuri, paduri, tarmuri litorale), precum si a unor zone construite (urbane si industriale).

Probleme legate de poluarea factorilor de mediu au fost prezentate in plana F 3

Masurile de protectie care se propun prin lucrarile de amenajare a teritoriului vizeaza urmatoarele categorii de zone:

- a) zone naturale (zone naturale cu valoare peisagistica, rezervatii naturale si zone naturale si resurse naturale periclitate prin exploatari nejustificate si activitati antropice);
- b) zone construite protejate (monumente, situri arheologice, vestigii, etc.);
- c) zone construite locuite sau industriale (de efectele activitatilor industriale sau de riscuri naturale).

9.3.1. In judetul Constanta exista un numar de 27 zone naturale protejate conform clasificarii propuse de Academia Romana, ce insumeaza o suprafata totala de 12.753,3 ha, reprezentand aproximativ 2 % din suprafata judetului (vezi plana F 4 si tabelul nr.2).

Conform categoriilor U.I.C.N. (Uniunea Internationala pentru Conservarea Naturii si Resurselor Naturale), cele 27 de obiective se subimpart astfel:

- 6 rezervatii stiintifice (categoria I U.I.C.N.), cu o suprafata de 11.390 ha;
- 10 monumente ale naturii (categoria a III-a U.I.C.N.) cu o suprafata de 46,6 ha;
- 10 rezervatii naturale (categoria a IV-a U.I.C.N.), cu o suprafata de 1.310,4 ha;
- 1 peisaj protejat (categoria a V-a U.I.C.N.), cu o suprafata de 5,3 ha.

Aceste zone naturale protejate sunt diferite ca localizare geografica in cadrul judetului, forma de gestiune, caracteristici (particularitati) si reglementari, si au fost prezentate detaliat in lucrarea P.A.T.J. - Constanta (proiect nr.153) volumul 2/II - 1993 (fisele cu datele caracteristice pentru zone naturale protejate).

9.3.2. Ultimele doua decenii au fost marcate de cresterea constanta a importantei valorii mediului natural si a resurselor naturale, fapt ce s-a concretizat prin actiuni de reevaluare a patrimoniului fiecarei tari. In contextul actual se impune cu stringenta identificarea si delimitarea unor zone naturale cu valoare deosebita care contin elemente de patrimoniu natural si/sau se afla sub incinta unor riscuri potentiiale de interventii antropice cu urmari imprevizibile.

De aceea, este necesara in afara unei prezervari globale a mediului natural, extinderea suprafetelor de zone naturale protejate (atat zone noi cat si extinderea perimetrelor unor zone

clasificate). Cele 18 proponeri incluse in acest studiu (vezi pl. F 4 si tabelul nr. 3) aparțin Institutului de Geografie al Academiei Române, Comisiiei Monumentelor Naturii, Institutului pentru turism si Institutului Proiect S.A. Constanta.

Se observa ca, in afara de Plantatia Cara-Omer si Cheile Dobrogei, toate celelalte proponeri se afla in zona litorala apropiata tarzului si formeaza (cu mici intreruperi) o fâsie continua - care necesita protectie intre Constanta si Vama Veche.

Trebuie subliniat ca in aceste proponeri sunt incluse toate lacurile litorale, valoroase atat pentru calitatile biotopului (namouri, ape mezo-si termo-minerale, peisaj etc.), cat si pentru faptul ca ofera adăpost temporar pentru pasările migratoare.

Cea mai mare densitate de zone protejate propuse se afla in zona orasului Mangalia: peștera; obane; lac; turbarie; faleza Marii Negre la nord si sud de oraș (zona Mangalia Nord si zona 2 Mai - Vama Veche). Aceste zone naturale se afla in apropierea sau chiar in interiorul unor arii locuite sau supuse activitatilor antropice (turism, agricultura, industrie, port) si necesita delimitari si reglementari urgente a statutului lor juridic si administrativ. (a se vedea si pct. 9.1 si pl.F 1).

9.3.3. Reglementarea functionarii zonelor naturale protejate si masurile prioritare sunt determinate in functie de gradul de afectare al acestora de riscurile degradarii existente si potențiale, respectiv:

- pentru zonele cu rezervatii naturale de o deosebita importanta (care prezinta un interes national deosebit si chiar international, facand parte din R.B.D.D.) sunt necesare masuri reglementatoare si restrictive privind circulatia, accesul turistilor si activitatile economice (limitarea acestora la cele traditionale ale populatiei locale);
- pentru zonele cu rezervatii aflate in apropierea unor localitati sau unor activitati antropice si care sunt in pericol de degradare (zonele Constanta - Basarabi - Techirghiol si Mangalia Nord Vama Veche - Albesti) sunt necesare masuri de reglementare a

accesului în rezervatii, o gestiune corecta a patrimoniului acestora si eliminarea surselor de poluare;

- pentru zonele cu rezervatii aflate în apropierea sau pe teritoriul unor localitati (Hârsova, Topalu, Cernavoda, Aliman, Chirnogeni si zona Târgusor-Cogelac), trebuieesc limitate numarul si natura interventiilor antropice din zonele adiacente, si elaborate programe de educare a locuitorilor în spiritul ocrotirii rezervatiilor respective;
- pentru zona litorala cuprinsa între Capul Midia si Vama Veche este necesara reconstructia ecologica prin programe ce urmaresc limitarea activitatilor antropice si a actiunilor naturale (eroziunea costiera etc) nocive. Aceste programe trebuie elaborate atât la nivelul întregii fâsii litorale, cât si pe scuturi specifice aflate sub influenta diferitilor factori sus-mentionati (programele vor fi prezentate în faza 3/1994 privind amenajarea zonei litorale).

În vederea definitvarii reglementarilor si statutului referitoare la zonele protejate este imperios necesara realizarea unor lucrari pentru delimitarea precisa la scari adecvate si pe o baza topografica actualizata a zonelor protejate listate si propuse, a zonelor tampon si a zonelor de influenta din vecinatatea acestora. O asemneea lucrarea este în curs de elaborare, pentru o parte a teritoriului la Institutul Proiect S.C. Constanta.

Zone protejate naturale in județul Constanta
(conform clasificarii propuse de Academia
Romana la 31 decembrie 1991)

1. Vama Veche - Acvatorul litoral marin de la 2 Mai (Vama Veche) - 5.000 ha
2. Grindul Chituc * (Sacele) - 2.300 ha
3. Grindul Lupilor * (Mihai Viteazu) - 2.075 ha
4. Peisajul lacustru marin Nuntasi - Istria - Tusla (Istria) - 1.610 ha
5. Padurea Hagieni (Albesti) - 392,9 ha
6. Cetatea Histria - Grindul Saiele * (Istria) - 400 ha
7. Padurea Dumbraveni (Dumbraveni) - 345 ha
8. Masivul geologic Cheia (Târgusor) - 170 ha
9. Padurea Canaraua Fetii (Baneasa) - 168,3 ha
10. Lacul Agigea (Agigea) - 86,8 ha
11. Fantanita - Murfatlar * (Basarabi) - 66,4 ha
12. Padurea Esechioi (Ostrov) - 26 ha
13. Dunele marine de la Agigea (Agigea) - 25 ha
14. Locul fosilifer Aliman (Aliman) - 15 ha
15. Dealul Allah Bair (Crucea) - 10 ha
16. Reciful neojurasic de la Topalu (Topalu) - 8 ha
17. Punctul fosilifer Credinta (Chirnogeni) - 6 ha
18. Canaralele din portul Hârsova (Hârsova) - 5,3 ha
19. Pestera "La Adam" (Târgusor) - 5 ha
20. Pestera Gura Dobrogei (Cogelac) - 5 ha
21. Valu lui Traian (Valu lui Traian) - 5 ha
22. Pereții calcarosi de la Petrosani (Deleni) - 4,8 ha
23. Locul fosilifer Cernavoda (Cernavoda) - 3 ha
24. Pestera Limanu (Limanu) - 1,0 ha
25. Punctul fosilifer "Movila Banului" (Seimeni) - 0,5 ha
26. Arborele "Crorylus Colurna" (Constanta) - 0,1 ha
27. Pâlcul de stejari brumarii (Mangalia Nord) - 4 ha

* Nota : 2, 3, 6 - rezervatii care fac parte din R.B.D.D.

Tabel nr.3

Propuneri de zone naturale protejate
(ale Institutului de Geografie al Academiei
Române, Comisiei Monumentelor Naturii
Institutului Proiect S.A. Constanta)

- P. 1. Lacul Tasaул (Corbu)
- P. 2. Grotă Tasaул (Corbu)
- P. 3. Lacul Si тghiol (Mamaia)
- P. 4. Lacul Techirghiol (Techirghiol)
- P. 5. Faleza și solurile fosile de la nord și sud de Costinesti
(Tuzla)
- P. 6. Zona Eforie Sud - Capul Tuzla (Tuzla)
- P. 7. Faleza Costinesti - Schitu (Tuzla)
- P. 8. Padurea Comorova (Mangalia)
- P. 9. Foraje termominerale (Mangalia Nord)
- P. 10. Lacurile Nepun și Jupiter (Mangalia Nord)
- P. 11. Fâșia de plajă Olimp - Mangalia (Mangalia Nord)
- P. 12. Lacul Mangalia (Mangalia)
- P. 13. Mlaștina Hergheliei (Mangalia)
- P. 14. Obanele Mangalia (Mangalia)
- P. 15. Pestera Movile (Mangalia)
- P. 16. Faleza Marii Negre Între 2 Mai și Vama Veche (Limanu)
- P. 17. Plantatia Cara-Omer (Negru Voda)
- P. 18. Rezervația naturală peisagistică Cheile Dobrogei (Targusor)

10. CAILE DE COMUNICATII

Stabilirea principiilor generale de dezvoltare a cailor de comunicatie este axata pe eliminarea sau cel putin diminuarea disfunctionalitatilor existente si pe asigurarea necesitatilor de transport pentru fiecare categorie de cai de comunicatie (rutiere, feroviare, navale si aeriene).

Asigurarea conditiilor de transport in perspectiva este determinata si de meninterea in conditii optime de exploatare a cailor de comunicatie existente. Noile capacitatii de dezvoltare, de interes national, preconizate in P.A.T.N. - Sectiunea I Cai de comunicatii urmaresc reducerea disfunctionalitatilor prezente si potențiale, in acelasi timp insa, aceste noi capacitatii, purtatoare de valori ridicate de trafic pot produce la randul lor noi si grave disfunctionalitati. Pentru integrarea noilor capacitatii si functionarea corecta a sistemului preconizat este absolut necesar sa se studieze in detaliu principalele noduri de comunicatie ale judetului sub aspectul relatiilor intermodale. Felul in care vor fi solutionate aceste relatii, in special in cazul municipiului Constanta si al oraselor Medgidia si Cernavoda poate fi determinant nu numai pentru dezvoltarea sistemului de comunicatii ci si a judetului in ansamblu. In cartograma G 2 sunt reprezentata principalele noduri si tipurile de relatii intermodale din cadrul judetului.

Se impune cu acuitate necesitatea unui studiu de circulatie la nivelul judeetean si a unor studii de circulatie pentru amenajarea tramei stradale in principalele orase ale judetului (Constanta, Medgidia, Mangalia, Cernavoda, Harsova, Eforie).

10.1. Reteaua de cai rutiere

Pentru imbunatatirea parametrilor de exploatare pe toate drumurile publice se impune luarea unor masuri urgente tinand seama de cresterea traficului in perspectiva.

Din lipsa lucrarilor de intretinere la nivelul anului 1992 pentru reabilitare sunt necesare lucrari de consolidare a sistemelor rutiere pe urmatoarele trasee de drumuri nationale:

- DN 2A (E 60) Giurgeni - Constanta;
- centura vest Constanta;
- DN 22 (E 87) sector limita judet - Ovidiu;
- DN 22B Lumina - Cap Midia;
- DN 22A Ovidiu - Constanta;
- DN 22C Cernavoda - Basarabi;
- DN 38 Constanta - Negru Voda;
- DN 39 (E 87) Constanta - Vama Veche.

Lungimea totala a sectoarelor care urmeaza sa se consolideze (conform program Administratia Nationala a Drumurilor) etapizat este de 426,3 km care reprezinta 81 % din totalul lungimii drumurilor nationale din judet.

Pe drumurile locale sunt necesare lucrari de consolidare pe sectoarele:

- DJ 391 A
- DJ 391 (Baneasa - Sipote - Negru Voda - Mangalia);
- DJ 223 (Cernavoda - Centrala Atomoelectrica, Cernavoda - Rasova - Alimanu - Ion Corvin);
- DC 27 (DJ 381 - Simion - Basarabia);

unde trebuie asigurate transporturile de tip greu, agbaritic.

In regim special in zonele cu denivelari, unde sunt necesare refaceri pe baza unor redimensionari fata de traficul prognozat.

Pe axele principale de transport rutier, avand in vedere traficul inregistrat in 1990 de Administratia Nationala a Drumurilor si

traficul de perspectiva, capacitatea de circulatie va fi depasita pe:

- DN 2A Hârsova - Constanta
- DN 2A Ovidiu - Constanta;
- DN 22C Cernavoda - Basarabi;
- DN 22 Sector limita judet - Tariverde
- DN 3 sector Basarabi - Constanta;
- DN 39 Constanta Vama Veche.

Intensitatile mari de circulatie de pe traseele drumurilor nationale vor fi preluate în mare parte de drumurile cu capacitate mare de transport, autostrazi si drumuri expres.

Pe teritoriul Dobrogei, pe axa mediana, în proghoza de dezvoltare a retelei rutiere, este prevazuta autostrada Cernavoda-Constanta, segmentul estic al autostrazii Bucuresti - Constanta.

Între Cernavoda si Poarta Alba autostrada va fi situata la sud de canalul Dunare - Marea Neagra; de la Poarta Alba dupa traversarea canalului si pâna în zona municipiului Constanta traseul este situat la nord de canalul Dunare - Marea Neagra.

Construirea autostrazii va conduce la o modificare a încarcarii cu trafic a retelei de drumuri din judet astfel:

- a) atragerea unui volum de trafic in zona traversarilor dunarene de pe DN 2A si DN 3 cu efect pe intregul traseu al acestor drumuri;
- b) atragerea unui volum important de trafic de pe traseele ce vor functiona paralel cu autostrada DN 22 si DN 3 creindu-se conditii de a realiza economii importante în sectorul amenajarii drumurilor, pe DN 22C si DN 3 pastrându-se capacitatea existenta;
- c) din traficul total al autostrazii din zona de traversare a Dunarii, o parte se va distribui in teritoriu prin reteaua de drumuri locale astfel:

- în nodul dela Cernavoda intersecție cu DJ 223 - 5 %
- în nodul Medgidia intersecție cu DJ 381 - 14 %
- în nodul Poarta Alba intersecție cu DN 22C - 2 %

Din proghoza de trafic, drumurile DJ 223 si DJ 381 nu-si schimba clasa tehnica actuala.

În ceea ce priveste încarcarea tramei stradale a localitatilor apropriate se apreciază ca:

- În orasul Cernavoda unde relatiile autostrazii se va efectua pe DJ 223 si pe noul pod de traversare a C.D.M.N. este necesara dimensionarea traseului de legatura a orasului.
- În orasul Medgidia, podul de traversare a canalului C.D.M.N. se va încărca suplimentar, într-o etapa de medie perspectiva (2010) necesitând realizarea celei de a doua traversari a canalului Dunare - Marea Neagra in orasul Medgidia. Sistemul stradal al zonei de sud a orasului va trebui dimensiionat la noile valori de trafic.
- În municipiul Constanta prin atragerea pe autostrada a unui volum important de trafic de pe celelalte penetratii DN 2A si DN 3 se impune solutia de a distribui traficul pe o artera în preurban - artera de distributie si tranzit, care trebuie considerata ca parte componenta a autostrazii, redistribuirea traficului autostrazii prin artera de distributie si tranzit genereaza necesitatea aparitiei de noi artere de penetratie atât in partea de nord a orasului cât si în partea de sud; traseul arterei de rocadă sistemele de racordare la autostrada trebuie sa permita si extinderea spre nord si sud, pentru racordarea la artera expres a litoralului; cresterea volumului de trafic generat de portul Constanta - inclusiv relatii cu teritoriul si implicit cu autostrada conduce la necesitatea unor legaturi în artera de distributie si tranzit.

Pentru marirea capacitatii de circulatie în zona litoralului pe directia traseului DN 39, în programul de dezvoltare a retelei rutiere, este prevazut drumul expres Constanta - Vama Veche,

pentru realizarea unei legături rapide spre punctul de frontieră.
Pentru legătura cu zona Deltei este propus traseul de drum expres
Constanta - Tulcea pe directia drumului DN 22.

Pentru legătura rapidă spre Moldova, este propus drum expres
Constanta - Harsova pe directia traseului DN 2A.
Prin realizarea programului de autostrazi și drumuri expres, se vor îmbunătăți condițiile de transport pe distanțe mari mai direct, pe trasee care nu traversează localitățile. Circulația urbană va fi degajată de transporturile în tranzit, care în prezent influențează negativ organizarea circulației.

Pentru definitivarea tramei stradale și legăturile la autostrada sunt necesare Studii de Circulație în orașele Cernavoda și municipiul Constanta. Pentru stabilirea traseelor drumurilor expres sunt necesare studii de fezabilitate, definitivându-se soluțiile pentru amenajarea teritoriului în zonele de influență a localităților. Faza de axe principale formate de drumurile naționale existente și traseele de autostrazi și drumurile expres propuse în perspectiva de dezvoltare a localităților, pe axe suplimentare se propune completarea lucrărilor de modernizare pe anumite sectoare ale drumurilor locale, DJ și DC. Pe directiile anumite sectoare ale drumurilor locale, DJ și DC. Pe directiile Tuzla - Topraisar - Cobadin - Negru Voda traseul drumului DJ 391 asigură legătura de transport, se propune modernizarea sectoarelor Tuzla - Biruina (drum de pământ) și Independenta - Viroaga (drum împietruit).

Pentru localitățile care trebuie sprijinate în vederea promovării lor, Pesta, Adamclisi, Deleni, Rasova, Crucea se propun pentru modernizare sectoarele:
DJ 223 B Ivrinezu Mare - Ivrinezu Mic (drum împietruit) DC 54 Adamclisi - Abned (drum împietruit) DC 56 DJ 223 - Abned (drum împietruit) DC 51 Aliman - Dunareni (drum de pământ) DC 50 Dunareni-Viile (drum de pământ) DC 49 Viile - Getina (drum de pământ) și DJ 224 Sislistea - Baltacesti (drum împietruit).

Pentru axa Medgidia - Nicolae Balcescu - Cogealac se propune modernizarea sectoarelor: DJ 222 Cuza Voda - Kogalniceanu (drum împietruit parțial) N. Balcescu - Targusor (drum împietruit).

Pentru facilitarea accesului în localitatea Navodari dinspre nord subordonată orașului Constanța se propune modernizarea drumului DC 85 care face legătura la DN 22 trecând prin Piatra și Luminița (drum de pământ).

Pentru accesul în zona turistică se propune modernizarea drumului DC 79 Sinoe - Portița peste Grindul Lupilor.

În privința podurilor s-a analizat capacitatea de circulație pe podurile existente, pe unele trasee constatăndu-se starea proastă sau latimea insuficientă. Pe DN 39 la Agigea și pe DN 2A la Ovidiu, unde podurile au câte două benzi de circulație pe sens, se constată depasirea capacitatii de circulație încă din etapa 1995.

Pentru marirea capacitatii se propune construirea a două poduri noi. Pe DN 22 (E 87) este propus să se construiască un pod nou în zona Km 250.

Pasajele de nivel cu calea ferată constituie puncte critice de reducere a capacitatii traficului, de reducere a vitezei comerciale, de consumuri suplimentare de carburanti.

Se propune să se construiască pasaje denivelate pe drumurile: DN 2A (1 buc. la intersecția cu calea ferată normală); DN 39 (1 buc. la intersecția cu calea ferată normală); DN 3 (1 buc. la intersecția cu calea ferată normală); DN 39 (1 buc. la intersecția cu calea ferată industrială) DN 22C (1 buc. la intersecția cu calea ferată industrială).

În privința modernizării punctelor de trecere frontieră, la Vama Veche există documentație pentru efectuarea operațiilor de control pe câte trei benzi de circulație pe sens.

La Negru Voda există o propunere de amenajare initială de către I.P.J. Constanța pentru dotarea cu cântar pentru traficul de marfă pe fluxul de ieșire din țară și crearea a câte două bretete de circulație cu latimea de 7 m aferente acestor cântare.

10.2. Reteaua de cai feroviare

În județul Constanța transportul feroviar principal se derulează spre zona litoralului, pe traseul Fetești - Constanța - linie dubla electrificată care face parte din magistrala nr.8 București Ciulnita - Fetești - Constanța. Liniile simple nenelectrificate se află pe traseele Tulcea - Medgidia - Negru Voda și Constanța - Mangalia.

Punctul de frontieră Negru Voda - Kardam este folosit în principal pentru tranzitul trenurilor de călători spre și dinspre litoralul bulgăresc și pentru tranzitul trenurilor de marfă (5 - 7 perechi de trenuri/zi).

Condițiile de exploatare impun eliminarea disfuncționalităților prin propunerii cadru și acțiuni operative destinate creșterii eficienței traficului feroviar.

Introducerea transportului feroviar de calitate, presupune o serie de acțiuni, printre care:

- organizarea de viteze sporite și deci reducerea duratei de transport
- introducerea de legături rapide tip INTERCITY și cuplarea legăturilor internaționale în serviciul EUROCITY.
- legături feroviare rapide la marile centre urbane
- creșterea stabilității liniilor și a gradului de confort în traversarea liniilor
- introducerea de servicii diversificate de transport și conexe pentru marfuri (vagon direct, tren direct) și respectiv pentru călători (bataliere, transport bagaje etc.).

Pentru a atinge obiectivele enunțate este necesară:

- a) reducerea treptată a restricțiilor de viteză, generate în parte de situația liniilor, a parcurilor de vagoane și a unor lucrări de artă.

Pe linia Medgidia - Negru Voda nu sunt prevăzute dezvoltări prin dublare, dar trebuie să se asigure condițiile de transport pentru derularea traficului spre stația de frontieră Negru Voda.

b) completarea dublării de linii și a electrificării. Sunt propuse astfel de lucrări pe traseele Constanța - Mangalia și Tulcea - Medgidia. Pentru călători, se propune transportul de trenuri auto-cușeta la stațiile terminus Eforie sau Mangalia.

c) asigurarea transportului feroviar pe axe europene. Unul din principalele coridoare de transport cai feroviare pentru țara noastră a fost propusă la Conferința Pan-europeană din Grecia - Cipru, pe direcția:

Budapesta - Arad - Sibiu - Brașov - București - Constanța. Traseul București - Constanța a fost propus pentru viteză mare (200 km/h) pe traseu nou, sectorul Cernavoda - Constanța aflându-se spre extremitatea estică.

d) modernizari ale stațiilor C.F.R. sunt necesare la Constanța, Mangalia, Medgidia.

Pentru atingerea obiectivelor strategice, este necesară demararea cu prioritate a studiilor de fezabilitate pentru dimensionarea reală a efortului economic necesar aplicării măsurilor prioritare

În județul Constanța principala cale de navigabilitate este cea maritimă, traficul derulându-se prin cele trei porturi Constanța, Mangalia și Midia.

Pozitia postului Constanța favorizează dezvoltarea relațiilor cu celelalte porturi din Marea Neagră iar prin intermediul canalului Dunare - Marea Neagră și canalul Rhin - Main - Dunare cu țările din Europa Centrală și de Vest.

Pe canalul Dunare - Marea Neagră sunt amenajate porturile Cernavoda, Medgidia, Basarabi.

Canalul Poarta Alba - Midia - Navodari poate constitui ramura nordică a canalului Dunare - Marea Neagră pe care sunt amenajate porturile Luminița și Ovidiu.

La vest, Dunarea fluvială margineste județul, fiind amenajate porturile Cernavoda și Hârsova.

Principiile generale de dezvoltare a transportului naval se referă la:

- asigurarea senzibilării navigabil pentru transportul fluvial existent
- asigurarea nivelului de dotare și echipare pentru dezvoltarea capacitatilor portuare existente.

Pe fluviul Dunare sunt necesare lucrări pentru corectarea sensibilității navigabil privind punctele dificile de trecere, (praguri) în dreptul județului Constanța.

Pe canalul Dunare - Marea Neagră sunt necesare lucrări în contextul asigurării debitelor de racire la Centrala Nucleară Cernavoda

Pe canalul Poarta Alba - Midia - Navodari este necesară racordarea de văi și aparări de maluri în zona de creastă.

Pentru traversare cu bacul este propus punctul Calarasi - Chiciu spre teritoriul Dobrogean.

Pentru dezvoltarea lucrarilor portuare sunt propuse următoarele lucrări:

Portul Constanța

- a) extinderea suprafetelor platformelor pentru marirea capacitații de depozitare;
- b) marirea adâncimilor de navigație și acostare;
- c) reorganizarea terminalului de containere în corelare cu realizarea unui nou terminal de containere în portul Constanța Sud.

Portul Constanța - Sud

- a) continuarea lucrarilor de construcții și echipare a portului. Realizarea de noi capacitați de operare;
- b) realizarea unui terminal de containere maritim - fluvial la malul 2 V;

Portul Midia

- a) continuarea lucrarilor de construcții și echipare a portului. Realizarea de noi capacitați de operare;
- b) executarea legăturii între portul Midia și Canalul Poarta Alba - Midia.

Portul Mangalia

Prelungirea frontului de lucru cu încă două dane operative spre sud.

Completarea echipărilor în vederea asigurării capacitatilor portuare pe canalul Dunare - Marea Neagră în porturile Cernavoda, Medgidia, Basarabi și pe canalul Poarta Alba - Midia - Navodari în porturile Luminița și Ovidiu.

Transportul pe apă va contribui la depasirea transporturilor pe drumuri și C.F. de volume mari de masa (minereu, carbune etc)

10.4. Reteaua de cai aeriene

cheltuielile de exploatare fiind mult mai reduse.

Organizarea zonelor libere în porturile maritime (Constanta Sud) și în lungul canalului Dunare - Marea Neagra va contribui la dezvoltarea economică a regiunii, atragerea și dezvoltarea traficului de tranzit, manipularea mărfurilor străine.

Pe teritoriul județului Constanța se află aeroportul internațional M. Kogălniceanu - Constanța care este în principal destinat deservirii litoralului în anotimpul estival și ca aeroport de rezerva pentru București.

Infrastructura aeroportuara a fost realizată în anii 1952 - 1962, iar dezvoltările s-au efectuat în anii 1963 - 1976.

Strategia dezvoltării este strâns legată de evoluția relațiilor economice ale României, în corelare cu transportatorii aeriene externi, de impactul modernizării tipurilor de aeronave utilizate și de măsurile de securitate și cerințelor ecologice impuse de organismele internaționale în domeniul aviatici civile.

Prin realizarea lucrarilor de modernizare, nivelul de dotare a teritoriului se îmbunătățește prin:

- modernizarea sectorului Cuza Voda - M. Kogălniceanu pe DJ 222 pentru asigurarea accesului și dinspre Medgidia.
- marirea capacitatilor de utilare cu linii de alimentare cu energie electrică.

În perimetrul aeroportului sunt propuse lucrări pentru instalatii electrice de bolizaj de mare intensitate, cu mijloace de protecția navigației aeriene care să înlocuiască echipamentele cu durată de exploatare expirată.

Este necesară dotarea cu mijloace tehnice de deservire, autoalimentare, mașini pentru oxigen și azot, vidanje, scari avion, tractoare aeronave, mijloace PSI etc.

Impactul modernizării asupra teritoriului productiv nu este important.

La Tuzla funcționează o bază de aviație utilitară, existând o propunere a organelor locale pentru dezvoltare în vederea folosirii unor avioane usoare în zonele turistice din sud.

11. GOSPODARIREA COMPLEXA A APELOR SI ECHIPAREA HIDROEDILITARA A LOCALITATILOR

11.1. Resursele de apa si calitatea apelor de suprafata

Reteaua hidrografica a judetului Constanta se imparte in 2 grupe importante:

- grupa Dunareana situata in partea de vest a judetului
- grupa maritima din partea de est.

a) Din grupa Dunareana cel mai important curs de apa este fluviul Dunarea care are o lungime, de la izvor pana la varsarea in Marea Neagra, de 2.860 km si un debit hidrografic de 805.300 km.

Debitul mediu multi anual al Dunarii este la varsare in Marea Neagra de 6.340 m³/s. Debitul minim cu asigurarea de 80 % a fost de 2.200 m³/s.

Raurile pe care le primeste Dunarea din judetul Constanta au baze hidrografice neinsemnante.

Apa fluviului Dunare (Bratul Vechi) care margineste judetul in partea de vest este de categoria I de calitate dupa STAS 4706-88 care analizeaza apele de suprafata din punct de vedere al utilizarii lor.

Apa Dunarii poate fi folosita ca sursa de apa pentru alimentare cu apa a populatiei din zona.

In prezent orasul Cernavoda isi asigura debitul de apa necesar printr-o captare de apa din Dunare.

Canalul Dunare - Marea Neagra este curs de apa artificial, cu caracter navigabil de la Cernavoda pana in punctul de legatura cu Marea Neagra, in dreptul localitatii Agigea.

b) Grupa maritima

Cuprinde raurile care se varsa in lacurile din vecinatatea lor si Marea Neagra cu o suprafata de 413.488 kmp cu un volum de 529.950 kmc si o adancime maxima de 2.258 m.

Majoritatea localitatilor din judet au surse de apa din subteran o mare parte din Dobrogea mai ales in partea de sud avand resurse bogate de apa subterana.

Sursele subterane existente in judet sunt apreciate la o valoare de 10,02 dmc/s si 1.000 locuitori.

Sursele de apa subterane sunt completate cu surse de apa de suprafata din Dunare sau canalul Dunare - Marea Neagra care au capacitatii disponibile dar de calitate inferioara surselor subterane.

Sursele de suprafata sunt apreciate la valoarea de 0,43 dmc/s si 1.000 locuitori din apele interioare si 146 dmc/s si 1.000 locuitori din apele Dunarii.

Regularizari importante sunt realizate pe fluviul Dunarea (bratul vechi). Indiguirile sunt realizate in lungul fluviului Dunarea si pe malul Marii Negre in dreptul localitatilor.

**11.2. Disfunctionalitati si masuri pentru imbunatarea
lucrarilor de gospodarire a apelor**

Disfunctionalitati

- a) Lipsa lucrarilor de regularizare a pâraurilor din apropierea localitatilor.
- b) Lucrari de indiguire existente sunt in unele zone insuficiente sau deteriorate.
- c) Neetansietatea canalului Poarta Alba - Midia - Navodari, reprezinta un pericol de infestare a surselor de apa subterane existente. Neetansietatea perfecta a ecluzei de la Agigea permite patrunderea unei lame srate prin subteran pâna la Basarabi punând în pericol sursele de apa subterana.
- d) Lipsa lucrarilor de canalizare a apelor ploaie în majoritatea localitatilor.

Semnalam precipitatiiile puternice (ca intensitate) de pe teritoriul dobrogei care s-au produs în luna iulie. Dobrogea condamnata de obicei la seceta a cunoscut în aceasta perioada ravagiile inundatiilor în unele localitati ca M. Kogalniceanu, Pantelimon, Negru Voda precipitatiiile depasint 70 l/mp.

In localitatile Albesti, Cotul Vaii, Vartop au fost inundate suprafete mari de teren.

La Navodari ploile au afectat centrul orasului si mai multe zone marginale.

Bilantul tragic (30 case grav avariate, 4 case distruse, subsolurile a peste 30 blocuri si 2 puncte termice inundate) dar din fericire fara pierderi de vietii omenesti, reprezinta un semnal de alarmă în vederea unor masuri urgente de rezolvare a scurgerii apelor de ploaie din localitati.

e) Folosirea ingrasiintelor azotoase si raspandirea lor rapida în lungul sistemelor ^{de}irrigatie.

f) Apa cu continut de hidrogen sulfurat (H_2S) din captarea Neptun poate migra în captarile adiacente.

Mentionam deasemenea ca apa sarata a marii patrunde în unele puturi de exploatare din zona Costinesti.

- g) Ineficienta statiilor de epurare a apelor uzate care deverseaza apele uzate în mare.
- h) Poluarea cu produsi industriali: în zona combinatului C.I.C. Navodari un debit de cca. 1mc/s de apa cu acid sulfuric este deversat direct în mare, deoarece canalizarea este practic distrusa; poluarea cu produse petroliere din zona Combinatului Petrochimic Midia si poluarea industriala din zona municipiului Constanta si a oraselor Navodari, Hârsova, Cernavoda, Medgidia.
- i) Poluarea apei marii si fenomenul de inflorire algala ce atinge sezonier proportii deosebite; acest fenomen este rezultatul poluarii terestre si a agentilor poluanti deversati de apele Dunarii.

Masuri necesare

Se vor înlatura toti factorii posibili de poluare a apelor de suprafata si subterane, folosite ca surse de apa, prin realizarea statiilor de epurare necesare pentru apele uzate atat in orase cat si in localitatile rurale care au sistem centralizat de alimentare cu apa.

Se va acorda o atentie deosebita epurarii apelor uzate industriale pentru a le aduce la indicatorii stabiliti in avize, astfel ca sa poata fi deversata in statiile de epurare orasenesti sau direct in emisari.

Se vor realiza indiguri ale zonelor cu pericol de inundare. Se vor reface si consolida digurile existente. Având în vedere inundatiile din ultima vereme, se va reanaliza situatia canalizarii pluviale pentru a realiza scurgerea apelor de ploaie in toate localitatile urbane si rurale. In comune, care in majoritate sunt lipsite de canalizare pluviala se va cauta sa se realizeze scurgerea apelor de ploaie din zonele locuite fie printr-o retea de canale care sa dirijeze apele in afara localitatii.

Pentru localitatile din zona litorala si orasul Medgidia (subzonele 1, 2, 4 si 5 parțial) există mai multe sisteme zonale de alimentare cu apa a litoralului din surse de apa subterane si de suprafata care se interconectează „tot alizand un debit de 11 mc/s (inclusiv lucrările în curs).

Orasul Cernavoda dispune de o sursă proprie de alimentare cu apa de suprafata din Dunare, având o capacitate de 265 dmc/s.

Orasul Hârsova este alimentat din apa subterana sursa asigurând un debit de 58 dmc/s.

Localitatile rurale se împart în urmatoarele 3 categorii:

- fără surse proprii: rețeaua de apa potabilă din satul sau comuna respectiva este alimentată din sistem de alimentare cu apa de la unei alte localități;
- din sursa proprie de alimentare cu apa constând din puturi forate echipate cu pompe submersibile;
- cu surse locale pentru fostele CAP-uri din zone și care au fost sau sunt în curs de preluare de primaria localității, pentru deservirea populației.

În privința rețelelor de alimentare cu apa orașelor cu un grad de dotare foarte bun în jur de 80 - 90 % (rețele de apa, raportate la rețelele stradale).

Localitatile rurale au rețele reduse de apa în procent de 10-20 %.

Disfuncționalitatile importante în sistemele de alimentare cu apa existente sunt următoarele:

- surse de apa insuficiente
- tratarea apei sub capacitatea sursei și la un nivel necorespunzător de tratare (se impune introducerea ozonizării în instalările de tratare existente).
- rețele reduse și cu grad avansat de uzura

- materialele necorespunzătoare din care sunt realizate rețelele existente, utilaje uzate sau necorespunzătoare din stațiile de tratare
- lipsa de contorizare a apei la surse și în stațiile de tratare precum și a consumului de apa la fiecare consumator
- pierderi importante de debite în sistem de până la 30 %.

În urma aprobării bugetului de stat al României în vederea îmbunătățirii sistemului de alimentare cu apa potabilă s-au aprobat fonduri pentru următoarele lucrări, cu începere din anul 1994 și finalizare, etapizat în cursul anilor 1994 - 1996:

I. Lucrări conexe de alimentare cu apa la portul Constanța, zona liberă pentru traversarea unui debit de $Q = 2.000$ dmc/s, rezervaor de apa având 40.000 m.c. capacitate și 15 km de rețea de distribuție.

II. Lucrări de alimentare cu apa privind sursa, rezervorul de apa și stația de pompă pentru orașul Techirghiol, pentru un debit de $Q = 100$ dmc/s la captare, 2.500 mc înmagazinare și 4 km aducțiune.

III. Înlocuirea rețelelor de apa cu un grad avansat de uzura și îmbunătățirea presiunii în localitățile din lungul Marii Negre. Sunt prevăzute pentru anul 1994, 5,2 km de aducțiune și 1,5 km înlocuire de rețea de distribuție.

IV. În privința comunelor sunt investiții aprobată sau în curs de aprobată din bugetul de stat pentru punerea la punct a lucrarilor de alimentare cu apa existente din comune sau unele sate componente.

Studii necesare

Într-o prima fază sunt necesare studii de fundamentare privind posibilitățile de asigurare a apei potabile (ca debit și calitate)

11.4. Canalizarea

pentru localitatile: Mangalia, Baneasa, Cobadin si Tuzla in partea de sud a judetului

- Hârsova, Cogealac si Nicolae Balcescu in zona de nord

- Cernavoda, Medgidia in zona mediana.

Pentru o etapa de perspectiva care vizeaza localitatile Ostrov, Rasova, Adamclisi in sud si Crucea in partea de nord a judetului se vor intocmi studii de fundamentare pentru alimentarea cu apa a acestor localitati avand ca solutii posibile folosirea unor sisteme centralizate de alimentare cu apa astfel:

- sistemul existent Cernavoda isi va extinde capacitatea de captare si tratare corespunzator astfel ca sa asigure debitul de apa necesar comunelor din vecinatate (Rasova).

- sisteme de alimentare cu apa din Dunare pentru zona nord care sa asigure necesarul de apa pentru Harsova si localitatile invecinate.

Pentru stabilirea unor solutii optime de alimentare cu apa, pentru stabilirea surselor de apa, este necesara intocmirea de studii hidrogeologice care sa stabileasca potentialul de apa subterana, precum si calitatea si conditiile de tratare a apei Dunarii singura sursa de suprafata care poate fi luata in consideratie. In acest sens o atentie deosebita trebuie acordata mentinerii calitatii apelor Dunarii in categoria I de calitate conform prevederilor STAS 4706 - 88.

In judetul Constanta dispun de canalizare in sistem centralizat, toate orasele din judet.

Statiile de epurare existente au treapta mecanica si biologica in general sub capacitatea de epurare necesara. Orasul Medgidia dispune numai de treapta de epurare mecanica.

Orasele Techirghiol, Ovidiu, Cernavoda si Hârsova nu au statii de epurare.

Dintre toate comunitatile judetului numai un numar de 12 dispune de o retea de canalizare care conduce apele uzate colectate in fose septice care functioneaza sau nu^{*)}, practic apele uzate descarcandu-se neepurate intr-un emisar (rau, lac sau Marea Neagra) din apropierea respectivei localitatii, poluand mediul inconjurator.

In privinta echiparii strazilor cu retele de canalizare, orasele un grad de echipare bun, de la 70 - 90 %, in orasele Eforie si Constanta, pana la o echipare redusa de 8 % in orasul Negru Voda, 23 % in orasul Ovidiu, sau 25 % in Cernavoda.

Localitatile rurale care au canalizare, putine la numar, au retele sub 10 % din lungimea strazilor si numai in zonele centrale ale localitatilor.

Disfunctionalitatile retelei de canalizare:

- Reteaua de canalizare insuficienta in majoritatea oraselor si in municipiul Constanta

- Statiile de epurare existente nu au capacitatea necesara de epurare, corespunzatoare debitelor de apa uzate care ajung in statie, apele deversate dupa epurare neincadrându-se in conditiile de calitate cerute de agentiile de mediu.

- Inexistenta canalizarii in majoritatea comunelor.

- Apele subterane sunt poluate prin infiltrarea apelor uzate necanalizate sau neepurate.

* Nota : In Baneasa exista o statie de epurare cu treapta mecanica nefunctionala.

11.5. Unele concluzii

- Apele de suprafata sunt poluate prin deversarea apelor uzate direct de la sursa sau de la fosele septice care nu epureaza corespunzator apele uzate.

Masuri pentru imbunatatirea canalizarii apelor uzate

Sunt in curs de realizare urmatoarele lucrari pentru care s-au alocat fonduri din bugetul de stat pe anul 1994:

I. Extinderea statiei de epurare Eforie Sud pentru un debit de $Q = 150 \text{ dmc/s.}$

II. Extinderea statiei de epurare Ovidiu cu un debit $Q = 25 \text{ dmc/s.}$

III. Colector canalizare menajera si pluviala in zona Mangalia avand o lungime de 2,6 km.

IV. Extinderea si modernizarea statiei de epurare Constanta Sud si debit $Q = 900 \text{ dmc/s.}$

V. Statia de pompare ape uzate Techirghiol pentru un debit de 363 l/s, 3,2 km conducta de refulare si 1,2 km colactor.

VI. Colector manajer Navodari, in lungime de 1,3 km si extinderea de epurare pentru 150 l/s.

VII. Statia de pompare si conducata de refulare ansamblul Dezrobitoarea pentru un debit de $Q = 500 \text{ l/s}$ conducta de refulare de 4,4 km si 0,5 km colector.

Este necesara punerea in functiune a statiei de epurare din comuna Baneasa si de realizarea de statii de epurare locale pentru localitatile cu prioritate de dezvoltare (Cobadin, Cogelac, Nicolae Balcescu, Cernavoda, Hârsova).

Obiectivele majore ale strategiei in domeniul gospodaririi complexe a apelor si echiparii hidro-edilitare, asa cum rezulta din lucrarea de fata sunt:

I. Reducerea si eliminarea poluarii mediului prin proiectarea si realizarea lucrarilor de imbunatatire a functionarii statiei de epurare existente, precum si realizarea de statii noi de epurare in localitatile cu rol important in teritoriu. Prin realizarea statiilor de epurare cu functionare corecta, la parametrii impusi de Agentia de Protectia Mediului din judet se poate pastra si chiar imbunatatii calitatemii apelor de suprafata.

II. Realizarea unor sisteme centralizate de alimentare cu apa a localitatilor rurale din partea de vest a judetului utilizand ca sursa apa de suprafata a fluviului Dunarea*0.

III. Studii hidrogeologice preliminare in toate zonele judetului si studii definitive pentru toate localitatatile a caror dezvoltare este propusa in perspectiva.

IV. Studiu de optimizare a retelelor de alimentare cu apa in baza unor relevete exacte a lucrarilor existente si in functie de necesarul de apa potabila in localitatatile ce se vor dezvolta prioritari si proiecte de specialitate in faza de executie pentru alimentarea cu apa si canalizarea acestor localitati.

---

* Nota : In cadrul actiunilor de depoluare a apelor de suprafata de pe intreg teritoriul tarii se urmareste mentinerea apei Dunarii, in zona judetului Constanta, in categoria I de calitate astfel ca apele Dunarii sa poata fi utilizate ca sursa de apa potabila pentru orasele si comunele riverane.

In tabelul de mai jos este prezentat un necesar de apa orientativ, respectiv de debitele necesare in perspectiva urmatorilor 15 ani in raport cu cresterea populatiei si a activitatilor turistice in cadrul celor 10 subzone (U.T.S.) delimitate.

	Existenta		Perspectiva	
	Populatie (in mln)	Debit (in dmc/s)	Populatie (in mln)	Debit (in dmc/s)
U.T.S. 1	42.573	2.234	550.000	2.930
U.T.S. 2	84.517	450	100.000	585
U.T.S. 3	11.768	62	15.000	80
U.T.S. 4	16.301	406	100.000	530
U.T.S. 5	25.065	133	30.000	186
U.T.S. 6	33.331	177	40.000	266
U.T.S. 7	21.724	115	25.000	160
U.T.S. 8	22.308	119	25.000	160
U.T.S. 9	24.437	130	30.000	186
U.T.S. 10	28.745	153	35.000	240
Total populatie	748.769	3.980	950.000	5.323
Turisti	100.000	532	200.000	1.064
Total	848.769	4.512	1.150.000	6.387

V. Lucrari de indiguiri a zonelor cu pericol de inundare (locuinte industrie, zona surselor de apa) prin refacerea si consolidarea digurilor existente precum si prin noi lucrari precum si lucrari de canalizare pluviala, in orase si in viitoarele centre intercomunale.

12. ECHIPARE ENERGETICA. TELECOMUNICATII

In faza anterioara de studiu (153/I - 1993) a fost prezentat atât potentialul energetic natural cat și cel tehnic, existent în județul Constanța, cu problemele sale majore.

In general, din acest punct de vedere, teritoriul județului Constanța are un bun potential energetic, cu bune resurse naturale și cu o echipare tehnică care poate satisface atât nevoile actuale cât și cele viitoare.

Problema majoră care se pune, de la nivelul general al teritoriului până la nivelul localităților și direct al consumatorilor, este ridicarea nivelului calitativ al întregii echipări tehnice prin modernizare și retehnologizare.

Aceasta este imperios necesată atât pentru protejarea mediului, în vederea unei evoluții cu efecte benefice și durabile asupra teritoriului, pentru asigurarea parametrilor tehnici normali ai fiecarei instalatii în scopul creării confortului necesar tuturor beneficiarilor, cât și pentru posibilitatea interconectării sistemului energetic românesc cu sistemele energetice al Uniunii pentru coordonarea Productiei și Transportului Energiei Electrice (UCPTE).

In acest mod va crește utilizarea eficientă a energiei în sfera ei de influență precum și fiabilitatea în alimentare.

Racordarea SEN la UCPTE impune necesitatea creșterii nivelului tehnic al exploatarii SEN atât prin reabilitarea centralelor și retelelor de înaltă tensiune, a protecției și automatizării de sistem, prin extinderea sistemului teleinformatic al Dispaceratului Energetic Național cât și prin dotarea cu instalatii care să raspundă cerintelor UCPTE.

12.1. Rezerve energetice

Prin poziția sa geografică, județul Constanța beneficiază de o climă blândă, în sezonul friguros, și bogăție de resurse naturale energetice (energia radiatiei solare, energia eoliană, gaze naturale și titei, resurse locale de lemn de esență moale, energia valurilor de-a lungul litoralului) resurse energetice "create" - gazele naturale aduse prin Sistemul național de transport și distribuție gaze, precum și potentialul hidraulic rezultat prin crearea canalului Dunare - Marea Neagră.

Este necesată o gospodărire mai judicioasă a resurselor energetice atât a celor locale cât și a celor aduse din alte zone.

- energia radiatiei solare precum și energia eoliană reprezentand o alternativa energetica compatibila cu mediul inconjurator, nepoluante și inepuizabile, este necesară a fi studiate în continuare și utilizate într-o mai mare masură, în special în mediul rural și în gospodăriile sau fermele izolate.

- energia hidraulica va fi exploatați prin centrale hidroelectrice, care există (CHEAGIGEA) și care se vor construi pe canalul Dunare Marea Neagră: CHE Cernavoda (restituție CNE Cernavoda) $P_i = 12,6 \text{ MW}$, $E_p = 78,6 \text{ GWh/an}$ și CHE Ovidiu $P_i = 36 \text{ MW}$; $E_p = 107,7 \text{ GWh/an}$

- gazele naturale și petrolul care sunt resurse epuizabile sau aparent inepuizabile (caci se regenerează lent) și care se extrag în prezent de pe 2 platforme de extractie marine și vor continua extractia pe alte 5 platforme, sunt de o calitate superioară, ceea ce implica valorificarea lor foarte judicioasă.

Gazele naturale utilizate în scop energetic provin din bazinul transilvanean sau din import.

Extinderea utilizării lor în acest mod este foarte importantă pentru acest teritoriu atât din punct de vedere al eficienței, cât și prin caracterul nepoluant al arderii.

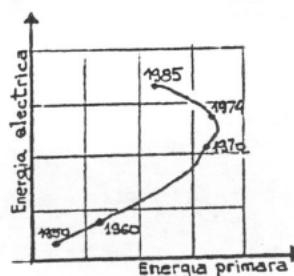
- materiale radioactive din resursele naționale utilizate în scopul obținerii energiei nucleare în centrul nuclearo-electrică

12.2. Sursele de producere a energiei utilizate

Cernavodă, reprezintă un factor de perturbare în mediu încă din faza de construcție. Este strict necesar ca transportul, depozitarea și exploatarea unor astfel de resurse să fie extrem de riguroas și responsabil supravegheate.

Prin implicațiile deosebite pe care le poate avea energia primară asupra mediului, atât natural cât și construit, de la extractiile până la utilizare, este necesar ca existența și utilizarea acesteia în teritoriu să fie studiate detaliat în scopul folosirii în mod complementar a diferitelor forme de energie primară în condiții cât mai avantajoase.

Prin folosirea tehnologiilor moderne, randamentul conversiei se îmbunătățește, astfel încât energia primară se poate economisi.

Influenta folosirii tehnologiilor avansate asupra relației energie electrică înmagazinată în produse industriale - consum de energie primară.

(rev. ENERGETICA - 1994)

Din prezentarea anterioară s-a putut constata o echipare puternică în surse de producere a energiei electrice și termice în acest teritoriu, amplasate concentrat în zona centrală de-a lungul canalului Dunare - Marea Neagră și a zonei litorale între Navodari și Agigea (vezi planșa nr. 14 - 153/I).

- centrala CET Ovidiu va produce doar energie termică și va funcționa în continuare pe cărbuni, rămanând o susținătoare a poluării zonei, doar puțin diminuată..

- centrala CNE Cernavoda - în construcție - va avea în final 5 grupuri de 700 MW și va produce doar curenț electric (în soluție adoptată în final).

Termoficarea orașului Cernavodă va fi asigurată și în viitor de centrala termică de pornire existentă acum la CNE.

Construirea celor două centrale hidroelectrice CHE Cernavoda și CHE Ovidiu se prevede a aduce o cantitate de energie electrică de cca. 90 GWh/an.

Energia electrică evacuată din aceste centrale este preluată de SEN prin stațiile sale de transformare și liniile de transport și distribuție. Prin intermediul acestora, consumatorii de energie electrică ai județului Constanța beneficiază permanent, în condiții bune, de cantitatea necesară acoperirii nevoilor proprii.

În raport cu evoluția funcțiunilor teritoriului în timp, actuala rețea de stații și liniile electrice va evoluă și ea. Astfel din datele cunoscute în acest moment, se apreciază că în perioada imediat următoare se va construi o stație de transformare 400/110 KV - Medgidia Sud, din considerente tehnice, de funcționare a SEN, odată cu intrarea în funcțiune a primului grup de la CNE Cernavodă (1995).

În actuala configurație SEN, respectiv, zona aferentă județului Constanța, poate asigura plusul de energie necesară dezvoltării unor funcții existente sau noi, care se prevăd a se dezvoltă în teritoriul județului. În plus asa cum am arătat, în concepția RENEL privind interconexiunea, în scopul unei participări active

a SEN al Romaniei la colaborarea pe linie energetica in cadrul UCPTE, se va acorda o atentie deosebita intaririi legaturilor energetice si spre sud cu Grecia si Bulgaria, cu care Romania are foarte bune legaturi electrice. In aceste conditii se gandeste intarirea legaturilor energetice cu Turcia si deci cu tarile riverane la Marea Neagra. prin realizarea acestor legaturi, Romania va putea participa activ la piata externa a energiei electrice, tranzitand si/sau exportand energie electrica in conditii de profit maxim, utilizand benefici supletea surselor de energie.

Linia de interconexiune UKRAINA - ROMANIA - BULGARIA: ISACCEA - VARNA; tensiune 750 KV; capacitate de transport nominala 4000 MVA (actuala 2600 MVA).

Energia termica va continua sa fie produsa in sistem centralizat in CET, CT (combinat cu energie electrica in CET) sau individual, in functie de conditiile locale si optiunile beneficiarilor. Si acest domeniu necesita modernizare, retehnologizare si in orice conditii o intretinere mult mai atenta.

Problemele cele mai mari pe care le are incalzirea in sistem centralizat sunt:

- imbatranarea retelelor, in special cele ale agentului secundar precum si uzura morală in general a echipamentelor folosite in aceste instalatii de la sursele de producere si punctele termice (inclusiv), pana la consumator.
- felul, calitatea si cantitatea combustibililor folositi.
- implicatiile pe care le are proasta intretinere a echiparii tehnico-edilitare in general (ex: retele de alimentare cu apa si canalizare care inundă canalele termice, subsolurile tehnice ale blocurilor si uneori chiar punctele termice).
- imposibilitatea, pana in prezent, a contorizarii cantitatii si calitatii energiei termice primite de consumator.

In scopul eliminarii acestor probleme este necesar ca in paralel cu retehnologizarea sistemului in ansamblu (surse, transport si

distributie, puncte termice, consumatori) in paralel cu posibilitatile financiare, este necesara, la nivelul municipalitatilor, acordarea de asistenta de specialitate pentru promovarea initiativelor privind: urbanismul, productia si distributia energiei electrice si termice, sisteme de recuperare a deseurilor.

In tarile vest-europene se utilizeaza instrumente mixte (politico-economice-financiare) pentru cresterea eficientei energetice printre care:

- sisteme de educatie si de constientizare publica privind politibilitatile de economisire a energiei;
- instrumente economico-financiare incluzand sisteme de penalizare si taxare a depasirilor de consum energetic, sisteme de acordare a creditelor cu dobanzi mici si garantate de stat pentru masuri de reducere a consumului energetic.
- crearea cadrului legislativ (introducerea unor legi specifice, standarde, etichete, politici de taxe si subventii etc) si a cadrului institutional (legate de noua infrastructura energetica) precum si extinderea in domeniul monitoringului eficientei la nivel de cercetare fundamentala si tehnologica.

Este important de intesles ca in scopul imbunatatirii acestui domeniu de activitate, este necesara o colaborare corecta si responsabila a tuturor celor implicați, de la producator pana la beneficiar (indiferent de profilul acestuia - casnic, industrial, particular sau unitati de stat).

In general restructurarea economica va schimba vechea hartă a consumului de energie prin cresterea ponderii activitatilor economice mai putin intensive energetic, scaderea ponderii produselor energointensive si insuficient competitive la export.

In acelasi timp ponderea transporturilor, serviciilor si a sectorului casnic va marca sensibile cresteri in defavoarea sectorului industrial. Chiar si la mentionarea aceluiasi profil economic in unele zone ale teritoriului, in conditiile actuale si aceasta urmareste un proces de retehnologizare si modernizare si astfel consumul energetic chiar la acelasi nivel de productie este firesc sa scada.

12.3. Telecomunicatii - Telefonie

Legăturile telefonice urbane, interurbane si internationale ale județului sunt asigurate prin sistemul său de telecomunicatii, care se desfășoară în cea mai mare parte de-a lungul principalelor căi de comunicatii, exceptie făcând magistrala UKRAINA - BULGARIA care traversează direct teritoriul

Trasee interurbane magistrale, existente

- * Constanta - Cogălaș - Mihai Viteazu
- * Constanta - Navodari - Corbul - Mihai Viteazu
- * Constanta - Ovidiu - M. Kogalniceanu - Hirsova - Vadul
- * Constanta - Basarabi - Medgidia - Cernavoda
- * Constanta - Basarabi - Ostrov
- * Constanta - Eforie - Topraisar - Negru Voda - SMG
- * Constanta - Mangalia - 2 Mai - Vama Veche

Trasee internationale, existente

- * Isaccea - Medgidia - Negru Voda

Trasee de telecomunicatii prin cablu din fibra optică, propuse

- * Constanta - Medgidia - Cernavoda - Bucuresti
- * Constanta - Ovidiu - Cogălaș - Mihai Viteazu - Tulcea
- * Constanta - Eforie - Mangalia - Varna
- * Constanta - Istanbul

De asemenea în interiorul orașului se prevede a se realiza interconexiunile între CTAE centru și centralele existente tot prin cablu din fibra optică.

Centralele telefonice ale principalelor localități din județ au prevăzute lucrări de modernizare și extindere în diferite etape.

12.4. Politici energetice

12.4. Din punct de vedere al amenajării teritoriului și urbanismului este necesară și o analiză la nivelul unor unități teritoriale mai mici decât județul și cu caracteristici specifice.

Conform planurilor B și G5 se pot urmări zece zone - unități teritoriale specifice, care, în evoluția prevăzută pentru perioada următoare își vor păstra în general rolul și funcțiunile actuale în teritoriu, dar vor fi sprijinite prin metode specifice fiecărui domeniu pentru dezvoltarea mai accentuată a anumitor direcții sau chiar a unor funcțiuni noi și în condiții de protejare atentă a mediului.

Astfel, zona 1, care detine în acest moment gradul cel mai ridicat de urbanizare și industrializare și căreia, prezenta în centrul ei a municipiului Constanta îi conferă o poziție centrală în sfera activităților întregului județ, se consideră necesară evoluția constantă și firesc în aceleasi condiții, încercând a-i ameliora disfuncționalitățile actuale.

Zona 2 are acum un grad mediu de urbanizare și industrializare. În condițiile actuale (canalul Dunare - Marea Neagră, zone libere, - porturi fluviale s.a) către această zonă se găsesc a se atrage activitățile predominant industriale, desigur alături de cele existente care se vor dezvolta firesc.

Zona 4 care are ca poli de activitate Mangalia și Tuzla (în viitor) se desfășoară în totalitate de-a lungul litoralului și are un grad mediu de urbanizare și un nivel mediu de activități industriale. În această zonă în care și în prezent se desfășoară un turism intens vor fi sprijinite și dezvoltate activitățile specifice acestuia în continuare, sprijinite de un bun nivel de servicii specifice și o activitate portuară redusă.

În aceste condiții, ponderea consumurilor energetice pe care aceste 3 zone o detin în județ, se va menține cu considerentele reasezării acestaia cantitativ și calitativ pentru a favoriza acest mod de evoluție; în zona 2 se va avea în vedere un consum energetic mai ridicat, deci va fi necesară crearea unor disponibilități ca puteri instalate. Trebuie avut în vedere creșterea consumului combustibililor și deci modalitatea lor de aprovizionare,

TABEL NR. 4

Centrala Localitatea	Tipul centralei	Numar de linii existente	Tipul lucrarilor propuse	Numar de linii propuse	An de realizare
1	2	3	4	5	6
CONSTANTA					
* Centru	TD	7.600	Inlocuire cu EWSD-UD	25.000 15.000 19.000	1994 1995 1996
* Grivita	PC	6.000	extindere cu	500	1994
* Tomis Nord	PC	2.000	extindere cu	500	1994
* CTA Sud	PC	8.000	extindere cu	500	1994
* Mamaia	TD	11.000	înlocuire si ex- tindere cu	1.000	1994
MANGALIA					
* Sud	TD	4.000	Inlocuire cu CTAE	10.000	1995
* Neptun	TD	1.000	înlocuire cu CTAE	10.000	1994
NAVODARI	PC	2.000	extindere cu	1.000	1995
OVIDIU	PC	2.000	-	-	-
TECHIRGHIOL	PC	1.000	înlocuire cu CTAE	2.000	1995
MEDgidia	PC	5.000	extindere cu	3.000	1995
CERNAVODA					
I	7 D	2.000	înlocuire cu CTAE	3.000	1994
II CNE	EWSD	1.800	-	-	-
BASARABI	7 D	1.000	înlocuire cu CTAE	3.000	1995-1996
H					
HARSOVA	PC	1.400	-	-	-
CORBU	PC	600	-	-	-
BANEASA	PC	600	-	-	-
EFORIE	7 D	2.000	înlocuire cu CTAE si extindere cu 6000	1994 1995	
COSTINESTI	-	-	Instalare CTAE	500	1994

1	2	3	4	5	6
COGEALAC	BC	30/265	înlocuire CTAE	1.000	1996
CUMPANA	BC	30/335	înlocuire CTAE	1.000	1996
M.KOGALNICEANU	BC	45/320	înlocuire CTAE	2.000	1996
TUZLA	-	-	constructie clă- dire si instala- re CTAE	1.000	1995
NEGRU VODA	BC	45/525	- " -	2.000	1995
VALEA LUI TRAIAN	BC	30/200	- " -	1.000	1995

transport si depozitare.

In zonele 1 si 4, in timp ce puterile si capacitatile instalate detin disponibilitati pentru consumuri suplimentare, sau sunt in curs de extindere (telecomunicatiile), se pun mari probleme calitative.

Din acest punct de vedere problemele cele mai mari le pune actiivitatea de alimentare cu caldura si apa calda menajera - atat din punct de vedere al materiei prime (energie primara, combustibili) cat si al echipamentelor existente, cu mult depasite.

Desigur aceasta problema se pune la intregul teritoriu, dar aici este acuta prin pozitia si profilul acestor zone si prin prezenata insemnata a sistemului de incalzire centralizata.

Zona 3 este si urmeaza sa ramana o zona rurala cu activitati de agricultura si piscicultura. Dar in aceasta zona, amplasata intr-un spatiu care necesita un regim special de protectie a mediului este propusa dezvoltarea unor activitati de turism scazute. Prin asezarea sa, aceasta zona slab echipata energetic, va necesita un studiu atent in faza de detaliu, care li va conferi un inalt nivel de echipare, in special calitativ si care va urma propunerile urbanistice.

Va fi necesar ca in aceasta zona sa fie sprijinite si educate in acest sens colectivitatatile rurale.

Zonele 5, 9, 10, zone rurale - agricole vor fi sprijinite prin modernizare (ex: activitatile de irigatii - pentru a-si desfasura in continuare activitatatile obisnuite, dar in conditiile unui consum energetic scazut).

Actual, la nivelul judetului, dintr-un consum total de 500 MW, cca. 115 MW sunt consumati pentru irigatii, in timp ce cca. 10 - 15 % reprezinta consumul casnic si doar cca 3 % cel social edilitar.

Dezvoltarea localitatilor Negru Voda, Nicolae Balcescu, Cobadin ca centre intercomunale va trebui sprijinita si pe o dezvoltare

corespunzatoare a nivelului echiparii lor energetice. Este necesar de asemenea echiparea si modernizarea punctelor turistice.

In zona 6 - centrala, riverana Dunarii, evolutia unor activitati diversificate va atrage dupa sine necesitatea ridicarii corespunzatoare a nivelului de echipare energetica.

Piind de asemenea necesara o protectie deosebita, este necesar ca evolutia localitatilor Aliman, Rasova, Seimeni, Topalu si desigur Cernavoda, din punct de vedere al echiparii energetice sa fie gandita in conditii moderne.

De asemenea se va avea in vedere o crestere a consumului energiei in zonele 7 si 8 cu caracter predominant rural, pentru a fi sprijinite intr-o dezvoltare echilibrata cu restul judetului.

12.5. Concluzii

Pentru îmbunătățirea acestui domeniu de activitate este necesară o colaborare eficientă la toate nivelele

a) La nivel național:

- acte normative care să reglementeze problemele energetice ex. Regulamentul de furnizare și utilizare a energiei electrice.

Regulamentul de furnizare și utilizare a energiei termice
Legea energiei electrice și termice

Legea energiei nucleare

(existente sau în curs de avizare)

- introducerea instrumentelor mixte (politico-economico-financiare) pentru creșterea eficienței energetice (educație, legi, taxe, stimulente, informatizare sistemului energetic, telecomanda centralizată).
- studii de specialitate pentru a determina punctele fragile și prioritarea operațiunilor de intervenție.

b) La nivel județean:

- reparări capitale și parțiale, modernizare și retehnologizare
- determinarea influenței evoluției căilor de comunicații din teritoriu asupra sistemului energetic (noua autostrada, drumurile expres)
- studiu de specialitate asupra echipării tehnico-edilitare a localităților județului, în scopul remedierii actualelor disfuncționalități și a creerii posibilității dezvoltării unei echipați energetice eficiente și nepoluante.

Localitățile care necesită cu prioritate aceste măsuri:

- Constanța, Mangalia
- toate localitățile aflate în zona litoralului și cea riverană Dunării
- orașele centre intercomunale: Cernavoda, Negru Voda, Hârsova;

- satele centre intercomunale: Cobadin, N. Balcescu, Cogălăc, Tuzla, Baneasa;
- localitățile-centre comunale situate în zona 6 (plansa G 5) Aliman, Rosova, Seimeni, Topalu;
- localitățile din zona 3, Corbu, Sacele, Istria, Mihai Viteazu.

13. RETEAVA DE LOCALITATI

În prezent județul Constanța cuprinde un număr de 206 localități urbane și rurale*, din care

- 11 orașe (din care 1 municipiu)
- 195 sate

Cele 206 localități sunt distribuite în 63 de unități administrative-teritoriale (UAT), 11 urbane și 52 rurale.

Cele 11 UAT, urbane cuprind 23 de localități, respectiv 11 orașe și 12 sate apartinatoare, dintre care 3 au populație "0" (Mamaia, Mamaia-sat și Graniceru din Negru-Voda).

Cele 52 de comune (UAT rurală) cuprind 183 de sate, dintre care 1 are populația "0" (Curcani din comuna Cobadin).

Un număr de 6 localități au statut de stațiuni balneo-turistice (Eforie-Nord, Eforie-Sud, Mangalia, Mamaia, Navodari, Techirghiol). Acestea li se adaugă stațiuni ce sunt părți componente ale altor localități, respectiv Costinești (adiacent satelor Schitu și Costinești) și cele din nordul Mangaliei (Saturn, Venus, Aurora, Jupiter, Neptun, Olimp).

Din punct de vedere al funcțiilor socio-economice se disting următoarele categorii de localități:

- municipiul Constanța, reședința de județ, cu funcțiuni complexe și diversificate
- orașe de marime mijlocie, cu funcțiuni predominant industriale (Cernavoda, Medgidia, Navodari)
- orașe mici și mijlocii, cu funcțiuni mixte industriale și de servire (Basarabi, Hârsova, Ovidiu, Mangalia)

---

* Notă : Satul Straja, din comună Cumpăna, desigură în nomenclatorul localităților, nu mai există, fiind dezafectat cu ocazia lucrărilor de execuție a canalului Dunare - Marea Neagră.

- orașe mici cu funcțiuni turistice și de servire (Eforie, Techirghiol)
- orașe mici cu funcțiuni agricole și de servire (Negru-Voda)
- localități rurale cu funcțiuni mixte, industriale și de servire (Agigea, Tuzla, Cumpăna)
- localități rurale cu funcțiuni agro-industriale (Castelu, Corbu, Limanu, Lumina, Mircea-Voda)
- localități rurale cu funcțiuni mixte, agricole, și de servire (Baneasa, Cobadin, Mihail Kogălniceanu, Poarta-Alba, Unirea, Valu lui Traian)
- mareea majoritate a localitatilor rurale cu funcțiuni predominant agricole (celelalte 39 de comune).

După rolul lor teritorial asezarile județului Constanța se împart în:

- reședința de județ cu rol de influență în județ și scară regională (municipiul Constanța)
- orașe de marime mijlocie cu rol de influență zonala, în cadrul județului (Mangalia, Medgidia)
- orașe mici și mijlocii sau sate reședință de comună cu rol de influență intercomunală (Cernavoda, Hârsova, Negru-Voda, Basarabi, Baneasa, Mihail Kogălniceanu)
- orașe mici și mijlocii și sate aflate în sferă de influență imediata a unor orașe mari sau mijlocii (Ovidiu, Cumpăna, Valu lui Traian, Agigea, Lumina, Limanu, Corbu, Ostrov*)
- localități cu profil dominant și influență difuză, neprecizată (Navodari, Eforie, Techirghiol)

---

* Notă : Ostrov se află în sferă de influență a unui municipiu dintr-un județ vecin, Calarasi.

- sate reședință de comună, respectiv cu rol limitat în teritoriu (42 de localități)

Localitatile județului se caracterizează prin nivelurile diferite de dotare și echipare edilitara, prin calitatea fondului construit și prin potențialul de dezvoltare oferite de baza economică, resursele umane și naturale, poziția geografică și infrastructura. În cele ce urmează sunt analizate aspecte privind locuirea, dotarea și fondul construit și este prezentată o imagine de perspectiva a evoluției rețelei de localități și a principalelor axe de dezvoltare.

13.1. Locuirea

La recensământul populației din 1992, în județul Constanța se înregistrau 227.315 locuințe repartizate astfel: 74 % în municipii și orașe, 26 % în comune, proporția fiind apropiată repartiei populației pe medii - 73,5 % în mediul urban și respectiv 26,5 % în mediul rural. În ultimii 15 ani numarul locuințelor a înregistrat cea mai mare creștere, comparativ cu celelalte județe 138,4%, mult supreriora mediei pe țară - 120,1 % -, iar numarul clădirilor s-a redus cu 6,5 % situând acest județ printre cele care s-au ridicat cel mai mult pe înaltime.

Dată creșterea a fost mare, indicatorii globali relevă faptul că, pe ansamblu, județul a atins în 1992 nivelul mediu pe țară la indicatorii de locuire, la unii situându-se chiar sub medie.

Comparând volumul locuințelor cu numarul total al gospodăriilor rezulta un raport de 1/1 care indică atingerea unui prag minim în satisfacerea necesarului de locuințe pe județ.

Pentru o analiză globală a locuirii s-au ales indicatori relevanti pentru nivelul de densitate, tipologia locuirii, marimea și confortul locuinței cu precizarea că aspectele calitative nu sunt suficient evidențiate de aceștia.

Suprafața medie locuibila pe persoană, atât în mediul rural cât și în cel urban este mai mică în județul Constanța decât suprafața medie/persoană/țară indicând un deficit evident, care se remarcă la toate localitatatile urbane și la majoritatea celor rurale (73%).

S locuibila/personană	TOTAL	URBAN	RURAL
JUDET	10,9	10,9	10,9
TARA	11,5	11,5	11,9

Suprafața locuibila care îi revine în medie unei locuințe este supreriora mediei pe țară, fiind însă inferioară cu mult standardelor internationale.

S locuibil/locuinta	PE TARA	PE JUDET
TOTAL	33,6	35,0
URBAN	33,8	34,5
RURAL	33,3	36,5

Valori superioare ale acestui indicator, relevant pentru confortul apartamentelor se înregistrează îndeosebi în mediul rural, în acest sens evidențiindu-se comunele: Horia (45,1), Topalul (43), Tuzla (41,2), Corbu (40,9), Cogălăc (39,6), Lumina (39,8), Pecineaga (42,4), Seimeni (39,5).

În orașe, cifrele indicatorilor se situează în preajma valorii medii (34,5) cu cîteva excepții: pozitive Techirghiol (37,2), Ovidiu (35,8), sau negative Mangalia (33,2), Navodari (33,4).

Densitatea de locuire și gradul de aglomerare sunt evidențiate de indicatorii: nr. de locuințe/cladire și nr. de persoane/camera.

Cifrele medii pe județ la acești indicatori au valori apropiate de mediile pe țară, cu observația că, în comunele județului densitatea locuirii este ridicată, fără însă să înregistreze și o valoare medie ridicată a numărului de persoane/camera. Aceste aspecte, aparent pozitive ale locuirii în mediul rural se datorează în parte și fenomenului depopularii specific acestor localități.

Regimul mediu de înălțime în mediul urban desigură și situat sub nivelul mediu pe țară atinge în cîteva orașe valori foarte ridicate: Navodari (9,13), Mangalia (6,58), Constanța (4,42), indicând o pondere mare a locuintelor colective, expresie a unui proces de construcție-reconstrucție intens.

O densitate de locuire ridicată se poate observa și în unele comune, numărul mediu al locuintelor pe cladire fiind mai mare în județ decât în restul țării: Agigea, Cumpana, Mihai Kogălniceanu, Partea Albă, Tortomanu sunt comune în care profilul economic agro-industrial, investițiile realizate în ultimii ani au determinat și realizarea unui număr mai mare de locuințe colective. Există și realizarea schimbărilor opus, orașe în care locuirea și-a pastrat caracterul traditional: fiind mai puțin afectat de fenomenele de urbanizare: Ovidiu, Techirghiol, Negru Voda, Eforie.

Analiza comparativă a celor 3 indicatori S medie/locuință, S medie/persoana, nr. locuințe/cladire evidențiază existența unor zone unde locuirea prezintă aspecte critice. Indicatorul S medie/persoana având valori scăzute în toate localitățile urbane este mai puțin relevant în această analiză. Se pot distinge următoarele zone:

1. Zona adiacentă canalului Dunăre - Marea Neagră cu prelungiri spre nord și sud-est, care se caracterizează prin prezenta unui număr mare de localități care însumează mai multe caracteristici negative ale locuirii. Întreaga zonă are o densitate de locuire superioară restului județului; regimul de înălțime este situat peste valorile medii, accesibilitatea persoanelor la spațiul locuibil este redusă. Acești 2 indicatori ating valori critice concomitent în majoritatea localităților urbane. În mediul rural, unui număr mare de persoane/camera își asociază adeseori și o suprafață mică ce revine în medie unei locuințe, valorile cele mai scăzute fiind semanalate în comunele din nord: Vulturul, Pantelimon - sud-est - Albesti, Dumbrăveni și zona mediană Poarta Albă, Ciocarlia.

Cumularea a 2, 3 indicatori cu valori critice se observă și în localitățile aflate în zona canalului, care este și zona cea mai populată, fapt care conduce la concluzia că procesul de construcție de locuințe și de reconstrucție urbana s-a desfășurat fără a acorda atenția necesara calitatii locuirii și nevoilor populației de perspectivă. În orașele Navodari, Mangalia, Basarabi indicatorii studiați relevă existența unor probleme grave, valorile lor fiind situate sub nivelul mediu pe județ. La fel de grav, desigură și calitatea locuirii în municipiul Constanța, unde rangul de metropola implică o exigentă ridicată în aprecierea parametrilor evidențiați.

2. O a doua zonă, mult mai restrânsă, se conturează în jurul comunei Baneasa, Dobromir, caracteristicile negative ale locuirii datorându-se aici în special unei creșteri ridicate a populației, neînsotite de o creștere corespunzătoare a numărului

13.2. Dotarile social-culturale

de locuinte. Natalitatea crescuta a populatiei, asociata existentei unui fond de locuinte traditionale modeste este principala caracteristica a nivelului scazut al conditiilor de locuire din zone.

Problemele semnalate in zona centrala a judetului se manifesta cu acutitate in cateva localitati urbane. În acest sens se remarcă orasele Navodari și Mangalia, unde cei 3 indicatori studiați prezinta valori negative, aceste orase detinând si procentul cel mai mic de locuinte proprietate personala din judet.

În același timp, raportând la cifrele medii pe judet, trebuie semnalat ca există orase unde locuirea prezintă aspecte generale bune, precum: Eforie, Hârsova.

O situație mai puțin clara prezintă orasele Constanța, Cernavoda, Medgidia, unde cifrele analizate se situează în jurul valorilor medii pe judet. Datorita importanței acestor orase în ansamblul retelei de localități a judetului este necesara o analiza aprofunda a condițiilor de locuire. Studierea la nivel de PUG a parametrilor locuirii, a regimului de proprietate asupra terenurilor, evidențierea necesitatilor, sondarea opțiunilor populației, introducerea unor indicatori sintetici în analiza acestei funcții esentiale pentru existența localitatilor sunt cîteva soluții care ar putea conduce la o mai bună evaluare a problemelor și implicit la soluționarea lor. Solutia optima constă într-o perfectă coordonare între politicile de locuire (stimulente financiare, locuinte sociale, credite pentru materiale de construcții etc.) și nevoile imediate și de perspectiva ale colectivităților locale, aceasta însemnând și asigurarea celor elemente specifice confortului modern: apa curentă și canalizare, încalzire, accesibilitate, spații verzi, paraje, salubritate etc.

A. Dotarile pentru învățămînt care funcționează în județ sunt următoarele:

	Gradinîte	Scoli	Licee	Invatamînt superior	Alte forme de invatamînt
Mediu urban	116	88	39	3	28
Mediu rural	152	174	7	-	5
Total judet	268	262	46	3	33

(date 1991 din "fisa localitatii")

Repartitia în teritoriu a retelei de scoli primare și gimnaziale este relativ uniformă, 75,9 % din numărul de elevi și 70,8 % din cel al caderelor didactice în mediul urban reprezintă ponderi apropiate de cea a populației urbane în județ. Învățămîntul liceal este însă concentrat în localitățile urbane în proporție de 90 %, iar dintre acestea municipiul Constanța cuprinde cca. 71 % din numărul de elevi și cadre didactice.

Raportul între numărul elevilor și cel al caderelor didactice indică un deficit al acestora din urmă atât pe ansamblul județului cât și în mediul urban, raportat la media pe țară: 13 elevi la 1 cadrul didactic (1991).

	Mediu	Elevi	Cadre didactice	elevi/cadre didactice
SCOLI	Urban	70.143	3.480	20,2
	Rural	22.273	1.430	15,6
	Total	92.416	4.910	18,8
LICEEE	Urban	25.879	1.804	14,3
	Rural	2.410	143	16,8
	Total	28.289	1.947	14,5

(date 1991 din "fisa localitatii")

Conform datelor mai recente (Anuarul Statistic al României 1993), situația s-a agravat, indicii pe total județ și pe medii fiind 19,0 elevi/cadrul didactic respectiv 19,0 în urban și 16,5 în rural.

Indicatorii medii pe tara la invatamântul primar si gimnazial (15,6 elevi/c.d. în 1992 sunt depasiti în majoritatea localităților urbane. Un număr insuficient de cadre didactice se înregistreaza în orasele: Hârsova, Mangalia, Cernavoda și în comunele Cobadin, Cumpana, Topalu, Limanu.

La invatamântul prescolar exista un deficit general, în mediul rural, unde media este de 29,1 copii/c.d., ajungând la valori de peste 35 copii/c.d. în comunele: Aliman, Horia, Rasova, Nicolae Balcescu, iar în orasele Hârsova, Negru Voda, Ovidiu, Basarabi la valori peste 25 copii/c.d.

Învatamântul universitar s-a dezvoltat rapid în ultimii 3 ani. Alaturi de INSTITUTUL DE MARINA CIVILA cu 1.250 studenți funcționează UNIVERSITATEA "OVIDIU" cu 5 facultăți și 4 colegi, însuțind 5.000 studenți și UNIVERSITATEA DE VARĂ A MARII NEGRE cu cca. 1.000 de cursanți/sezon.

B. Dotările pentru sănătate cuprind toate tipurile specifice acestei categorii, fiind însă neuniform distribuite în cadrul județului. Dacă în zona sudică a litoralului, dotările sunt mai bine reprezentate, jumătatea de nord a județului beneficiază doar de dispensare rurală și un spital la Hârsova.

În județ există:

- 10 spitale, ce insumează 2305 paturi la Eforie, Mangalia, Techirghiol, Agigea.
- 15 polyclinici din care 8, în municipiul Constanța
- 24 creșe cu 1.720 paturi.
- 57 dispensare orășenești (și de întreprinderi) și 52 comunale.
- 1.155 medici, din care 571 în dispensare rurală (346 în spitale, 259 în Constanța).
- 3.970 personal medical mediu
- 4.282 paturi în spitale (2.705 în Constanța) (63%).
- 2.305 paturi în sanatorii

La principali indicatori, cifrele globale sunt sub media pe tara.

	Judet	Tara
nr.locuitori/medic	648,3	536 loc./medic
nr.loc./cadru medical	188,6	183
cadre medicale/medici	3,4	2,9
nr.paturi/1000loc (in total)	11,2	11,4
nr.paturi/1000 loc (in spitale)	5,7	7,9

Jumătate din numărul medicilor lucrează în dispensare rurală, din care doar 10 se află în stare bună.

Din cei 346 medici din spitale, 259, reprezentând 74,8 % din total se află în municipiul Constanța.

Chiar dacă indicatorul global, reprezentând numărul total de paturi la 1.000 locuitori (din spitale, sanatorii, creșe, camine de copii) se înscrie în valorile medii pe tara, numărul paturilor în spitale este foarte scăzut, existând chiar 4 orașe unde lipsesc atât spitalele cât și polyclinicile Ovidiu, Basarabi, Techirghiol, Negru Voda. O problemă gravă, cu consecințe asupra sănătății populației și chiar a evoluției ei este lipsa acestor dotări în jumătatea de nord a județului.

C. Dotările pentru sport și cultură, datorita prezentei unui număr mare de stațiuni turistice sunt bine reprezentate în cadrul județului; municipiul Constanța, orașele Mangalia, Navodari, Mangalia au un nivel de dotare superior.

Totuși se poate constata lipsa totală a dotărilor sportive în orașe precum Eforie, Hârsova, Negru Voda.

Potentialul turistic ridicat, prezintă multor marturii arheologice sunt cauzele existenței unui număr relativ mare de muzee în județ.

Localitățile cu dotări deosebite sunt: Constanța, unde se concentrează majoritatea dotărilor sportive și culturale, Mangalia cu o

casa de cultura de 550 locuri, Medgidia cu un stadion de 30.000 locuri si o sala polivalenta, Navodari cu o importanta baza de canotaj.

In mediul rural, nivelul de dotare culturala este minim, reducându-se la prezenta caminelor culturale; exceptie fac comunele cu potential turistic ridicat: Unirea, Istria, Adamclisi, Topalu.

Localitatile cu dotare cultural-sportiva precara sunt: Negru Voda si Basarabi unde acestea lipsesc total si Hârsova unde dotarile sportive sunt insuficiente.

D. Analizând gradul de dotare al localitatilor județului Constanța și distributia rețelei de dotari se poate constata o concentrare a diverselor tipuri de dotari în zona axului median cu cea mai mare aglomerare de populație urbana și în zona sudică a litoralului, caracterizată printr-un potențial balneo-turistic ridicat.

În nord-vestul județului se conturează o zonă cu un nivel mediu de dotare, cu o posibila dezvoltare viitoare - Harsova, Topalu.

Partea sudică a județului se caracterizează printr-o dotare medie, dar relativ uniformă distribuită, astfel încât, partea extremă sud-vestică a teritoriului beneficiază de un spital (4 medici, 105 paturi) în comuna Baneasa și 2 licee (Baneasa și Ostrov), iar zona centrală sudică având dotari similare are și un grad de accesibilitate sporit la dotările din centrele urbane din estul centrului județului cu dotare socio-culturală superioară.

Zona centru-nord și cea a complexului lagunar se remarcă prin lipsa dotărilor importante, atât sanitare cât și de educație (un liceu la Cogălăc și un muzeu la Istria sunt insuficiente pentru o populație de cca. 36 mii locuitori, cât însumează comunele din cele două zone). Numărul medicilor din dispensarele rurale este foarte scăzut, unui medic revenindu-i în medie 823 locuitori (44 medici în 38 localități, aflate la distanțe de câteva zeci de kilometri de centrele urbane).

Din analiza pe localități a dotărilor pentru învățământ, sănătate, activități culturale și sportive rezulta o concentrare de dotări în municipiul Constanța și orașele Mangalia, Medgidia, Eforie și paralel cu existența unor localități urbane cu un grad general de dorare scăzut: Negru Voda, Basarabi, Navodari.

E. Având în vedere importanța dotărilor social-culturale în determinarea calității vietii și evoluției populației din localitățile urbane și rurale, pozitia acestora în cadrul rețelei de localități în județul Constanța sunt necesare măsuri de sprijinire a zonelor cu grad de dotare scăzut. În acest sens se propune:

- realizarea unui program special de sprijin finanțier al zonelor cu deficit grav, în domeniul dotărilor de sănătate și educație prin implicarea marilor agenți economici și investitorilor din județ ca și prin subvenții guvernamentale;
- crearea unor nuclee cu grad satisfăcător de dotare socio-culturală precum: Negru Voda, N. Balcescu, Cobadin și a unei infrastructuri teritoriale care să permită o accesibilitate sporită a locuitorilor din zona la aceste dotări;
- îmbunătățirea nivelului de dotare al localităților urbane: Harsova, Basarabi, Navodari conform necesarului stabilit la nivelul PUG și a importanței lor în rețeaua de localități.

În fine, un element deosebit de important îl constituie stabilirea unor politici de atragere și stabilizare a specialistilor în domeniul (medici, asistenti, cadre didactice etc) în orașele mici și în mediul rural pentru a asigura asistența necesară populației locale, reducând depășarea acestora către orașele mari ale județului.

13.3. Axe majore si centre polarizatoare

Dezvoltarea județului Constanța și a rețelei sale de localități sunt un exemplu relevant al modului în care localizarea marilor investiții (în industrie, echipare, cai de comunicații etc) influențează formarea zonelor de creștere - descreștere în teritoriu și apariția centrelor de polarizare. Aceasta cu atât mai mult cu cât într-un sistem centralizat, în care, practic toate investițiile importante sau fost cuprinse în bugetul central, orașele, comunele, judetele au fost lipsite de resurse proprii care să sustina dezvoltarea lor proprie, corespunzător intereselor și nevoilor locale.

În prezent, ca urmare a dezvoltării imprimate de politica ultimei decenii, județul Constanța trebuie să răspunda următoarei probleme:

- cum să direcționeze dezvoltarea teritoriului în noile condiții socio-economice astfel încât să stimuleze zonele ramase în urma să ofere sанse echivalente de dezvoltare tuturor asezărilor?

Exemplul tarilor dezvoltate demonstrează că din punct de vedere al condițiilor de viață, al locuirii, al accesului la un loc de muncă, al veniturilor, al satisfacerii nevoilor fundamentale, diferențele între o mică asezare și un mare oraș sunt mici. În acest sens, strategia dezvoltării teritoriului și rețelei de localități va urmări:

- crearea unor condiții echivalente de echipare, acces, locuire, educație, dezvoltare economică în tot cuprinsul județului

Aceasta strategie trebuie înțeleasă ca un proces pe termen lung, mereu perfectibil, realizat prin politici și programe adecvate diferitelor momente și stadii ale dezvoltării.

Teritoriul județului trebuie abordat ca un întreg și structurat într-un mod asemănător structurării asezărilor propriu-zise.

Elementele ~~care~~ ce pot ordona o structură sunt axe, nodurile și ierarhizarea acestora precum și zonele funcționale. Acestea din urmă au fost delimitate și prevăzute în cap. 6 și au stat la baza programei populatiei și a orientărilor în politică economică și energetică. Desigur că numeroase aspecte privind dezvoltarea și organizarea acestora vor trebui precizate prin studiile ulterioare sau prin programele ce vor fi adoptate de autoritățile județene și locale.

Axele, nodurile și ierarhizarea acestora formează subiectul prezentului sub-capitol. Utilizarea acestor elemente ca suport al dezvoltării prezintă următoarele avantaje:

- facilitează constituirea unui model conceptual de dezvoltare, flexibil și adaptabil în timp
- permite o anumita structurare a spațiului și a relațiilor dintre asezări
- stabilește raporturi determinante, de subordonare coordonare între asezări
- conduce la o ocupare echilibrată și utilizare ratională a teritoriului.

Imaginea propusă (vezi pl. H 4) privind dezvoltarea rețelei de localități este valabilă într-o perspectivă de 15 - 20 ani, ea putând fi corectată și optimizată în funcție de elementele reale ce vor apărea în următorii ani în dezvoltarea teritoriului județean. Propunerea se bazează pe un sistem de axe de trei categorii și de centre polarizatoare de patru feluri.

Sistemul de axe

Se disting 2 mari axe majore, 4 axe secundare și mai multe axe de interes local.

Cele 2 axe majore sunt:

- axa est-vest Cernavoda - Medgidia - Constanța și

- axa nord-sud (litorala) Cogealac - Navodari -
Constanta - Tuzla - Mangalia

Axa est-vest concentreaza un manunchi de cai de comunicatii rutiere, feroviare si navale de importanta regionala si nationala. Ea leaga cel mai important acces dinspre tara in judet (Cernavoda) cu cea mai importanta poarta maritima a tarii (Constanta). La mijlocul acestei distante se afla Medgidia centrul geometric al judetului cu important potential de dezvoltare. In lungul acestei axe se afla inca 15 localitati printre care si orasul Basarabi. Axa poate juca un rol important in cadrul judetului in sensul crearii legaturilor necesare intre nord si sud. In acest scop, in puncte cheie precum Cernavoda si Medgidia vor trebui rezolvate in mod eficient traversarile rutiere sau feroviare pe directia nord-sud si relatiile intermodale. Vocation industriala a axei est-vest (vezi plansa D 4), face ca aceasta sa reprezinte un important factor de dinamism in judet.

Axa nord-sud, paralela si adiacenta tarmului, grupeaza cele mai importante statiuni balneo-turistice ale tarii (plansa D 3) si cele mai multe si importante valori ale patrimoniului national (plansa F 4) si construit (plansa H 5). Centrul de greutate al axei este municipiul Constanta ce concentreaza peste 2/3 din activitatea economica si populatia axei. In lungul axei se afla inca 35 de localitati urbane si rurale, dintre care se disting: Navodari si Ovidiu la nord de Constanta si Mangalia in partea de sud a axei. La sud de Constanta, in apropierea acesteia se constata o concentrare a populatiei in nucleul format de Agigea - Eforie - Techirghiol - Tuzla cu cca. 25.000 locuitori. Acest nucleu cu un dinamism propriu poate juca in viitor un important rol in dezvoltarea axei nord-sud. Rolul socio-economic al axei, in cadrul judetului este vizibil pentru jumatarea sa sudica. Dezvoltarea axei si la nord de Navodari va asigura un important suport al dezvoltarii zonei de nord a judetului. Vocation turistica a axei (plansa D 3 si D 4), necesita o abordare atenta a problemelor de mediu si rezolvarea elementelor conflictuale din zona Navodari - Constanta - Agigea.

Aceste 2 axe vor juca un rol important in dezvoltarea viitoare a judetului, concentrand cea mai mare parte a activitatilor economice, populatiei, resurselor de munca si valorilor de patrimoniu.

Estimările privind evolutia populatiei pâna la 2010 (cap.8.6. si plansa E 4), indica faptul ca de-a lungul celor 2 axe majore (inclusiv zonele adiacente) se va grupa intre 80 - 85 % din populatia viitoare a judetului, respectiv cca. 750.000 locuitori, adica echivalentul populatiei actuale a judetului Constanta.

Pentru a crea premizele unei dezvoltari echilibrate a teritoriului este necesara sustinerea dezvoltarii unor axe secundare, care, in timp sa contracareze efectele masivei concentrari si aglomerari a celor 2 axe majore. Au fost propuse in acest sens urmatoarele 4 axe secundare:

- axa nord-sud dunareana Hârsova-Cernavoda-Ostrov
- axa nord-sud mediana Cogealac - Medgidia - Negru-Voda
- axa est-vest din sudul judetului Tuzla - Cobadin Baneasa - Ostrov
- axa diagonală nord-vest - centrul-est Hârsova - Nicolae Balcescu - Constanta.

Axa dunareana se poate dezvolta pe baza potentialului de resurse naturale oferite de vecinatatea fluviului, cat si prin imbunatatirea infrastructurii si legarea celor 3 puncte de intrare in judet: accesele rutiere de la Vadul Oii si Ostrov (pod nou propus) si accesul mixt, rutier, feroviar si naval de la Cernavoda. Recordonul acestora va oferi sanse de dezvoltare salbei celor 20 de localitati rurale dunarene, multe dintre ele depozitare ale unui valoros patrimoniu etnografic si construit. Vocation turistica a acestei axe (vezi plansa D 3, D 4) permite crearea unei replici ale litoralei si prin crearea unor "puncte" de legatura transversale, extinderea interesului, serviciilor si activitatilor turistice pe tot cuprinsul judetului.

Axa mediana longitudinala este un element necesar de ponderare intre est si vest si de racordare a celor 2 mari subzone agricole ale judetului "centru-nord" si "centru-sud". Ea beneficiaza de amenajarea unei infrastructuri mediu dezvoltata (DN, DJ si c.f.) care prin lucrari de modernizare vor asigura un viitor remarcabil acestui axe in care se disting ca puncte importante: Medgidia, Negru-Voda (pentru care se preconizeaza extinderea serviciilor de frontiera) si Cogalac (punct de racord cu axa litorala si zona turistica din sudul R.B.D.D.).

Axa transversala sudica este practic cea mai lunga din judet (peste 100 km) si leaga doua puncte in dezvoltare: Ostrov, important prin realizarea unui nou pod rutier peste Dunare si a unor servicii moderne de frontiera si Tuzla, aflat in vecinatatea zonei celei mai dinamice a litoralului. Pentru a deveni functionala infrastructura existenta necesita importante modernizari, in special pe tronsonul Cobadin - Tuzla si dezvoltarea serviciilor adecvate. In acest sens localitatile Baneasa si Cobadin cu elemente incipiente de dotare si echipare vor juca un rol important. De-a lungul axei se gasesc alte 25 de localitati, intre care pot fi amintite: Adamclisi, Topraisar, Mereni, Lipnita.

Axa diagonală, leaga extremitatea nord-vestica a judetului direct cu centrul de greutate economic al judetului, beneficiind de existenta unei cai rutiere modernizate (DN 2 A). Dezvoltarea in continuare a acestei axe ce grupeaza alte 12 localitati de-alungul ei este importanta pentru intreaga jumata nordica a judetului cuprinsa intre axa dunareana si cea litorala.

Acest sistem de axe principale (majore) si secundare este completat de o serie de axe de ordinul trei ce completeaza structura propusa si faciliteaza o serie de relatii intre localitati. Principalele axe propuse in aceasta categorie sunt:

- in jumata de nord: - axa transversala Topalu - Cogalac - Istria ce leaga axele turistice longitudinale ale judetului

- axa longitudinala Vulturul - Crucea - Mircea Voda ce asigura o legatura suplimentara a axului median est-vest cu nordul Dobrogei.

- in jumata de sus: - axa diagonala paralela ce leaga axul median est-vest cu cel transversal sudic, respectiv axa Rasova - Baneasa, Medgidia - Deleni, Basarabi - Cobadin - Independenta si Tropaisar - Comana - Negru Voda

- axa diagonala Rasova - Deleni - Independenta - Negru Voda ce leaga axa dunareana cu sudul judetului

- axa transversala Negru Voda - Mangalia necesara completarii structurii retelei de localitati in sudul extrem al judetului.

Principalele noduri sau centre polarizatoare se situeaza la intersectia axelor descrise mai sus. Structura retelei de localitati este sustinuta astfel prin axe si noduri situate la intersectia lor. Aceste noduri, reprezinta in acelasi timp centre polarizatoare de importanta diferita, ierarhizate atat in functie de marimea si functiile proprii cat si prin pozitia lor in sistemul de axe. Astfel:

- la intersectia celor 2 axe majore ale judetului se situeaza principalul nod si centru polarizator de interes judetean municipiul Constanta

- la intersectia axelor mediane est-vest si nord-sud se afla un important pol de echilibru al judetului, nod de cai de comunicatii orasul Medgidia

- in sudul judetului la intersectia axei majore litorale cu axa transversala extrem sudica se afla al doilea pol de echilibru al judetului, orasul Mangalia.

- la intersectia axelor secundare se situeaza centre polarizatoare de interes intercomunal la nivelul subzonelor specifice, astfel: Tuzla pentru U.T.S. 4, Negru Voda pentru U.T.S. 5, Cernavoda pentru U.T.S. 6, Hârsova pentru U.T.S. 7, Baneasa pentru U.T.S. 8, Cogealac si Nicolae Balcescu pentru U.T.S. 3 si U.T.S. 9, Cobadin pentru U.T.S. 10.

- centrele intercomunale amintite sunt dublate de alte localitati cu perspective de a dobandi rol intercomunal într-o etapa mai indepartata, situate de asemenea în noduri ale sistemului de axe: Topraisar în U.T.S. 5, Rasova în U.T.S. 6, Ostrov în U.T.S. 8, Crucea în U.T.S. 9, Adamclisi în U.T.S. 10.

În afara acestor noduri ale retelei trebuie mentionate alte categorii de localitati situate în general de-alungul axelor principale:

- localitati urbane si rurale aflate în raport de subordonare directa fata de principalele centre polarizatoare ale judetului (vezi planşa H 4) aceste localitati se vor dezvolta în strânsa legatura cu orasul centru de care depinde

- localitati de interes strict turistic aflate în raport de dependenta fata de centrele economice apropiate (Costinesti fata de Tuzla, Mangalia - Nord fata de Mangalia, Mamaia fata de Constanta etc).

Reteaua de localitati este completata de centrele comunale si de restul localitatilor ce umplu în mod echilibrat ochiurile libere ale retelei. În ansamblu reteaua propusa se caracterizeaza printr-un sistem ierarhizat ce cuprinde 13 axe, 20 de noduri si 25 de ochiuri ce poate asigura o dezvoltare echilibrata a judetului pe termen lung. Imaginea propusa trebuie privita ca un sistem dinamic posibil de optimizat în timp, în raport cu evolutia reala a problemelor economice si social-demografice din teritoriu.

13.4. Zone construite protejate

(Situri arheologice terestre si submarine si zone construite protejate).

13.4.1. Pe întregul teritoriu al județului Constanța, ca de altfel în întreaga regiune a Dobrogei se află marturii ale istoriei antice si medievale, la care s-au adaugat clădiri si monumente de arta plastica sau cu valoare memorială din ultimele două sute de ani.

Aceste marturii au în general, multiple valente:

- istorice - stiintifice - arhitecturale	- culturale - ambinetale - estetice

Schimbarile rapide care au avut loc în ultimele decenii datorita unor lucrari urbanistice si de amenajarea teritoriului au afectat numeroasele situri arheologice (de ex. Canalul dintre Cernavoda si Agigea/Navodari a deteriorat pe suprafete mari valurile de pamânt si piatra construite pe traseul Cernavoda - Medgidia - zona Constanța). Alte situri si monumente s-au degradat din cauza lipsii masurilor adecvate de protectie si conservare.

Acesta situatie a fost favorizata si de lipsa cadrului legislativ adevarat în vederea salvagardarii valorilor de patrimoniu.

Actualmente, în județul Constanța sunt identificate cca. 260 de monumente si situri prezентate în lucrarea P.A.T.J. Constanța (proiect nr.153/I, col 2/III - 1993 - fise privind monumentele si siturile arheologice din județul Constanța pe unitatile administrative teritoriale). Aceste zone construite protejate sunt clasate conform listelor D.M.A.S.I. si Oficiului pentru Patrimoniul Cultural National al Județului Constanța (O.P.C.N.J.C.).

Localitatile în care sunt concentrate un numar mare de monumente si situri sunt urmatoarele: Constanța (143), Mangalia (20), Medgidia (15), Basarabi (13), Istră (12), Corbu (12), Cernavoda (12), Albești (11).

La nivel teritorial se pot remarcă 3 mari zone cu o mare densitate de monumente și situri arheologice:

- nord-estul județului Constanța: Istria, Târgușor, Cogealac, Corbu, Mihai Viteazu, Sacele; peste 50 obiective;
- sud-estul județului Constanța: Mangalia și comunele vecine; peste 30 obiective;
- sud-vestul județului Constanța: Ostrov - Lipnita peste 25 obiective.

Aceste zone li se adaugă și aria valurilor de apărare din piatră și pamânt de pe traseul Constanța - Cernavoda.

In planșa H 5 sunt prezentate zonele protejate construite clasate din județ conform categoriilor D.M.A.S.I. (A: monumente și situri arheologice; B: monumente și ansambluri de arhitectură; C: clădiri memoriale și situri memoriale; D: monumente și ansambluri de artă plastică; E: zone istorice urbane și rurale). Pe baza acestor categorii s-a stabilit densitatea ponderată a zonelor construite protejate.

13.4.2. Propunerile pentru noi zone construite ce trebuie să fie incluse în zonele protejate prin reglementari specifice, prezente în planșa H 5, sunt în număr de sase și aparțin Comisiei Monumentelor, Siturilor și Ansamblurilor Iсторice pentru Dobrogea.

Acestea sunt următoarele:

P 1 : Constanța, centrul istoric al orașului (în care se înscrive orașul deceniului nouă și sectorul XIX, ce acoperă în întregime suprafața orașului antic Tomis).

P 2 : Constanța, ansamblul construcțiilor industriale și civile din portul vechi (farul vechi, magazinele de la danele 6 - 7, gara maritimă, clădirile bancilor, clădirea yacht-clubului, etc);

P 3 : Hârsova, rezervația istorică urbana (care cuprinde zone izolate de interes arhitectural și cetatea antică, cetatea feudală, tell-ul neolic și rezervația naturală a canărelor);

P 4 : Mangalia, zone izolate de interes arhitectural, care se suprapun pe incinta orașului elenistic și incinta romano-bizantină);

P 5 : Cernavoda, rezervație complexă urbană (podul Carol I, statuile dorobanților, clădiri de interes istoric și arhitectural, fortificatii de tip cazemata);

P 6 : Platforma continentală a litoralului Marii Negre, rezervație complexă cu situri arheologice subacvatice (porturile antice Tomis și Callatis și epavele începând din epoca greacă clasica până în 1944), formațiunile naturale ale coastei și fortificatiile litorale.

13.4.3. Monumentele și zonele construite care necesită o protecție specială și o reglementare specifică în județul Constanța (și în general în Dobrogea) aparțin aproape tuturor epocilor istorice din antichitate și până în zilele noastre, fiind de factura atât militară cât și laică și religioasă.

Obiectivele clasate, cele propuse, și cu siguranță și cele care vor fi descoperite ulterior să fie conservate corect prin asigurarea:

- unei legislații
- unei administrări, și
- unei educări în spiritul universal recunoscut de salvagardare a valorilor de patrimoniu și ale dezvoltării durabile.

Se poate stabili o ordine a priorităților de intervenție pentru:

A. Siturile arheologice submarine (specifice județului Constanța prin localizarea geografică. Acestea sunt numeroase, dar localizarea și delimitarea lor precisa face obiectul unor studii și cercetări în curs de desfășurare. Intervențiile de protejare vor împiedica degradarea (platforma continentală a Marii Negre face să obiectul unei propunerile de reconstrucție ecologică), vor limita accesul prin îngădarea zonelor strict protejate, și vor restriona activitățile antropice (caracter, durată, etc).

B. Constructiile sau ansamblurile supuse deteriorarii. Prin specificul lor de zone construite, obiectivele în cauza se află în areale în care dinamica dezvoltării urbane, portuare sau a altor activități le agresează permanent. De aceea sunt necesare măsurile reglementare pentru limitarea poluării (care afectează construcțiile), măsuri de consolidare/reparatie, reorientarea unor folosinte și limitarea efectelor unor activități antropice (industria, lucrări hidro-edilitare).

Pentru zonele construite protejate din interiorul localităților sunt necesare măsuri de ordin estetic-urban (înaltimă și materialele unor construcții, mobilierul urban și avertizarea prin marcaje corespunzătoare).

Pentru monumentele izolate sunt deosebit de importante accesul în zona, peisajul, măsuri de paza și protecție, etc.

C. Constructiile sau ansamblurile valoroase aflate în zone de interes turistic necesită măsuri speciale privind formele posibile de restaurare și reglementarea unui statut de funcționare (gestiune, acces, etc).

14. ACTIUNI NECESARE, RISCURI SI OPORTUNITATI

Pentru a nu ramane un simplu document de sertar, un P.A.T.J. trebuie sa devina operational. Acest lucru se poate realiza prin adoptarea sa de catre autoritatea judeteana urmata de:

- stabilirea unei agende pentru realizarea unor obiective
- lansarea unor programe concrete pe probleme
- punerea la punct a mecanismelor financiare
- crearea cadrului institutional
- planificarea cheltuielilor publice pe baza veniturilor potentiiale
- mediatizarea strategiei si politicilor de dezvoltare.

În cazul lucrarii de fata, ce se doreste a fi un studiu preliminar pregaritor al P.A.T.J., se poate vorbi de o serie de directii pe care relevarea anumitor probleme le deschide si care pot conduce la anumiti pasi pregaritori în procesul de elaborare a P.A.T.J.

În primul rand lucrarea evidențiază existența unor probleme a căror rezolvare necesită sprijin guvernamental:

- reducerea și eliminarea poluării industriale
- delimitarea și reglementarea statutului zonelor protejate
- recuperarea terenurilor degradate
- modernizarea căilor de comunicații de interes național și internațional
- realizarea unor lucrări majore de echipare hidro-edilitara (captari noi, stații de epurare, aductiuni etc.)
- realizarea unor lucrări majore de echipare energetică și telecomunicații
- renovarea zonelor centrale ale orașelor Constanța, Mangalia, Medgidia

- realizarea unor vaste programe de împadurire mai ales în jurul principalelor aglomerări urbane (crearea de centuri verzi).

În acest scop se propune întocmirea unor rapoarte justificative însotite de documentația aferentă care să fie înaintate Guvernului în scopul obținerii subvențiilor necesare.

În al doilea rand, pe baza prezentei lucrări se pot stabili anumite zone în cadrul județului ce necesită sprijin priorită: zone favorizate sau zone de sprijin. În aceasta categorie pot intra cele 3 subzone rîverane Dunării, respectiv U.T.S. 6, 7 și 8 în care să fie promovată dezvoltarea economică, înțelegându-se prin aceasta toate acțiunile ce pot încuraja direct sau asista creșterea economică, formarea de noi companii, locarea unor activități, formarea de specialisti etc.

În al treilea rând, în vederea întocmirii documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului și a altor studii de specialitate (a se vedea pct. 15.1. și 15.2.) se propune crearea unui fond special și a unui colectiv de specialisti responsabili cu întocmirea și coordonarea acestor lucrări. Fondul special ar putea fi creat prin alocarea unui procent din valoarea autorizațiilor de construcție și a amenzilor încasate pentru nerespectarea disciplinelor în construcții. În ceea ce privește colectivul de specialisti, acesta poate fi creat prin înființarea unui compartiment de cercetare în cadrul Consiliului județean.

În fine pentru realizarea acestor propunerî este necesară crearea la nivelul Consiliului a unui Comitet de coordonare a P.A.T.J. Acest comitet format din politicieni și tehnicieni ar avea responsabilitatea finalizării și aplicării planului de amenajare a teritoriului județean. El ar constitui nucleul ce poate stabili o permanentă legătură între proiectanți, autorități, public și agenți economici. De asemenea ar putea deveni promotorul unor acțiuni și programe de mediatizare a strategiei de dezvoltare în

rândul populatiei și de implicare a agentilor economici și investitorilor locali în realizarea obiectivelor propuse. Comitetul s-ar putea ocupa și de formarea bancii de date urbane la nivelul principalelor localități și al județului. Nu în ultimul rând comitetul ar putea fi preocupat de formarea profesională a cadrelor tehnice din administrația locală. În concluzie acest comitet ar avea o tripla funcție de:

- coordonator
- promotor
- formator

Adoptarea unei strategii globale de dezvoltare, a unor obiective și politici sectoriale și zonale la nivelul Consiliului județean sunt imperios necesare în vederea unei dezvoltări echilibrate și durabile bazate pe progres economic și reconstrucție și protecție a mediului. Actiunile amintite pot urgența și sprijini realizarea acestor pași. Utilitatea acestor actiuni poate fi apreciată prin compararea riscurilor și oportunităților pe care adoptarea, respectiv neadoptarea unei strategii le crează:

* riscuri

- degradarea factorilor de mediu
- valorificarea inferioară a resurselor disponibile
- agravarea unor fenomene critice semnalate (economice, demografice)
- accentuarea disfunctionalităților spatiale în zonele aglomerate
- degradarea patrimoniului construit
- declansarea unor actiuni cu efecte necunoscute sau ireparabile
- degradarea calității vietii în majoritatea localităților județului

* oportunități

- declansarea unui proces de reconstrucție ecologică și protecție a valorilor mediului natural și construit
- reducerea contrastelor și decalajelor de dezvoltare socio-economica la nivelul teritoriului județean
- localizarea și dezvoltarea activităților economice în baza unui program de dezvoltare ce urmărește corelarea acestora cu potentialul teritoriului
- renovarea și modernizarea zonelor construite și sporirea atraktivității economice și turistice a județului

- reducerea atraktivității economice și turistice a județului.

- îmbunătățirea confortului în localități prin modernizarea și completarea echipării energetice și edilitare.

Este necesar să subliniem că în adoptarea unor politici și măsuri reglementatoare și ordonatoare, va duce la agravația riscurilor și diminuarea oportunităților.

Pentru clarificarea anumitor probleme și opțiuni necesare se propune întocmirea unui raport pe baza acestui studiu preliminar care să stea la baza unei decizii a Consiliului județean în legătură cu procesul de elaborare a P.A.T.J., a strategiei și politicii de dezvoltare a județului Constanța pentru urmatorii 10 - 15 ani.

15. ELEMENTE DE CONTINUARE A STUDIULUI SI UNELE CONCLUZII

Elaborarea unui P.A.T.J. trebuie sa constituie o activitate continua si preocuparea de baza a corpului tehnic al Consiliului judetean. O activitate permanenta si continua in acest sens presupune cel putin doua lucruri:

- crearea unui compartiment tehnic pe langa consiliu, format din specialisti in domeniul amenajarii teritoriului (urbanisti, geografi, sociologi, economisti, ingineri etc.) Nsa fundamenteze prin studii, strategii, politici, reglementari privind dezvoltarea judetului si localitatilor sale
- constituirea unei banci de date specifice de urbanism si amenajarea teritoriului* si a unei retele interconectate.. de banci de date la nivelul celor mai importante localitati, precum si utilizarea mijloacelor moderne de realizare a bazei topografice.

Pentru a fi obiectiv si precis un P.A.T.J trebuie sa fie fundamentat prin studii si lucrari de specialitate privind mediul, circulatia, retelele editilare si energetice, cadrul economic, fenomenele socio-demografice, calitatea locurilor etc. De asemenea ar trebui sa beneficieze de prevederile P.U.G. localitati pentru stabilirea marimii intravilanului (a zonelor construite) si a modului de utilizare a terenurilor in localitati.

Prezentul P.A.T.J. nu a beneficiat de o astfel de fundamentare, ceea ce face necesara continuarea sa, dar numai dupa elaborarea unor studii si planuri urbanistice absolut necesare (a se vedea in acest sens pct. 15.1, 15.2. si planşa I).

---

* Nota : A se vedea in acest sens lucrarea: "Metodologie de realizare si exploatare a bazei de date pentru cadastrul urban si gestionarea localitatilor" - URBANPROIECT - 1993.

Una din problemele majore ale dezvoltarii judetului (a se vedea si cap. 3) este extinderea rapida a zonelor construite. Estimarea acestei extinderi pentru urmatorii 10 - 15 ani este la fel de ^{trebue} necesara ca si prognoza populatiei. Acestei proiectii^{sa} i se dedice un studiu aparte bazat pe o buna evidenta a situatiei cadastrale si a solicitarilor din teritoriu. In lipsa acestor informatii se pot face simple speculatii pornind de la:

- cresterea populatiei
- trecerea de la locuirea colectiva la cea individuala
- cresterea si diversificarea nevoilor de teren (dotari, paraje, spatii verzi etc.)
- realizarea unor lucrari necesare de infrastructura si echipare a teritoriului (drumuri noi, poduri, centrale energetice etc.)
- extinderea zonelor cu amenajari turistice.

Astfel daca in prezent, in orase, densitatea in intravilan variaza intre 20% si 150%, se poate aprecia in viitor o medie de 45 - 50 locuitori/ha ceea ce ar insema o crestere cu 80%. Adaugand cresterea cu 20% a populatiei in urmatorii 15 ani si cu 50 - 60% a capacitatii turistice (mai ales prin amenajarea de noi zone in sistem vile, cabane, cluburi etc.) se poate aprecia ca in perioada vizata suprafata totala a intravilanului se va dubla. ^(zona de locuit)

Chiar daca acest lucru nu este alarmant avand in vedere resursele mari de teren disponibil (exista peste 13.000 ha de terenuri ne-productive ce pot fi partial redate zonelor construite*) el poate crea probleme prin concentrarea tendintelor de crestere in zone restranse (cazul litoralului si al municipiului Constanta). Aceasta este motivul pentru care acest proces trebuie bine cunoscut si supraveghet.

---

* Nota : Daca numai 50% din aceste terenuri ar putea fi utilizate pentru constructii ele ar oferi spatiu suficient pentru 135-165.000 locuitori.

Participarea comunitatilor locale si crearea parteneriatului public - privat sunt alte doua obiective ce trebuie sa formeze preocuparea autoritatilor locale si care trebuie corelat cu elaborarea P.A.T.J. Sunt necesare doua actiuni paralele:

- informarea populatiei (prin plante postere, mass-media) asupra problemelor majore ale judetului si a strategiei de perspectiva a autoritatilor jude-tene privind dezvoltarea teritoriului si localita-tilor
- atragerea agentilor economici si a potentialilor investitori în elaborarea unor programe directio-nate de dezvoltare a unor sectoare (agricultura, industrie, turism etc.) sau subzone (de ex: subzo-nele rurale 3, 5, 9, 10, subzonele extreme 7, 8, subzona turistica 4 etc.) si stabilirea elemente-lor ce pot spori atractivitatea respectivelor sectoare sau subzone (sub aspect financiar, econo-mic, mediu etc.).

În ceea ce privește utilizarea prezentei lucrari ea poate conduce la adoptarea unei strategii preliminare de dezvoltare (pâna la finalizarea în decurs de 2 - 3 ani a unui P.A.T.J. fundamentat de studii de specialitate) constând în:

- aprobarea listei de planuri si regulamente urbanistice prioritare (pct.15.1 si pl.I)
- aprobarea listei de studii prioritare (pct. 15.2.)
- aprobarea împartirii în U.T.S. si a vocatiei acestora (cap. 6 si pl. B)
- aprobarea directiilor spatiale si a retelei de locali-tati propuse (cap.13 si pl. H 4)
- aprobarea orientarilor de dezvoltare a agriculturii, industriei, serviciilor si turismului (cap.7 si pl. C 5, D 3, D 4)

- aprobarea zonelor ce necesita masuri prioritare de protectie (cap.9 si pct.13.4. si pl.F 1, F 2, F 4, H 5)
- Aprobarea propunerilor de dezvoltare a cailor de comunicatii (cap.10 si pl.G 1, G 2)
- aprobarea propunerilor privind echiparea edilitara si energetica (cap.11, 12 si pl.G 3, G 5).

Desigur prezentele propuneri pot suferi modificari pe baza observatiilor formulate în scris de specialistii Consiliului judetean si a altor specialisti din judet.

15.1. Lista localitatilor pentru care sunt necesare planuri
si regulamente urbanistice cu prioritate

Planuri Urbanistice Generale (P.U.G.)

În vederea reglementarii riguroase a modului de utilizare a terenurilor se propune elaborarea de P.U.G. pentru localitatile cu rol important în dezvoltarea teritorială a județului:

A. gradul I de prioritate - Constanta

- Medgidia
- Mangalia

B. gradul II de prioritate - Cernavoda

- Hârsova
- Negru Voda
- Tuzla
- Baneasa

C. gradul III de prioritate - Cobadin

- Cogevalac
- Nicolae Balcescu

Planuri Urbanistice Zonale (P.U.Z.)

Se propune elaborarea cu prioritate a unor P.U.Z. În acele zone interioare sau adiacente unor localități ce pot face obiectul unor dezvoltări a activității turistice sau portuare (zone libere) sau care cuprind zone importante ale mediului natural sau construite care necesită protecție în raport cu prioritatile stabilite prin

P.A.T.J.:

A. dezvoltari de noi capacitați turistice

Istria (Nuntasi), Sacele (pe grindul Chituc), Navodari (Mamaia - sat), Tuzla (Costinesti), Unirea (zona lacului Tatlageac), Limanu (2 Mai, Vama Veche), Ostrov, Lipnita (Izvoarele), Topalu

B. În vederea delimitării de zone protejate construite

Constanta (zona centrală), Mangalia (zona centrală), Medgidia (zona centrală);

Basarabi (zona centrală și N-E de oraș), Cernavoda (zona centrală și pe malul Dunării), Eforie (în sudul localității), Techirghiol (malul lacului și zona fostei cariere).

Agigea (Lazu)

Albesti (Albesti, Coroancă, Vârtop)

Adamclisi (Adamclisi, Hateg, Zorile)

Corbu (Corbu, Vadu, Luminița, cap Midia)

Istria (Istria, Nuntasi, Baile Nuntasi)

Ostrov (Bugeac, Ostov, Gârlita, insula Pacuiul lui Soare).

C. În vederea delimitării de zone naturale protejate

Agigea (zona dunelor de nisip și a lacului)

Aliman (între localitate și lacul din sud-est)

Basarabi (zona adiacentă orașului la vest, nord-vest)

Cernavoda (zona podului Anghel Saligny)

Deleni (Petrosani)

Eforie (zona Eforie - Sud, cap Tuzla)

Hârsova (zona portului)

Limanu (Limanu, Vama-Veche)

Târgusor (adiacent localității)

Techirghiol (zona lacului)

Topalu (între localitate și Dunare).

D. În vederea amenajării de zone libere portuare

Constanta - Sud - Agigea

Basarabi

Medgidia (la vest și la est de oraș)

Cernavoda (la nord și la sud de podul c.f.).

Plan de amenajare a teritoriului intercomunal (P.A.T.I.)

În zona de influență imediata a municipiului Constanta există o tendință de extindere a zonelor construite de-a lungul principalelor căi de comunicație, ceea ce va determina într-o perioadă relativ scurta unirea vărelor actuale ale localitatilor și formarea unui continuu urban între:

Constanta - Navodari - Lumina - Ovidiu - Valu lui Traian -
Cumpana - Agigea

Populatia acestei aglomeratii urbane ar putea atinge in 2010 cca.
550.000 locuitori.

O tendinta similara, dar de alte proportii poate fi observata in
zona Eforie - Techirghiol - Tuzla, unde practic localitatile se
ating deja. Aceasta zona poate atinge in urmatorii 15 ani intre
25 - 30.000 locuitori constituind un punct de echilibru in zona
litoralului turistic (U.T.S. 4) necesar in conditiile pozitiei
excentrice a orasului Mangalia.

In raport cu aceste tendinte elaborarea unor P.A.T.I. In urmatorii
2 - 3 ani ar permite identificarea riscurilor majore si a solutiilor
optime de utilizare a terenurilor in aceste zone precum si
stabilirea unei forme de administrare optime.

In cadrul acestor P.A.T.I., precum si pentru P.U.G. Constanta,
Medgidia, Navodari, avand in vedere informatiile globale asupra
poluarii aerului, apei si solului sunt imperios necesare studii
detaliate privind acest fenomen in ariile identificate in lucrarea
I.C.I.M./1993, privind poluarea zonei litorale. In afara oraselor
amintite aceste lucrari trebuie realizate si in: Agigea, Ovidiu,
Mihai Kogalniceanu (fenomene de poluare a apei si aerului),
respectiv Castelu, Cumpana, Dorobanti, Nisipari, Siminoc,
Tortomanu (fenomene de poluare a solului).

15.2. Lista studiilor de specialitate necesare fundamentarii principalelor domenii de dezvoltare

A. Aspecte ale dezvoltarii economice:

- Studii de organizare a teritoriului agricol in conditiile aparitiei noii structuri de proprietate asupra terenurilor, a privatizarii preconizate, a serviciilor legate de in-puturi in agricultura
- Studii de delimitare a unor perimetre ameliorative in zonele cu mari suprafete degradate, subproductive agricole sau neproductive, in vederea ameliorarii lor.
- Studii privind posibilitatile de dezvoltare si localizare a unor industriei prelucratoare bazate pe tehnologii moderne, de-a lungul axului median Cernavoda - Constanta.
- Studii privind dezvoltarea industriei alimentare in centrul principalelor zone sau subzone de productie agricola.
- Studii privind valorificarea potentialului turistic in zona riverana Dunarii, in lungul axului median Cernavoda - Constanta si in alte zone din nord-estul si sud-vestul judetului.

B. Populatia si forta de munca

- Studii si anchete sociale privind posibilitatile de stabilizare a populatiei si a resurselor de munca din zonele rurale.
- Studii privind cauzele ratei mari a mortalitatii infantile in judet si solutii pentru diminuarea acestia.
- Studiul factorilor demografici, sociali si economici ce determina rata generala scazuta de participare a populatiei la activitatile economice in unele zone ale judetului.
- Studiul structurilor de calificare a somerilor actuali si corelarea acestora cu necesitatile viitoare ale activitatii economice din judet.

C. Protectia si reabilitarea mediului

- Studii privind posibilitatile de reducere a poluarii industriale în zona Medgidia - Constanta - Navodari.
- Studii privind posibilitatile de sporire a suprafetelor împădurite pentru îmbunatâtirea climei și microclimei localitatilor.
- Delimitarea pe baze topografice actualizate a principalelor areale cu statut de zone naturale protejate precum și a zonelor tampon și de influență, ale acestora.
- Cercetarea efectelor pe termen lung a fenomenelor de eroziune a termului în zonele de faleze unde sunt preconizate anumite dezvoltări (turism, locuire, circulație etc.).

D. Caiile de comunicații

- Studiu de circulație la nivel județean și studii de circulație pentru amenajarea tramei stradale în principalele orașe ale județului.
- Studiu de fezabilitate pentru dimensionarea reală a efortului economic necesar realizării noilor trasee rutiere, feroviare și lucrarilor de artă etc. prevazute.
- Studii de optimizare a traficului în zonele de frontieră.
- Studii de optimizare a traficului în zonele de influență ale principalelor orașe (Constanta, Medgidia, Mangalia).
- Studii privind optimizarea relațiilor intermodale în perspectiva dezvoltării rețelei de cai de comunicații, a zonelor libere portuare și a capacitatilor de transport.

E. Gospodarirea apelor și echiparea hidro-edilitara

- Studii de fundamentare privind posibilitatile de asigurare a apei potabile în localitățile Mangalia, Medgidia, Cernavoda, Hârsova, Tuzla, Baneasa, Cobadin, Coșealac, Nicolae Balcescu.

- Studii hidrogeologice privind potentialul de apă subterană al județului precum și calitatea și condițiile de tratare a apei Dunarii.

- Studii privind realizarea unor sisteme centralizate de alimentare cu apă a localităților din vestul județului utilizând ca sursă de apă fluviul Dunarea.

- Studiu de optimizare a rețelelor de alimentare cu apă în localitățile propuse să se dezvolte ca viitori poli de echilibru și centre intercomunale.

F. Echiparea energetică

- Studii privind influența evoluției cailor de comunicații din teritoriu asupra sistemului energetic.
- Studii privind echiparea tehnico-edilităra a localităților județului în scopul remedierii actualelor disfunctionalități și a dezvoltării unei echipări energetice eficiente și nepoluante.

G. Reteaua de localități

- Studii privind nevoile de locuire și dotare socio-culturală a localităților și implicațiile asupra extinderii limitelor actuale ale suprafetelor din intravilan.
- Delimitarea zonelor construite cu valoare de patrimoniu și stabilirea masurilor de protecție și integrare a acestora în dezvoltarea localităților.

H. Alte studii

- Studii și proiecte privind reorganizarea administrativ-teritorială a județului.
- Studii, anchete privind optimizarea structurilor de organizare ale administrațiilor locale și județene și mai ales a serviciilor de urbanism și amenajarea teritoriului.

Lista cartogramelor

A. Organizarea administrativa a teritoriului judetean

B. Unitati teritoriale specifice

C. Agricultura : C 1 Elemente de potential ale fondului funciar agricol

C 2 Productia agricola vegetala

C 3 Productia animala

C 4 Zonificarea productiei agricole

C 5 Orientari în dezvoltarea agriculturii

D. Industrie, servicii,

    turism : D 1 Distributia principalelor ramuri industriale

              D 2 Distributia centrelor cu potential de dezvoltare în sectoarele secundar si tertiar

              D 3 Turismul

              D 4 Orientari în dezvoltarea industriei si serviciilor

E. Populatia si forta

    de munca : E 1 Populatia

              E 2 Populatia activa

              E 3 Caracteristici ale ocuparii populatiei

              E 4 Evolutia populatiei

F. Mediu

: F 1 Zone valoroase ale mediului natural

              F 2 Resurse naturale

              F 3 Poluarea factorilor de mediu

              F 4 Zone naturale protejate

G. Echiparea si

    infrastructura G 1 Reteaua de circulatie si transporturi

              G 2 Relatii intermodale în reteaua de circulatie si transport

              G 3 Echiparea hidro-edilitara a localitatilor

              G 4 Echiparea energetica, telecomunicatiile (1)

              G 5 Echiparea energetica, telecomunicatiile (2)

H. Reteaua de

    localitati : H 1 Locuirea (1)

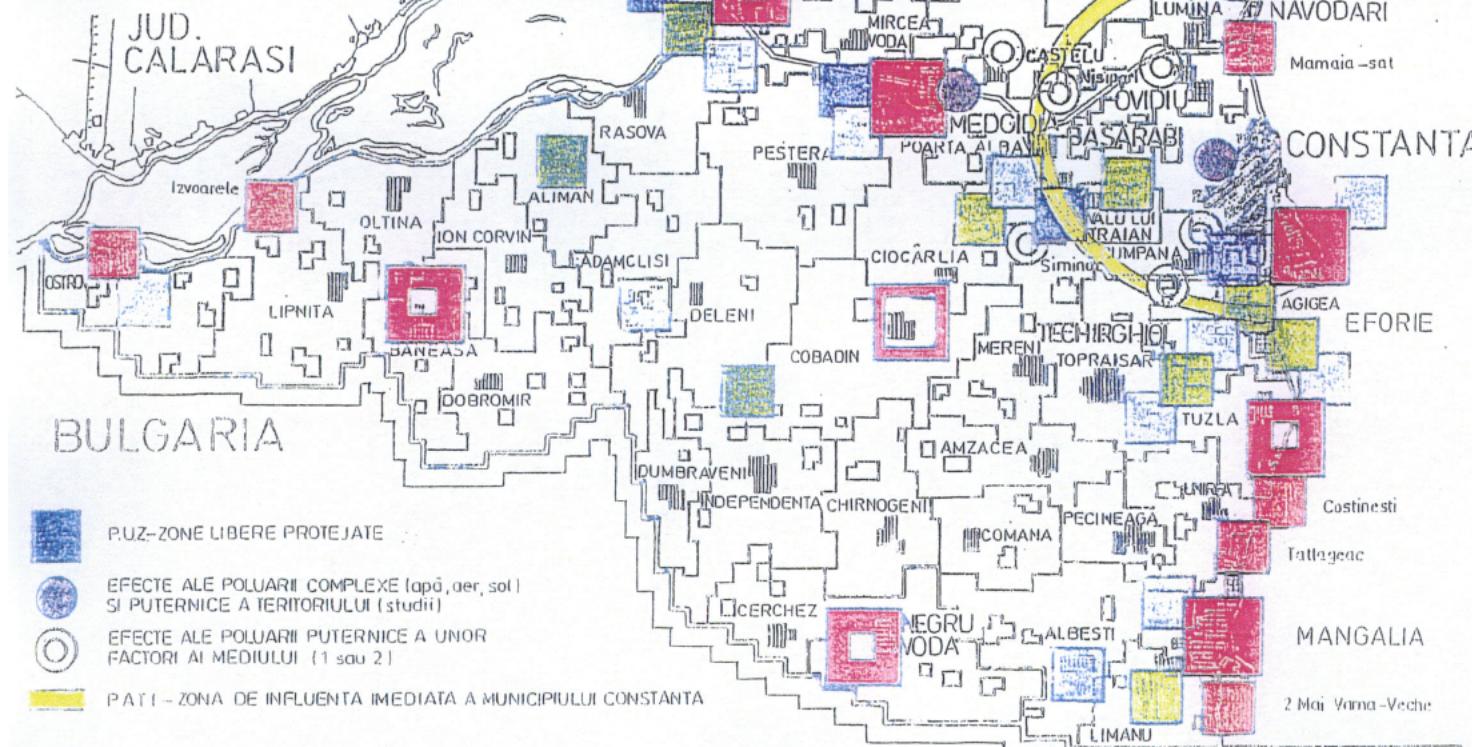
              H 2 Locuirea (2)

              H 3 Dotari social-culturale

              H 4 Dezvoltarea retelei de localitati

              H 5 Valori ale mediului construit

I. Documentatii de urbanism necesar a fi
elaborate prioritari

**DOCUMENTATII DE URBANISM
NECESAR A FI ELABORATE
PRIORITAR**

PATJ OFERA POSIBILITATEA CONSTRUIRIRII UNEI STRATEGII DE DEZVOLTARE A TERITORIULUI SI LOCALITATILOR, PRIN ORIENTAREA INVESTIȚIILOR ÎN ECHIPARE SI INFRASTRUCTURĂ SI A SPRINJULUI TEHNIC SI FINANCIAR PENTRU PROGRAME DE RENOVARE URBANA, RECONSTRUCTIE ECOLOGICA, FORMARE PROFESIONALA, ETC.

IN ACEST SCOP O ACTIUNE IMPORTANTA CONSTA IN ELABORAREA UNOR REGULAMENTE SI PLANURI DE URBANISM IN CADRUL P.U.G. SI P.U.Z. PENTRU LOCALITATI SI ZONE INTERIOARE SAU ADIACENTE ACESTORA.

P.U.G. PRIORITARE :

1. CONSTANTA	2. CERNAVODA	3. COBADIN
MANGALIA	HÂRSOVA	COGEALAC
MEDGIDIA	NEERU VODA	NICOLAE BALCESCU
	TUZLA	BĂNEASA

P.U.Z. PRIORITARE :

IN ZONE TURISTICE	11
IN ZONE NATURALE PROTEJATE	12
IN ZONE CONSTRUIE PROTEJATE	13
IN ZONE LIBERE PROTEJATE	5

ZONE POLLUATE IMPORTANTE -12

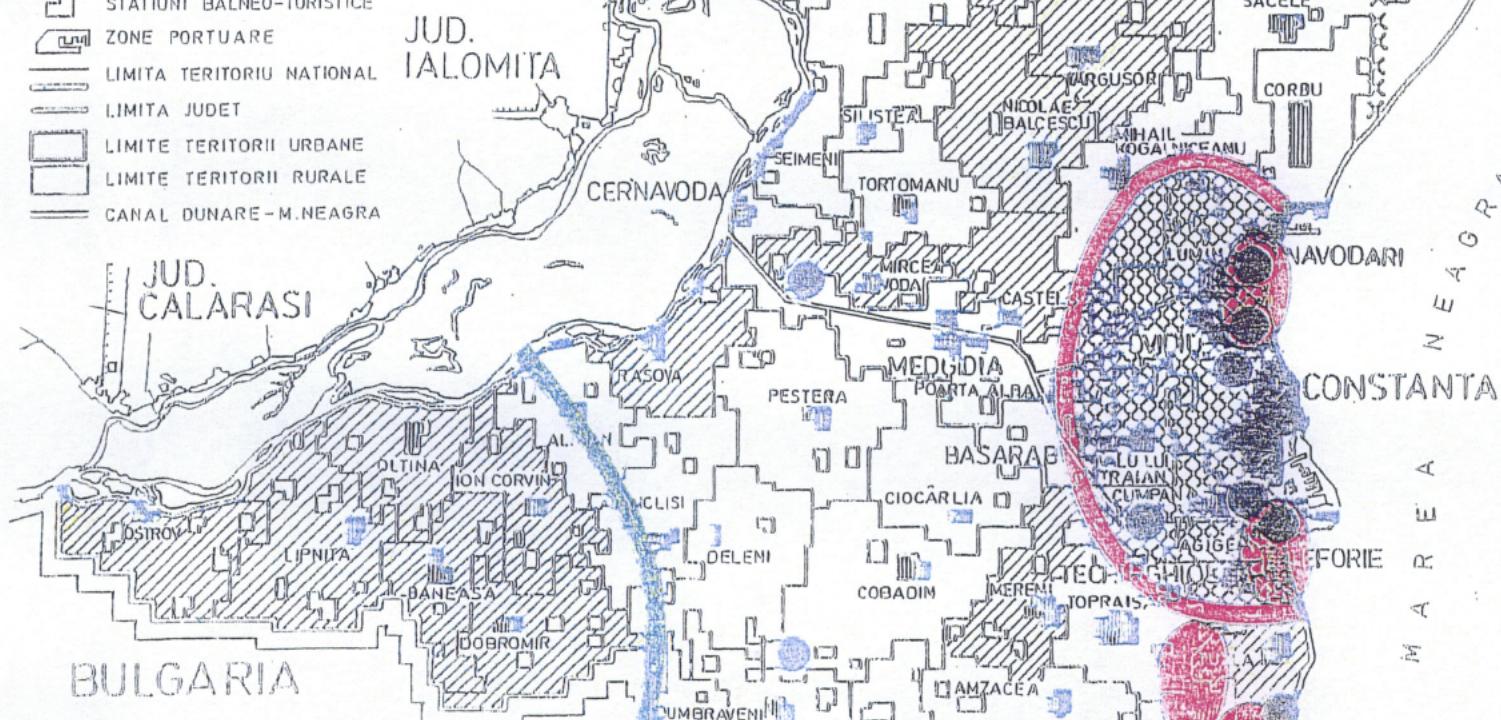

PROIECT NR. PLANSA NR.
153 II/2

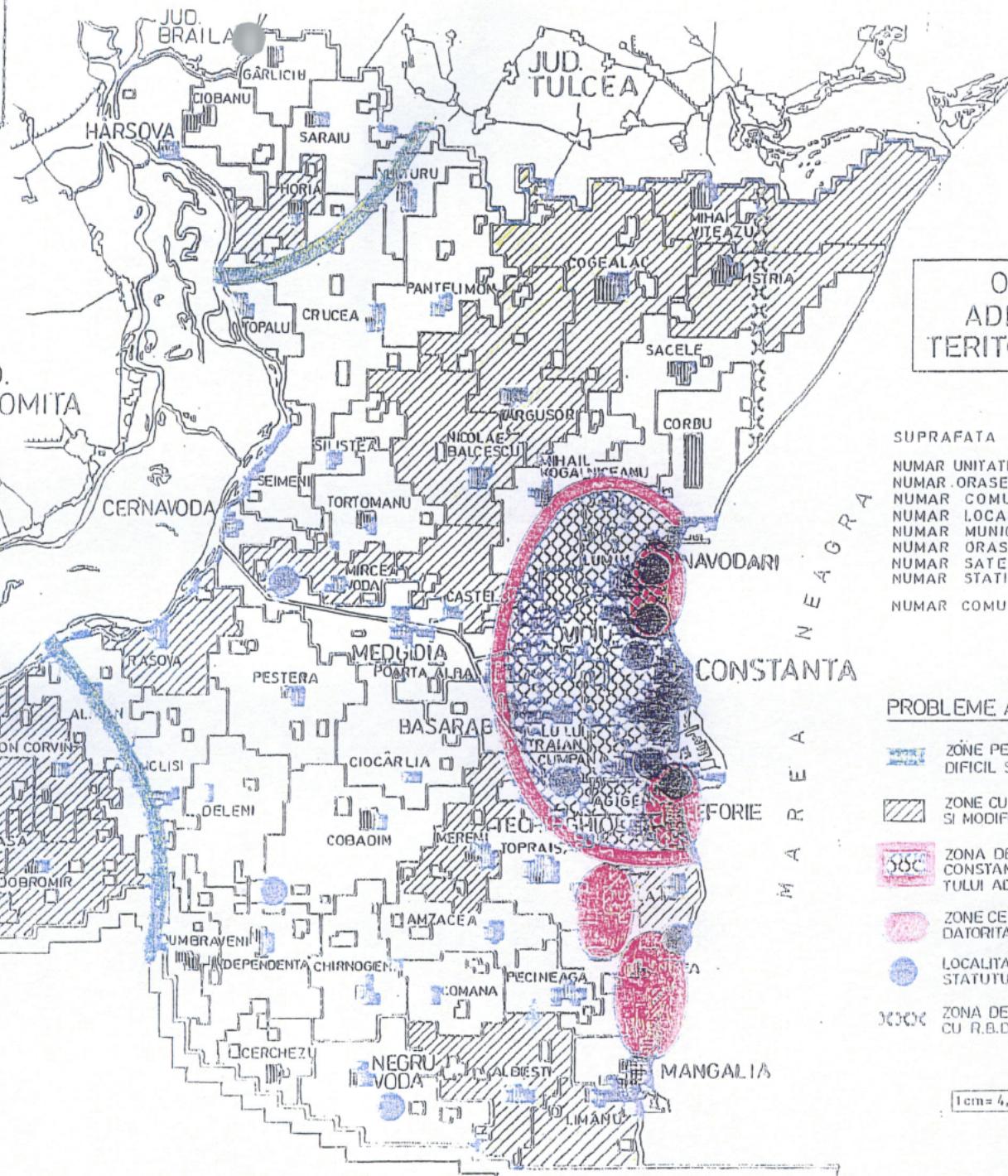
PATJ CONSTANTA

LEGENDA

- MUNICIPIU
- ORASE
- RESEDINTE DE COMUNE
- SATE
- STATIUNI BALNEO-TURISTICE
- ZONE PORTUARE
- LIMITA TERITORIU NATIONAL
- LIMITA JUDET
- LIMITA TERITORII URBANE
- LIMITA TERITORII RURALE
- CANAL DUNARE-M.NEAGRA

NUMAR ORASE / 1.000 Kmp	= 1,6
(MEDIA PE TARA	= 1,1)
NUMAR SATE / 100 Kmp	= 2,8
(MEDIA PE TARA	= 5,6)
NUMAR MEDIU SATE / COMUNA	= 3,5
(MEDIA PE TARA	= 5,0)

ORGANIZAREA ADMINISTRATIVA A TERITORIULUI JUDETEAN

SUPRAFATA TOTALA : 7.071 Km²

NUMAR UNITATI ADMINISTRATIVE :	63
NUMAR ORASE SI MUNICIPII :	11
NUMAR COMUNE :	52
NUMAR LOCALITATI :	206
NUMAR MUNICIPII :	1
NUMAR ORASE :	10
NUMAR SATE :	195
NUMAR STATIUNI TURISTICE :	12
NUMAR COMUNE CU : -1 SAT :	4
-2 SATE :	14
-3-5 SATE :	27
-6-7 SATE :	7

PROBLEME ALE ORGANIZARII ADMINISTRATIVE

ZONE PERIFERICE ALE JUDETULUI CU ACCES DIFICIL SPRE RESEDINTA JUDETULUI.

ZONE CU POSIBILE FORMARI DE NOI COMUNE SI MODIFICARI TERRITORIALE.

ZONA DE INFLUENTA IMEDIATA A MUNICIPIULUI CONSTANTA CE NECESSITA OPTIMIZAREA STATUTULUI ADMINISTRATIV.

ZONE CE NECESSITA MODIFICARI DE LIMITE DATORITA EXTINDERII INTRAVILANELOR

LOCALITATI CE NECESSITA MODIFICAREA STATUTULUI ADMINISTRATIV

ZONA DE INTERFERENTA A COMPETENTELOR CU R.B.D.D.

1cm = 4,5 Km

PROIECT NR. PLANSA NR.

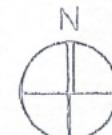
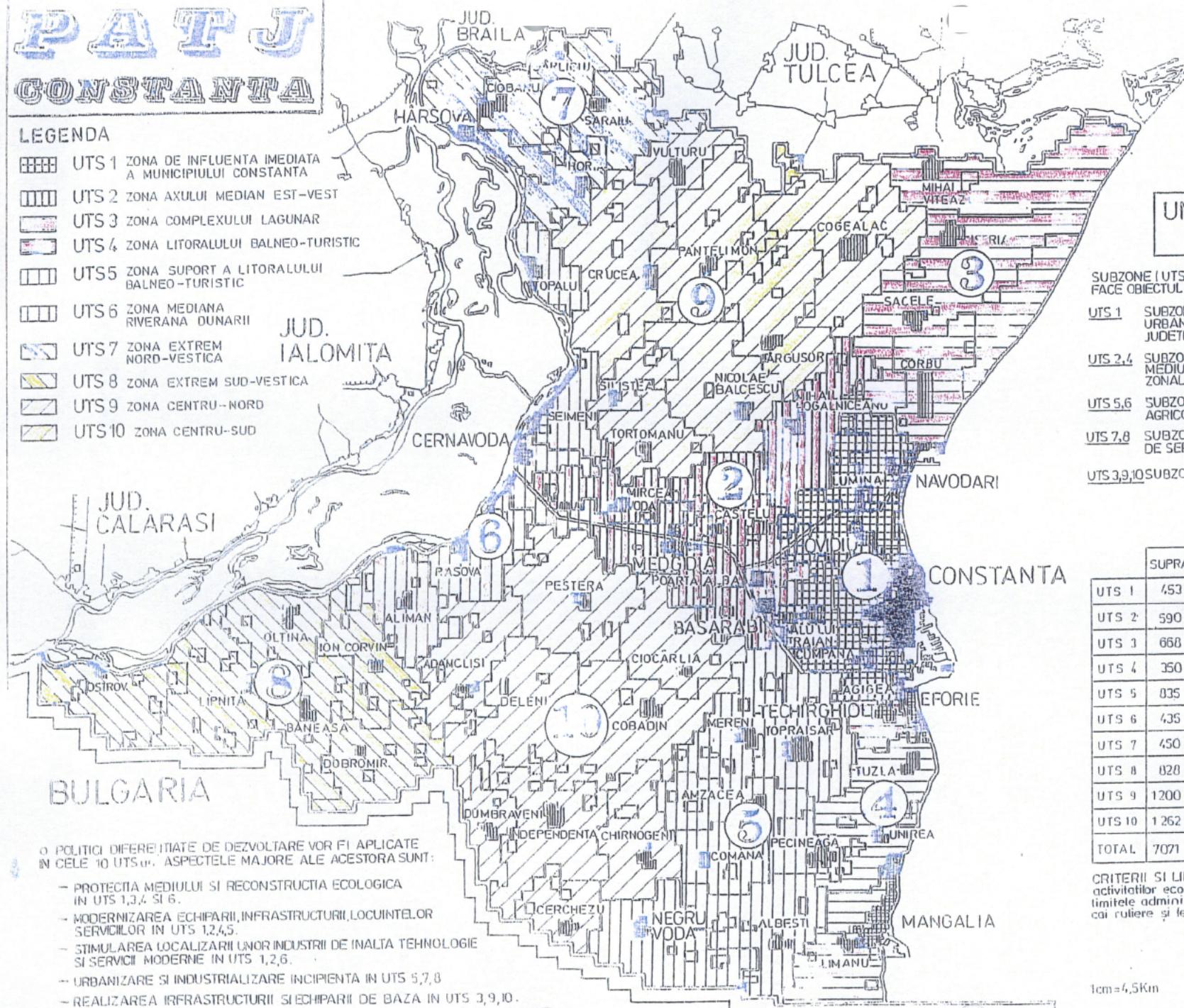
153II/2 A

PAP JU

CONSTANTA

LEGENDA

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

UNITATI TERRITORIALE SPECIFICE

SUBZONE (UTS-uri) CU CARACTERISTICI UNITARE CARE POI FACE OBIECTUL UNOR POLITICI SI PROGRAME DIFERENTIATE :

- UTS 1 SUBZONA CU FUNCȚII ECONOMICE COMPLEXE, URBANIZARE PUTERNICĂ SI SERVICII DE IMPORTANȚĂ JUDEȚEANĂ.
- UTS 2,4 SUBZONE CU FUNCȚII ECONOMICE DIVERSIFICATE, MEDIU URBANIZATE CU SERVICII DE IMPORTANȚĂ ZONALĂ.
- UTS 5,6 SUBZONE SLAB URBANIZATE PREDOMINANT AGRICOLE CU SERVICII IMPORTANTE
- UTS 7,8 SUBZONE SLAB URBANIZATE, AGRICOLE, LIPSITE DE SERVICII IMPORTANTE.
- UTS 3,9,10 SUBZONE RURALE SLAB DEZVOLTATE

	SUPRAFAȚA	POPULAȚIE	NR. ORASE	NR. COMUNE	NR. LOCALIT.
UTS 1	453 kmp	420.573	3	4	16
UTS 2	590 kmp	84.517	2	4	20
UTS 3	668 kmp	11.768	—	4	9
UTS 4	350 kmp	76.301	3	3	14
UTS 5	835 kmp	25.065	1	6	27
UTS 6	435 kmp	33.333	1	4	12
UTS 7	450 kmp	21.724	1	4	12
UTS 8	820 kmp	22.308	—	6	32
UTS 9	1200 kmp	24.437	—	8	29
UTS 10	1.262 kmp	28.745	—	9	35
TOTAL	7071 kmp	748.769	11	52	206

CRITERII SI LIMITE UTILIZATE : Cadru natural, specificul activitatilor economice, urbanizarea, caracteristicile demografice, limitele administrative si de alta natura (canale navigabile, cai rutiere si feroviare)

1cm = 4,5Km

PAP J CONSTANTA

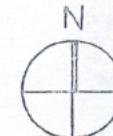
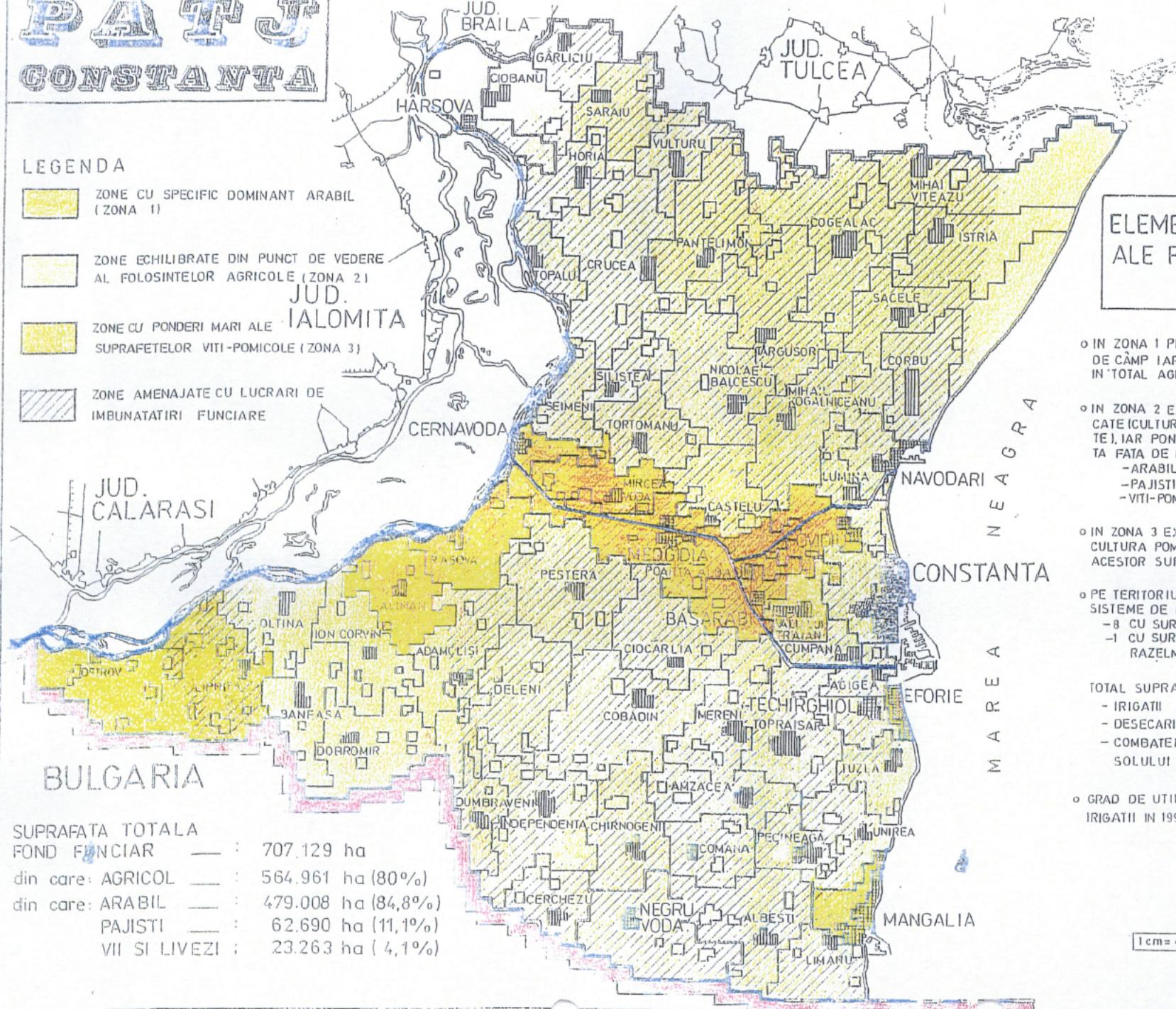
LEGENDA

ZONE CU SPECIFIC DOMINANT ARABIL (ZONA 1)

ZONE ECHILIBRATE DIN PUNCT DE VEDERE AL FOLOSINTELOR AGRICOLE (ZONA 2)

ZONE CU PONDERI MARI ALE SUPRAFETELOR VITI-POMICOLE (ZONA 3)

ZONE AMENAJATE CU LUCRARI DE IMBUNATATIRI FUNCIARE

ELEMENTE DE POTENTIAL ALE FONDULUI FUNCIAJ AGRICOL

- IN ZONA 1 PREDOMINA EXPLOATATIILE IN CULTURI DE CAMP IAR PONDEREA SUPRAFETELOR ARABILE IN TOTAL AGRICOL ESTE PESTE 90%.

- IN ZONA 2 EXPLOATATIILE AGRICOLE SUNT DIVERSIFICATE (CULTURI DE CAMP, FURAJE, STRUGURI SI FRUCTE), IAR PONDEREA SUPRAFETELOR ESTE ECHILIBRATA FATA DE MEIDIILE PE JUDET :
  - ARABIL INTRE 70-90% DIN TOTAL AGRICOL
  - PAJISTI INTRE 3-35% DIN TOTAL AGRICOL
  - VITI-POMICOLE INTRE 3-10% DIN TOTAL AGRICOL

- IN ZONA 3 EXISTA MARI ZONE SPECIALIZATE IN CULTURA POMICOLA SAU VITICOLA, IAR PONDEREA ACESTOR SUPRAFETE DEPASESTE 10%.

- PE TERRITORIU JUDETULUI SUNT AMENAJATE 9 SISTEME DE IRIGATII DIN CARE:
  - CU SURSE DE ALIMENTARE DIN DUNARE
  - CU SURSE DE ALIMENTARE DIN COMPLEXUL RAZELM-SINOIE

TOTAL SUPRAFETE AMENAJATE PENTRU :

- IRIGATII — 430.528 (76% DIN TOTAL AGRICOL)
- DESECARI DRENAJ-15.491(3% DIN TOTAL AGRICOL)
- COMBATAREA EROZIUNII SOLULUI 54.100 (10% DIN TOTAL AGRICOL)

- GRAD DE UTILIZARE A AMENAJARILOR PENTRU IRIGATII IN 1992 : 94.551 (22% DIN TOTAL)

1 cm = 4,5 Km

PATJ CONSTANTA

LEGENDA

- PRINCIPALI PRODUCATORI ORGANIZATI (SOCIETATI, COMERCIALE, ASOCIAII)
  - SOCIETATI COMERCIALE CU PROFIL AGRO-ZOOTEHNIC
  - SOCIETATI COMERCIALE CU PROFIL AGRO-VITICOL
  - SOCIETATI COMERCIALE CU PROFIL PREDOMINANT AGRICOL
  - SOCIETATI COMERCIALE PISCICOLE
  - SOCIETATI COMERCIALE PROVENITE DIN FOSTE S.M.A. (SERVICII MECANIZARE-AGROMEC)
  - SILOZURI DE IMPORTANTA REGIONALA SAU NATIONALA

2. CENTRE DE PRELUCRARE SI INDUSTRIALIZARE A PRODUSELOR VEGETALE

- INDUSTRIALIZARE ZAHAR
- INDUSTRIALIZARE ULEI
- CONSERVE LEGUME-FRUCTE
- VIN, BERE, SPURT
- MORARIT, PANIFICATIE

JUD. CALARASI

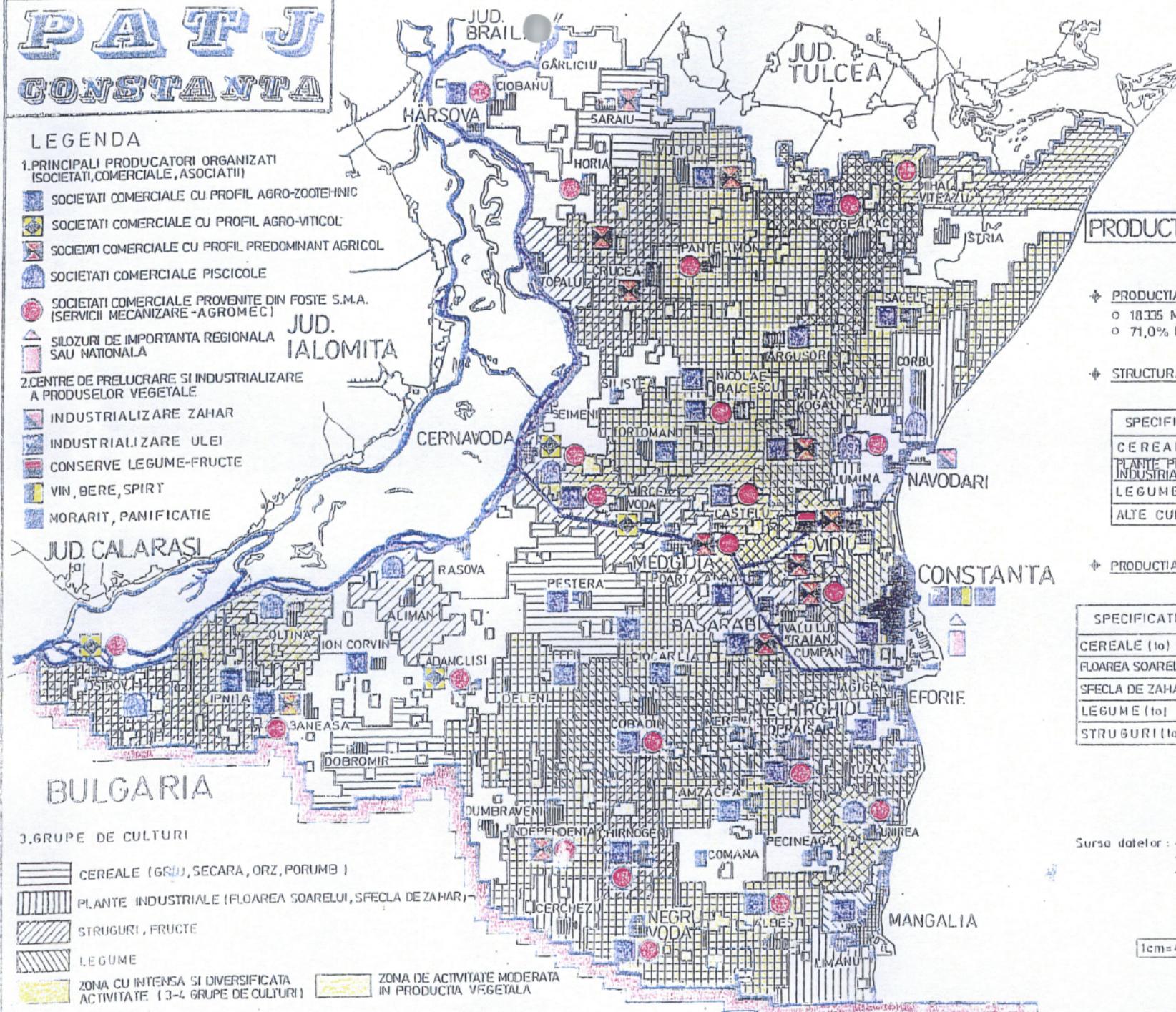
RASOVA ALIMAN OLTINA ION CORVIN ADANCLISI DOBROMIR IPNIA BANEASA

BULGARIA

3. GRUPE DE CULTURI

- CEREALE (GRU, SECARA, ORZ, PORUMB)
- PLANTE INDUSTRIALE (FLOAREA SOARELUI, SFECALA DE ZAHAR)
- STRUGURI, FRUCTE
- LEGUME
- ZONA CU INTENSA SI DIVERSIFICA ACTIVITATE (3-4 GRUPE DE CULTURI)

ZONA DE ACTIVITATE MODERATA IN PRODUCIA VEGETALA

PRODUCTIA AGRICOLA VEGETALA

▪ PRODUCTIA AGRICOLA VEGETALA GLOBALA

- 18335 MILIOANE LEI
- 71,0% DIN TOTAL P.A.G. JUDET

▪ STRUCTURA CULTURILOR IN SUPRAFAITA ARAIBILA -1992-

SPECIFICATIE	JUDET CONSTANTA	MEDIA NATIONALA
CEREALE	61%	66%
PLANTE PENTRU INDUSTRIALIZARI	15%	11%
LEGUME	1%	2%
ALTE CULTURI	23%	21%

▪ PRODUCTIA TOTALA LA PRINCIPALE CULTURI -1992-

SPECIFICATIE	1989	1990	1991	1992
CEREALE (t)	1049 278	943 213	930 497	801 539
FLOAREA SOARELUI(t)	36 856	39 834	48 358	59 173
SFECLA DE ZAHAR(t)	183 174	91 519	154 319	105 480
LEGUME (t)	169 511	109 233	77 787	90 026
STRU GURI (t)	70 936	79 020	69 313	85 131

Sursa datelor : — Comisia Nationala pentru Statistica —1991
— Directia Judeteana de Statistica—Constanta
— Ministerul Agriculturii si Alimentatiei

1cm=4,5Km

PATJ CONSTANTA

LEGENDA

1. PRINCIPALI PRODUCATORI ORGANIZATI
(SOCIETATI COMERCIALE, ASOCII):

BOVINE - PESTE 2.000 CAPETE

PORCINE - PESTE 15.000 CAPETE

OVINE - PESTE 5.000 CAPETE

PASARI - PESTE 200.000 CAPETE

2. PRINCIPALE CENTRE DE PRELUCRARE SI INDUSTRIALIZARE:

CARNE

LAPTE

COMERCIALIZARE OUA, CARNE, PASARI

F.N.C.-URI

JUD. CALARASI

JUD. IALOMITA

JUD. TULCEA

JUD. BRAILA

BULGARIA

3. ZONIFICAREA PRODUCIEI ANIMALE:

- PROCENTE IN PRODUCIA TOTALA A JUDETULUI -

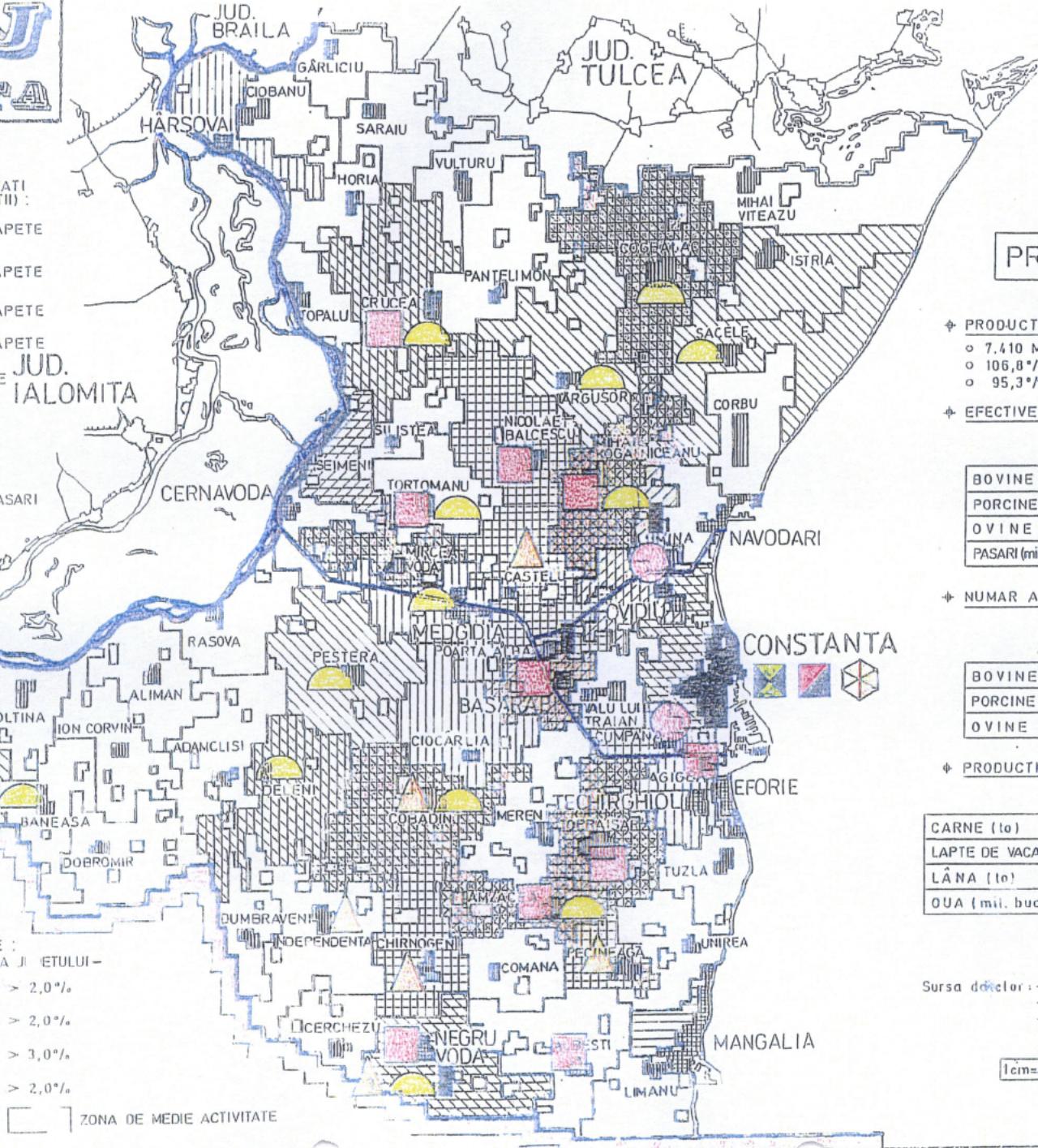
PRODUCTIA DE CARNE > 2,0%

PRODUCTIA DE LAPTE DE VACA > 2,0%

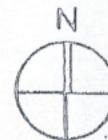
PRODUCTIA DE OUA > 3,0%

PRODUCTIA DE LANA > 2,0%

ZONA DE INTENSA ACTIVITATE

MEDIA PE JUDET = 1,75%

PRODUCTIA ANIMALA

♦ PRODUCTIA GLOBALA ANIMALA - 1992 :

o 7.410 MILIOANE LEI

o 106,8% FATA DE 1989

o 95,3% FATA DE 1990

♦ EFECTIVE DE ANIMALE :

	1989	1990	1991	1992
BOVINE	166.724	149.100	101.900	73.500
PORCINE	413.698	410.400	439.100	384.201
OVINE	735.220	662.659	659.800	511.457
PASARI (mii)	4.301	4.542	4.951	2.900

♦ NUMAR ANIMALE LA 100 HA :

	JUDET CONSTANTA	MEDIA NATIONALA
BOVINE	19	31
PORCINE	92	116
OVINE	117	99

♦ PRODUCTIA TOTALA ANIMALA :

	1989	1990	1991	1992
CARNE (t)	38.462	63.792	62.165	56.134
LAPTE DE VACA (mihi)	1.009	998	779	732
LANA (t)	2.627	3.101	2.866	2.037
OUA (mii. buc.)	266	298	273	216

Sursa de date : - Comisia Nationala pentru Statistica - 1991;
- Directia Judeteana de Statistica - Constanta;
- Ministerul Agriculturii si Alimentatiei.

1cm=4,5 Km

PROIECT NR. PLANSA NR.
153 II/2 C3

LEGENDA

- 1. ZONIFICAREA ACTIVITATII AGRICOLE
DUPA GRADUL DE INTENSIVITATE**

  - ZONE DE ACTIVITATE AGRICOLA DEOSEBITA, GRAD MAXIM DE INTENSIVITATE SI DIVERSIFICARE ; PRODUCȚIA E CONSTITUȚĂ DIN 7-10 COMPONENTE**
  - ZONE CU ACTIVITATE MODERATA SI GRAD MEDIU DE INTENSIVITATE SI DIVERSIFICARE : PRODUCȚIA E CONSTITUȚĂ DIN 4-6 componente**
  - ZONE CU ACTIVITATE NESEMPLICATIVA SI GRAD REDUS DE DIVERSIFICARE**

2. NOTA : Producția agricolă a județului cuprinde 12 componente: grâu și secără, orz, porumb, floarea soarelui, sclăea de zahar, legume, struguri, fructe, carne, lăptă, fișni, ouă.

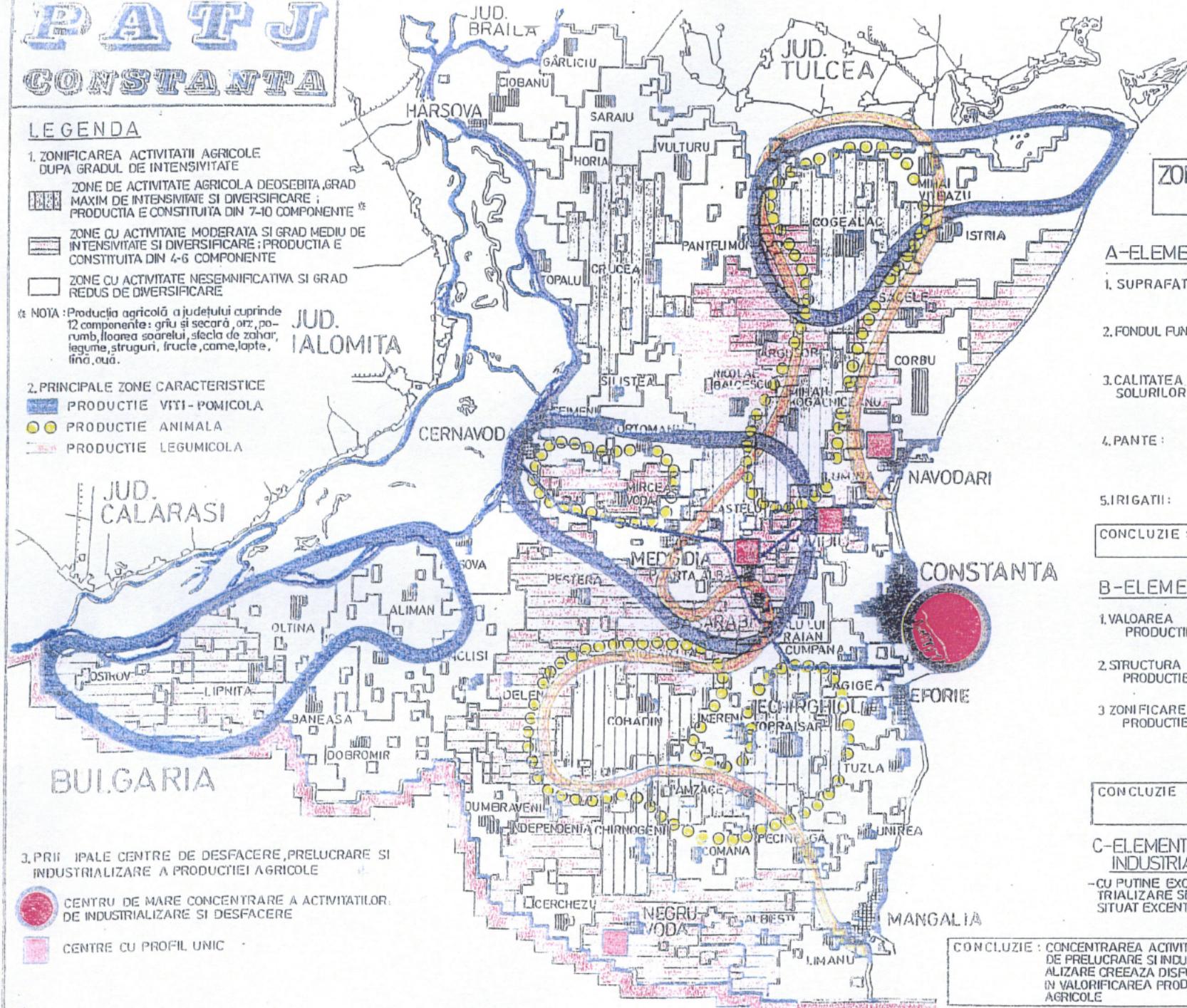
JUD. IALOMIȚA

A hand-drawn map of the Danube River in Bulgaria. The river flows from the west towards the east, ending at the Black Sea. Major cities along the river are labeled: Ruse (Русе) near the western end, Silistra (Силистра), Dobrich (Добрич), and Rousse (Русе) further downstream. The map also shows several tributaries joining the main river. The word "BULGARIA" is written in large letters at the bottom.

3. PRII IPALE CENTRE DE DESFACERE, PRELUCRARE SI INDUSTRIALIZARE A PRODUCERII AGRICOLE

CENTRU DE MARE CONCENTRARE A ACTIVITATILOR
DE INDUSTRIALIZARE SI DESFACERE

CENTRE CU PROFIL UNIC

ZONIFICAREA PRODUCȚIEI AGRICOLE

A-ELEMENTE DE POTENTIAL

1. SUPRAFATA : JUDETUL CONSTANTA DETINE 3,8% DIN SUPRAFATA AGRICOLA A ROMANIEI (LOCUL III PE TARA)
  2. FONDUL FUNCIOR: SUPRAFATA ARABILA REPREZINTA 85% DIN SUPRAFATA AGRICOLA (64% MEDIA PE TARA)

3.CALITATEA SOLURILOR : PONDERE MARE 70% A SOLURILOR DE CALITATE FOARTE BUNA SI BUNA (CL. I SI II)

4. PANTE : PONDERE MARE (87% DIN ARABIL) A TERENURILOR CU PANTE MICI CUPRINSE INTRE 0-10% CEEA CE PERMITE O MECHANIZARE IN PROPORTIE DE 100%

S.I.RIGATII: SUPRAFETELE AMENAJATE REPREZINTA 76% DIN TOTALUL SUPRAFETEI AGRICOLE

**CONCLuzie : POTENTIAL DEOSEBIT DE FAVORABIL
PENTRU ACTIVITATE AGRICOLA**

B-ELEMENTEN DE PRODUCTIE (date 1991)

1. VALOAREA PRODUCȚIEI : -REPREZINTA CCA. 27% DIN VALOAREA PRODUCȚIEI NAȚIONALE
  2. STRUCTURA PRODUCȚIEI : -PRODUCTIE VEGETALĂ -71%
- PRODUCTIE ANIMALA -29%
  - 3 ZONIFICAREA PRODUCȚIEI : -3 GRAD DE INTENSITATE A ACTIVITATII PRODUCTIVE
-3 ZONE CARACTERISTICE DIN PUNCT DE VEDERE AL PROFILULUI DE ACTIVITATE :

CONCLuzIE : AGRICULTURA DIVERSIFICATA CU POSIBILITATI REALE DE SPECIALIZARE IN ZONELE DE INTERES

C-ELEMENTE DE PRELUCRARE SI INDUSTRIALIZARE A PRODUCTEI

- CU PUTINE EXCEPTII ACTIVITATEA DE PRELUCRARE SI INDUS-
TRIALIZARE SE CONCENTREAZA IN MUNICIUL CONSTANTA
SITUAT EXCENTRIC FATA DE PRINCIPALELE ZONE DE PRODUCTE

CONCLUIZIE : CONCENTRAREA ACTIVITATII DE PRELUCRARE SI INDUSTRIALIZARE CREEAZA DISFUNCTII IN VALORIZIFICAREA PRODUCTEI AGRICOLE

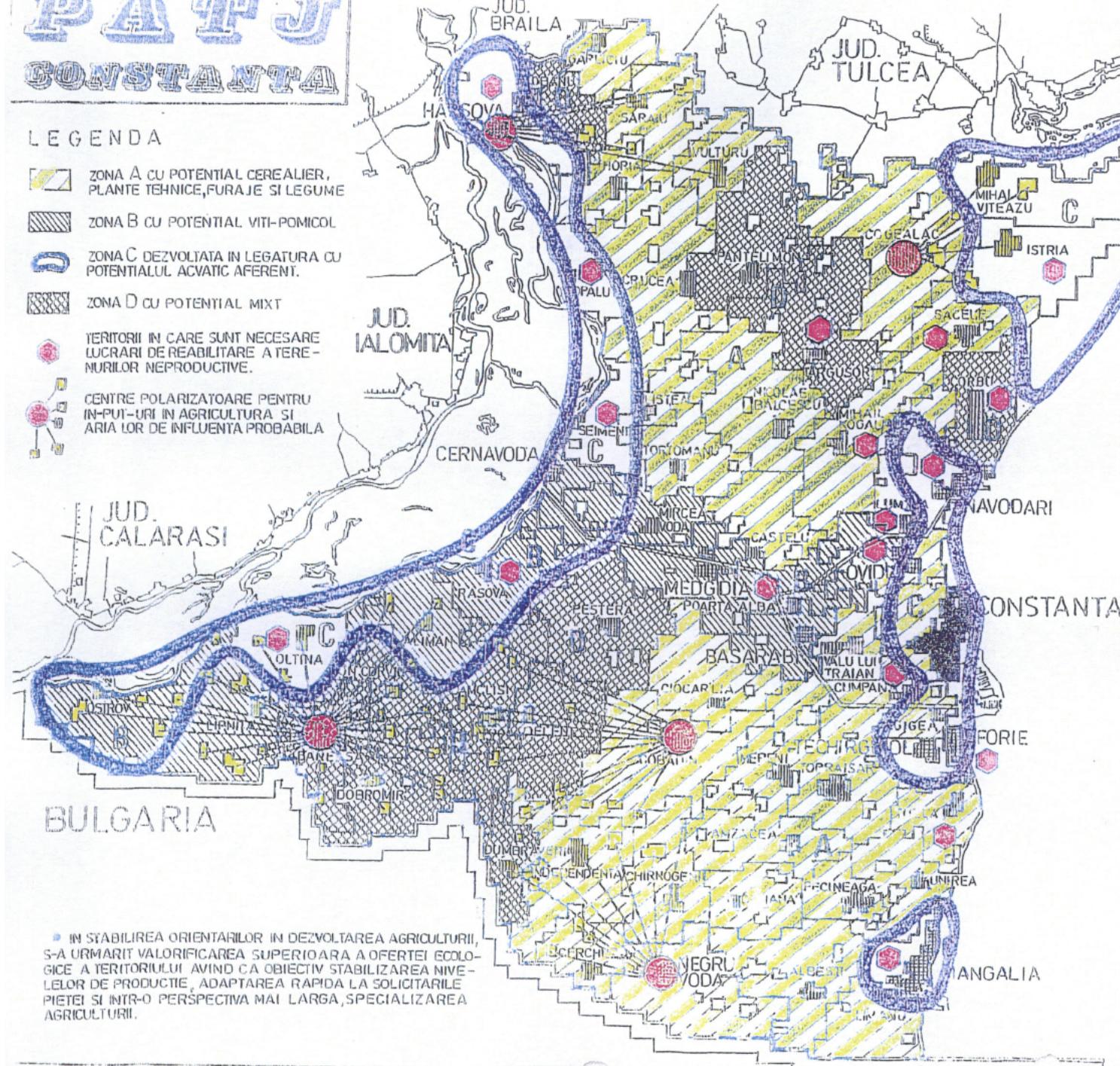
PROJECT NR. PLANS A NR.
153 II/2 C4

LEGENDA

- [Yellow Hatched] ZONA A CU POTENTIAL CEREALIER, PLANTE TEHNICE, FURAJE SI LEGUME
- [Dark Hatched] ZONA B CU POTENTIAL VITI-POMICOL
- [Blue Line] ZONA C DEZVOLTATA IN LEGATURA CU POTENTIALUL ACVATIC AFERENT.
- [Black Hatched] ZONA D CU POTENTIAL MIXT

TERITORII IN CARE SUNT NECESSARE LUCRARII DE REABILITARE A TERENURILOR NEPRODUCITIVE.

CENTRE POLARIZATOARE PENTRU IN-PUT-URI IN AGRICULTURA SI ARIA LOR DE INFLUENTA PROBABILA

• IN STABILIREA ORIENTARILOR IN DEZVOLTAREA AGRICULTURII, S-A URMARIT VALORIZAREA SUPERIOARA A OFERTEI ECOLOGICE A TERITORIULUI AVIND CA OBIECTIV STABILIZAREA NIVELOR DE PRODUCȚIE, ADAPTAREA RAPIDA LA SOLICITARILE PIETEI SI INTR-O PERSPECTIVA MAI LARGA, SPECIALIZAREA AGRICULTURII.

ORIENTARI IN DEZVOLTAREA AGRICULTURII

CRITERII UTILIZATE

- ZONA A - FOLOSINTA ARABIL: PESTE 85% DIN AGRICOL
  - AMENAJARI PENTRU IRIGATII: 100%
  - CALITATEA TERENURILOR CLASA I SI II: 100%
  - POSIBILITATII DE MECANIZARE: 100 %
- ZONA B - FOLOSINTA VITI-POMICOLA EXISTENTA PESTE 10% DIN TOTAL AGRICOL
  - AMENAJARI PENTRU IRIGATII (PARTIAL)
  - ZONA CU FAVORABILITATE PENTRU VITI-POMICULTURA
  - TRADITIE IN VITI-POMICULTURA
- ZONA C - PONDERE MARE A TERENURILOR CU APE CUPRINSĂ INTRE 7-52%
- ZONA D - STRUCTURA FOLOSINTELOR ECHILIBRATA
  - AMENAJARE PENTRU IRIGATII (PARTIAL)
  - CALITATEA TERENURILOR SUPERIOARA(I,II,III)
- CENTRE DE POLARIZARE
  - SITUATE PE AXE DE INTERES ALE JUDETULUI
  - SITUATE PE PRINCIPALE ARTERE DE CIRCULATIE
  - ACCES USOR AL LOCALITATILOR DIN ARIA PROBABILA DE INFLUENTA
  - LIMITROFE ZONELOR DEFAVORIZATE

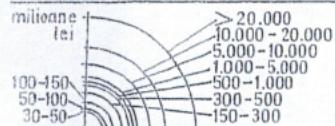
MASURI NECESARE

- ACTIUNI IMMEDIATE IN ORGANIZAREA TERITORIULUI AGRICOL
- CONSTITuirea DE PERIMETRE-AMELIORATIVE SI AMELIORAREA TERENURILOR DEGRADEATE SI NEPRODUCTIVE
- OPTIMIZAREA DIMensiUNILOR EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE FUNCTIE DE ZONA DE ORIENTARE SI OFERTA ECOLOGICA
- ADAPTAREA AMENAJERILOR DE IRIGATII LA NOUA STRUCTURA DE PROPRIETATE
- CONCENTRAREA INTRO PRIMA ETAPA A IN-PUT-URILOR DIN AGRICULTURA IN CENTRELE INTERCOMUNALE PROPUSE.

PATU CONSTANTA

LEGENDA

VALOAREA PRODUCIEI INDUSTRIALE (1991)

ONDAREA PRINCIPALELOR RAMURI INDUSTRIALE (1991)

- ENERGIE ELECTRICA
  - △ COMBUSTIBILI (PRODUSE ENERGETICE)
  - △ INDUSTRIE EXTRACTIVA+METALURGIE
  - △ CONSTRUCTII DE MASINI
  - △ CHIMIE
  - △ MATERIALE DE CONSTRUCTII
  - △ LEMN
  - △ USOARA
  - △ ALIMENTARA
  - △ ALTE RAMURI
- ZONE FARA DEZVOLTARI AL INDUSTRIEI (SUB 100 SALARIATI IN INDUSTRIA PRELUCRATOARE)

PATJ CONSTANTA

INVESTITII REALIZATE IN 1991

- INDUSTRIA EXTRACTIVA
- INDUSTRIA PRELUCRATOARE
- INDUSTRIA ENERGIEI ELECTRICE SI TERMICE
- TRANSPORT, DEPOZITARE, COMUNICATI
- COMERT
- CONSTRUCTII

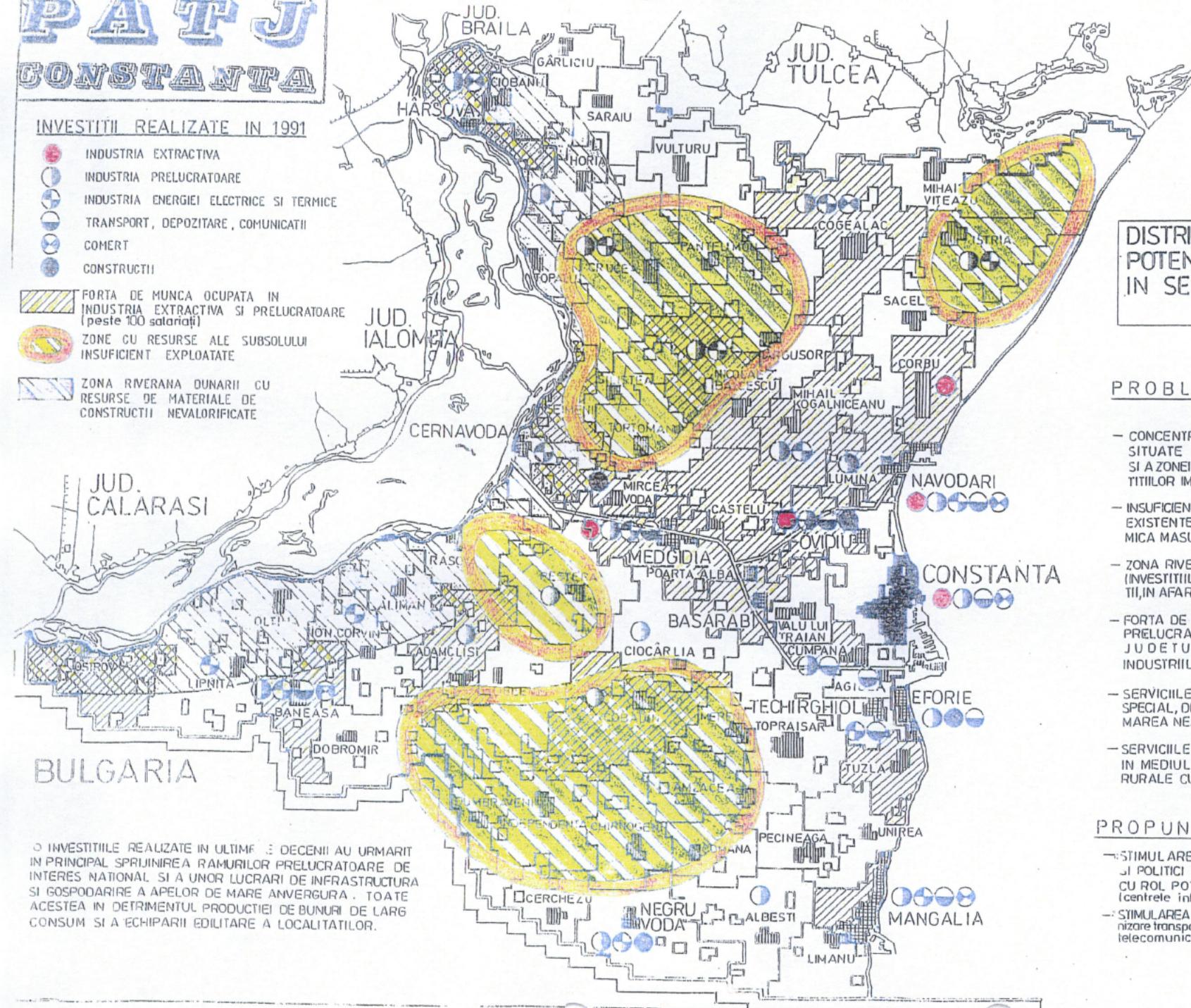
■ FORTA DE MUNCA OCUPATA IN INDUSTRIA EXTRACTIVA SI PRELUCRATOARE (peste 100 salariati)

○ ZONE CU RESURSE ALE SUBSOLULUI INSUFICIENT EXPLOATATE

■ ZONA RIVERANA DUNARI CU RESURSE DE MATERIALE DE CONSTRUCTII NEVALORIZIFCAR

JUD. CALARASI

BULGARIA

○ INVESTITIILE REALIZATE IN ULTIMELE DEZENII AU URMARIT IN PRINCIPAL SPRIJINIREA RAMURILOR PRELUCRATOARE DE INTERES NATIONAL SI A UNOR LUCRARI DE INFRASTRUCTURA SI GOSPODARIRE A APELOR DE MARE ANVERGURA. TOATE ACESTEAS IN DETRIMENTUL PRODUCERII DE BUNURI DE LARG CONSUM SI A ECHIPARII EDILITARE A LOCALITATILOR.

DISTRIBUTIA CENTRELOR CU POTENTIAL DE DEZVOLTARE IN SECTOARELE SECUNDAR SI TERTIAR

PROBLEME

- CONCENTRAREA INVESTITIILOR IN LOCALITATILE SITUATE DE-A LUNGUL AXULUI MEDIAN EST-VEST SI A ZONEI LITORALE (SE REMARCA LIPSA INVESTITIILOR IMPORTATANTE IN ZONA TUZLA-UNIREA)
- INSUFICIENTA VALORIZIFICARE A RESURSELOR NATURALE EXISTENTE (INVESTITIILE S-AU REALIZAT INTR-O MAI MICA MASURA IN ZONE CU RESURSE ALE SUBSOLULUI)
- ZONA RIVERANA DUNARI - POTENTIAL NEVALORIZIFICAT (INVESTITIILE REALIZATE IN 1991, SUNT CU CITEVA EXCEPTII, IN AFARA ACESTEI ZONE)
- FORTA DE MUNCA DIN INDUSTRIA EXTRACTIVA SI PRELUCRATOARE SE CONCENTREAZA IN CENTRUL JUDETULUI (PESTE 100 SALARIATI IN INDUSTRIILE RESPECTIVE)
- SERVICIILE DE TRANSPORT S-AU DEZVOLTAT, IN SPECIAL, DE-A LUNGUL CANALULUI DUNARE - MAREA NEAGRA SI ORASELE DE PE LITORAL.
- SERVICIILE COMERCIALE INSUFICIENT DEZVOLTATE IN MEDIUL RURAL(CU EXCEPTIA CATORVA CENTRE RURALE CU ROL POLARIZATOR IN ZONA)

PROPUNERI

- STIMULAREA PRIN MIJLOACE FINANCIARE, FISCALE SI POLITICI FUNCIARE A INVESTITIILOR IN LOCALITATILE CU ROL POTENTIAL DE POLARIZARE IN TERITORIU (centre intercomunale propuse)
- STIMULAREA INVESTITIILOR CE ATRAG DEZVOLTARE (moderizare transporturi, echipare energetica, hidro-edilitara, si telecomunicatii)

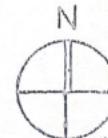
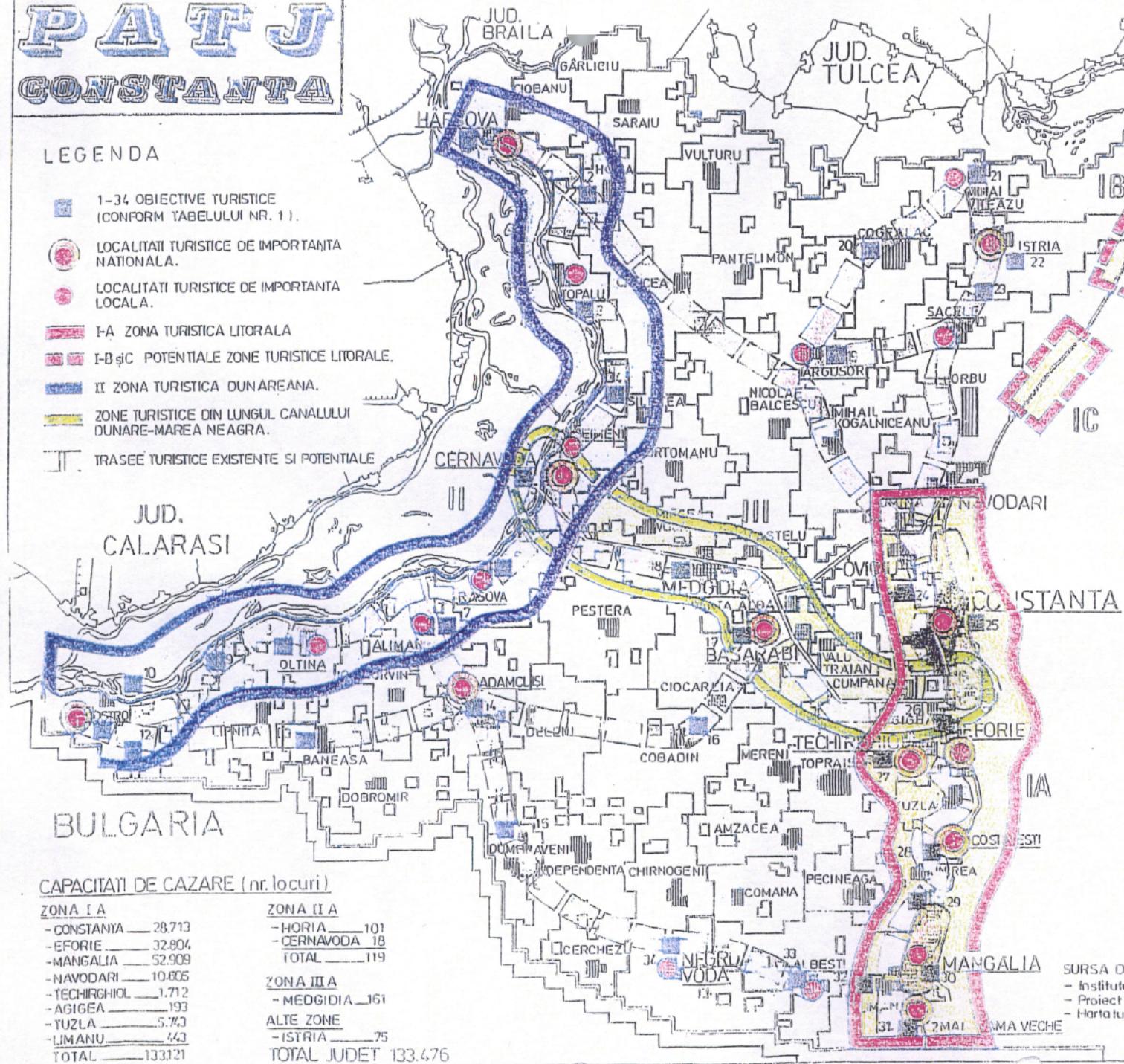
PROIECT NR. PLANSA NR.
153/II/2 D2

PATJ CONSTANȚA

LEGENDA

- 1-34 OBIECTIVE TURISTICE (CONFORM TABELULUI NR. 1).
- LOCALITĂȚI TURISTICE DE IMPORTANȚĂ NAȚIONALĂ.
- LOCALITĂȚI TURISTICE DE IMPORTANȚĂ LOCALĂ.
- I-A ZONA TURISTICĂ LITORALĂ
- I-B și IC POTENȚIALE ZONE TURISTICE LITORALE.
- II ZONA TURISTICĂ DUNĂREANA.
- ZONE TURISTICE DIN LUNGUL CANALULUI DUNARE-MAREA NEAGRĂ.
- TRASEE TURISTICE EXISTENTE SI POTENȚIALE

TURISMUL

I. A. ZONA TURISTICĂ LITORALĂ

- CUPRINDE PRINCIPALELE CAPACITĂȚI DE CAZARE, DOTARI DE AGREMENT SI BAZE DE TRAITEMENT BALNEAR;
- CEL MAI MARE NUMAR DE MONUMENTE, VESTIGII SI SITURI ISTORICE SI SUBMARINE DE IMPORTANȚĂ NAȚIONALĂ DIN JUDET;
- ATRACTIVITATE TURISTICĂ DE INTERES NAȚIONAL SI POTENȚIAL DE DEZvoltare DE INTERES INTERNATIONAL.

I.B si IC POTENȚIALE ZONE TURISTICE LITORALE

- POSIBILITATI DE DEZvoltare PENTRU TURISM IN CONDITIILE REGLEMENTARILOR PREVAZUTE DE LEGA R.B.D.D. (I.B) SI UNOR RESTRICTIONI DE DEZvoltare INDUSTRIALA SI A ACCESULUI IN ZONA BUHAZ-VADU (IC).

II ZONA TURISTICĂ DUNĂREANA

- PEISAJ DEOSEBIT DE INTERESANT (FORMATIUNI NEO-JURASICE, CANARALE);
- OBIECTIVE TURISTICE DE IMPORTANȚĂ NAȚIONALĂ, PODGORII, REZERVATII NATURALE, ETC ;
- NECESA DEZvoltarea CAPACITĂȚII DE CAZARE SI A SERVICIILOR TURISTICE AFERENTE.

III ZONE TURISTICE DIN LUNGUL CANALULUI DUNARE-MAREA NEAGRĂ

- PARALELA VALURILOR ISTORICE DE APARARE PE TRASEUL CERNAVODA-CONSTANȚA;
- OBIECTIVE TURISTICE IMPORTANTE (MONUMENTE, SITURI ISTORICE, PODGORII MURFATLAR, REZERVATII NATURALE, ETC);
- NECESA DEZvoltarea CAPACITĂȚILOR DE CAZARE SI SERVICIILOR TURISTICE AFERENTE ;
- NECESA MASURI DE REDUCERE SI ELIMINARE A POLUARII INDUSTRIALE SI DE TRANSPORT

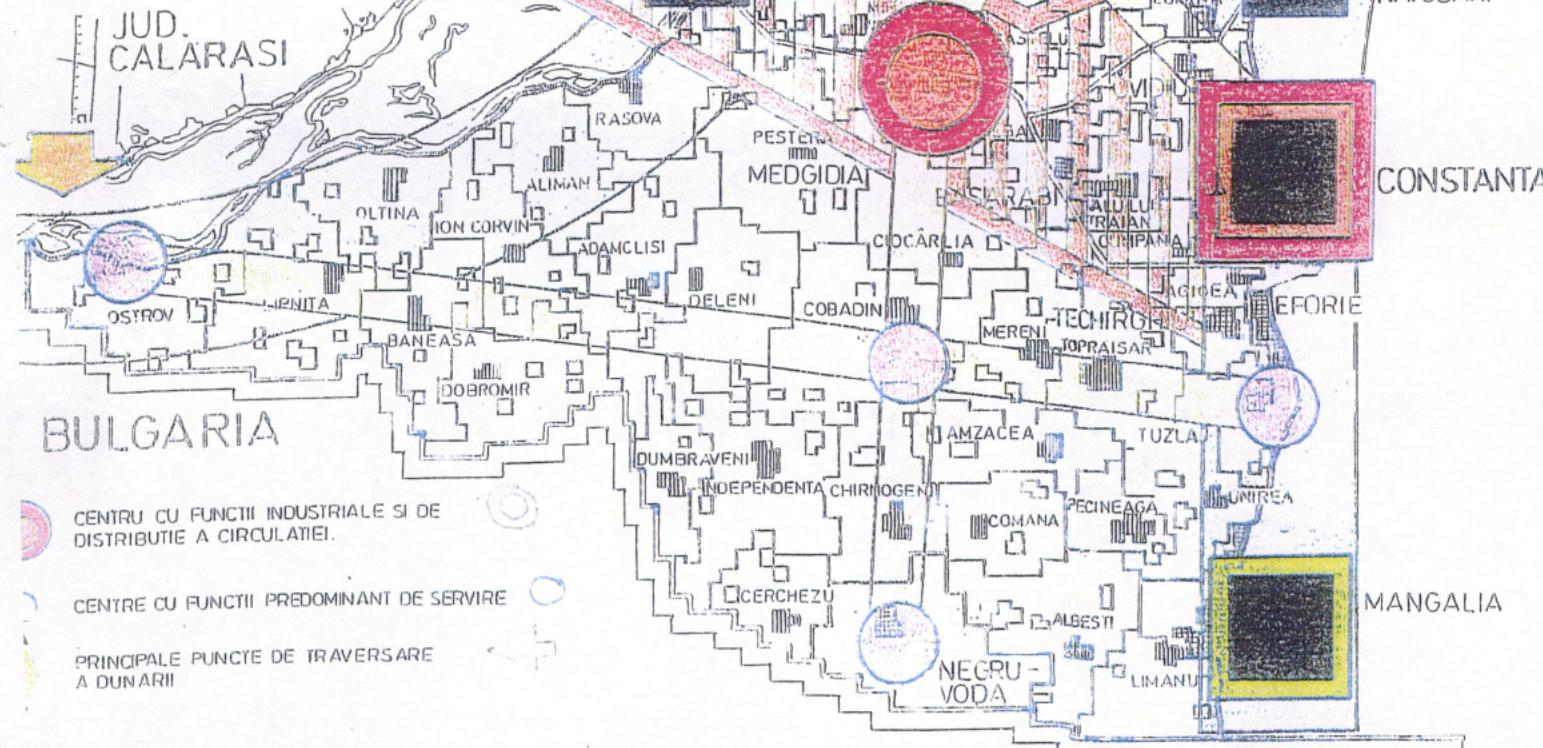
SURSA DATELOR :

- Institutul de Cercetare pentru Turism
- Proiect S.A. Constanța
- Harta turistică Dobrogea -1991

PATJ CONSTANTA

EGENDA

- AXA INDUSTRIALA A JUDETULUI
- AXE TURISTICE ALE JUDETULUI
- AXE DE SERVIRE
- CENTRU CU FUNCȚII MULTIPLE INDUSTRIALE DE SERVIRE SI TRANSPORT
- CENTRU CU FUNCȚII INDUSTRIALE SI DE SERVIRE
- CENTRE INDUSTRIALE

ORIENTARI IN DEZVOLTAREA INDUSTRIEI SI SERVICIILOR

- INFRASTRUCTURA SI ECHIPAREA ENERGETICA SI HIDROEDILITARA A AXEI MEDIANE CERNAVODA-CONSTANTA, CONFERA ACESTEIA POTENTIAL PENTRU O SUSTINUTA ACTIVITATE INDUSTRIALA SI DE DEPOZITARE.
- VALORILE MEDIULUI NATURAL SI CONSTRUIT CONFERA LITORALULUI MARII NEGRE SI ZONEI RIVERANE DUNARII O VOCATIE TURISTICA.
- LEGATURA MARILOR AXE SI CENTRE ECONOMICE ALE JUDETULUI CU RESTUL TERITORIU SE VA REALIZA PRIN AXE CU FUNCȚII PREDOMINANT DE SERVIRE
- MEDGIDIA PRIN POZITIA GEOGRAFICA SI FUNCȚIILE SOCIO-ECONOMICE VA DETINE UN ROL DE „PLACA TURNANTA” IN CADRUL JUDETULUI.
- AXA INDUSTRIALA A JUDETULUI VA GRUPA, CONFORM PROGNOZEI POPULATIEI, PESTE 650.000 LOCUITORI ADICA PESTE 70% DIN POPULATIA JUDETULUI IN 2010.
- INTERSECTIA AXEI INDUSTRIALE CU CELE 2 AXE TURISTICE, MAI ALES CU CEA LITORALA, REPREZINTA IMPORTANTE PUNCTE CONFLICTUALE CE NECESA POLITICI RIGUROASE DE PROTECTIE A MEDIULUI.

PATU CONSTANTA

LEGENDA

SPORUL NATURAL MEDIU ANUAL (1988-1992)

SOLD NATURAL POZITIV

PESTE 10,0 %

INTRE 5,0 — 9,9 %

INTRE 1,0 — 4,9 %

SOLD NATURAL NESEMNICATIV

INTRE -0,2 si 0,9 %

SOLD NATURAL NEGATIV

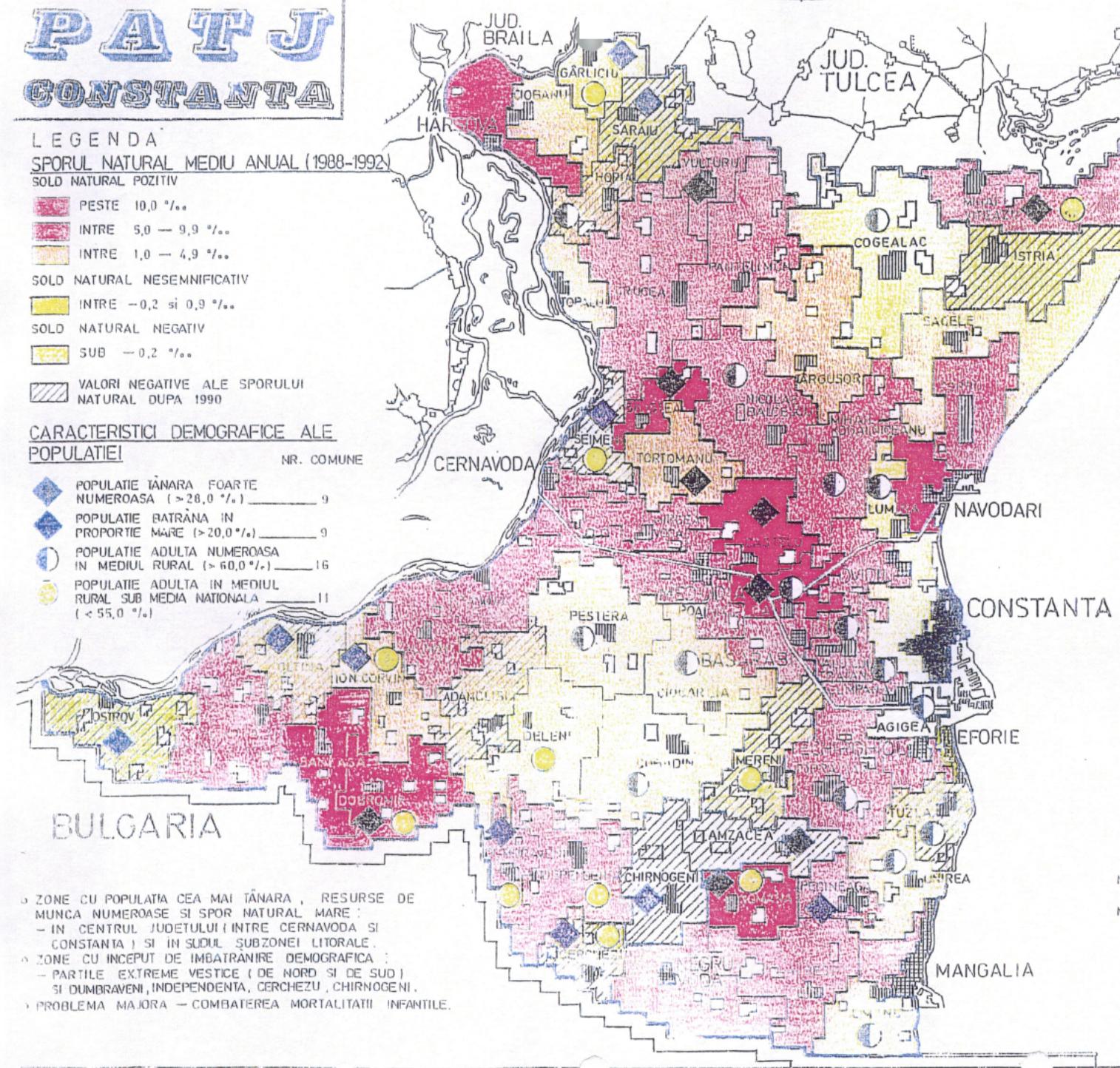
SUB -0,2 %

VALORI NEGATIVE ALE SPORULUI
NATURAL DUPA 1990

CARACTERISTICI DEMOGRAFICE ALE POPULATIEI

NR. COMUNE

- ◆ POPULATIE TANARA FOARTE NUMEROASA (> 28,0 %) _____ 9
- ◆ POPULATIE BATRANA IN PROPORTIE MARE (> 20,0 %) _____ 9
- ◆ POPULATIE ADULTA NUMEROASA IN MEDIUL RURAL (> 60,0 %) _____ 16
- ◆ POPULATIE ADULTA IN MEDIUL RURAL SUB MEDIA NATIONALA (< 55,0 %) _____ 11

- ZONE CU POPULATIA CEA MAI TANARA , RESURSE DE MUNCA NUMEROASE SI SPOR NATURAL MARE :
  - IN CENTRUL JUDETULUI (INTRE CERNAVODA SI CONSTANTA) SI IN SUDUL SUBZONEI LITORALE .
- ZONE CU INCEPUT DE IMBATORIRE DEMOGRAFICA :
  - PARTILE EXTREME VESTICE (DE NORD SI DE SUD) SI DUMBRAVENI, INDEPENDENTA, CERCHEZU, CHIRNOGENI .
- PROBLEMA MAJORA — COMBATEREA MORTALITATII INFANTILE.

POPULATIA

CARACTERISTICI DEMOGRAFICE ALE POPULATIEI

STRUCTURA PE SEXE SI GRUPE DE VARSTA (TOTAL POP=100,0)

SEX	MUNICIPII SI ORASE JUDET ROMANIA	COMUNE JUDET ROMANIA	
		JUDET	ROMANIA
MASCULIN	49,7	48,8	49,6
FEMININ	50,3	51,2	50,4
GRUPE DE VARSTA			
0 — 14 ani	24,4	24,3	25,3
15 — 59 ani	65,3	64,1	59,7
60 ani si peste	10,3	11,6	15,0

- POPULATIE MASCULINA EXCEDENTARA IN 2/3 DIN UNITATILE ADMINISTRATIV-TERITORIALE (6 ORASE SI 38 COMUNE)
- POPULATIE TANARA : VARSTA MEDIE -31,5 ANI (ROMANIA 34,6 ANI)
- POPULATIE DIN RURAL : PRINTRE CELE MAI TINERE DIN TARA DECAT IN URBAN (IN 31 COMUNE)
- PROPORȚIE MAI MARE A COPIILOR (0 - 14 ANI) IN RURAL
- RESURSE DE MUNCA NUMEROASE , PROPORȚIE APROPIATA DE URBAN (PESTE 60 %) — IN CCA 1/3 DIN COMUNE .
- RESURSE DIMINUATE CA URmare A EMIGRARILOR (SUB 55 %) IN CCA 1/5 DIN COMUNE

MISCAREA NATURALA A POPULATIEI-1992

RATE (%)	MUNICIPII SI ORASE JUDET ROMANIA	COMUNE JUDET ROMANIA	
		JUDET	ROMANIA
NATALITATE	9,1	10,2	13,5
MORTALITATE	7,8	8,7	12,4
SPOR NATURAL	1,3	1,5	1,1
MORTALITATE INFANTILA	32,4	20,8	45,8

- INTRE CELE 11 JUDETE IN CARE SE ASIGURA O CRESTERE NATURALA A POPULATIEI RURALE
- MORTALITATEA INFANTILA IN RURAL ESTE CEA MAI MARE DIN TARA (IN URBAN ESTE DELASITA DE UN SINGUR JUDET)

PROIECT NR. PLANSA NR.
153 II/2 E 1

PATJ CONSTANTA

LEGENDA

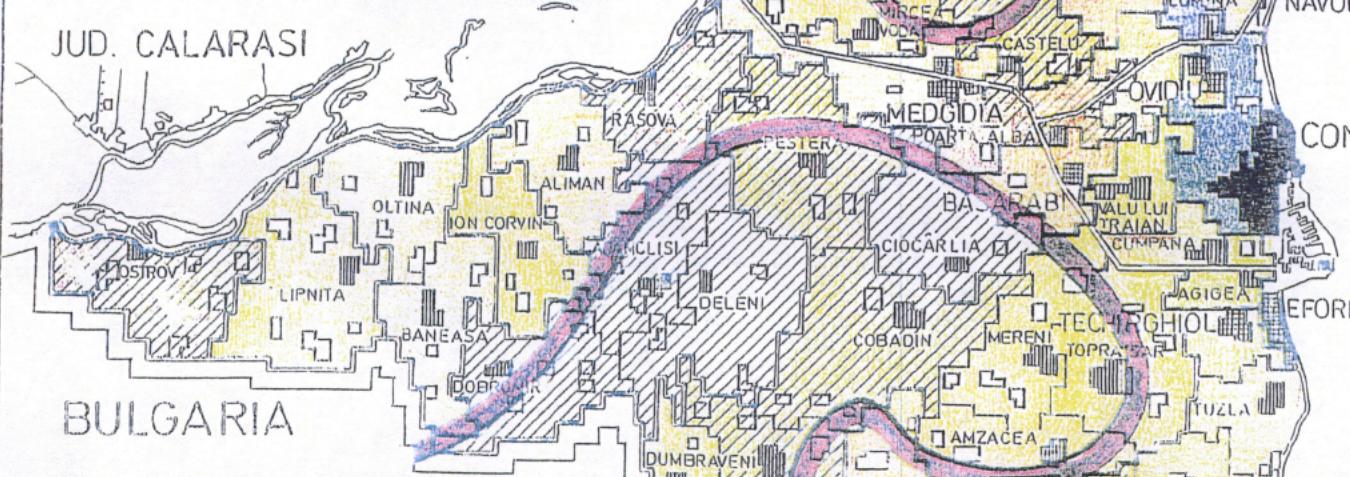
POPULATIA AGRICOLA / SUPRAFATA AGRICOLA

- [Blue] INTRE 800-1250 persoane /100ha - 2orase
- [Dark Blue] INTRE 300-799 persoane/100ha - 1 comună
- [Yellow] INTRE 20,0 - 29,9 persoane /100 ha - 1 oraș și 1 comună
- [Light Yellow] INTRE 10,0 - 19,9 persoane/100ha - 6 orase și 18 comune
- [Orange] INTRE 5,0 - 9,9 persoane/100 ha - 2 orase și 24 comune
- [Red] SUB 5,0 persoane /100ha - 8 comune

 ZONA CU EXCEDENT DE POPULATIE ACTIVA
(PESTE 10,0 persoane/100 ha)

 TERRITORII CU RATA DE ACTIVITATE
SCAZUTA (SUB 40 PERS. ACTIVE / 100 LOC.)

JUD. CALARASI

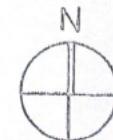
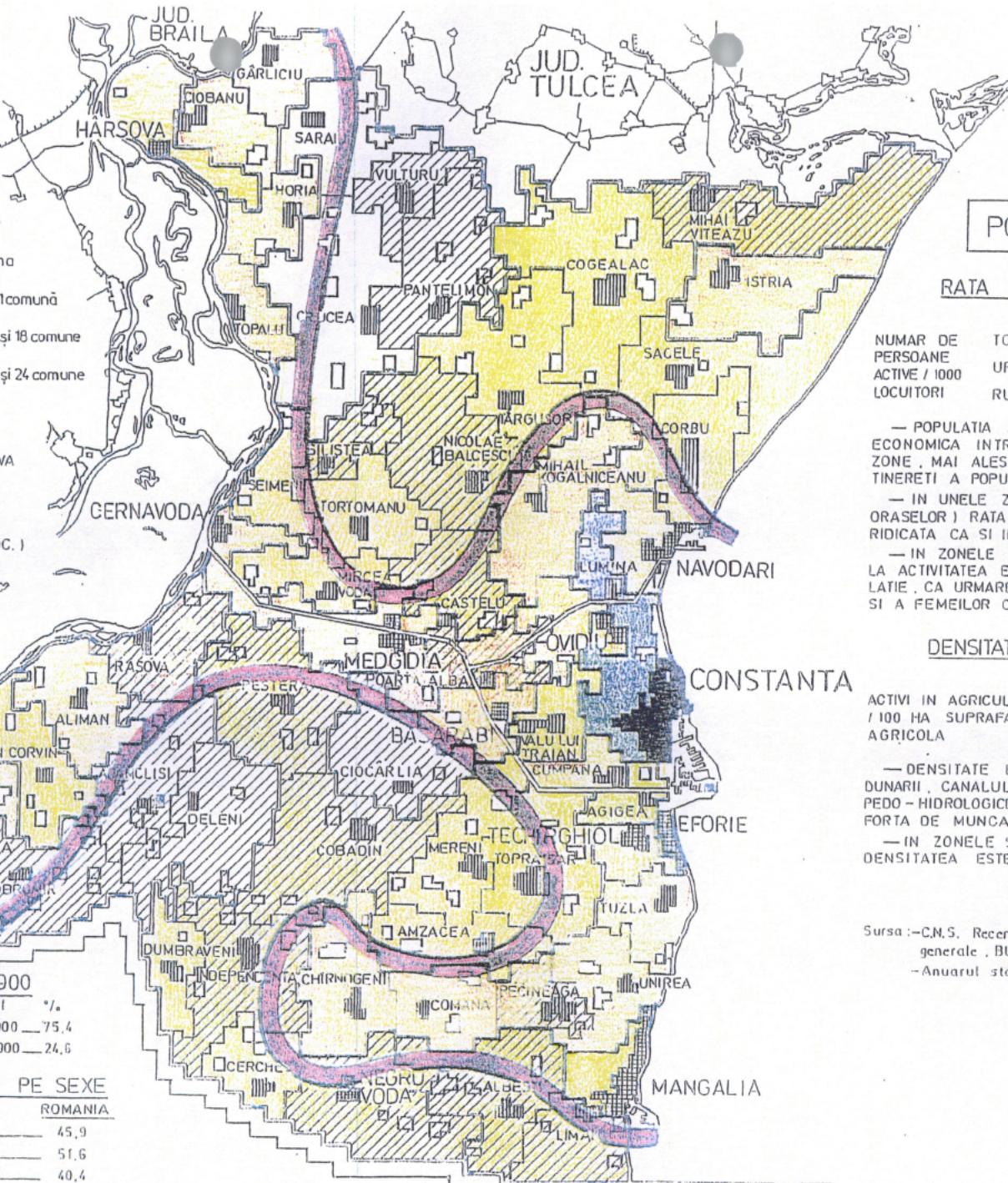
BULGARIA

TOTAL POPULATIE ACTIVA = 332,900

PE SEXE	PE MEDII	%
MASCULIN	202,900	60,9
FEMININ	110,000	39,1
URBAN	251,000	75,4
RURAL	81,900	24,6

RATA SPECIFICA DE ACTIVITATE PE SEXE

	JUD. CONSTANTA	ROMANIA
AMBELE SEXE	44,5	45,9
MASCULIN	54,3	51,6
FEMININ	33,7	40,4

POPULATIA ACTIVA

RATA DE ACTIVITATE

	JUD. CONSTANTA	ROMANIA
NUMAR DE PERSOANE ACTIVE / 1000 LOCUITORI	TOTAL 44,5	45,9
URBAN	45,6	47,2
RURAL	41,3	44,3

— POPULATIA JUDETULUI PARTICIPA LA ACTIVITATEA ECONOMICA INTR-O PROPORTIE MAI MICA DECAT IN ALTE ZONE , MAI ALES IN MEDIUL RURAL , DATORITA RELATIEI TINERETI A POPULATIEI;

— IN UNELE ZONE RURALE (MAI ALES IN JURUL ORASELOR) RATA DE ACTIVITATE ESTE TOT ATAT DE RIDICATA CA SI IN URBAN;

— IN ZONELE CENTRU-NORD SI CENTRU-SUD PARTICIPA LA ACTIVITATEA ECONOMICA PUTINE PESTE 1/3 DIN POPULATIE , CA URMARE A UNEI PROPORȚII RIDICATE A COPIILOR SI A FEMEILOR CASNICE , OCUPATE CU CRESTEREA COPIILOR

DENSITATEA POPULATIEI AGRICOLE

JUD. CONSTANTA	ROMANIA
ACTIVI IN AGRICULTURA / 100 HA SUPRAFATA AGRICOLA	9,5 15,7

— DENSITATE ESTE MAI MARE IN ZONELE RIVERANE DUNARII , CANALULUI SI MARII NEGRE , UNDE CONDITIILE PEDO - HIDROLOGICE FAVORIZEAZA CULTURI CE NECESA FORTA DE MUNCA NUMEROASA (PESTE 10 ACTIVI / 100 HA)

— IN ZONELE SECETOASE SI CU CULTURI MARI , DENSITATEA ESTE REDUSA (SUB 10 ACTIVI / 100 HA)

Sursa :—C.N.S. Recensamantul populatiei si locuintelor - Rezultate generale , BUC , anul 1993.

—Anuarul statistic al Romaniei , 1992

PROIECT NR. 153II/2 E2

PAT J CONSTANTA

LEGENDA

○ PROFILUL OCUPATIONAL AL POPULATIEI PE SECTOARE A. IN URBAN - 1992

- - PREDOMINA SECTORUL SECUNDAR (> 50%)
- - PREDOMINA SECTORUL TERTIAR (> 50%)
- - PREZENTA ECHILIBRATA A SECTOARELOR SECUNDAR SI TERTIAR (> 35% fiecare)
- - PREZENTA ECHILIBRATA A SECTOARELOR PRIMAR SI TERTIAR (38-40% fiecare)

B. IN RURAL

- - PREZENTA ECHILIBRATA A SECTOARELOR PRIMAR (33-48%) SI SECUNDAR (32-38%), IAR TERTIARUL SUB 23%.
- - PREZENTA ECHILIBRATA A SECTOARELOR SECUNDAR SI TERTIAR (32-42% fiecare), IAR PRIMARUL SUB 25%
- - PREDOMINA SECTORUL PRIMAR (40-49%) SI TERTIAR (23-33%), IAR SECUNDARUL SUB 23%
- - PREDOMINA SECTORUL PRIMAR (> 50%)

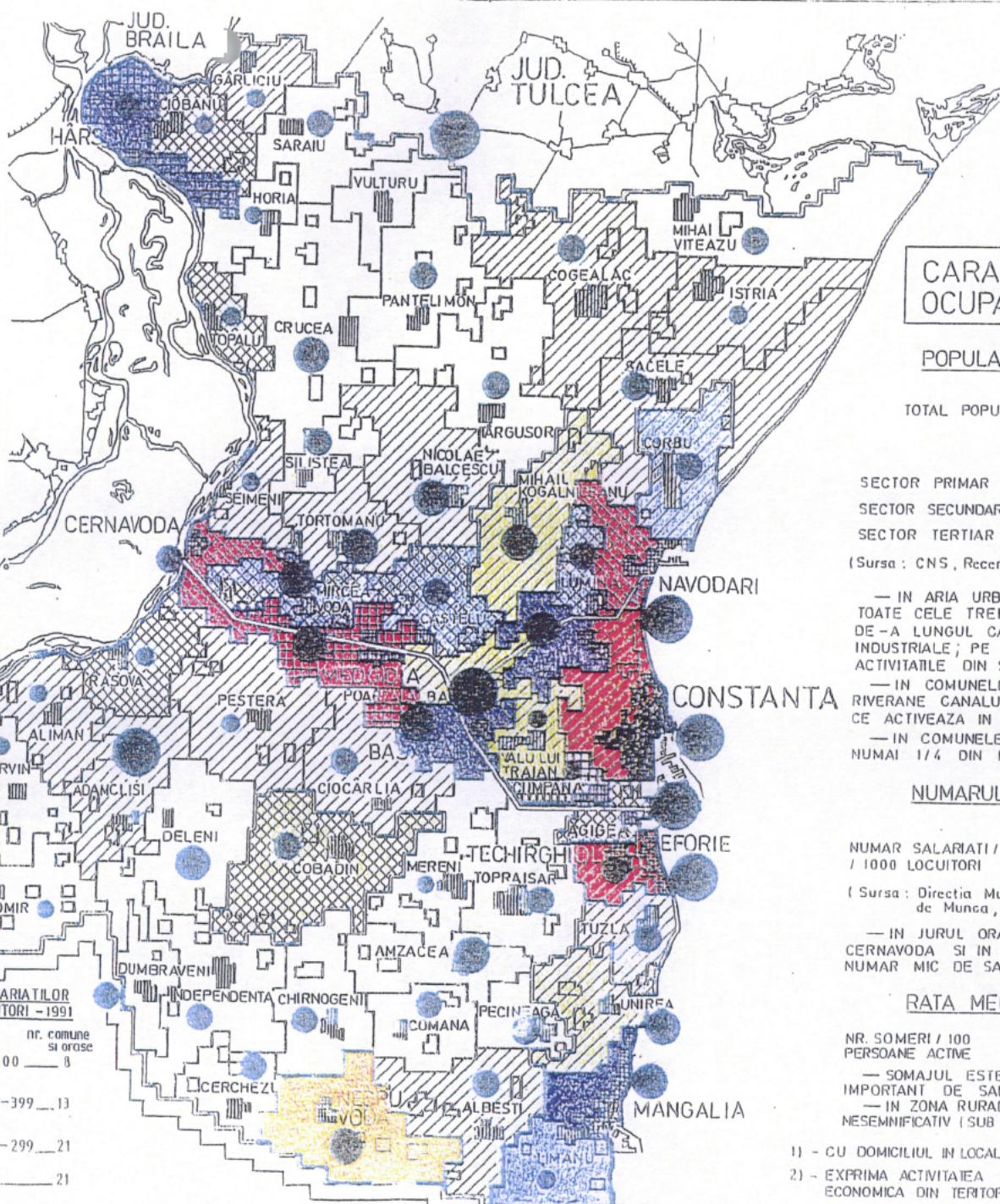
BULGARIA

RATA SOMAJULUI (% din populatia activa) IN 1992

	nr. comune si orase
15,0 % si peste	3
intre 10,0 - 14,9%	13
intre 5,0 - 9,9%	24
sub 5,0%	23

○ NUMARUL SALARIATILOR LA 1000 LOCUITORI - 1991

	nr. comune si orase
peste 400	8
intre 300-399	13
intre 150-299	21
sub 150	21

CARACTERISTICI ALE OCUPARII POPULATIEI

POPULATIA ACTIVA¹⁾ PE SECTOARE ECONOMICE

TOTAL POPULATIE ACTIVA = 100,0

TOTAL POPULATIE ACTIVA = 100,0			JUDET	
	T.	U.	R.	ROMANIA
SECTOR PRIMAR	17,5	5,9	53,0	26,0
SECTOR SECUNDAR	37,1	42,7	19,8	41,0
SECTOR TERTIAR	41,0	47,6	20,9	33,0

(Sursa : CNS , Recensamantul populatii, Buc. oct. 1993)

— IN ARIA URBANA A JUDETULUI SUNT PREZENTE TOATE CELE TREI PROFILURI – INDUSTRIAL, SERVICII,AGRAR; DE-A LUNGUL CANALULUI PREDOMINA ACTIVITATE INDUSTRIALE ; PE LITORALUL MARII NEGRE PREDOMINA ACTIVITATELE DIN SERVICII .

— IN COMUNELE DIN ARIA DE INFLUENTA A ORASELOR RIVERANE CANALULUI ESTE MARE NUMARUL PERSOANEI ORICE ACTIVEAZA IN SECTORUL SECUNDAR (PESTE 35%).

— IN COMUNELE DIN ZONA CONSTANTA – EFORIE NUMAI 1/4 DIN POPULATIE SE OCUPA CU AGRICULTURA

NUMARUL MEDIU DE SALARIATI²⁾ 1991

NUMARUL MEDIU DE SALARIATI ²⁾ 1991			JUDET	
	T.	U.	R.	ROMANIA
NUMAR SALARIATI / 1000 LOCUITORI	363	411	229	319

(Sursa : Directia Muncii si Protectiei Sociale , oficiul Forței de Muncă , Constanța)

— IN JURUL ORASELOR CONSTANTA , NAVODARI, HARSOVA, CERNAVODA SI IN SUD-VESTUL JUDETULUI EXISTA UN NUMAR MIC DE SALARIATI – SUB 100 / 1000 LOCUITORI .

RATA MEDIE A SOMAJULUI – 1992

	JUD. CONSTANTA	ROMANIA
NR. SOMERI / 100 PERSOANE ACTIVE	9,9	8,9

— SOMAJUL ESTE MAI RIDICAT IN ZONELE CU NUMAR IMPORTANT DE SALARIATI

— IN ZONA RURALA DIN NORD SI SUD SOMAJUL ESTE NESEMENITATIV (SUB 2,0%).

1) - CU DOMICILIUL IN LOCALITATE

2) - EXPRIMA ACTIVITATEA ECONOMICA DIN TERITORIU

PATJ CONSTANTA

RITMUL MEDIU ANUAL DE CRESTERE A POPULATIEI IN PERIOADA 1992-2010

ZONE CU CRESTERI ALE POPULATIEI

1,1 - 1,5

0,6 - 1,0

ZONE CU POPULATIA IN STAGNARE

0 - 0,5

ZONE CU SCADERI ALE POPULATIEI

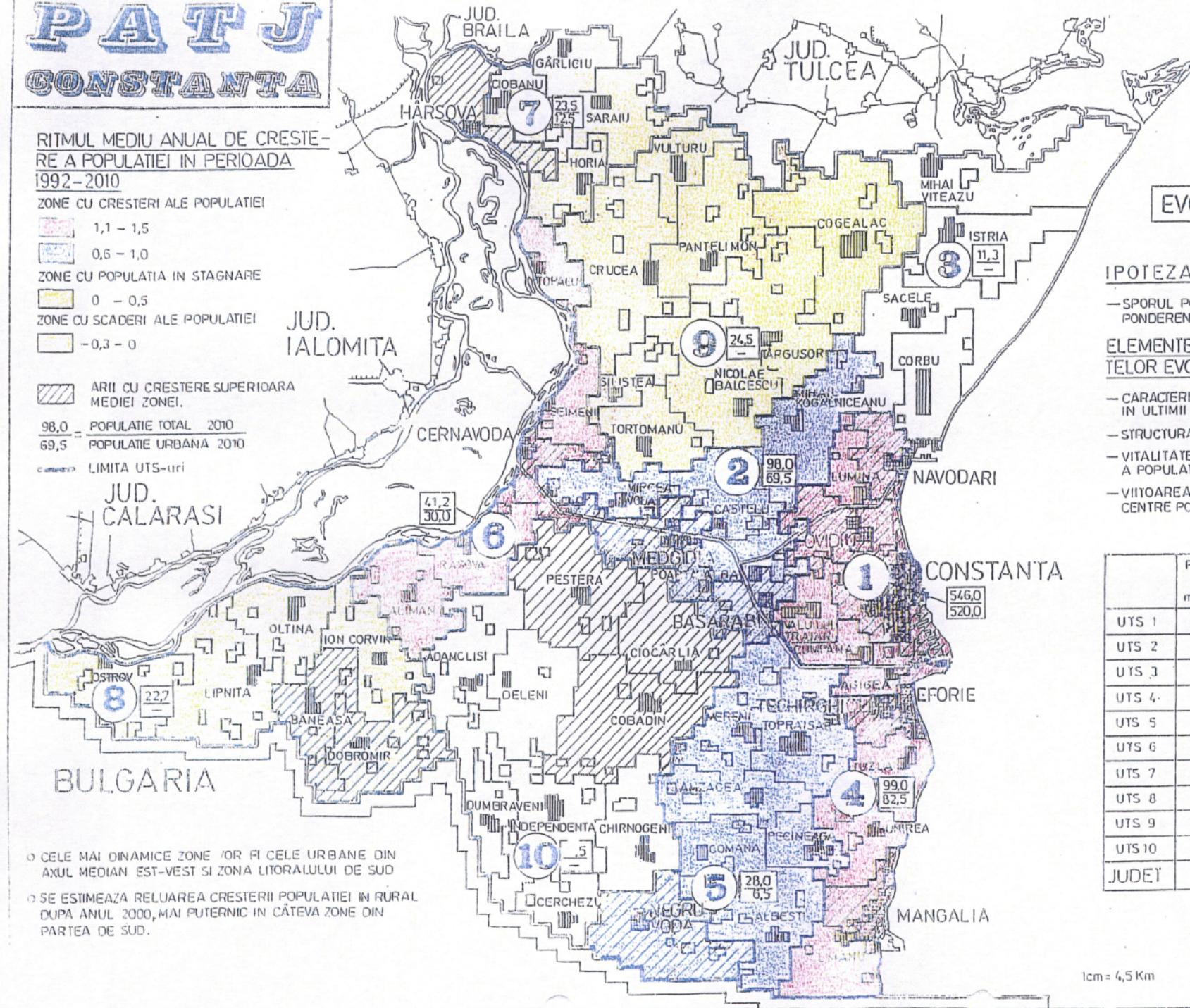
-0,3 - 0

ARII CU CRESTERE SUPERIOARA MEDIEI ZONEI.

98,0 = POPULATIE TOTAL 2010

69,5 = POPULATIE URBANA 2010

LIMITA UTS-uri

EVOLUTIA POPULATIEI

IPOTEZA

- SPORUL POPULATIEI VA FI ASIGURAT IN MOD PRE- PONDERENT DE CATRE CRESTerea NATURALA.

ELEMENTE DE FUNDAMENTARE A TENDIN- TELOR EVOLUTIEI VIITOARE A POPULATIEI

- CARACTERISTICILE MISCARII NATURALE SI MIGRATORII IN ULTIMII 5 ANI.
- STRUCTURA ACTUALA PE VARSIE A POPULATIEI
- VITALITATEA SI CAPACITATEA REPRODUCTIVA A POPULATIEI
- VIITOAREA DEVOLTARE PROBABILA A UNOR CENTRE POLARIZATOARE

	POPULATIE 2010 mii persoane	SPOR POPULATIE 1992 - 2010 mii pers.	RITM MEDIU DE CRESTERE (%) 1992-2010
UTS 1	546,0	126,0	1,6
UTS 2	98,0	13,5	1,6
UTS 3	11,3	-0,5	-0,2
UTS 4	99,0	22,7	3,0
UTS 5	28,0	2,9	1,6
UTS 6	41,2	7,9	1,9
UTS 7	23,5	1,8	0,5
UTS 8	22,7	0,4	0,1
UTS 9	24,5	0,1	0,4
UTS 10	27,5	-1,2	-0,3
JUDET	921,7	174,0	2,0

1cm = 4,5 Km

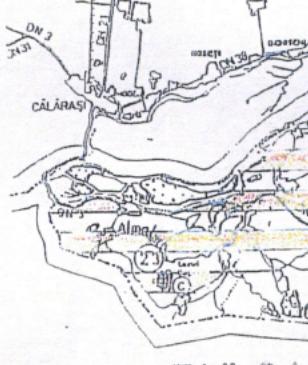
PROIECT NR. 153/I/2 E.4

PATJ CONSTANTA

LEGENDA

- MARELE DELTA
- CURSURI DE APA
- LACURI (1-27)
- CANAL DUNARE - MAREA NEAGRA
- PADURI (0-1)
- PADURI CU ROL DE PROTECTIE
- PADURI CU FUNCTIE DE RECREERE
- ASEZARI RURALE
- ASEZARI URBANE

JUD. CALARASI

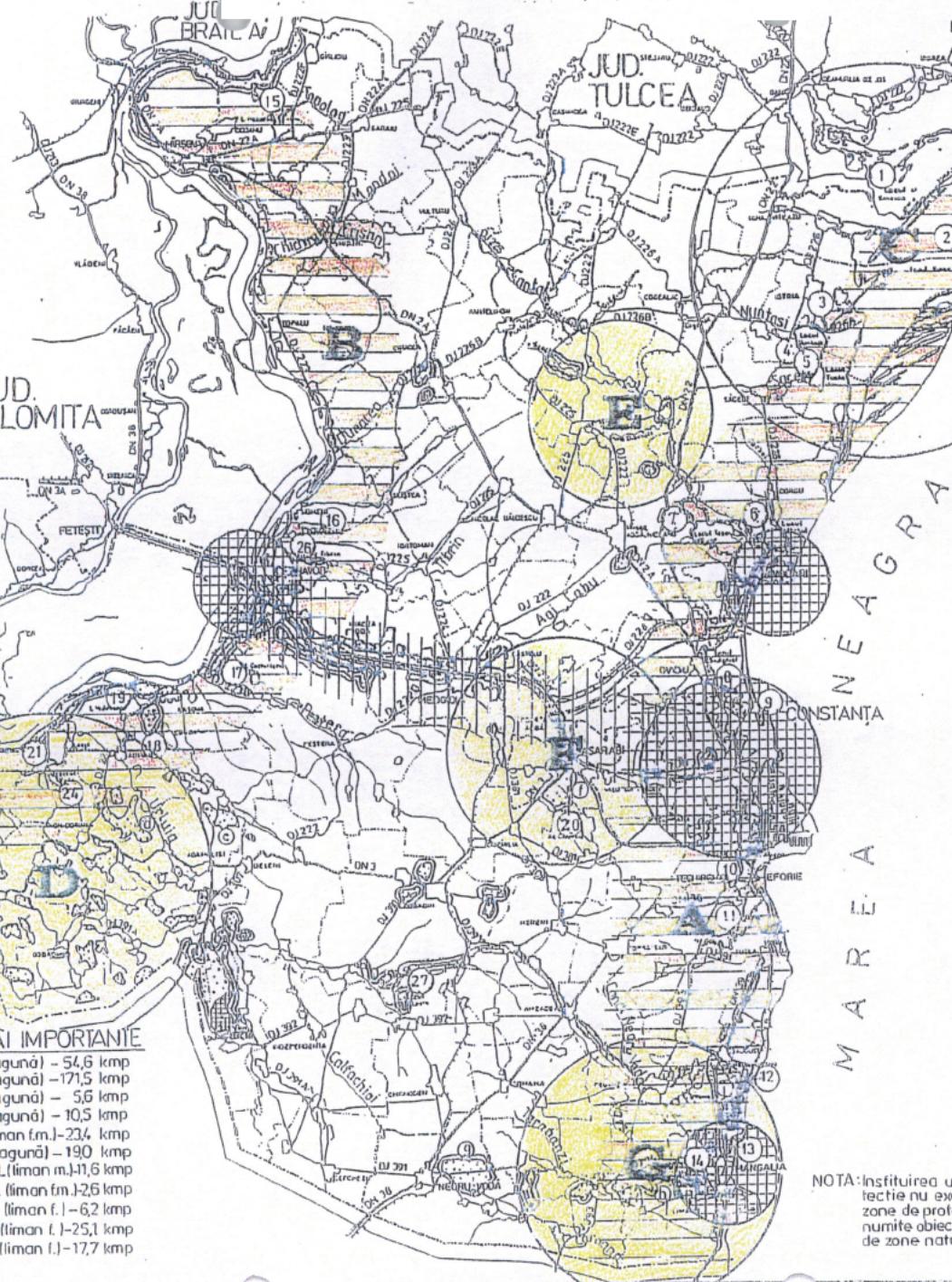
BULGARIA

PADURI

- (a) PADUREA DUMBRAVENI
- (b) PADUREA CANARAUA FETII
- (c) PADUREA ESICHOI
- (d) PADUREA DECEBAL
- (e) PADUREA MULTIOVA
- (f) PADUREA MURFATLAR
- (g) PADUREA NEGRU YODA
- (h) PADUREA HAGIENI
- (i) PADUREA COMOROVA

LACURI MAI IMPORTANTE

1. ZMEICA (lagună) - 54,6 kmp
2. LSINOIE (lagună) - 171,5 kmp
3. LISTRIA (lagună) - 5,6 kmp
4. LNUNTASII (lagună) - 10,5 kmp
5. LTASAUL (liman fm.) - 234 kmp
6. LSUTGHIOIL (lagună) - 190 kmp
7. L.TECHIRGHIOIL (liman m.) - 1,6 kmp
8. L.MANGALIA (liman fm.) - 2,6 kmp
9. L.DUNARENI (liman f.) - 6,2 kmp
10. L.OLTINA (liman f.) - 25,1 kmp
11. L.BUGEAC (liman f.) - 17,7 kmp

ZONE VALOROASE ALE CADRULUI NATURAL

REGLEMENTARI

- ZONA A - CUPRINSA IN ZONA DE STUDIU A LITORALULUI ROMANESC VA FACE OBIECTUL UNOR REGLEMENTARI STRICTE DE PROTECTIE SI RECONSTRUCTIE ECOLOGICA
- ZONA B - NECESA INSTITuirea unui regim moderat de protecție si măsuri de refaceare a fondului genetic acvatic.
- ZONA C - REGLEMENTATA PRIN PREVEDERILE LEGII R.B.D.D.
- ZONELE DE IN PERSPECTIVA DEZVOLTARII ECONOMICE A ACESTOR ZONE TREBUIE STUDIATA POSIBILITATEA INSTITUIRII DE ZONE DE PEISAJE PROTEJATE (Categ.V-UICN) SAU PEISAJE RURALE PROTEJATE (Categ V-CUE)
- ZONELE FG ZONE CUPRINSE IN STUDIUL ZONEI LITORALULUI ROMANESC CARE PRIN CARACTERUL LOR POT DOBANDI STATUT DE ZONE CU UTILIZARI MULTIPLE (Categ VIII U.I.C.M.)

 ZONE NATURALE CONTINUE DE MARE VALOARE (resurse minerale, peisaje, biodiversitate,etc.)
 A-zona litoralului B-zona riverana Dunării

 ZONA NATURALA (C) DE MARE VALOARE ECOLOGICA CUPRINSA IN R.B.D.D.

 ZONE NATURALE CU PEISAJE DEOSEBITE SI RESURSE BALNEO-TURISTICE
D-zona Dobromir, Bâneasa, Ian Corvin cu relief spectaculos (cănoane, chei, etc.)
E-zona Tărgușor cu peisaje și rezervații naturale.
F-zona Basarabia, Medgidia cu păduri și palgorii
G-zona Mangalia, Limanu cu peisaje, rezervații și resurse balneare.

 AX MEDIAN PUTERNIC ANTROPIZAT CE NESESTĂ STUDIU DE DETALIU PRIMIND IMPACTUL ASUPRA MEIDIULUI.

 IMPORTANTE PUNCTE DE DISCONTINUITATE SI PERTURBARE A MEDIULUI

NOTA: Instituirea unor mari zone de protecție nu exclude instituirea unor zone de protecție severă pentru 0 - numite obiective (vezi „Rețeaua de zone naturale protejate“)

PATRI ONSTANTA

RSELE SUBSOLULUI:

ILE CONUNE
CARE, SISTURI VERZI,
OMITE, DOLOMIT, ARGILE
ISIPURI J - UTILIZATE IN
STRUCTII, INDUSTRIA CHIMICA,
ALURGIE, FABRICAREA STICLEI.

FORITE (IN CANTITATI REDUSE
E CALITATE INFERIOARA).

CREU DE FIER (PALAZU MARE)
ANCIME MARE SI CONTINUT
ATIV REDUS.

MINERALIZATE
SARATE SI NAMOLURI
APEUTICE).

ROCARBURI SUBMARINE
PLATFORMA CONTINENTALA
ARII NEGRE).

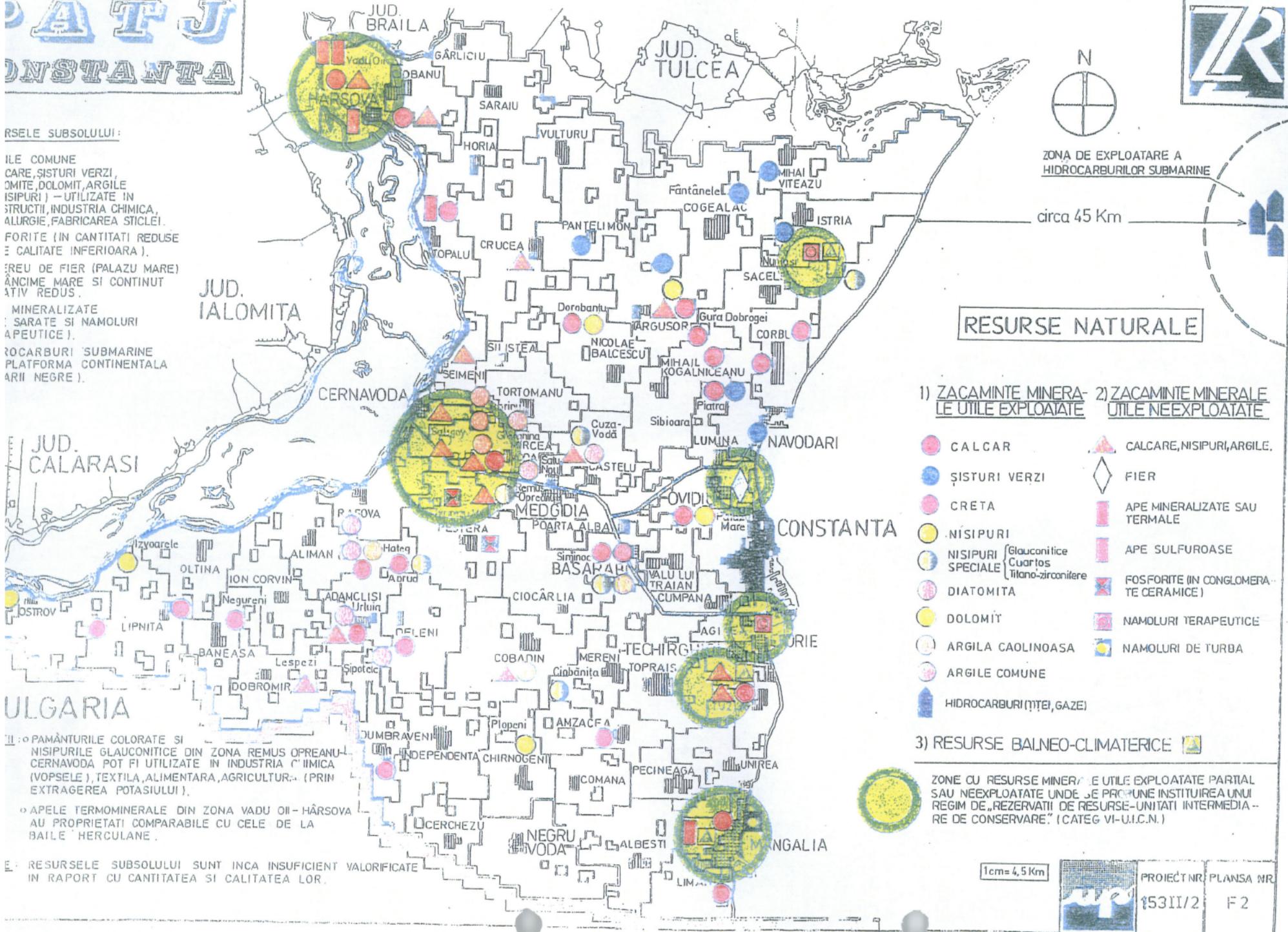
JUD. CALARASI

ULGARIA

• PAMÂNTurile COLORATE SI
NISIPURILE GLAUCONITICE DIN ZONA REMUS OPREANU
CERNAVODA POT FI UTILIZATE IN INDUSTRIA CHIMICA
(VOPSELE), TEXTILA, ALIMENTARA, AGRICULTURA (PRIN
EXTRAGEREA POTASIU lui).

• APELE TERMOMINERALE DIN ZONA VADU OII - HÂRSOVA
AU PROPRIETATI COMPARABILE CU CELE DE LA
BAILE HERCULANE .

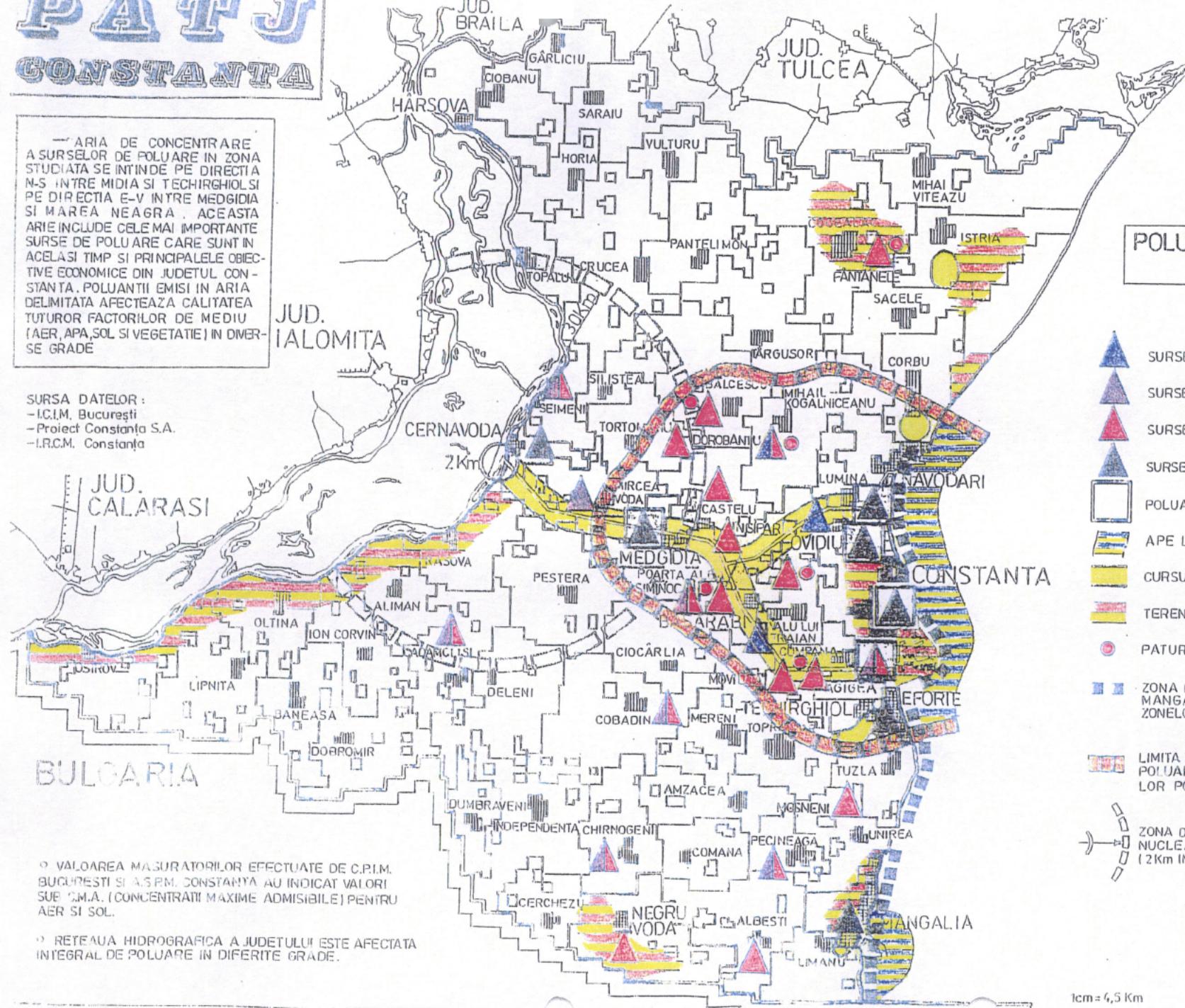
• RESURSELE SUBSOLULUI SUNT INCA INSUFICIENT VALORIZATE
IN RAPORT CU CANTITATEA SI CALITATEA LOR.

PATJ CONSTANȚA

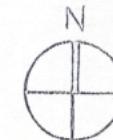
— ARIA DE CONCENTRARE A SURSELOR DE POLUARE IN ZONA STUDIATA SE INTINDE PE DIRECȚIA N-S INTRE MIDIA SI TECHIRGHIOL SI PE DIRECȚIA E-V INTRE MEDGIDIA SI MAREA NEAGRA . ACEASTA ARIE INCLUDE CELE MAI IMPORTANTE SURSE DE POLUARE CARE SUNT IN ACELASI TIMP SI PRINCIPALELE OBIECTIVE ECONOMICE DIN JUDETUL CONSTANTA . POLUANTII EMISI IN ARIA DELIMITATA AFECTEAZA CALITATEA TUTUROR FACTORILOR DE MEDIU (AER, APA, SOL SI VEGETATIE) IN DIVERSE GRADE

SURSA DATELOR :
 - I.C.I.M, București
 - Proiect Constanța S.A.
 - I.R.C.M, Constanța

• VALOAREA MASURATORILOR EFECTUATE DE C.P.I.M. BUCURESTI SI A.S.P.M. CONSTANTA AU INDICAT VALORI SUZ C.M.A. (CONCENTRATII MAXIME ADMISIBILE) PENTRU AER SI SOL.

• RETEAUA HIDROGRAFICA A JUDETULUI ESTE AFECTATA INTEGRAL DE POLUARE IN DIFERITE GRADE.

POLUAREA FACTORILOR DE MEDIU

- ▲ SURSE DE POLUARE A AERULUI
- ▲ SURSE DE POLUARE A APEI
- ▲ SURSE DE POLUARE A SOLULUI
- SURSE CARE POLUEAZA AERUL, APA, SOLUL
- POLUAREA SEVERA A MEDIULUI
- APE LITORALE POLUATE
- CURSURI DE APA SI LACURI POLUATE
- TERENURI DEGRADATE (SARATURI, EROZIUNI, ETC)
- PATURE DE NAMOL
- ■ ZONA NISIPOASA DE MICA ADANCIME (NAVODARI, MANGALIA) CARE CORESPUNDE CA STRUCTURA ZONELOR POLUATE.
- ■ LIMITA ZONEI DE CONCENTRARE A SURSELOR DE POLUARE SI A MAXIMEI INTENSITATI A AGENTILOR POLUANTI.
- ■ ZONA DE RISC POTENTIAL DE LA CENTRALA NUCLEARO-ELECTRICA DE LA CERNAVODA (2 Km IMEDIAT SI 30 Km ZONA DE INFLUENTA)

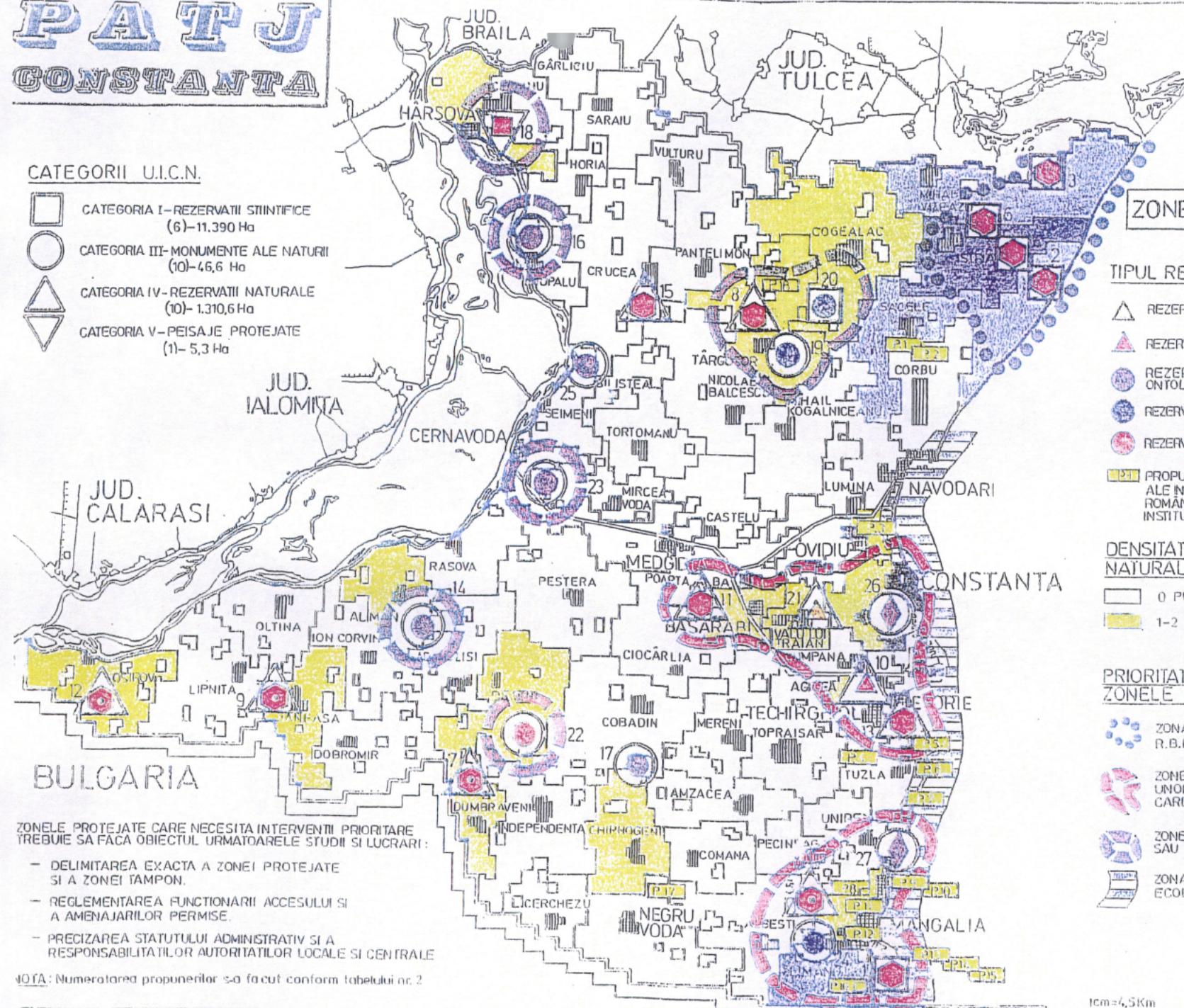
1cm = 4,5 Km

PATU CONSTANTA

CATEGORII U.I.C.N.

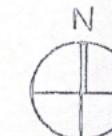
- CATEGORIA I-REZERVATII STIINTECI (6)-11.390 Ha
- CATEGORIA III-MONUMENTE ALE NATURII (10)-46,6 Ha
- △ CATEGORIA IV-REZERVATII NATURALE (10)-1.310,6 Ha
- △ CATEGORIA V-PEISAJE PROTEJATE (1)- 5,3 Ha

ZONELE PROTEJATE CARE NECESAINTERVENTII PRIORITARE TREBUIE SA FAÇA OBIECTUL URMATOAREL STUDII SI LUCRARI:

- DELIMITAREA EXACTA A ZONEI PROTEJATE SI A ZONEI TAMPOU.
- REGLEMENTAREA FUNCTIONARII ACCESULUI SI A AMENAJARILOR PERMISE.
- PRECIZAREA STATUTULUI ADMINISTRATIV SI A RESPONSABILITATILOR AUTORITATILOR LOCALE SI CENTRALE

NOTA: Numerotarea proponerilor sa se facut conform tabelului nr. 2

ZONE NATURALE PROTEJATE

TIPUL REZERVATIEI (Tabel nr. 1)

△	REZERVATIE BOTANICA	○	REZERVATIE MIXTA
△	REZERVATIE ZOOLOGICA	○	REZERVATIE FORESTIERA CU CARACTER STIINTECI
○	REZERVATIE PALE - ONTOLOGICA	△	REZERVATIE BOTANICA DE INTERES LOCAL
●	REZERVATIE SPEOLOGICA	●	REZERVATIE GEOLOGICA
●	REZERVATIE GEOLOGICA		

■ PROPUNERI DE ZONE NATURALE PROTEJATE ALE INSTITUTULUI DE GEOGRAFIE AL ACADEMIEI ROMANE, COMISIEI MONUMENTELOR NATURII SI INSTITUTULUI PENTRU TURISM.

DENSITATEA PONDERATA A ZONELOR NATURALE PROTEJATE

■	0 PUNCTE	■	5-8 PUNCTE
■	1-2 PUNCTE	■	10 PUNCTE

PRIORITATI DE INTERVENIE PENTRU ZONELE PROTEJATE

- ZONA CU REZERVATII DE O IMPORTANTA DEOSBINTA R.B.D.D. (INTERES NATIONAL, STIINTECI, ECOLOGIC)
- ZONE CU REZERVATII AFLATE IN APROPIEREA UNOR LOCALITATI SAU ACTIVITATI ANTROPICE SI CARE SUNT IN PERICOL DE DEGRADARE
- ZONE CU REZERVATII AFLATE IN APROPIEREA SAU PE TERITORIUL UNOR LOCALITATI
- ZONA LITORALA CARE NECESA RECONSTRUCTIA ECOLOGICA

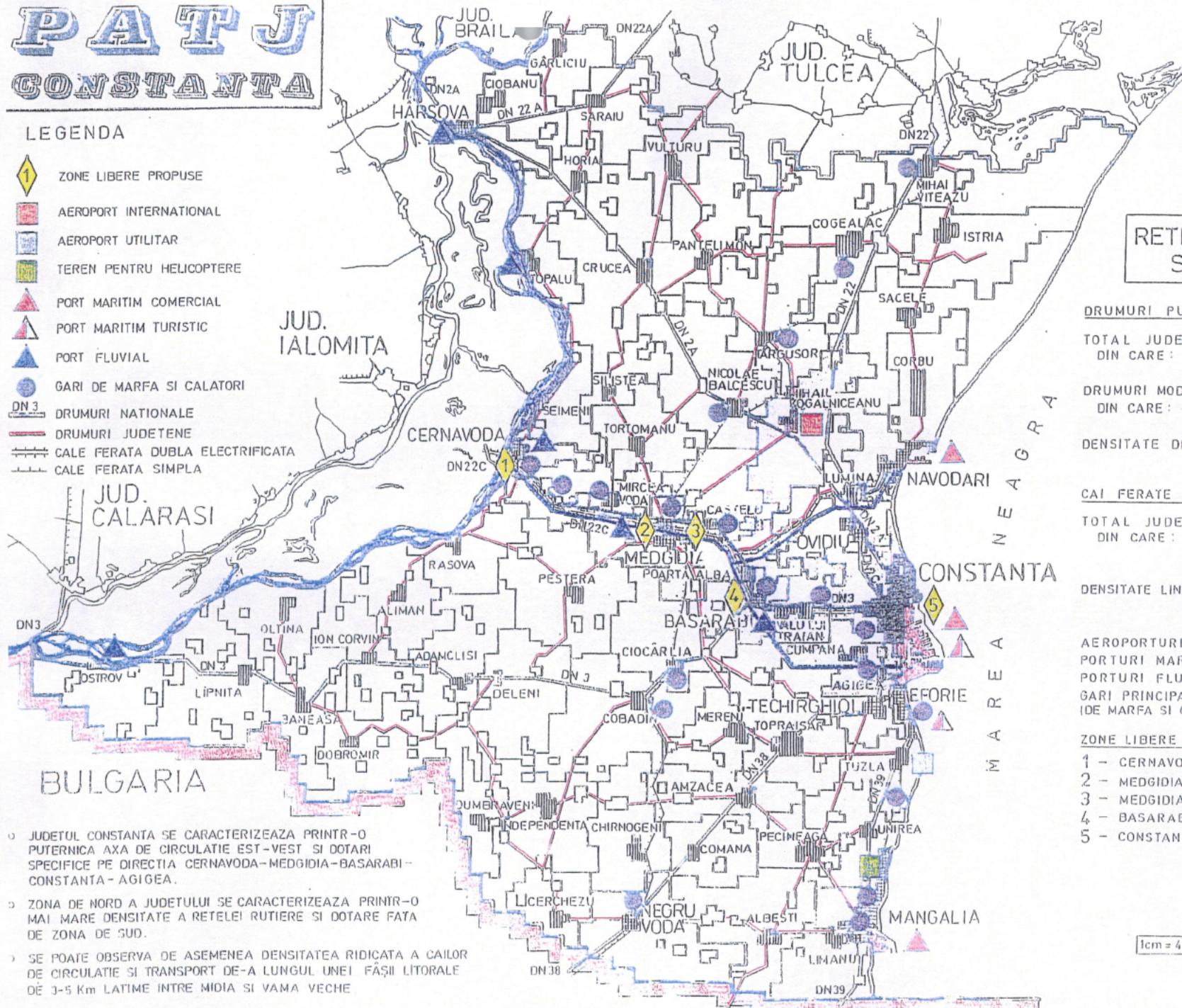
Scara: 1:4,5Km

PATJ CONSTANTA

LEGENDA

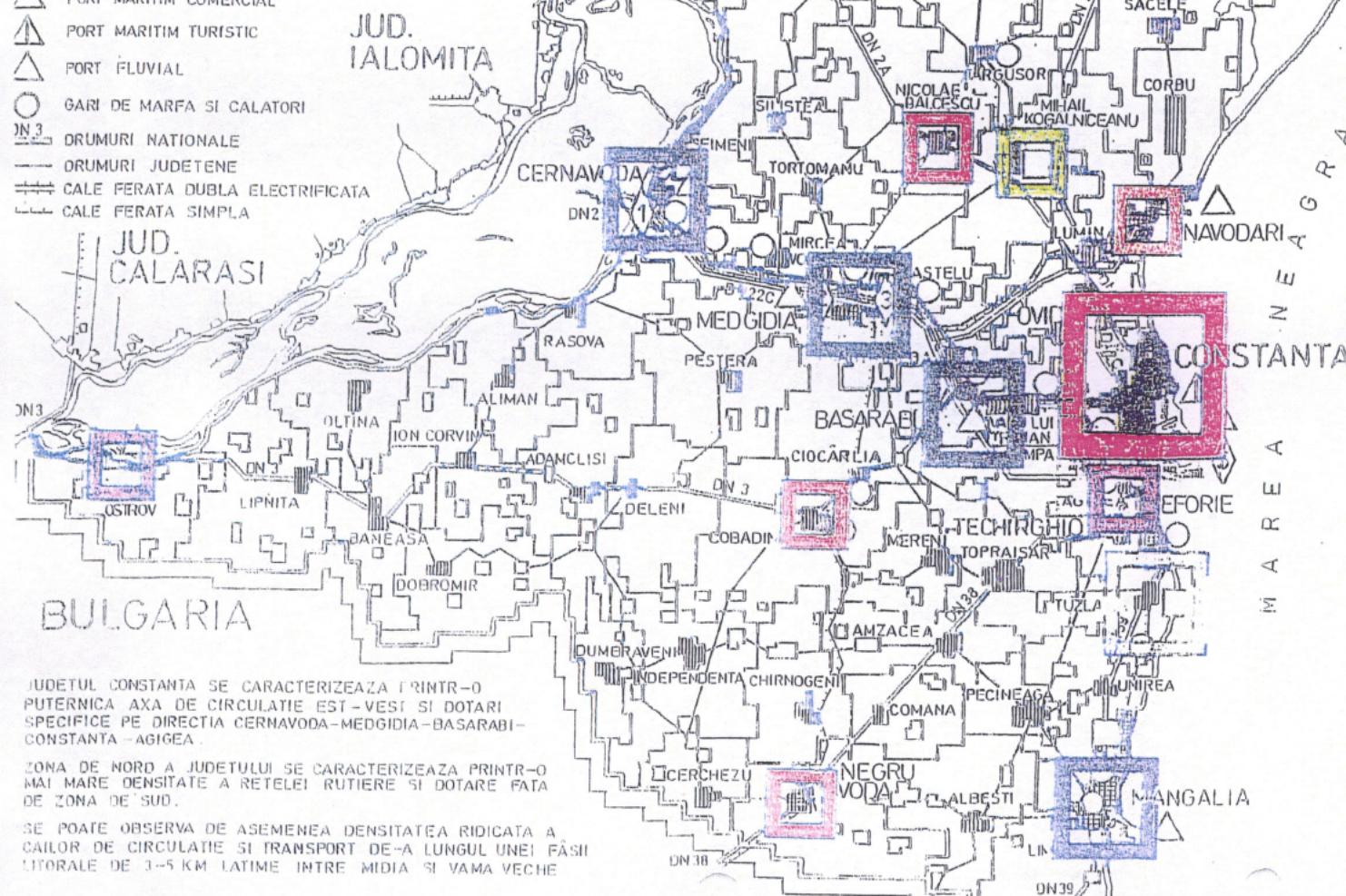
- 1** ZONE LIBERE PROPUSE
- AEROPORT INTERNATIONAL
- AEROPORT UTILITAR
- TEREN PENTRU HELICOPTERE
- ▲** PORT MARITIM COMERCIAL
- ▲** PORT MARITIM TURISTIC
- ▲** PORT FLUVIAL
- GARI DE MARFA SI CALATORI
- DN 3** DRUMURI NATIONALE
- DRUMURI JUDETENE
- CALE FERATA DUBLA ELECTRIFICATA
- CALE FERATA SIMPLA

PATU CONSTANTA

LEGENDA

- 1 ZONE LIBERE PROPUSE
- AEROPORT INTERNATIONAL
- AEROPORT UTILITAR
- TEREN PENTRU HELICOPTERE
- △ PORT MARITIM COMERCIAL
- ▲ PORT MARITIM TURISTIC
- △ PORT FLUVIAL
- GARI DE MARFA SI CALATORI
- DN 3 DRUMURI NATIONALE
- DRUMURI JUDETENE
- CALE FERATA DUBLA ELECTRIFICATA
- CALE FERATA SIMPLA

RELATII INTERMODALE IN RETEAUA DE CIRCULATIE SI TRANSPORT

— PE LÂNGA MODERNIZAREA CAILO DE COMUNICATII EXISTENTE SI REALIZAREA UNOR NOI TRASEE ESTE IMPERIOS NECESARA IMBUNATATIREA SERVICIILOR AFERENTI SI A RELATIILOR INTRE DIFERITELE TIPURI DE CAI DE COMUNICATII. ACEASTA ESTE PRINCIPALA DISFUNCTIE ACTUALA CU TENDINTE DE AGRAVARE IN VIITORUL APROPIAT.

— CELE MAI IMPORTANTE PUNCTE, CE NECESA STUDII SI SOLUTII PRIORITAR, SUNT: CERNAVODA, MEDGIDIA SI CONSTANTA, ADEVARAT PLACI TURNANTE IN JUDET CE POT FACILITA RELATIA EST-VEST CU CELE 3 DIRECII MAJORE NORD-SUD:

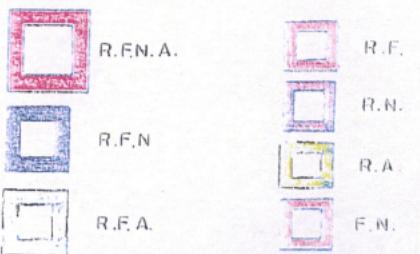
- AXA LITORALA
- AXA DUNAREANA
- AXA INTERMEDIARA DOBROGEANA

— ALTE PUNCTE IMPORTANTE : OSTROV, HARSOVA, MANGALIA, NEGRU-VODA, COBADIN, NICOLAE BALCESCU, MIHAIL KOGALNICEANU, TUZLA.

LEGENDA

TIPURI DE RELATII INTERMODALE

R=retea rutiera	N=retea navigabila
F=retea feroviara	A=retea aeriana

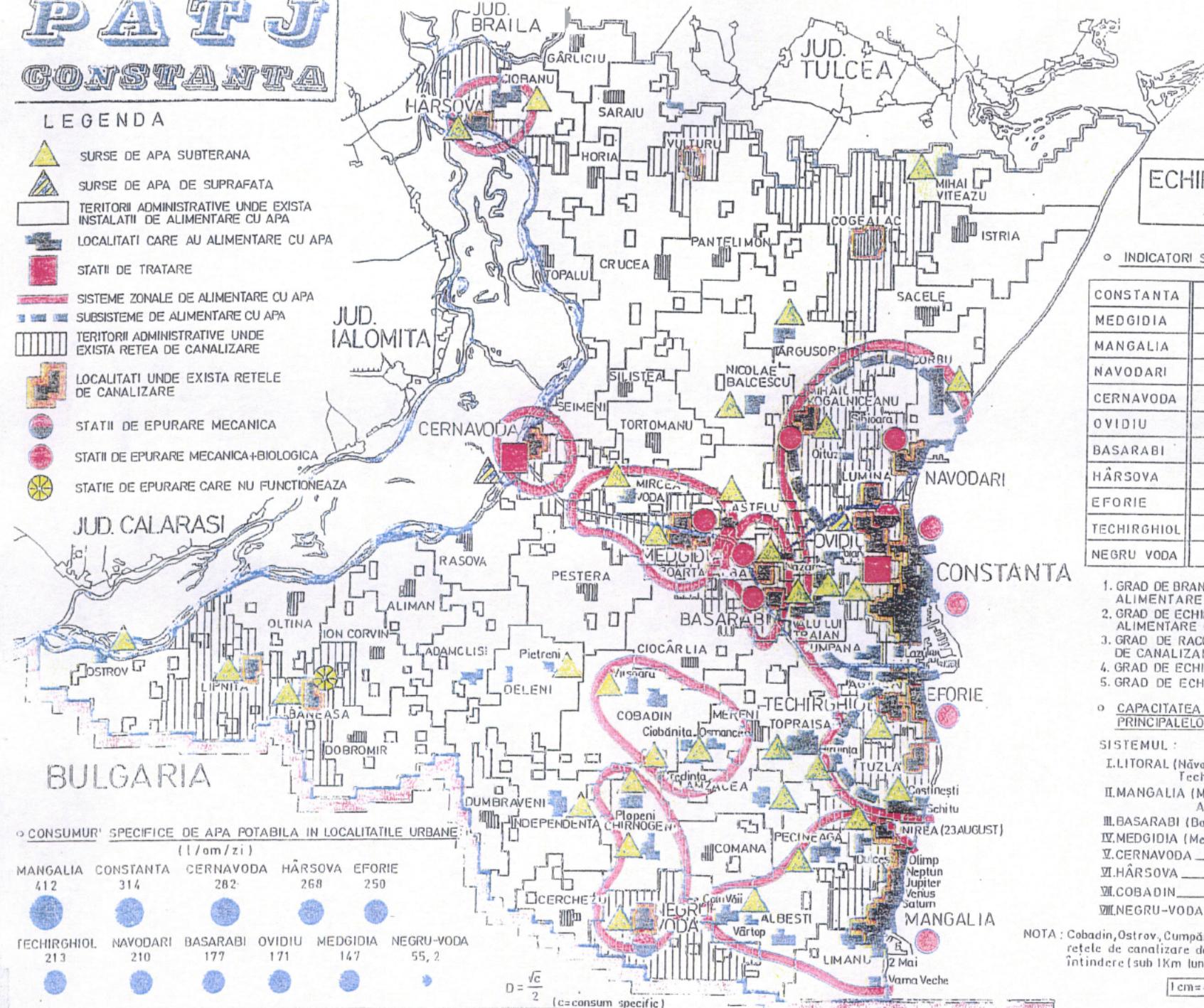
1cm = 4,5 Km

PROIECT NR. 153 II/2 G.2

PATJ CONSTANTA

LEGENDA

- ▲ SURSE DE APA SUBTERANA
- ▲ SURSE DE APA DE SUPRAFATA
- TERITORII ADMINISTRATIVE UNDE EXISTA INSTALATII DE ALIMENTARE CU APA
- LOCALITATI CARE AU ALIMENTARE CU APA
- STATII DE TRATARE
- SISTEME ZONALE DE ALIMENTARE CU APA
- SUBSISTEME DE ALIMENTARE CU APA
- TERITORII ADMINISTRATIVE UNDE EXISTA RETEA DE CANALIZARE
- LOCALITATI UNDE EXISTA RETELE DE CANALIZARE
- STATII DE EPURARE MECANICA
- STATII DE EPURARE MECANICA+BIOLIGICA
- STATIE DE EPURARE CARE NU FUNCTIIONEZA

ECHIPAREA HIDRO-EDILITARA A LOCALITATILOR

INDICATORI SPECIFI PENTRU LOCALITATILE URBANE :

	1	2	3	4	5 (%)
CONSTANTA	100	100	90	70	100
MEDGIDIA	98	93	90	60	52
MANGALIA	100	84	100	58	100
NAVODARI	99	94	89	75	100
CERNAVODA	100	93	73	25	
OVIDIU	92	33	25	23	
BASARABI	100	61	48	17	100
HÂRSOVA	84	81	83	54	
EFORIE	100	82	93	94	100
TECHIRGHIOI	100	88	100	76	
NEGRU VODA	100	84	73	0	100

- GRAD DE BRANSARE A POPULATIEI LA SISTEMUL DE ALIMENTARE CU APA.
- GRAD DE ECHIPARE A STRAZILOR CU RETEA DE ALIMENTARE CU APA.
- GRAD DE RACORDARE A POPULATIEI LA SISTEMUL DE CANALIZARE.
- GRAD DE ECHIPARE CU COLECTOARE DE CANALIZARE.
- GRAD DE ECHIPARE CU STATII DE EPURARE.

CAPACITATEA SURELOR DE APA POTABILA IN CADRUL PRINCIPALELOR SISTENE DE ALIMENTARE CU APA

SISTEMUL :	m ³ /zi
I.LITORAL (Năvodari, Constanța, Ovidiu, Eforie, Techirghiol, Tuzla)	605.460
II.MANGALIA (Mangalia, Unirea, Limanu, Albești, Pecineaga)	117.682
III.BASARABI (Basarabi, Poarta Albă)	51.600
IV.MEDGIDIA (Medgidia, Mircea Vodă, Castelu)	35.400
V.CERNAVODA	18.960
VI.HÂRSOVA	14.160
VII.COBADIN	9.080
VIII.NEGRU-VODA	6.960

NOTA : Cobadin, Ostrov, Cumpăna au retele de canalizare de mică întindere (sub 1 Km lungime).

1 cm = 4,5 Km

PROJECT NR. PLANS NR.
153 II/2 63

PATU CONSTANTA

LEGENDA

- 1. RADIATIA GLOBALA (SUME MEDII ANUALE)
  - 135,0 Kcal / cm²
  - 132,5 Kcal / cm²
  - 130,0 Kcal / cm²

2. SURSE DE PRODUCERE A ENERGIEI

- CENTRALA HIDROELECTrica EXISTENTA
- CENTRALA HIDROELECTrica PROPUSe
- CENTRALA ELECTRICa DE TERMOficare
- CENTRALA NUCLEAROELectrica

CENTRALA TERMICA

3. SISTEMUL DE TRANSPORT AL ENERGIEI ELECTRICE

- STATIE DE TRANSFORMARE [400(220)/110 KV
110/20 KV
LEA 750 KV]
- LINII ELECTRICE AERIENE DE INALTA Tensiune (LEA 750, 400, 220 KV)

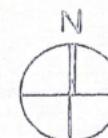
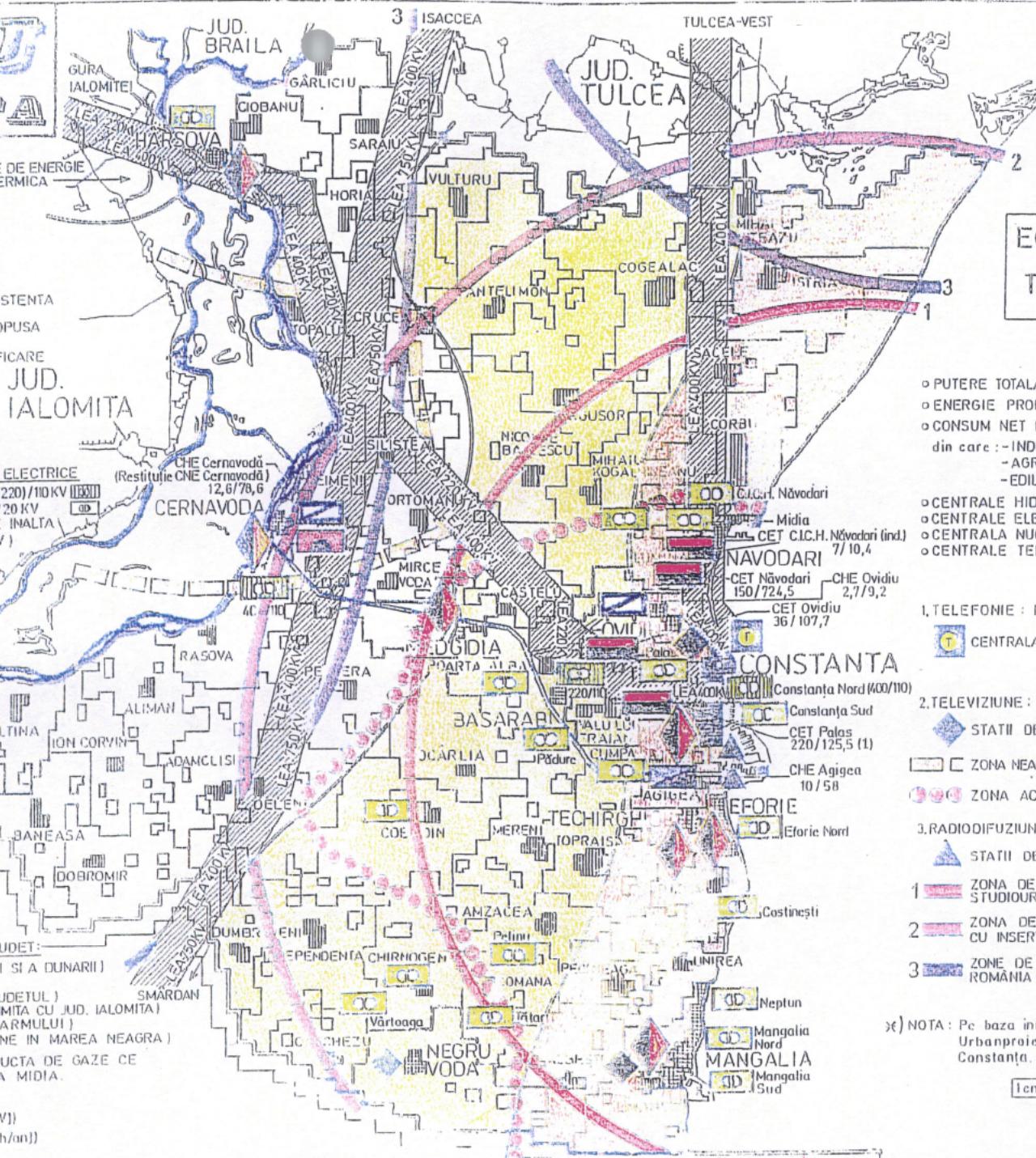
JUD. CALARASI

RESURSE NATURALE ENERGETICE IN JUDET:

- ENERGIE HIDRAULICA (ZONA CANALULUI SI A DUNARII)
- ENERGIE EOLIANA (TOT JUDETUL)
- ENERGIA RADIATIILOR SOLARE (TOT JUDETUL)
- ENERGIE GEOTermală (IN VEST, LA LIMITA CU JUD. IALOMITA)
- ENERGIA VALURILOR (DE-A LUNGUL TARMULUI)
- TITELI SI GAZE (EXPLOATARI SUBMARINE IN MAREA NEAGRA)
- JUDETUL ESTE TRAVERSAT DE O CONDUCTA DE GAZE CE SERVESTE PLATFORMA PETROCHIMICA MIDIA.

(1) 220/125,5 = Putere instalată (Pi) (MW)
(2) Energia produsă (Ep) (GWh/an)

ECHIPAREA ENERGETICA TELECOMUNICATIILE (1)

ENERGIA

- PUTERE TOTALA INSTALATA ____ 423 MW (fără CNE Cernavodă)
- ENERGIE PRODUSA ____ 1.026 GWh/an
- CONSUM NET DE ENERGIE ____ 3.500 GWh/an
din care : - INDUSTRIE ____ 57,0%
- AGRICULTURA ____ 24,3%
- EDILITAR+CASNIC ____ 18,7%
- CENTRALE HIDROELECTRICE (CHE) ____ 1+2 (propuse)
- CENTRALE ELECTRIC DE TERMOPIFICARE (CET) ____ 4
- CENTRALA NUCLEAROELectrica (CNE) ____ 1 (in construcție)
- CENTRALE TERMICE (CT) ____ 7

TELECOMUNICATII

1. TELEFONIE : NUMAR ABONATI ____ 86.457

CENTRALA TELEFONICA AUTOMATA (URBANA SI INTERURBANA)

2. TELEVIZIUNE : NUMAR ABONATI ____ 123.660

STATII DE TELEVIZIUNE (RELEEE)

ZONA NEACOPERITA CU PROGRAMUL 1

ZONA ACOPERITA CU PROGRAMUL 2

3. RADIODIFUZIUNE : NUMAR ABONATI ____ 73.440

STATII DE EMISIE PROGRAME TERRITORIALE

1 ZONA DE PROPAGARE A PROGRAMELOR STUDIORILOR CENTRALE - PE U.M. (U.U.S.)

2 ZONA DE PROPAGARE A PROGRAMELOR TERRITORIALE CU INSERTII A STUDIORILOR CENTRALE - PE U.H.

3 ZONE DE PROPAGARE A PROGRAMULUI ROMANIA - ACTUALITATI - PE U.H.

NOTA: Pe baza informatiilor și datelor cuprinse în studiu Urbanproiect nr.101/5.3. și în lucru în Proiect S.A. Constanța.

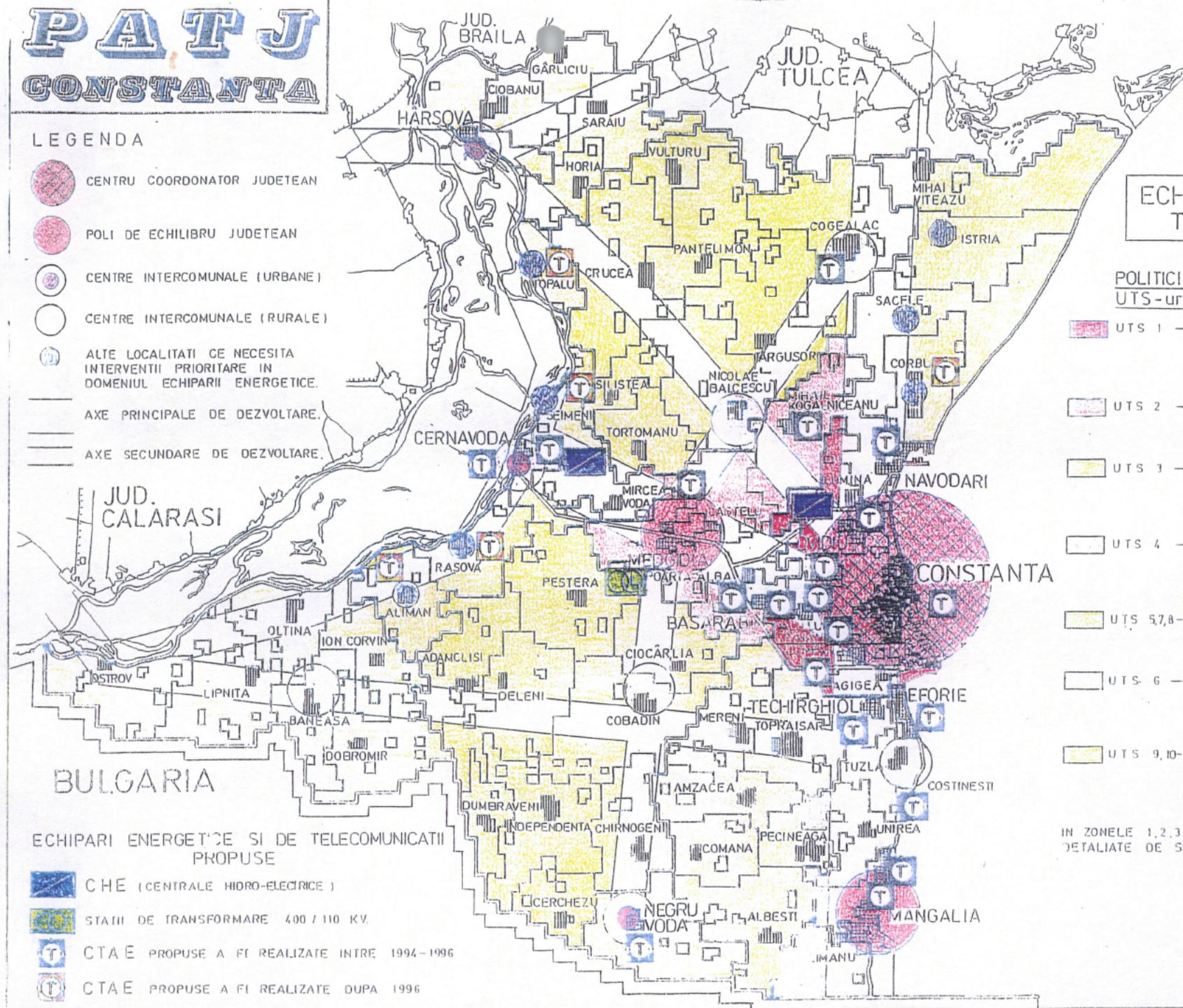
1cm=4,5 Km

PROIECT NR. PLANSA NR.
153 II/2 G 4

PATJ CONSTANTA

LEGENDA

- CENTRU COORDONATOR JUDETEAN
- POLI DE ECHILIBRU JUDETEAN
- CENTRE INTERCOMUNALE (URBANE)
- CENTRE INTERCOMUNALE (RURALE)
- ALTE LOCALITATI CE NECESA
INTERVENTII PRIORITARE IN
DOMENIUL ECHIPARII ENERGETICE.
- AXE PRINCIPALE DE DEZVOLTARE.
- AXE SECUNDARE DE DEZVOLTARE.

ECHIPAREA ENERGETICA TELECOMUNICATIILE(2)

POLITICI DIFERENTIATE IN CADRUL UTS-urilor

- UTS 1 - ZONA PUTERNIC URBANIZATA SI INDUSTRIALIZATA AFLATA IN ZONA PROTEJATA A LITORALULUI NECESA O ECHIPARE ENERGETICA NEPOLUANTA SI CU TEHNOLOGIE MODERNA DE INALT NIVEL
- UTS 2 - ZONA CU RITM MEDIU DE DEZVOLTARE CUPRINTA PARTIAL IN ZONA DE PROTECIE CE NECESA O ECHIPARE ENERGETICA PUTERNICA
- UTS 3 - ZONA RURALA CU ACTIVITATI TURISTICE AFLATA IN VECINATATEA RBD-ului CE NECESA O ECHIPARE ENERGETICA STRICT NEPOLUANTA SI DE INALTA CALITATE
- UTS 4 - ZONA MEDIU URBANIZATA CU TURISM INTENS AFLATA IN ZONA DE PROTECIE CE NECESA ECHIPARE ENERGETICA STRICT NEPOLUANTA SI PUTERNIC DEZVOLTATA.
- UTS 5,8 - ZONE AGRO-INDUSTRIALE CE NECESA O DEZVOLTARE A ECHIPARII ENERGETICE IN GENERAL SI MAI ALES IN CENTRELE INTERCOMUNALE.
- UTS 6 - ZONA AGRO-INDUSTRIALA CE CUPRINDE SI ZONE DE PROTECIE SI NECESA DEZVOLTAREA UNEI ECHIPARI ENERGETICE NEPOLUANTE LA SUD SI NORD DE CERNAVODA.
- UTS 9,10 - ZONE RURALE MEDIU DEZVOLTATE CE NECESA DEZVOLTAREA ECHIPARII ENERGETICE SPECIFI MARI CULTURI CEREALIERE.

IN ZONELE 1,2,3,4,5 SUNT NECESARE STUDII DETALIATE DE SPECIALITATE.

PROIECT NR. PLANA NR.
153 II/2 65

PATJ CONSTANTA

INDICATORI DE LOCUIRE

1. NR. LOCUINTE / NR. CLADIRI

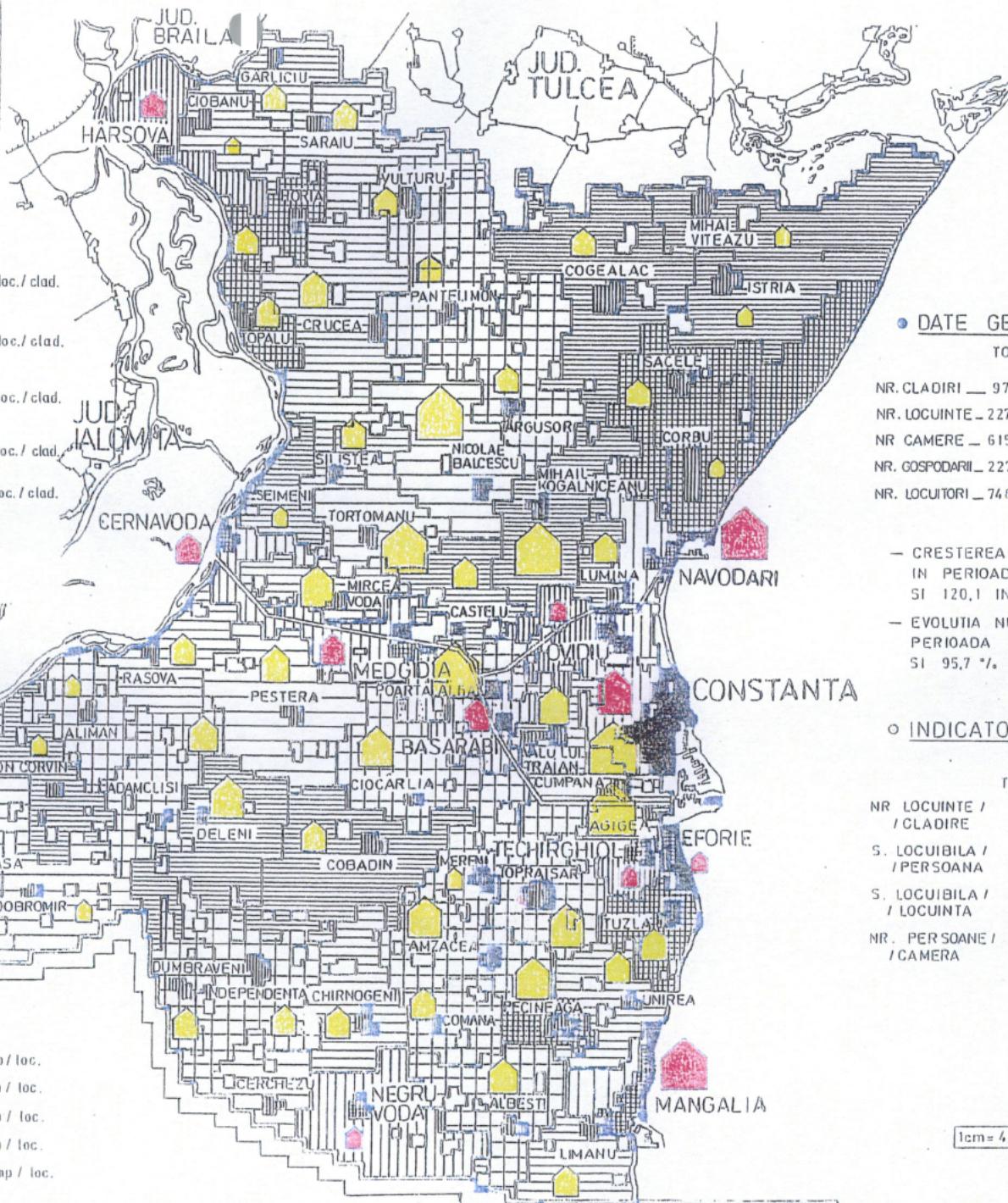
MUNICIPII SI ORASE

COMUNE

	PESTE 5,5 loc./clad.		PESTE 1,25 loc./clad.
	4,0 – 5,5 loc./clad.		1,15 – 1,25 loc./clad.
	3,5 – 4,0 loc./clad.		1,10 – 1,15 loc./clad.
	2,0 – 3,5 loc./clad.		1,0 – 1,10 loc./clad.
	SUB 2,0 loc./clad.		SUB 1,0 loc./clad.

JUD. CALARASI

BULGARIA

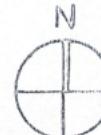

SUPRAFATA LOCUIBILA / LOCUINTA

MUNICIPII SI ORASE

COMUNE

	SUB 34 mp / loc.		SUB 33 mp / loc.
	34 – 35 mp / loc.		33 – 35 mp / loc.
	PESTE 35 mp / loc.		35 – 38 mp / loc.
	38 – 40 mp / loc.		38 – 40 mp / loc.
	PESTE 40 mp / loc.		

LOCUIREA(1)

• DATE GENERALE IN JUDET - ANUL 1992

• DATE GENERALE IN JUDET - ANUL 1992					
	TOTAL	URBAN	RURAL		
	NR.	%	NR.	%	
NR. CLADIRI	97.121	44.761	46,1	52.360	53,9
NR. LOCUINTE	227.315	160.914	74,3	58.401	25,7
NR. CAMERE	615.622	431.562	70,1	184.060	29,9
NR. COSPODARI	227.313	169.878	74,7	57.435	25,3
NR. LOCUTORI	740.769	550.360	73,5	198.409	26,5

— CRESTEREA MEDIE A NUMARULUI DE LOCUINTE IN PERIOADA 1977 – 1992 ESTE 138,4 % IN JUDET SI 120,1 % IN TARA.

— EVOLUTIA NUMARULUI MEDIU DE CLADIRI IN PERIOADA 1977 – 1992 ESTE 93,5 % IN JUDET SI 95,7 % IN TARA.

• INDICATORI DE LOCUIRE

	IN JUDET	IN TARA
	TOTAL URBAN RURAL	TOTAL URBAN RURAL
NR. LOCUINTE / CLADIRE	2,34 3,77 1,12	2,34 3,88 1,04
S. LOCUIBILA / PERSOANA	10,9 10,9 10,9	11,5 11,5 11,9
S. LOCUIBILA / LOCUINTA	35,0 34,5 36,5	33,6 33,8 33,3
NR. PERSOANE / CAMERA	1,22 1,27 1,08	1,21 1,28 1,14

1cm = 4,5 Km

PATJ CONSTANTA

LEGENDA

IN MEDIUL URBAN

NR. PERSOANE / CAMERA	NR. ORASE
PESTE 1,40	1
1,30 — 1,40	5
1,25 — 1,30	2
1,15 — 1,25	2
SUB 1,15	1

IN MEDIUL RURAL

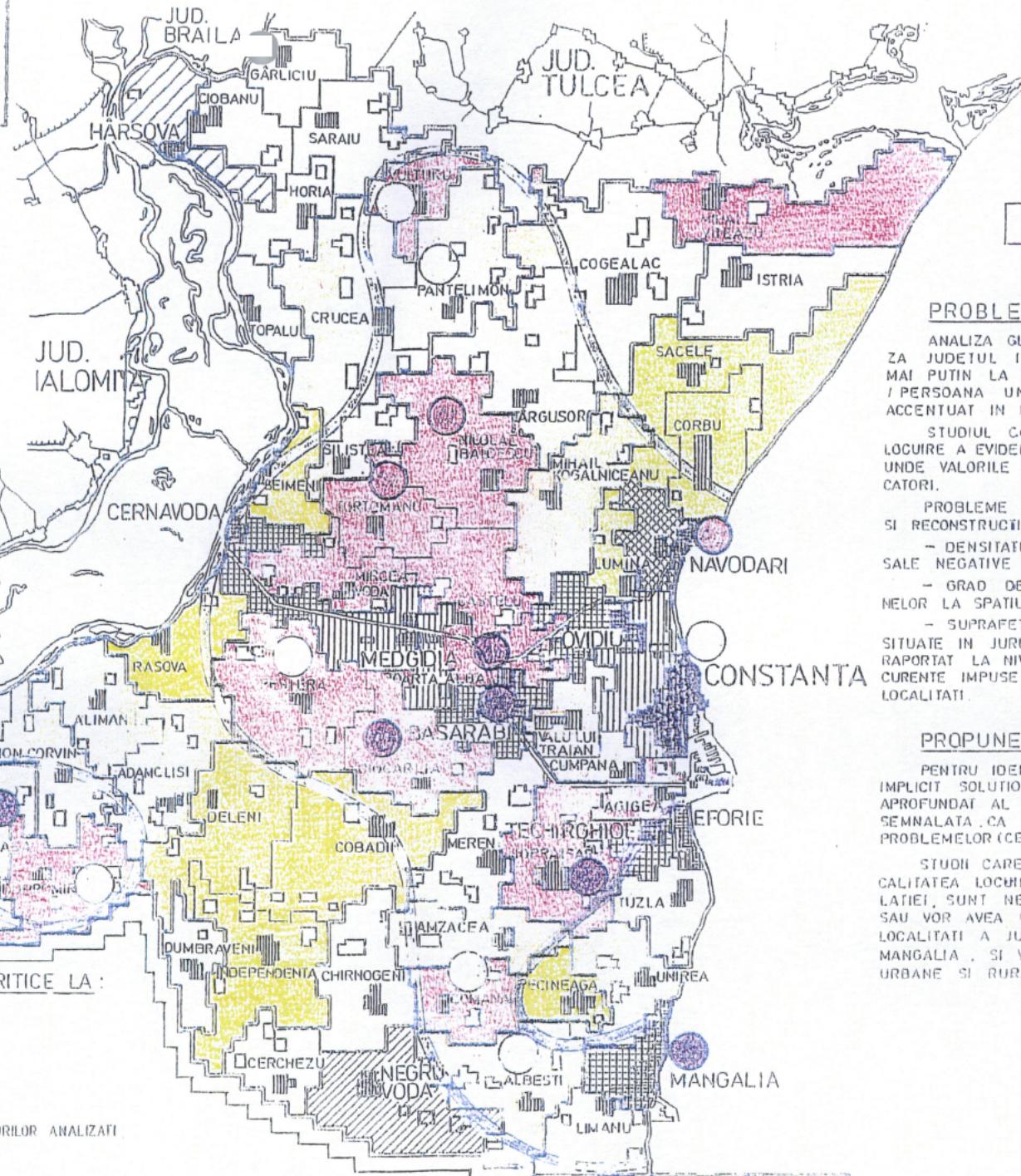
NR. PERSOANE / CAMERA	NR. COMUNE
PESTE 1,2	13
1,10 — 1,20	12
1,05 — 1,10	4
0,95 — 1,05	9
SUB 0,95	14

JUD. CALĂRAȘI

BULGARIA

LOCALITATI CARE AU VALORI CRITICE LA :

- 3 INDICATORI DE LOCUIRE
- 2 INDICATORI DE LOCUIRE
- ZONA CU VALORI CRITICE ALE INDICATORILOR ANALIZATI

LOCUIREA (2)

PROBLEME

ANALIZA GLOBALA A INDICATORILOR LOCUIRII SITUAREA JUDETUL IN GENERAL IN LIMITELE MEDII PE TARA, MAI PUTIN LA INDICATORUL SUPRAFATA LOCUIBILA / PERSOANA UNDE SE REMARCA UN DEFICIT MAI ACCENTUAT IN LOCALITATILE URBANE.

STUDIU COMPARATIV A TREI INDICATORI DE LOCUIRE A EVIDENTIAT EXISTENTA UNEI ZONE CENTRALE, UNDE VALORILE ATING NIVELURI CRITICE LA 2,3 INDICATORI.

PROBLEME GENERATE DE URBANIZAREA RAPIDA SI RECONSTRUCTIA IN REGIM INALT :

- DENSITATE MARE DE LOCUIRE CU CONSECTELE SALE NEGATIVE ASUPRA CONFORTULUI LOCUIRII
- GRAD DE ACCESIBILITATE SCAZUT AL PERSOANELOR LA SPAȚIUL LOCUIBIL DATORITA TIPOLOGIEI LOCUINTELOR
- SUPRAFETE MEDII LOCUIBILE PE LOCUNTA SITUATE IN JURUL MEDII PE TARA, DAR INSUFICIENTE RAPORTAT LA NIVELUL EUROPEAN SI LA EXIGENȚELE CURENTE IMPUSE DE STATUTUL DEOSEBIT AL UNOR LOCALITATI.

PROPUNERI

PENTRU IDENTIFICAREA PROBLEMELOR LOCUIRII SI IMPLICIT SOLUȚIONAREA LOR, ESTE NECESSAR UN STUDIU APROFUNDAT AL PARAMETRILOR LOCUIRII, IN ZONA SEMNALATA, CA AVAND O INTENSIFICARE A GRAVITATII PROBLEMELOR (CENTRU, CENTRU SUD, CENTRU NORD).

STUDIU CARE SA EVIDENTIEZE LA NIVEL DE P.U.G. CALITATEA LOCUIRII, NECESITATILE SI OPTIUNILE POPULATIEI, SUNT NECESARE IN LOCALITATILE CARE AU SAU VOR AVEA UN ROL IMPORTANT IN RETEAUA DE LOCALITATI A JUDETULUI CONSTANTA, MEDGIDIA, MANGALIA, SI VIITOARELE CENTRE INTERCOMUNALE URBANE SI RURALE

PROJECT NR. PLANSA NR.

153 B/2 H2

PATJ CONSTANTA

IN JUDETUL CONSTANTA EXISTA:

1 SPITAL CLINIC JUDETEAN CU 2260 PATURI
 7 SPITALE ORASENESTI SI MUNICIPALE CU 2820 PATURI
 1 SPITAL COMUNAL CU 140 PATURI
 1 SPITAL SPECIALIZAT CU 550 PATURI
 4 SANATORII CU 2800 PATURI

15 CASE DE CULTURA
 102 CAMINE CULTURALE
 7 TEATRE CU 1300 LOCURI
 5 MUZEE SI COMPLEXE MUZEALE

46 LICEE (22 IN CONSTANTA)
 2 INSTITUTE DE INVATAMINT
 SUPERIOR CU:
 - 7 FACULTATI
 - 5 COLEGII

LEGENDA

ZONA LIPSITA DE DOTARI
 MAI IMPORTANTE

ZONA CU UN NIVEL INCIPENT
 DE DOTARE SOCIAL-CULTURALA

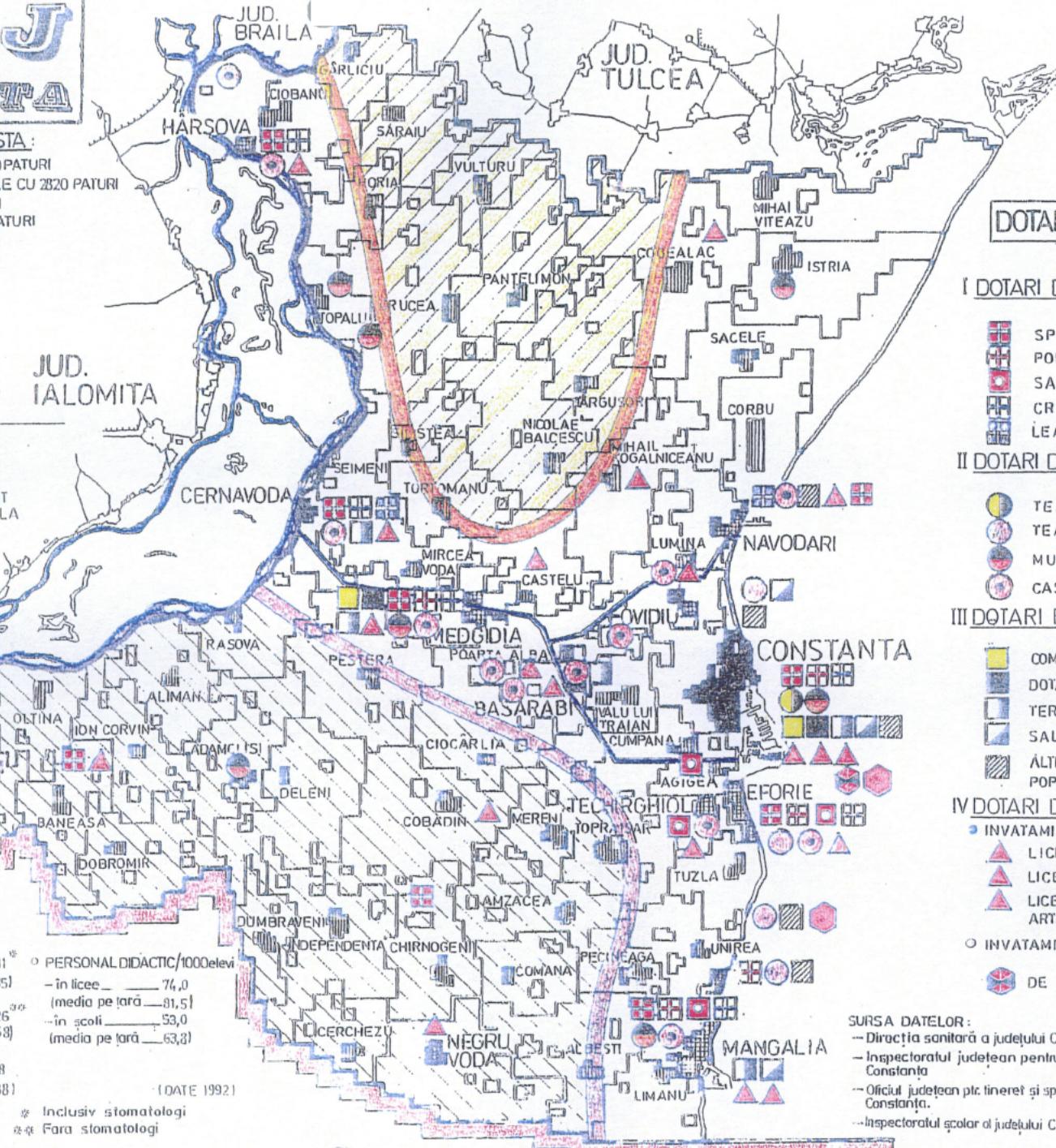
JUD. CALARASI

BULGARIA

- NR.LOCATORI / imedic 531^{1*}
 (media pe joră 405)
- NR.LOCUTORI / imedic 626^{3/4}
 (media pe joră 558)
- NR.LOCUTORI / 1cadru sanitari mediu 178
 (media pe joră 188)

* Inclusiv stomatologi
 ** Fara stomatologi

(DATE 1992)

DOTARI SOCIAL-CULTURALE

I DOTARI DIN DOMENIUL SANATATII

- SPITALE
- POLICLINICI
- SANATORII
- CRESE
- LEAGANE

II DOTARI DIN DOMENIUL CULTURII

- TEATRE
- TEATRE DE VARA
- MUZEE
- CASE DE CULTURA

III DOTARI PENTRU SPORT

- COMPLEXURI SPORTIVE
- DOTARI PENTRU SPORTUL DE PERFORMANCE
- TERENURI DE SPORT
- SALI DE SPORT
- ALTE DOTARI (SPORT+LOISIR : TENIS, BOWLING, POPICARIE)

IV DOTARI DIN DOMENIUL INVATAMINTULUI

- INVATAMINT GIMNAZIAL
  - ▲ LICEEE TEORETICE
  - ▲ LICEEE PEDAGOGICE
  - ▲ LICEEE DE SPECIALITATE (PROFIL ECONOMIC, ARTISTIC, SPORTIV)

○ INVATAMINT UNIVERSITAR

- DE STAT
- PARTICULAR

SURSA DATELOR:

- Direcția sanitară a județului Constanța
- Inspectoratul județean pentru cultură Constanța
- Oficiul județean pt. tineret și sport Constanța
- Inspectoratul școlar al județului Constanța

1cm = 4,5 Km

PROIECT NR. 153/I/2 PLANSA NR. H3

PAPJ CONSTANTA

LEGENDA

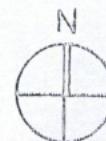
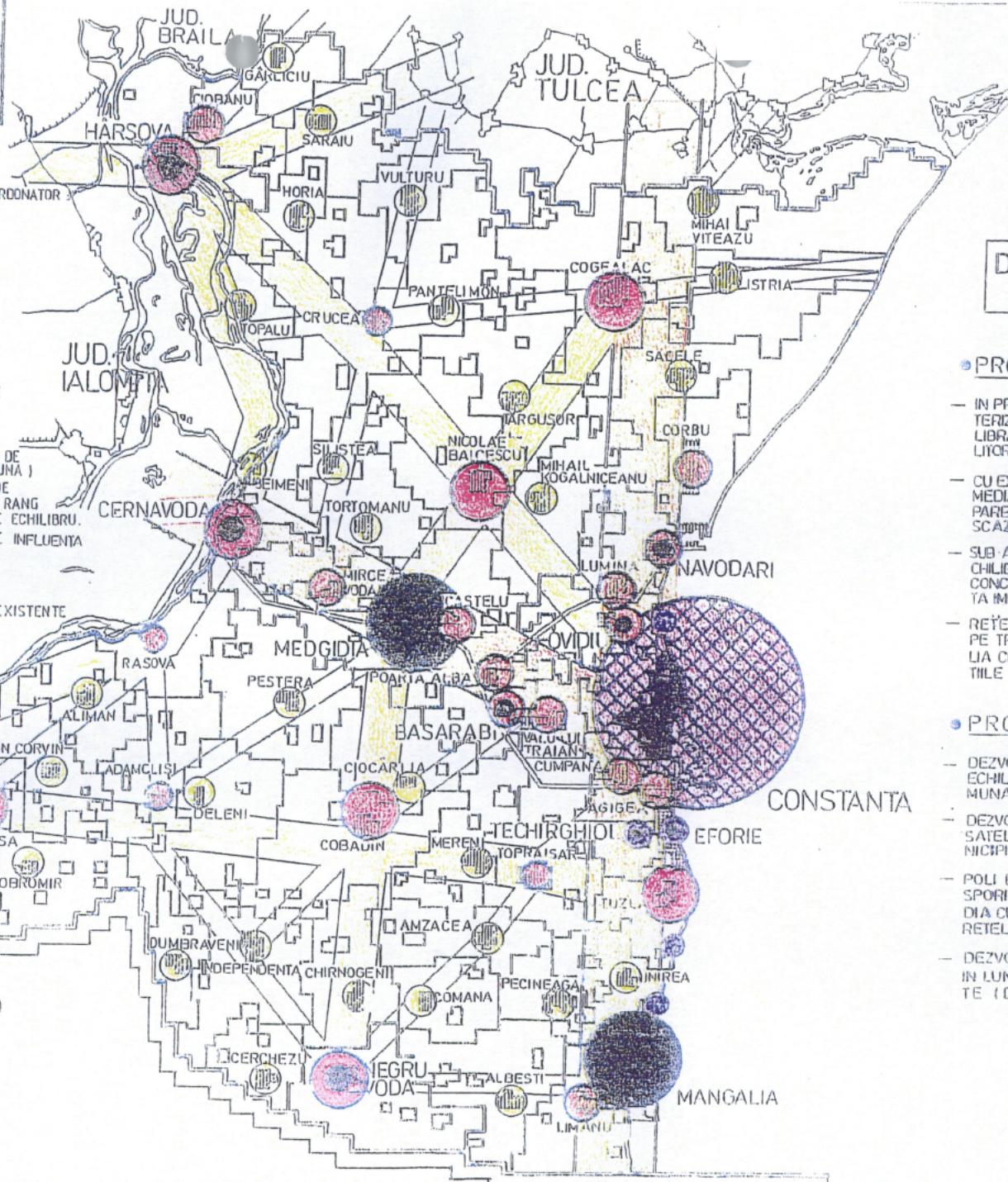
- MUNICIUL CONSTANTA - CENTRU COORDONATOR LA NIVEL JUDETEAN SI REGIONAL
- ORASE - POLI DE ECHILIBRU CU ROL COORDONATOR ZONAL
- ORASE - CENTRE INTERCOMUNALE
- SATE (IN PERSPECTIVA-ORASE) CENTRE INTERCOMUNALE
- SATE, CENTRE COMUNALE (RESCOINTE DE COMUNA) CU PERSPECTIVE DE A DEVENI CENTRE INTERCOMUNALE.
- SATE, CENTRE COMUNALE (RESEDINTE DE COMUNA)
- LOCALITATI URBANE AFLATE IN SFERA DE INFLUENTA IMEDIATA A UNOR ORASE DE RANG SUPERIOR (CENTRU JUDETEAN SI POLI DE ECHILIBRU).
- LOCALITATI RURALE AFLATE IN ZONA DE INFLUENTA IMEDIATA A UNOR ORASE
- ORASE - STATIONI
- STATIONI SUBORDONATE UNOR ORASE - (EXISTENTE SAU VITOARE).

JUD. CALAFAT
BULGARIA

AXE PRINCIPALE DE DEZVOLTARE (DE INTERES REGIONAL SI NATIONAL)

AXE SECUNDARE DE DEZVOLTARE (DE INTERES JUDETEAN)

AXE DE ORDINUL TREI (DE INTERES LOCAL)

DEZVOLTAREA RETELEI DE LOCALITATI

PROBLEME

- IN PREZENT RETEAUA DE LOCALITATI SE CARACTERIZEAZA PRINTR-O DISTRIBUȚIE SPATIALA ECHILIBRATA IN CARE O NOTA DISONANTA O FACE ZONA LITORALA INTRE NAVODARI SI MANGALIA.
- CU EXCEPTIA ZONEI LITORALE SI PARTIAL A AXULUI MEDIAN CERNAVODA-CONSTANTA NIVELUL DE ECHILIBRARE SI DOTARE A RETELEI DE LOCALITATI ESTE SCASUT.
- SUB-ASPECT FUNCTIONAL SE CONSTATA UN DEZECHILIBRU IN CONTINUA EVOLUTIE PROVOCAT DE CONCENTRAREA EXCENTRICA DIN ZONA DE INFLUENTA IMEDIATA A MUNICIPIULUI CONSTANTA (UTS 1).
- RETEAUA LOCALITATILOR URBANE SE SPRIJINA PE TRIUNGHIUL MEDGIDIA-CONSTANTA-MANGALIA CE NU SATISFACE IN MOD EFICIENT RELATIILE DIN INTERIORUL JUDETULUI.

PROPUNERI

- DEZVOLTAREA UNEI RETELE DE LOCALITATI ECHILIBRATE CU CENTRE ZONALE SI INTERCOMUNALE CORESPUNZATOARE.
- DEZVOLTAREA UNUI SISTEM DE LOCALITATI SATELIT PE O RAZA DE 15-20 km IN JURUL MUNICIPIULUI.
- POLI DE ECHILIBRU : MANGALIA CU FUNCTII SPORITE IN ZONA LITORALA (UTS 4) SI MEDGIDIA CU ROL DE PLACA TURNANTA IN CADRUL RETELEI DE COMUNICATI SI TRANSPORT.
- DEZVOLTAREA UNOR CENTRE INTERCOMUNALE IN LUNGUL UNOR AXE SAU TRASEE IMPORTANTE (DE INTERES NATIONAL SAU REGIONAL).

PAFJ CONSTANTA

SITURI ARHEOLOGICE TERESTRE SI SUBMARINE SI ZONE CONSTRUIE PROTEJATE

- ASEZARI ANTICE SAU/SI MEDIEVALE
- CETATI , FORTIFICATII
- ◆ VESTIGII
- ▲ NECROPOLE, TUMULI SI MONUMENTE FUNERARE
- ▼ MONUMENTE DE ARTA PLASTICA SI CU VALOARE MEMORIALA
- MONUMENTE SI ANSAMBLURI DE ARHITECTURA
- ZONE ISTORICE URBANE SI RURALE
- EPAVE
- SITURI ARHEOLOGICE SUBMARINE
- PROPUNERI
- ZONE CONTINUE CU SITURI ARHEOLOGICE (VALURI DE PIATRA , PAMANT)
- AREALE DE RASPANDIRE A TUMULILOR FUNERARI
- LOCALITATI CU DENSITATI MARI DE MONUMENTE SI SITURI ARHEOLOGICE.

